Biblioteca Jud. Mureș - Deva
SALA DE LECTURA

22
ANUL XXX (1355)
28 MAI 1981
Flacara
Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

„Nu cifrele sînt totul, ci conștiința, spiritul de răspundere, inițiativa gospodărească, ele hotărăsc"

Interviu cu tovarășa ALEXANDRINA GĂINUȘE, membră a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Bacău al P.C.R., președinte al Consiliului popular județean

— Tovarășă prim-secretar, nu am mai fost la Bacău de patru ani. Ieri am mers ore întregi pe jos în oraș, am colindat zeci de magazine, am vorbit cu oamenii : aproape că nu am mai recunoscut Bacăul de odinioară. Este și acesta un semn al timpului în care trăim, timp de prefaceri rapide, înnoitoare. Iar într-un sens se poate spune că orașul reprezintă fața județului, și el în continuă ascensiune. E drept, un județ favorizat care dispune de resurse naturale pe care mulți le-ar invidia — țiței, sare, cărbune, lemn, minerale, potențial hidroenergetic... dar, vorba românului, omul sfințește locul.

— Da, totul începe și se sfîrșește cu factorul OM. Sîntem un județ bogat, însă problema, la noi ca și pretutindeni, constă în a folosi eficient și cu pricepere aceste bogății, precum și baza industrială făurită în ultimii ani. **Nu cifrele sînt totul, ci conștiința, spiritul de răspundere, inițiativa gospodărească, ele hotărăsc.**

Nu ne putem plînge că în județ nu s-au făcut investiții importante. Drept rezultat al grijii permanente a conducerii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, pentru dezvoltarea multilaterală, echilibrată a tuturor zonelor țării, județul Bacău a beneficiat în ultimii 16 ani de investiții în valoare de zeci de miliarde de lei, destinate punerii în funcțiune a unor importante capacități de producție, extinderii și modernizării celor existente. În municipiul Bacău au apărut două platforme industriale moderne —

(Continuare în pag. 14)

LIONEL NIȚESCU

Pomul

Cînd omul se-ntoarce din ceruri
Și pare mai mult decît om,
În creier cu mari adevăruri
Și-n aripi cu scrum de atom,

Pe buze cu magice săruri,
Pe pleoape cu dorul de somn,
El, rupt dintre cosmice geruri,
Visează să pună un pom.

A fost unde nimeni nu este
De nici-o lumină răsfrînt,
Se-ntoarce brumat de poveste,
Pe frunte cu semne de sfînt.

Acum, oțelit de tempeste,
De flacără ochii îi sînt,
Dar regele boltei celeste
Sădește un pom în pămînt.

Ce dor i-a fost, doamne, de brazdă,
La ea dintre stele privea,
Din bolta cea rece și vastă,
Fierbinte gîndea doar la ea.

O brazdă ce nu-i nici albastră,
Nici n-are statură de stea,
Dar care pe el îl adastă
Să-nfigă-n pămînt o cazma.

Aseptica lume stelară
În care — așa greu a ajuns
În stare nu este să-l doară,
Chiar dacă-n mister a pătruns.

El simte plăcerea primară
Ca după un ras și un tuns
Să iasă-n grădină, afară,
Și asta îi e de ajuns.

Și brațele încă i-s grele
Și cerul îi bate-n ficat,
Îi ies înainte drapele
Acestui erou înstelat.

Mai are și cosmos pe piele,
Va fi monument onorat,
Dar el reîntors dintre stele
E totuși pămînt întrupat.

Nu-i trebuie titluri și navă,
Urale și salve de tun,
Cu ceafa spre cosmica slavă
El prinde țărînă în pumn.

Îl poartă o foame grozavă
Să pună-n pămîntul cel bun
Un ulm, un cireș, o garoafă,
Un nuc, o pansea, un gorun.

În aripi ceva mai apasă
Și-un vuiet el simte-n cuvînt,
Dar gîndul în pace nu-l lasă,
Se simte mai mic ca oricînd.

De-aceea sub bolta sticloasă
Ars încă, de cosmicul vînt,
El simte că este acasă,
La el pe planetă acasă,
Cînd pune un pom în pămînt.

ADRIAN PĂUNESCU

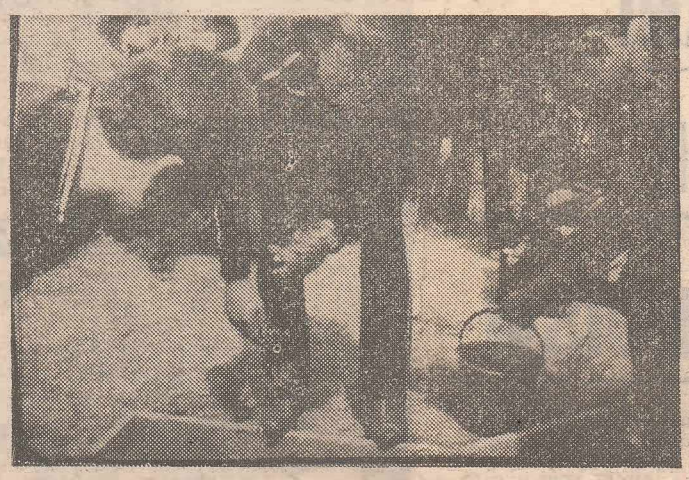

Copiii de ieri, copiii de azi

Copiii de ieri sîntem noi.
Copiii de azi sînt copiii noștri...
Legătura e de sînge din sînge. Carne din carne. Suflet din suflet.
Ce eram noi ? Ce sînt ei ?
Cred că ne unește un lucru fundamental :
și noi am avut părinți buni,
și ei au părinți buni.
De aici, de la această asemănare esențială, par să înceapă totuși deosebirile.
Țara ne-am iubit-o și noi (marea, frumoasa iubire de copil), așa cum și-o iubesc și ei. Altfel, n-am fi avut, iar ei n-ar avea, părinți buni...
Dar țara noastră nu prea era *a noastră*, în timp ce țara lor e *a lor*...
Țara noastră era bogată în manualele de geografie („avem o țară cu munți de aur și cîmpii mănoase", scria în acele manuale), în timp ce țara lor

(Continuare în pag. a 2-a)

EUGEN FLORESCU

O viață eroică

Cu cîțiva ani în urmă citeam într-o noapte manuscrisul devenit astăzi carte (apărută la Editura „Dacia") **Pe barricadele vieții**, datorată marelui pedagog al neamului nostru Onisifor Ghibu. Lectura cărții este mult ușurată de aparatul critic și de prefața de patruzeci și cinci de pagini, scrisă cu forță de convingere de editorul de fapt al cîtorva cărți tipărite pînă acum din opera masivă a cărturarului transilvan, Nadia Nicolescu, ca și de cuvîntul cald din postfață, datorat lui Mircea Zaciu.

Cartea, ca și **Hronicul vîrstelor** al lui Lucian Blaga, descrie copilăria și anii de formație ai autorului zecilor de cărți și miilor de studii și articole ce acoperă și exprimă o epocă. Ghibu a fost patriotul excepțional, învățatul de rang european, stăpînind culturile vechi și noi pentru a apăra interesele poporului român nedreptățit din Transilvania în ultimul deceniu și jumătate înaintea Marii Uniri.

Erau anii cînd drepturile noastre istorice în Transilvania trebuiau apărate prin știință, prin argumente dobîndite în urma unor ani de studii serioase pe băncile marilor universități europene. Ghibu a bătut acest drum anevoios al asimilării științei universale de ultimă oră în pedagogie, filozofie, religie, istorie așa cum erau ele slujite de cei mai pasionați umaniști europeni ai sfîrșitului și începutului de secol, pentru a se putea angaja cu toată ființa la greul ceasului istoric pe care îl străbătea Transilvania.

Treptat, prin publicarea cărților, se conturează chipul unei personalități în cultura românească de frumusețea celor din Școala ardeleană, de rangul unui Gheorghe Lazăr. Vom avea mereu multe de învățat, cu toții, de la Onisifor Ghibu, iar de cartea aceasta vor avea mereu nevoie toți tinerii de pe băncile școlilor noastre peste vremi.

Fără asimilarea culturii altor popoare în amănunt ne va fi mereu greu, dacă nu imposibil, să apărăm, să impunem și să iubim propria noastră cultură națională.

Destinul lui Onisifor Ghibu stă sub steaua Bucuriei din Simfonia a noua de Beethoven, al cărei text îl traduce la pagina 305 : este destinul unui om trăind și jertfindu-se pentru împărțirea umanității, întru slujirea binelui, adevărului, frumosului de pe pămîntul românesc.

IOAN ALEXANDRU

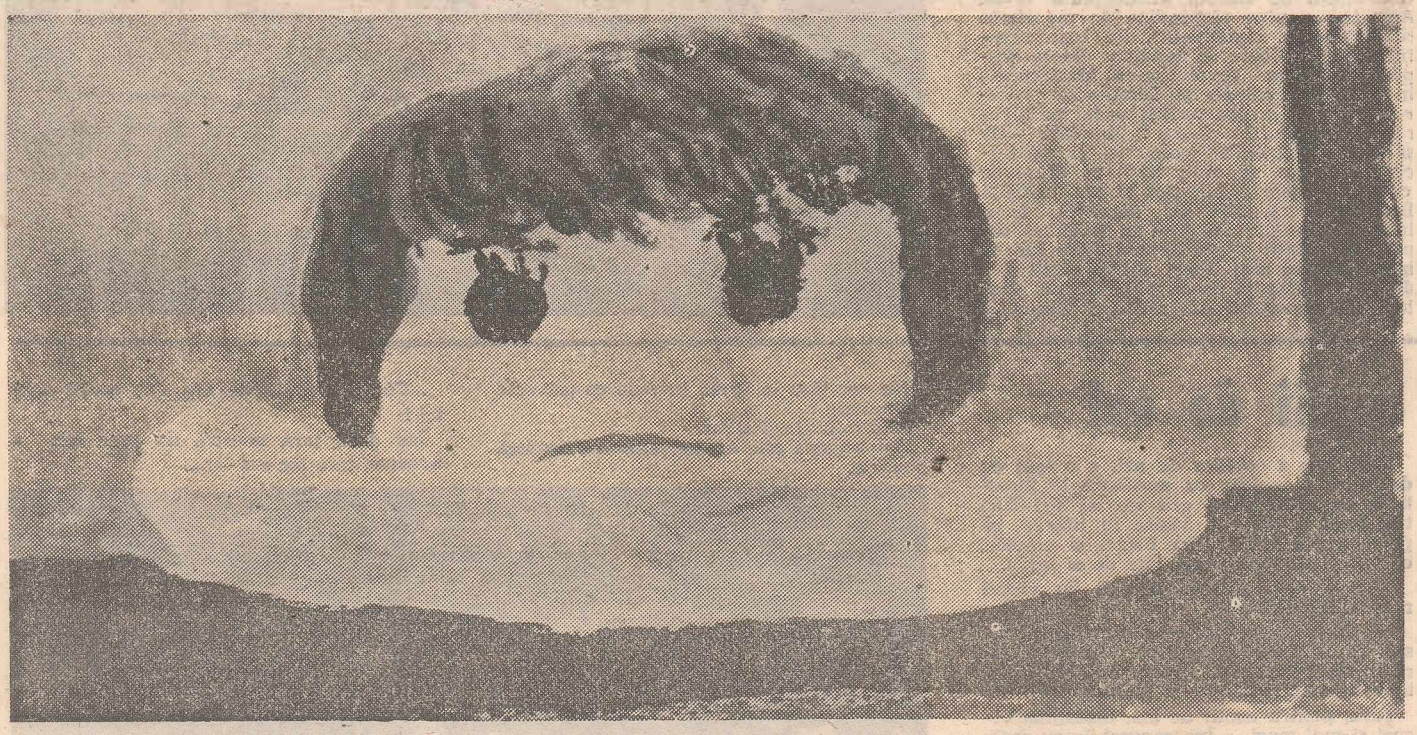

ANDREA ANASTASIU, clasa a VI-a

Curcubeul

Curcubeul este și el o ființă.
Am luat curcubeul în brațe și l-am sărutat.
Apoi am plecat către casă dar noaptea nu s-a lăsat de mine tot drumul.
Cînd am ajuns acasă mi-am adus aminte că aveam într-un pahar trei raze de soare.
Am luat paharul și am împrăștiat toată lumina prin casă.
Atunci am văzut cum se petreceau toate lucrurile.
Deodată un glas îmi spuse :
— Aruncă lumina repede afară !
Am strîns cu putere lumina în brațe și așa am adormit.

GAROFIȚA RUS, clasa a VI-a

DIN SUMAR :

Viața României (pag. 4, 5, 6) ● **București, o așezare care trebuie descoperită de bucureșteni** (pag. 18, 19) ● **Tonul definește omul, chiar și tonul telefoanelor** (pag. 20) ● **Doi reporteri în căutarea adevărului unei familii** (p. 27)

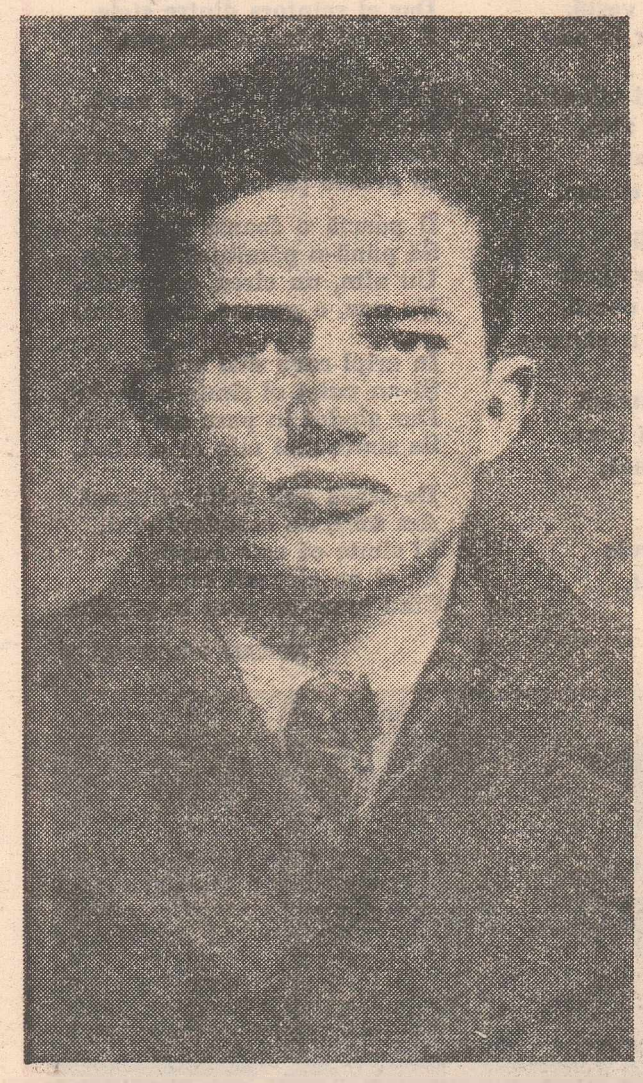

LA 45 DE ANI DE EROISM

Priviri inteligente, drepte şi dirze, deşi îmbrăţişate de oboseală ; trupuri tinere, neincovoiate şi paşii fermi, deşi braţele şi picioarele purtau povara zornăitoare şi zguduitoare a zalelor din oţel ; frunţi senine, deşi sărutate şi încercate de griji şi de aerul dintotdeauna rece al străzilor de sub Tîmpa ; dar şi calm ; dar şi demnitate ; dar şi curaj : dar şi hotărire ; totul între baionete — iată ceea ce atrăgea atenţia asupra convoiului care în dimineaţa zilei de 27 mai 1936 se îndrepta implacabil spre clădirea Tribunalului militar al Consiliului de război al Corpului V Armată din Braşov. La ora 9,00 sala de judecată răsună de rostiri sacadate ca nişte trosnete de arme — se face apelul acuzaţilor şi se citeşte ordonanţa definitivă de dare în judecată, 154 capete de acuzare. Cele mai multe şi cele mai grave îl priveau pe acuzatul Nicolae Ceauşescu. Abia împlinise 18 ani (la 26 ianuarie 1936), dar încă din toamna anului 1935, la îndicaţia partidului, îi fusese încredinţată sarcina de secretar al Comitetului regional Prahova al Uniunii Tineretului Comunist. O alegere care s-a dovedit pe deplin îndreptăţită şi care prin ea însăşi semnifica recunoaşterea calităţilor de militant revoluţionar ale tînărului de 17 ani şi jumătate. Căci în scurt timp, în judeţele Dîmboviţa şi Prahova, în pofida stării de asediu se organizează noi nuclee ale tineretului comunist, se creează filiale locale ale Blocului pentru apărarea libertăţilor democratice — organizaţie legală de masă făurită în acei ani de partidul comunist în vederea realizării Frontului Popular Antifascist. Se desfăşoară numeroase şedinţe şi întruniri conspirative, pe coşuri de fabrici şi rafinării se arborează drapele roşii, se rostesc discursuri potrivnice ordinii de stat burgheze, sînt răspîndite manifeste şi broşuri comuniste — numai cele confiscate de jandarmi însumînd peste 80 de titluri. O activitate care trezeşte o serioasă îngrijorare printre autorităţile locale, activitate în urma căreia, la 15 ianuarie 1936, în cursul întîlnirii conspirative de la Ulmi (Dîmboviţa) tînărul militant, împreună cu tinerii săi tovarăşi de crez comunist a fost arestat. Procesul inscenat la Braşov se dorea epilogul acelor activităţi. Motiv pentru care autorităţile locale solicitaseră forurilor centrale date suplimentare privind activitatea anterioară a acestuia. Şi iată conţinutul raportului pe care-l trimite Prefectura Poliţiei Capitalei : „Nicolae Ceauşescu, fiul lui Andruţa şi Alexandra Ceauşescu, plugari din comuna Scorniceşti, Olt, figurează în cazierul Direcţiei Generale a Poliţiei ca unul ce militează în mişcarea comunistă încă de la 14 ani, fiind arestat şi judecat în mai multe rînduri după cum urmează: ● în anul 1933, cu adresa nr. 109 592 a fost înaintat Parchetului Tribunalului Ilfov pentru acte de sabotaj şi îndemn la grevă, făcute printre lucrători... ● în cursul lunii iunie 1934 a fost arestat (...) de către Consiliul de război al Corpului I Armată Craiova, avînd asupra sa un număr de 22 de liste de subscripţie şi proteste semnate de membrii organizaţiilor comuniste din Capitală, el fiind trimis ca delegat al organizaţiilor comuniste din Bucureşti la Craiova pentru a face declaraţii favorabile ceferiştilor implicaţi în rebeliunea de la Atelierele Griviţa şi fiind înaintat cu acte de anchetă Parchetului Tribunalului Dolj... ● în anul 1934 a fost arestat de Prefectura Poliţiei Municipiului Bucureşti şi înaintat Consiliului de Război al Corpului II de Armată pentru răspîndire de manifeste revoluţionare, comuniste". Pe baza acestui raport, la care se adăugau datele despre activitatea revoluţionară desfăşurată în judeţele Prahova şi Dîmboviţa procurorul regal l-a caracterizat astfel pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu : Membru activ şi bun propagandist comunist şi antifascist, cunoscut de mult timp ca atare de către organele Siguranţei şi ale Justiţiei. Bineînţeles că, fără să dorească acest lucru, ordonanţa de dare în judecată era un nedezmînţit elogiu pentru acela care-şi închinase cei mai tineri ani ai vieţii sale de erou comunist celor mai scumpe idealuri ale poporului din mijlocul căruia se ridicase la luptă. Dar mai ales în acele condiţii, respectiva caracterizare se constituia într-un la fel de nedezmînţit pericol. Care nu i-a intimidat pe tinerii arestaţi.

«Cel care a contribuit cu vorba şi cu fapta sa, cu întreaga sa atitudine la puternica sudare sufletească a micului nostru grup, la întărirea hotărîrii sale de luptă a fost tovarăşul Nicolae Ceauşescu» — îşi aminteşte un fost acuzat în acelaşi proces, Ion Stănescu. Concomitent, necruţător şi deosebit de combativ. Judecata sa matură şi forţa argumentelor sale i-au pus de multe ori în dificultate pe acuzatori, prin glasul său au răsunat cel mai convingător ţelurile luptei partidului. Este motivul pentru care a primit şi cea mai grea dintre pedepse : 2 ani închisoare, 2 000 de lei amendă şi un an domiciliu obligatoriu ! La care s-au adăugat încă şase luni — hotărîte la 30 mai — pentru «ultragierea» completului de judecată. Din care nu s-au scăzut cele aproape cinci luni petrecute în beciurile jandarmeriei din Ulmi şi Tîrgovişte. A fost singurul căruia i s-a cumulat o pedeapsă privativă de libertate de aproape trei ani de zile. După care a urmat Doftana...

Însă curajul şi dîrzenia tinerilor acuzaţi, larg ecou în opinia publică din ţară şi de peste hotare au înscris procesul de la Braşov cu litere roşii în istoria luptei antifasciste, revoluţionare, din patria noastră. Acel proces, ca şi altele, care l-au urmat, acele jertfe, toate acele sacrificii s-au constituit în tot atîtea lecţii de eroism susţinute la supremul examen al istoriei. Iar anii care au urmat au fost fără nici o putinţă de tăgadă — **45 de ani de eroism.** Este o afirmaţie care dă, deopotrivă, glas mîndriei fiecăruia dintre noi că, în neîntrerupta sa ascensiune spre noi culmi de progres şi bunăstare, poporul român are în frunte un partid încercat, călit în atîtea aspre încercări, un conducător înţelept şi vizionar, erou al atîtor evenimente înscrise cu litere nepieritoare în istoria patriei şi partidului — tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Eroul neamului nostru de dincolo de milenii

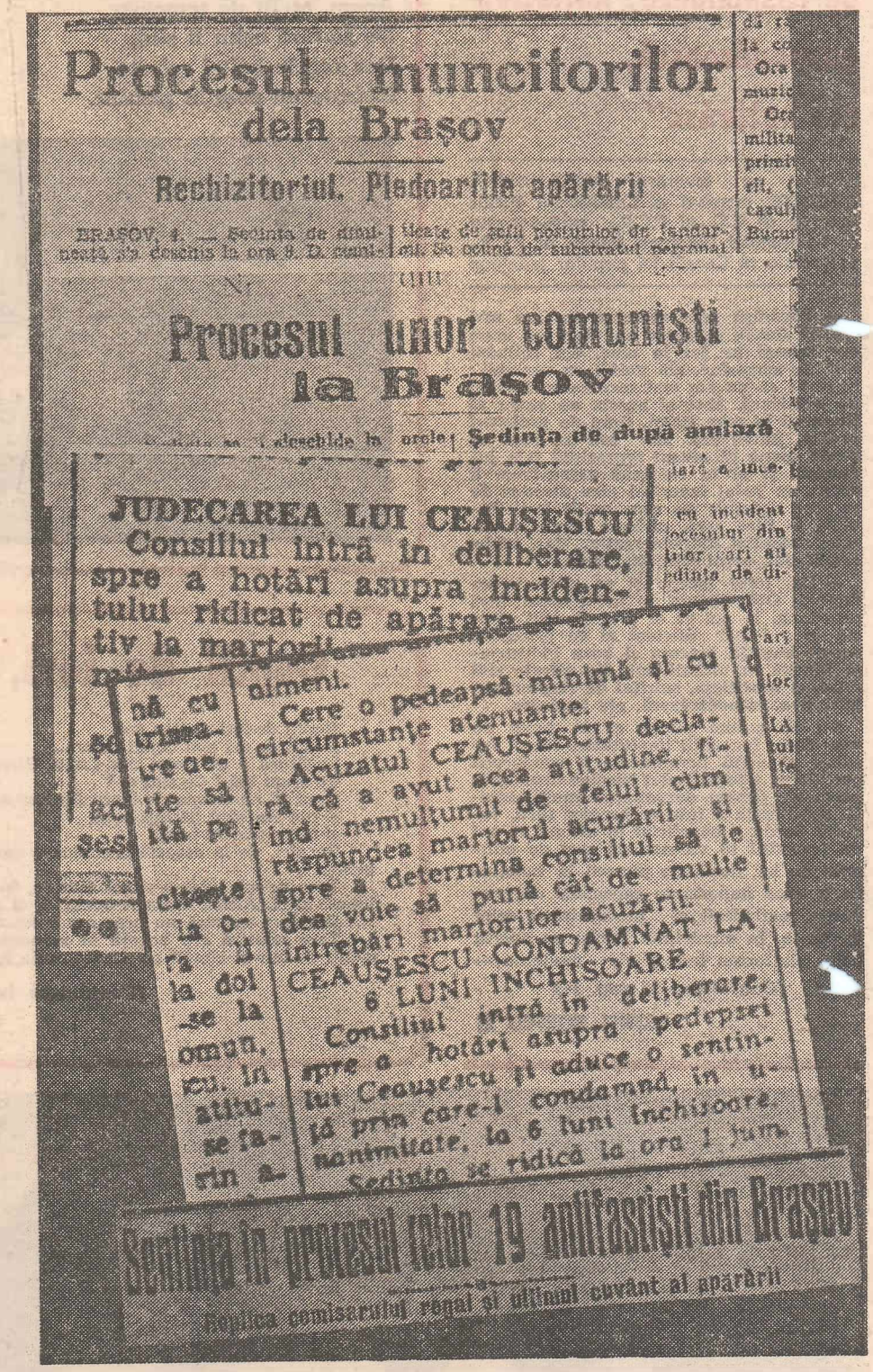

Procesul muncitorilor dela Braşov

Rechiziteriul. Pledoariile apărării

Procesul unor comunişti la Braşov

Şedinţa de după amiază

JUDECAREA LUI CEAUŞESCU

Consiliul intră în deliberare, spre a hotărî asupra incidentului ridicat de apărare

oameni.

Cere o pedeapsă minimă şi cu circumstanţe atenuante.

Acuzatul CEAUŞESCU declară că a avut acea atitudine, fiind nemulţumit de felul cum răspundea martorul acuzării şi dea voie să pună cât de multe întrebări martorilor acuzării.

CEAUŞESCU CONDAMNAT LA 6 LUNI INCHISOARE

Consiliul intră în deliberare, spre a hotărî asupra pedepsei lui Ceauşescu şi aduce o sentinţă prin care-l condamnă, în unanimitate, la 6 luni închisoare.

Şedinţa se ridică la ora 1 din

Sentinţa în procesul celor 19 antifaşişti din Braşov

Replica comisarului regal şi ultimul cuvânt al apărării

Copiii de ieri, copiii de azi

(Urmare din pagina 1)

e bogată şi-n leagănele lor, şi pe mesele lor, şi-n grădiniţele lor, în şcolile lor, în atelierele lor, în diplomele lor de absolvire, în meseriile lor...

(Şi pe dumneavoastră, îmi vine să vă întreb, şi pe dumneavoastră, cei ce sînteţi de la ţară, vă luau mamele, cînd eraţi mici, cu ochii cîrpiţi de somnul zorilor ce nu apuca să fie dormit, şi, ţinîndu-vă în braţe cu aceeaşi mînă cu care ţineau şi-o strachină cu lapte, mînau de la urmă vaca, sau cele două-trei oi, şi vă lăsau cu ele la păscut, îndemnîndu-vă să serviţi „micul dejun" sub o tufă, la „capul locului" ?).

Ei au mese frumoase în casele noastre. Ei intră, dimineaţa, mii şi mii, în sălile de mese ale creşelor, grădiniţelor, şcolilor...

Ţara noastră era frumoasă în poze. Cîţi dintre noi am călătorit fiind copii ?

(Şi dumneavoastră, îmi vine să vă întreb, aţi stat, cînd eraţi mici, ascunşi după vreun copac, ori în pridvorul şcolii, ca să vă agăţaţi de vreo căruţă ce se ducea la „tîrg", dornici de marea aventură de a ajunge pînă la un cîmp cu oale, tobe şi tiribombe, distracţia ţăranului de altădată?).

Ţara lor, a copiilor de azi, e o ţară cu drumuri de asfalt, cu autobuze la ferestrele cărora flutură cravate cu tigheluri tricolore, o ţară cu vizite în muzee, cu popasuri în tabere, cu focuri şi cîntece, cu poteci de munte marcate de ei înşişi.

Ţara noastră fusese o ţară cu visuri mari şi nădejdi mici.

(Şi dumneavoastră, cînd eraţi copii, visaţi ca la o mare cucerire, un aparat de radio cu galenă şi o pereche de căşti, căutînd o legătură audio cu universul ?).

Ţara, pentru copiii de azi, înseamnă visuri şi mai mari — incomparabile cu acele ale noastre —, visuri dublate nu numai de nădejdi, dar şi de certitudini mari. În miile de laboratoare şi ateliere — de la cele cu profil agrar, pînă la cele aerospaţiale —, ei intră cu o seninătate dezarmantă (nu ni se par, uneori, neînţelegători şi infatuaţi ?), dar cuceritoare prin sinceritatea dăruirii şi impresionantă prin dovezile realizărilor.

Ne-au lăsat mult în urmă, în ceea ce priveşte condiţiile de viaţă ?

Ne-au lăsat, dar adevărul e sursă de bucurie.

Fiindcă toate aceste condiţii li le-am creat noi, oamenii epocii socialiste.

Ne vor lăsa în urmă în ceea ce priveşte realizările ?

Mai mult decît sigur.

Dar aceasta este marea, suprema noastră bucurie.

...Căci ei, copiii de azi, sînt copiii noştri !

Iar dacă ţara noastră nu prea era *a noastră*, ţara lor e *a lor*...

CRINA BALAN, elevă

Vizita oficială de prietenie a preşedintelui Republicii Ghana, dr. Hilla Limann

O contribuţie de seamă la extinderea şi întărirea relaţiilor de prietenie şi colaborare româno-ghaneze

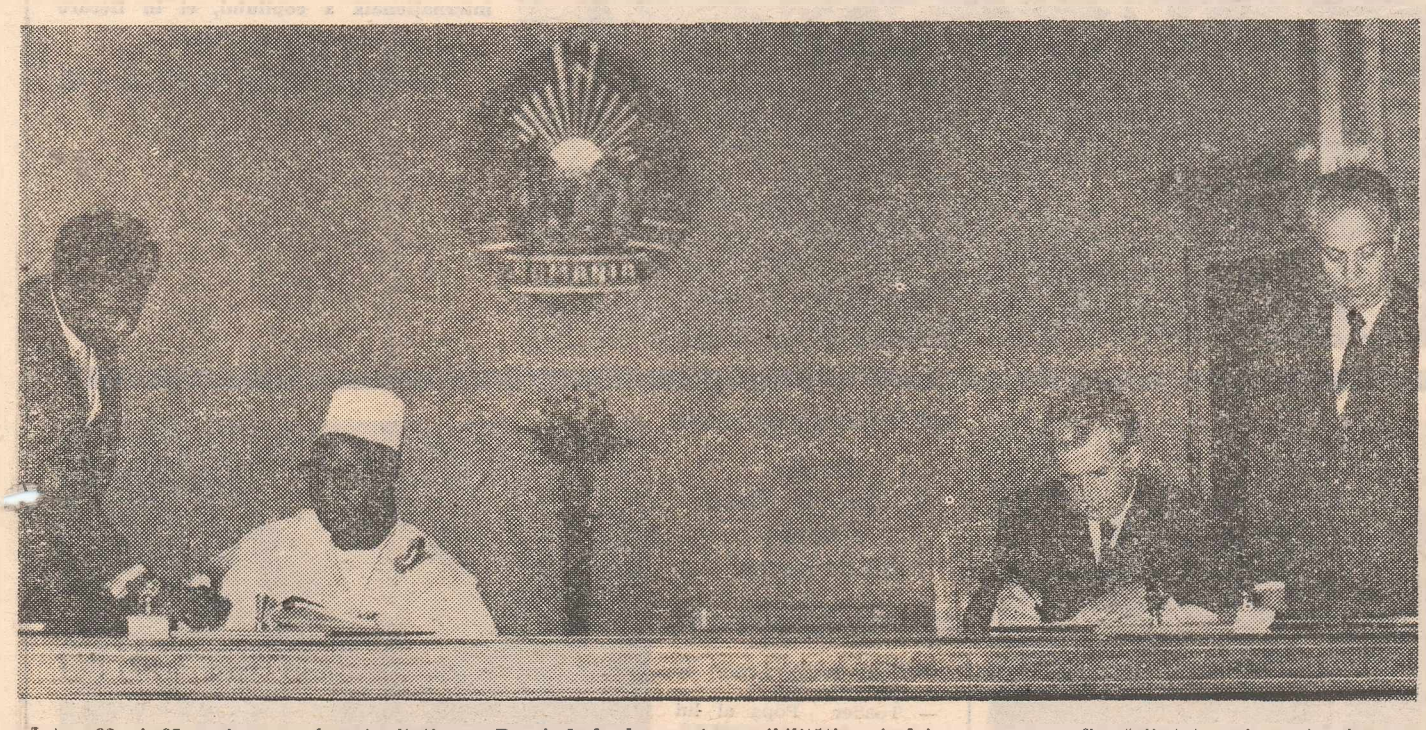

Intre 22 şi 25 mai a.c., la invitaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, preşedintele Republicii Socialiste România, dr. Hilla Limann, preşedintele Republicii Ghana, a efectuat o vizită de prietenie în ţara noastră.

Intîmpinaţi pretutindeni cu deosebită cordialitate şi ospitalitate, expresie a sentimentelor de prietenie pe care le nutresc reciproc popoarele român şi ghanez, preşedintele Hilla Limann şi membrii delegaţiei Republicii Ghana au vizitat obiective economice, culturale şi sociale din Bucureşti, Ploieşti şi judeţul Braşov. Intre preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Hilla Limann au avut loc convorbiri oficiale. Din partea română, la convorbiri au participat: Petru Enache, vicepreşedinte al Consiliului de Stat, Ştefan Andrei, ministrul afacerilor externe, Angelo Miculescu, viceprim-ministru al guvernului, ministrul agriculturii şi industriei alimentare, Alexandru Mărgăritescu, ministru secretar de stat la Ministerul Comerţului Exterior şi Cooperării Economice Internaţionale, Nicolae Popovici, procurorul general al Republicii Socialiste România, Silviu Curticeanu, secretar prezidenţial şi al Consiliului de Stat, Constantin Mitea, consilier al preşedintelui republicii, Petre Tănăsie, director în Ministerul Afacerilor Externe, Constantin Herăscu, ambasadorul României în Ghana. Din partea Republicii Ghana au participat: Nana Okutwer Bekoe al III-lea, preşedintele naţional al Partidului Naţional al Poporului, Isaac K. Chinebuah, ministrul afacerilor externe, Joe Reindorf, ministrul justiţiei şi procuror general, Y.N.A. Agbesi, ministrul agriculturii, A.M. Arthur, secretar al preşedintelui, S.E. Quarm, secretar principal în Ministerul Afacerilor Externe, A.Y. Agrey-Orleans, director a.i. în Ministerul Afacerilor Externe, George Yise Mahama, ambasadorul Ghanei în România, Sam Quaicoe, şeful serviciilor prezidenţiale de presă.

★

Expresie a bunelor raporturi existente între România şi Ghana, a politicii consecvente a ţării noastre de dezvoltare a relaţiilor de colaborare şi solidaritate cu noile state independente ale Africii, vizita oficială de prietenie a preşedintelui ghanez, Declaraţia comună, celelalte documente semnate cu acest prilej au evidenţiat dorinţa celor două ţări de a extinde cooperarea reciproc avantajoasă, de a întări solidaritatea şi conlucrarea pe plan internaţional. Pe această linie, vizita preşedintelui Hilla Limann deschide noi perspective colaborării şi cooperării dintre România şi Ghana pe multiple planuri. In acelaşi timp, cursul ascendent al relaţiilor româno-ghaneze, puternic stimulat de noul dialog la nivel înalt, se înscrie ca un aport de seamă la cauza generală a libertăţii, independenţei şi progresului tuturor popoarelor.

Dorinţa comună ca relaţiile româno-ghaneze, caracterizate prin deplina egalitate în drepturi, prietenie şi colaborare, stimă şi preţuire reciprocă, să înregistreze noi progrese în viitor, să cunoască o evoluţie mereu ascendentă, rodnică, pe multiple planuri — politic, economic, tehnico-ştiinţific, cultural — a fost exprimată în cadrul convorbirilor oficiale, în documentele semnate. Referitor la colaborarea în domeniul economic, Declaraţia comună apreciază că există în continuare posibilităţi importante pentru extinderea cooperării economice reciproc avantajoase, în domenii de înaltă prioritate, precum şi a schimburilor comerciale. Pornind de la aceste posibilităţi, cei doi preşedinţi au hotărît — după cum se menţionează în Declaraţia comună — ca ambele părţi să-şi sporească eforturile pentru creşterea volumului comerţului şi pentru concretizarea realizării obiectivelor economice pentru care cele două ţări şi-au exprimat interesul. In înfăptuirea acestor obiective, un rol important îl are Comisia mixtă româno-ghaneză de cooperare economică şi tehnică. S-a arătat că este necesar ca activităţile acestei comisii să se intensifice astfel încît să se identifice noi posibilităţi de cooperare şi să se urmărească îndeaproape finalizarea celor aflate în curs de negociere, să se asigure o creştere constantă şi echilibrată a schimburilor comerciale bilaterale. S-a hotărît ca lucrările celei de-a treia sesiuni a Comisiei mixte să aibă loc în ultimul trimestru al anului curent la Bucureşti, prilej cu care să se convină, în vederea semnării, documentele de cooperare pentru realizarea în Ghana a unor obiective în domeniile agriculturii, petrolului şi altor resurse naturale, prelucrării lemnului, chimiei şi al altor ramuri industriale.

Un loc important în convorbirile româno-ghaneze l-a ocupat schimbul de păreri privind evoluţia situaţiei internaţionale. S-a apreciat că în viaţa internaţională se produc adînci transformări revoluţionare, naţionale şi sociale, ca urmare a afirmării tot mai puternice a voinţei popoarelor de a fi pe deplin stăpîne pe destinele lor, de a se dezvolta liber şi independent, de a pune capăt politicii imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste. In acelaşi timp, a fost subliniată preocuparea României şi Ghanei faţă de deteriorarea în ultima vreme a climatului politic mondial datorită accentuării crizei economice, ascuţirii contradicţiilor între diferite state şi grupări de state, intensificării tendinţelor de consolidare sau reîmpărţire a sferelor de influenţă, perpetuării politicii de forţă, dominaţie şi amestec în treburile altor popoare, de încordare şi război, care pun tot mai grav în pericol pacea omenirii. In aceste condiţii — s-a arătat în cadrul dialogului româno-ghanez la nivel înalt — se impune mai mult ca oricînd ca forţele progresiste, antiimperialiste, toate popoarele lumii să acţioneze ferm pentru diminuarea tensiunii din viaţa internaţională, pentru reluarea şi continuarea politicii de destindere, colaborare, independenţă şi pace, pentru aşezarea relaţiilor interstatale pe baza principiilor egalităţii în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, nerecurgere la forţă şi la ameninţarea cu forţa.

Referitor la situaţia din Africa a fost evidenţiată afirmarea tot mai puternică a dorinţei popoarelor şi ţărilor africane de a se dezvolta liber şi independent, fără nici un amestec din afară. A fost reafirmată hotărîrea României şi Ghanei de a sprijini activ lupta poporului din Namibia pentru dobîndirea independenţei depline, de a milita susţinut pentru lichidarea definitivă a politicii de discriminare rasială şi apartheid în Africa de Sud. S-a subliniat că problemele continentului african trebuie rezolvate de către africanii înşişi, evidenţiindu-se necesitatea întăririi unităţii şi solidarităţii statelor din Africa, a tuturor forţelor patriotice în lupta comună pentru consolidarea independenţei naţionale, împotriva politicii de divizare şi amestec, precum şi importanţa deosebită a concentrării eforturilor, pe plan naţional şi regional, în vederea propăşirii lor economice şi sociale.

O atenţie deosebită a fost acordată, în cadrul convorbirilor româno-ghaneze la nivel înalt, lichidării subdezvoltării. S-a considerat că actuala situaţie internaţională reclamă în mod imperios sporirea eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje dintre ţările sărace şi ţările bogate, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaţionale, care să asigure dezvoltarea mai rapidă a ţărilor rămase în urmă, să înlesnească accesul tuturor statelor la cuceririle civilizaţiei moderne şi, totodată, să deschidă perspectivele progresului, stabilităţii economice şi politice mondiale, realizării unor relaţii de echitate între toate statele lumii. S-a subliniat, în acelaşi timp, că marile probleme cu care este în prezent confruntată omenirea nu pot fi soluţionate decît prin participarea egală a tuturor ţărilor; în acest cadru, un rol tot mai activ trebuie să-l joace statele în curs de dezvoltare, ţările nealiniate, în general ţările mici şi mijlocii. Legat de aceasta, au fost relevate rolul şi importanţa deosebită a mişcării ţărilor nealiniate în lupta pentru promovarea unei politici de independenţă, dezarmare, colaborare şi pace, împotriva oricăror forme de dominaţie, asuprire şi exploatare.

Evidenţiind dorinţa României şi Ghanei de a dezvolta în continuare colaborarea economică, tehnico-ştiinţifică şi culturală dintre cele două ţări, de a întări solidaritatea dintre ele şi conlucrarea lor pe plan internaţional, în eforturile generale de edificare a unei lumi mai bune şi mai drepte, vizita preşedintelui Hilla Limann se înscrie, prin întreaga sa desfăşurare, prin documentele semnate, ca o nouă şi remarcabilă contribuţie la dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre România şi Ghana, în folosul celor două ţări şi popoare, al cauzei păcii, destinderii şi cooperării internaţionale.

ION CODRU ■

ŞEDINŢA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV

Ţinută sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, şedinţa de marţi, 26 mai, a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a avut pe ordinea de zi probleme de importanţă deosebită, după dezbaterea cărora Comitetul Politic Executiv a adoptat hotărîri şi a luat măsuri corespunzătoare.

Astfel, în cadrul şedinţei a fost aprobată, după discutarea proiectului, Hotărîrea privind îmbunătăţirea modului de organizare a întrecerii socialiste în întreprinderi, între persoane, precum şi între secţii şi ateliere şi, de asemenea, între unităţile economice, centralele şi institutele de cercetare şi proiectare, între consiliile populare, precum şi între judeţe, pentru îndeplinirea şi depăşirea planului naţional unic de dezvoltare economico-socială. S-a hotărît ca toate criteriile de întrecere să fie legate mai organic de orientările privind realizarea unei noi calităţi în toate domeniile de activitate, aplicarea noului mecanism economico-financiar, întărirea autoconducerii muncitoreşti şi autogestiunii. Drept criterii de apreciere se au în vedere indicatori în măsură să reflecte mai cuprinzător eforturile tuturor unităţilor, ale tuturor oamenilor muncii.

Comitetul Politic Executiv a luat, în continuare, în discuţie şi a aprobat un raport privind situaţia protecţiei muncii pe anul 1980. Raportul evidenţiază măsurile care s-au luat în această privinţă anul trecut, arătînd că pentru crearea unor condiţii corespunzătoare de muncă, unităţilor socialiste le-au fost alocate fonduri în valoare de 2 355,7 milioane lei. Apreciind că reducerea accidentelor nu este încă în concordanţă cu eforturile pe care partidul şi statul nostru le-au făcut şi le fac pentru dotarea economiei cu instalaţii şi utilaje de înalt nivel tehnic, modernizarea proceselor de producţie, perfecţionarea organizării producţiei şi muncii, îmbunătăţirea calificării şi specializării personalului muncitor, Comitetul Politic Executiv a trasat consiliilor de conducere ale oamenilor muncii din întreprinderi şi centrale, conducerilor ministerelor, organelor de control ale Inspecţiei de stat pentru protecţia muncii, precum şi organizaţiilor de partid, sindicale şi de tineret sarcina să acţioneze cu toată hotărîrea pentru creşterea răspunderii în respectarea strictă a normelor de protecţie a muncii, acordînd mai multă atenţie bunei organizări a producţiei şi muncii, întăririi ordinii şi disciplinei la fiecare loc de muncă, intensificării controlului preventiv, gospodăririi judicioase a fondurilor financiare prevăzute în scopul îmbunătăţirii condiţiilor de muncă, creşterii eficienţei instructajului consacrat protecţiei muncii şi ridicării pregătirii profesionale a personalului muncitor.

La punctul următor al ordinii de zi, Comitetul Politic Executiv a trasat organelor şi organizaţiilor de partid sarcina să extindă formele şi metodele care au dat cele mai bune rezultate în consultarea maselor şi unirea eforturilor lor în înfăptuirea politicii partidului şi statului, să întărească neîncetat legăturile activului de partid, ale organizaţiilor de masă şi obşteşti cu oamenii muncii din întreprinderi, de la sate, din toate domeniile, să extindă practica întîlnirii periodice a organelor de partid cu categorii cît mai largi de cetăţeni. In acelaşi timp, s-a indicat ca organele de partid să analizeze periodic modul în care se aplică hotărîrile Congresului al XII-lea al partidului privind consultarea permanentă a maselor în cele mai importante probleme privind construcţia socialistă în ţara noastră.

La şedinţă, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie a delegaţiei române de partid şi de stat conduse de secretarul general al partidului, preşedintele republicii, în Republica Socialistă Cehoslovacă, efectuată la invitaţia secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, preşedintele Republicii Socialiste Cehoslovace, Gustav Husak, al Comitetului Central al P.C. din Cehoslovacia şi guvernului R.S. Cehoslovace, precum şi o informare cu privire la vizita oficială de prietenie efectuată în ţara noastră de preşedintele Republicii Ghana, dr. Hilla Limann. Comitetul Politic Executiv a aprobat în întregime şi a dat o înaltă apreciere activităţii desfăşurate, în cadrul vizitei în R.S. Cehoslovacă, de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de delegaţia română de partid şi de stat, rezultatelor întîlnirilor şi convorbirilor dintre cei doi conducători de partid şi de stat, care constituie o nouă şi importantă contribuţie la întărirea prieteniei şi colaborării româno-cehoslovace, în folosul şi spre binele ambelor popoare, al întăririi unităţii ţărilor socialiste şi mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, al asigurării păcii şi progresului social în lume. De asemenea, Comitetul Politic Executiv a aprobat întru totul rezultatele fructuoase ale convorbirilor dintre preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Hilla Limann, desfăşurate într-o atmosferă de caldă prietenie, stimă şi înţelegere reciprocă, apreciind că ele reprezintă o contribuţie de seamă la întărirea continuă a colaborării dintre România şi Ghana, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii, cooperării şi înţelegerii între naţiuni.

ION DUMBRAVĂ ■

Forme şi culori ale pămintului aduse de peste tot către oraş, spre bucuria oamenilor, spre inima copiilor. Aceste bijuterii ale pămintului, şlefuite de oameni, ne umplu sufletul nu numai de 1 Iunie, Ziua internaţională a copilului, ci în fiecare moment al vieţii.

Fotografie de SORIN POSTOLACHE ■

CEZIENI, LA PRIMA ŞI LA A DOUA VEDERE

Dintotdeauna s-au înţeles bine cu pămintul cei din Cezieni, adică ei au muncit iar pamintul le-a dat grîul pentru pîine, şi nu s-ar zice la prima vedere că în primăvara aceasta lucrurile stau altfel, fiindcă şi aici, ca pretutindeni, oamenii pleacă de dimineaţă la cîmp, pentru aşa-numitele lucrări de întreţinere a culturilor, şi se întorc seara, fireşte, de la aceleaşi amintite lucrări. Sigur că am putea acum să dăm şi numele cîtorva, ale celor mai harnici dintre aceşti oameni, cît au prăşit ei, de exemplu, sau cît mai au de prăşit, dacă la o a doua vedere, ca să ne exprimăm astfel, nu s-ar dovedi — iar cel care dovedeşte este inginerul Tudor Dănacu, preşedintele C.A.P.-ului — că abia din această primăvară oamenii încep să se înţeleagă, mai bine decît oricînd, cu pămîntul. Şi ca să nu existe nici o îndoială că vorbele nu reprezintă numai un fel de a vorbi ci, din cîte am înţeles, cel mai important eveniment în agricultura Cezienilor, ca şi în întregul judeţ Olt, ce-şi propune să ajungă judeţ, cu producţii record, trebuie adăugat că faptul se datorează aplicării a ceea ce specialiştii numesc „bonitarea" solurilor.

Prin „bonitarea" terenurilor agricole, spune Tudor Dănacu, se înţelege acea operaţie de cunoaştere aprofundată a condiţiilor de creştere şi rotire a plantelor, de determinare a gradului de favorabilitate a acestor condiţii pentru fiecare plantă. „În fond, adaugă el, e vorba de a pune ordine, de a face dreptate, de a crea un sistem de criterii care să asigure o echitate desăvîrşită în ce priveşte retribuţia, plata muncii oamenilor. Bineînţeles, intră în discuţie acordul global care, după opinia mea, dacă nu este fundamentat pe aceste lucrări de „bonitare", de apreciere economică a terenurilor, duce nu la mobilizarea, ci la demobilizarea oamenilor. Cînd dădeam oamenilor un teren să-l lucreze, trebuia să stabilim un nivel al producţiei. Însă treaba asta se făcea cam la întîmplare. De pildă, avînd în vedere media producţiilor din ultimii ani. Criteriul acesta, deşi pare realist şi plin de obiectivitate, include destul de mult subiectivism, fiindcă într-un an unii pot să lucreze mai bine, iar într-alt an altă echipă poate să lucreze mai puţin bine. Şi aşa, zic, stabileam producţia pentru anul în curs. Dacă se nimerea să fie mai mare decît puterea pămîntului, nu făceam altceva decît că oamenii aceia, în ciuda eforturilor lor, nu reuşeau să ajungă la nivelul aşteptat, aşadar cîştigau mai puţin decît ar fi meritat, iar acordul global, forma aceasta nouă de organizare a muncii, nu-i prea mai îndemna la muncă. Pe de altă parte, dacă stabileam un nivel mai mic decît ar fi permis potenţialul productiv al pămîntului, ne loveam de un rău la fel de mare : apăreau cîştiguri nemuncite, mai bine zis disproporţionat de mari faţă de munca prestată. În felul acesta, ţinînd seama numai de cifrele producţiilor realizate iar nu şi de pămîntul care le-a făcut posibile, a fi fruntaş era uneori numai o chestiune de noroc".

Reţinem, aşadar, convingerea inginerului Tudor Dănacu că organizarea muncii în funcţie de bonitarea terenurilor reprezintă *o condiţie de prim ordin pentru înfăptuirea noii revoluţii în agricultură.* Aşa-numitele note de bonitare, spune el, rezultă în urma studierii unei serii de 17 elemente ce îngăduie o apreciere economică exactă a pămîntului (precipitaţii, temperatură, rezervă de humus, grad de poluare etc.). Fiecare dintre aceşti factori este notat cu un coeficient de la 0 la 1 (0,1 ; 0,2 etc.), în primul caz însemnînd că planta nu se poate cultiva pe acel teren, iar în al doilea caz că sînt întrunite cele mai bune condiţii de creştere a ei. Întrucît metodica „bonitării" presupune înmulţirea celor 17 coeficienţi ai celor 17 elemente, se înţelege că dacă unul singur dintre aceşti coeficienţi este zero, totul — adică orice şansă de cultivare a plantei pe terenul respectiv — este egal cu zero.

— Se respectă, zice Tudor Dănacu, legea factorului minim, formulată de un neamţ, Liebig, acum o sută şi ceva de ani : recoltele depind de factorul cel mai slab reprezentat, tot aşa cum un butoi, de exemplu, care are o doagă mai scurtă, nu va putea reţine apa — oricît ai turna în el — decît pînă la înălţimea acelei doage mai mici".

În urma unor riguroase calcule, la Cezieni se ştie acum că, de exemplu, pe sola numită Buciovul trebuie să fie obţinute 133 tone de grîu, iar la locul numit Leşi — 535 de tone. „Noi, adaugă Tudor Dănacu, în Consiliul agroindustrial Caracal, de care aparţinem, trebuie să dăm — producţie medie — 3 800 kilograme de grîu la hectar. După sistemul vechi de lucru, am fi putut să ne-nvîrtim în jurul acestei cifre, ba chiar, zicînd noi că ne mobilizăm să săltăm la 4 000 sau 4 500. După sistemul nou am stabilit însă — mobilizîndu-ne să facem exact ceea ce putem noi şi ceea ce poate pămîntul să facă — producţii *diferite* de la solă la solă : pe una 3 270 kilograme la hectar, pe alta 4 214, pe alta 5 094. Tot astfel, la porumb diferenţele sînt de la 3 907 la 8 162 de kilograme la hectar !

La Cezieni, înţelegîndu-se mai bine decît oricînd cu pămîntul lor, oamenii văd cît de adevărat este că nici muncă fără pîine nu se poate, dar nici pîine fără muncă.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Roata lui Toader Popa aprinde 80 de becuri

— *Nea Toader, cum îţi mai spune matale ?*

— Toader Popa al lui Toader. Aşa mă cheamă. Aici în Ortoaia mai sînt şi alţi Toader Popa. Eu sînt Toader Popa al lui Toader. Pe frate-miu îl cheamă Constantin Popa şi stăm împreună.

— *Nea Toader Popa al lui Toader, unde ne aflăm noi ?*

— La mine acasă, în Ortoaia, comuna Dorna Arini. Pe pîrîul Ortoaia. Mai precis în fundul Ortoaiei. De ce îi spune aşa ? Păi, casa mea, a lui frate-miu şi a bătrînei sînt ultimele case de pe pîrîul Ortoaia. De aici, de la noi, se termină drumul şi încep muntele şi pădurea.

— *Cîţi ani aveţi ?*

— Eu 36, iar Constantin 32. Eu lucrez aici în comună. Sînt cantonier. Frate-miu este miner la Crucea.

— *Nea Toader, în întreaga casă ai instalaţie electrică. Mai mult decît atît: lumea spune că, aici, noaptea în întreaga curte este lumină ca ziua. Cum ai făcut de ai lumină, cînd reţeaua electrică se opreşte undeva în vale ?*

— Ei, parcă dumneavoastră nu ştiţi ? Ce, nu cunoaşteţi cîntecul ?

— *Desigur, îl cunoaştem. Pînă şi fiul meu care are trei ani îl fredonează. Dar alta-i întrebarea : cum ai făcut matale, cum ai proiectat şi cum ai lucrat roata ?*

— Povestea este ceva mai lungă. În urmă cu vreo cinci, şase ani, eu şi frate-miu ne-am făcut case mari şi frumoase aici, lîngă muica. Şi am hotărît să ne şi însurăm. Dar nu aveam lumină. Şi dacă nu ai lumină parcă n-ai o mînă. Şi apoi ce femeie ar fi venit aici, la capătul pămîntului, dacă nu aveam lumină ? Puteam noi să luăm pe cine ne era drag ? Nu puteam ! Am făcut noi cerere pe la primărie ca să se tragă lumina pînă la noi, au venit tot felul de experţi şi au măsurat şi s-au uitat şi cred că pînă la urmă ar fi aprobat. Dar trebuiau montaţi 30 de stîlpi, fiindcă ultimul este la văr-miu Mihai Popa. Am vorbit eu cu mai toţi ceilalţi vecini. Unii ar fi vrut, alţii ba. Şi aşa treceau anii, casă frumoasă aveam, dar eu îmbătrîneam fiindcă nu îndăzneam să mă însor. Şi stăteam şi mă perpeleam ziua şi noaptea. Într-o zi, i-am zis lui Constantin : măi, băiete, dacă noi sîntem în stare să producem atîtea şi atîtea lucruri, de ce n-am putea să producem şi curent electric. Iacă, eu unul mă apuc să gîndesc că prea se irosesţe apa asta ce curge pe la noi prin curte. El s-a uitat la mine, a făcut ochii cît cepele şi m-a scuipat de deochi. Şi am stat eu şi m-am gîndit nopţi în şir ce să fac ? Şi mi-am adus aminte de bătrînul Nicolae Paşoti, al lui Constantin, care a avut, cînd eram eu copil, moară prin părţile locului. M-am dus la el. Şi a început nea Paşoti să-mi povestească despre moară, iar eu notam totul. Apoi mi-a spus că mai are prin curte dinamul vechi şi roata care-i mîncată de carii şi putregai. Am cumpărat dinamul cu 2 000 de lei, iar pe roată nu mi-a cerut bani. Am dus dinamul şi roata acasă şi m-am apucat să fac schiţe şi pentru o alta nouă. Ai mei şi vecinii s-au crucit. I-am spus lui frate-miu să-şi ia concediu odată cu mine şi să ne apucăm de treabă. Şi uite aşa, într-o vară, împreună cu fratele am construit o nouă roată, am montat dinamul, am făcut un canal din lemn care dozează debitul şi am dat drumul la instalaţie. Ion Marcu, cel mai apropiat vecin, stătea şi rîdea împreună cu cei cinci feciori. Unul nu mi-a dat nici o mînă de ajutor. Dar cînd au văzut că se aprind becurile, de abia atunci s-au trezit la realitate. Asta-i, pe scurt, toată povestea. Ce să vă mai spun ?

— *De însurat v-aţi însurat ?*

— Desigur. Imediat. Şi eu şi fratele. Avem şi copii. Păi, cum să nu mă însor ? Acum avem tot confortul : fier de călcat, televizor, magnetofon, boiler, maşină de spălat — numai frigider nu avem, fiindcă nu ne trebuie. Avem beci.

— *Animale creşteţi ?*

— Asta-i bună ! Păi noi asta sîntem : crescători de animale. Ce credeţi că dacă acum ştim să fabricăm curent electric am uitat să fabricăm caşul ?

— *De ce nu se mai fac, chiar şi pe rîul Ortoaia, asemenea instalaţii ?*

— Întîi s-a spus că o să se mai facă cîteva. Mulţi au venit pe la noi şi s-au uitat. Dar văd că s-a abandonat ideea. Eu cred că din comoditate.

— *Nea Toader Popa al lui Toader, ştii că peste tot, în ţară, oamenii cîntă „Roata" ce a fost special scris pentru dumneavoastră. A devenit de mult un şlagăr.*

— Emilia, te rog pune caseta cu „Roata". Musafirul nostru doreşte să asculte cîntecul chiar la noi...

SORIN POSTOLACHE ■

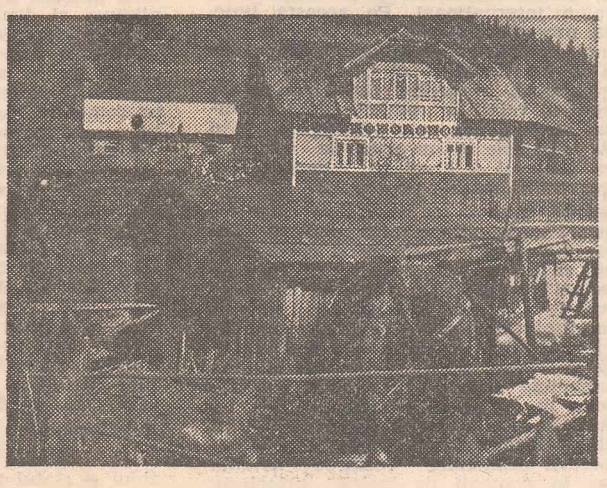

— Tovarășe director Gheorghe Cișmigiu, I.C.R.A.L. Foișor a primit, pentru a doua oară consecutiv, Ordinul Muncii cl. a III-a, ocupînd locul I pe București și III pe țară, distincții care răsplătesc eforturile oamenilor muncii din întreprindere în munca de administrare și întreținere a fondului locativ din sectorul 2. Așa stînd lucrurile, care este starea locuințelor din fondul de stat în sectorul 2 ?

— Aș vrea să menționez mai întîi că, în 1980, noi am depășit planul la toți indicatorii, cu toate structurile și substructurile sale.

— Asta e clar. Ce înseamnă pentru cetățeni îndeplinirea planului la toți indicatorii de către I.C.R.A.L. Foișor ?

— Avem un fond locativ în valoare de aproximativ 3 miliarde lei. Adică peste 30 000 de locuințe ocupate de o populație de peste 300 000 locuitori. Am pus accentul pe existența unor condiții normale de locuit și, în acest scop, ținem în permanență legătura cu asociațiile de locatari, formele fiind diferite : sînt deputat de sector, particip la audiențele primarului sectorului 2, urmează apoi întîlnirile din cadrul Tribunei democrației, audientele de la întreprindere, accesul permanent la șefii de centre etc. În felul acesta cunoaștem foarte exact starea locuințelor pe care le administrăm, stare pe care o apreciem ca fiind corespunzătoare în cea mai mare parte.

— Spuneți : în cea mai mare parte.

— Da, fiindcă 40 la sută din fond este vechi și foarte vechi. Există case de peste 120 de ani, cea mai tînără din locuințele vechi avînd 40 de ani. Casele respective sînt construite într-o diversitate tehnică foarte mare, după cum și materialele folosite au dovedit performanțe foarte bune acum un secol sau o jumătate de secol. Cu totul reprezintă un fel de istorie a construcțiilor. Problemele ridicate sînt numeroase : infiltrații prin acoperiș, defectarea instalațiilor sanitare, de canalizare etc. Totodată, mai sînt și peste 500 microuzine de încălzire, 400 hidrofoare și aproximativ 400 de antene colective.

— Și fond nou ?

— La blocurile noi participăm la recepție, fiind un fel de intermediari între constructor și locatar. Asta înseamnă că în perioada de garanție avem grijă ca cel ce construiește să se achite de obligațiile contractuale. Cînd omul se mută în casă nouă, vine la noi dacă nu merge ceva ca lumea, nu la constructor. Cred că atunci cînd un om muncește bine și colectivul din care face parte este de acord ca el să primească locuință, este cinstit să avem grijă ca această locuință să fie bine făcută.

— Ce înseamnă o locuință bine făcută ?

— Să funcționeze perfect și, atunci cînd intri în ea ca să constați dacă răspunde exigențelor legii curățenia să te oblige să te descalți.

— În cei 15 ani de cînd conduceți I.C.R.A.L. Foișor, de cîte ori v-ați descălțat ?

— De multe ori. Vreau să spun că, în general, blocurile care ne rămîn spre administrare, sînt bine făcute. Dar e loc pentru foarte bine.

— Cunosc destui oameni care, cînd aud de IC.R.A.L., ori devin teribil de veseli, ori grozav de triști.

— Oamenii I.C.R.A.L.-ului lucrează mereu la vedere. Ca și cum s-ar mișca sub un geam și toată lumea ar fi cu ochii pe ei. De aici avantaje și dezavantaje. I.C.R.A.L. Foișor are peste o mie de meseriași cu aceeași calificare : bună, dar cu o educație diferită. Ei lucrează răspîndiți, de multe ori unul se află singur într-o casă unde are ceva de reparat. El, acolo, reprezintă I.C.R.A.L.-ul. Anul trecut am avut 600 lucrări mari și peste 1 200 mai mici. Centrele noastre sînt 6 la număr și de aici rezultă cam 2 000 de lucrări făcute de S.G.L. Dar, este adevărat, în ciuda eforturilor noastre, necazuri tot mai sînt.

— De ce ?

— În primul rînd fiindcă nu există o legislație specifică întreprinderilor de reparații și administrație. Normele și normativele pe care le aplică I.C.R.A.L. au în vedere lucrările de construcții-montaj. Toate întreprinderile aplică acordul global. Noi, acordul simplu, exceptînd maiștrii și șefii de șantier, factori hotărîtori în bunul mers al producției. Dacă și veniturile lor ar depinde de veniturile medii ale echipei, intervențiile ar fi mai operative, controlul mai eficient, aprovizionarea mai ritmică și lucrările de calitate mai bună.

LA PESTE 300 000 LOCUITORI, NUMAI 100 DE RECLAMAȚII

— Deci acordul global i-ar bucura nu numai pe oamenii de la I.C.R.A.L., dar și pe cetățeni.

— Da. Însă la unitățile mici, prestatoare de servicii pentru fondul propriu, este indicat sistemul în regie și vă spun și de ce. Pleacă un muncitor la o lucrare și trebuie să schimbe o bucată de țeavă. În acord plătit, el este tentat să schimbe o țeavă cît mai mare pentru că de asta depinde venitul lui. În regie, schimbă exact cît trebuie, fiindcă este interesat să facă lucrarea. Rezultă o manoperă mai mică și o mai bună gospodărire a materialului.

— De fapt, evitarea unei risipe. Și atunci unde este adevărul, în acordul global sau în regie ?

— Este necesară o legislație specifică, elastică, nuanțată, care să permită întreprinderii să se încadreze mai exact în politica noastră economică. Să fie adică mai eficientă, mai productivă și să mulțumească toți cetățenii. Astăzi, la întreprinderile de reparație și administrare, criteriul de apreciere principal este cantitatea de producție și nu numărul de cazuri rezolvate, adică mulțumirea oamenilor. Am să dau un exemplu. Sînt chemat la un bloc în fața căruia s-a lăsat trotuarul. Este o sursă de infiltrație și lăsîndu-l astfel, va trebui, într-un tîrziu, să intervin cu forță de muncă și valori materiale foarte mari. Așadar, nu pot aștepta și este necesar să repar trotuarul. Unii mă taxează imediat : lucrarea făcută costă puțin și este neeconomică, nerentabilă. Rentabil după părerea lor ar fi sau să fac trotuarul pe toată strada sau să nu mă ating de lucrare.

— Care sînt noutățile I.C.R.A.L. Foișor în materie de organizare ?

— Introducerea unui sistem de abonamente cu asociațiile de locatari pentru prestările de servicii, abonament care costă numai 50 de lei lunar, formarea unor echipe de trei meseriași, tîmplar, zidar, tinichigiu, care să aibă în întreținere permanentă 10 blocuri noi, singura lor grijă fiind ca blocurile să funcționeze ireproșabil, deși și aici mi s-a reproșat că producția celor trei oameni e mică, uitîndu-se că important este ca blocurile să fie în perfectă stare și, în sfîrșit, creșterea și diversificarea gamei produselor făcute ca prestare de serviciu, contribuind la întărirea industriei mici.

— Aminteați că ați recurs la instalații pentru apă caldă folosind energia solară.

— Avem zece asemenea instalații, cinci montate și restul în lucru, una funcționînd chiar aici, la sediu, după cum am realizat și o premieră, o platformă mobilă pentru prepararea apei calde după același sistem. Este ușor transportabilă, costă puțin și e utilă, asigurînd oriunde condiții civilizate de lucru. Cu excepția captatorilor, instalațiile le fabricăm din materiale provenite din demolări.

— Se pot extinde, adică pot fi fabricate și pentru cei interesați să le cumpere ?

— Noi am încercat să le introducem în locuințele încălzite cu gaze, dar cei care se ocupă de aprovizionarea cu gaze ne-au asigurat că vor tăia cotele cetățenilor, așa că realizăm instalațiile numai pentru muncitorii noștri, care lucrează răspîndiți, cum v-am spus, în cele mai diverse locuri.

— Iată cum un obiect folositor poate deveni inutil cînd se lovește de o judecată absurdă. Dar să revenim. Dezvoltînd aceste activități, nu uitați esențialul, întreținerea și repararea locuințelor ?

— Noi am primit înaltele distincții pentru prestările de servicii în locuințele pe care le administrăm.

Activitățile de care am vorbit sînt complementare și posibile datorită unei mai bune organizări a forțelor și mijloacelor de care dispunem. Dealtfel, de la cei 34 000 titulari de contract, primim în jur de o sută reclamații pe an.

— E mult, e puțin ?

— E mult, pentru că nu respectăm firma.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

CĂLIMANII DE DINCOLO DE RODODENDRONI

Marți, 5 mai, pe vîrful Negoiul Românesc din masivul Călimanilor, la orele 12 și patruzeci și cinci de minute a tunat pentru prima oară în acest an. Veritabil spectacol de trăsnet și lumină la care au asistat toți cei peste 1 300 de oameni cuprinși în organigrama Exploatării miniere. Adică toată lumea bună a combatanților în „războiul sulfului", care se poartă pe versantele Călimanilor de vreo zece ani încoace și care au făcut ca deja numitul vîrf (1 884 m) să arate acum precum în ilustratele mexicane celebra piramidă în trepte de la Chichén-Itza. Realitatea este că sînt obișnuit cu tunetele din Călimani — în ultimul deceniu am fost acolo de trei ori — mai ales cu cele de la orele 3 p.m. Dar acelea sînt altfel de tunete, după ce te asurzesc nu te mai plouă cu anodinele picături de apă, reflexul de a ridica gluga hanoracului devine inutil. Un exemplu :

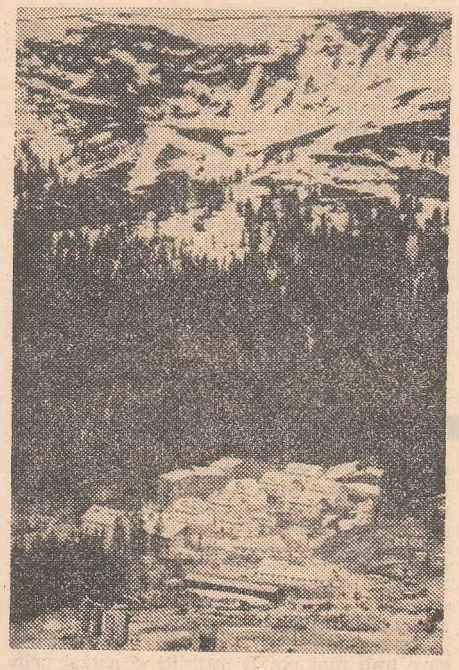

În zilele cu vizibilitate bună, la orele 14 și patruzeci și cinci de minute, versantele par a fi zidite în liniște. Belazuri — autobasculante uriașe de 27 și de 40 de tone — nu se mai văd, excavatoarele sînt întoarse cu spatele blindat către vale, masivele buldozere de 360 C.P. parcă ar fi intrat în gaură de șarpe, noi ne-am mutat sufletele către gură și așteptăm să vedem de sus, de la II, pușcarea care va avea loc la minus 3. (Există pe versant o treaptă, cea de la 1 550 metri, căreia convențional i se zice zero. Cele 13 trepte de deasupra ei sînt notate pe hărțile muntelui cu cifre romane; treptele de jos sînt semnificate de cifre arabe precedate de semnul minus). Dar nu-l vedem, deocamdată, decît pe Vasile Ghișa, subinginerul care conduce schimbul aflat acum în carieră. E cu două trepte mai sus ca noi — ceea ce înseamnă 40 m pe verticală — și din ce ne intră pe o ureche pricepem că trebuie să ne adăpostim. Ghișa vrea însă să fie sigur, trimite un om la noi, insul îi face un semn, subinginerul îi răspunde cu altul, de jos, de la minus 3. Eftimie Mareș, cel mai bun artificier din munte, dar pe care noi îl vedem acum mare cît înălțimea unui pătrățel dintr-un caiet de aritmetică, dogește valea cu un răsunător **aaarrrddddeeeee !**, în alte împrejurări capabil să pună pe picioare batalioane de pompieri. Și pleacă. Secundele trec, liniștea curge. Apoi stînca de sub picioare pare să fi primit un bobîrnac cumplit, de vreme ce vrea să fugă... (Echivalentul unui cutremur de gradul 5,5 pe scara Richter! Zgîlțîială nu tocmai... stenică pentru orășelul de cîteva sute de apartamente construit parcă cam prea aproape de „epicentru".) Jos, la minus 3, o erupție stropește cerul cu fum albăstrui. După care începe să plouă cu... sfărîmături de stînci. Apoi fumul devine portocaliu. Și tună ! Îmi amintesc abia acum că sunetul se propagă în aer cu 340 de metri pe secundă, în timp ce viteza luminii... După care cobor din carieră și văd din nou cum se repopulează treptele muntelui. „Ai lui Grigoraș" (frații Petru, Nicolae și Ion) urcă pe foreze, „belaziștii" Cornel Cărăușu, Alexandru Buga și Iovu Moroșan trag mașinile sub mandibulele cupelor excavatoarelor, pe care campioni absoluți s-au dovedit a fi Nicolae Stratu, Clement Coroamă și Florea Vasile. Cel puțin așa m-a asigurat Vasile Baciu, secretarul comitetului de partid. Și tot de la dumnealui am aflat că eroii nopții de 27/28 aprilie — cînd cablul de șase kilovolți s-a pușcat nu mai puțin de șapte ori din cauza șuvoaielor de apă pătrunse pe la manșoanele de îmbinare — nu sînt alții decît maiștrii Petre Rusu și Vasile Lostun, subinginerul Stelian Chiforescu și oamenii din echipa lui Ioan Sfica, electricieni de intervenții care, dealtfel, s-au evidențiat și cu prilejul viscolului de la începutul lui mai. („Tovarășe, nu se vedea la un metru, iar vîntul te lua de pe picioare".) Nu trebuie să vă mire, în cele două zile de documentare reporterul care sînt a prins nu mai puțin de șapte reprize de ploi, două ferestre de soare, un viscol și trei ore de pîclă... Sus, pe treapta 13, zăpada era pe alocuri de peste un metru, iar pe celelalte serpentine noroaiele treceau binișor dincolo de jumătatea carîmbilor cizmelor de cauciuc. Ca să ajung la Ion Moraru și la Vasile Popescu, care lucrau pe excavatorul nr. 13, la 1 550 m altitudine, am traversat o zloată pe care o voi ține minte mulți ani, în timp ce singura grijă era să nu las carnetul profesional să se retransforme în pastă de celuloză... Condițiile de lucru sînt deosebit de grele, opt luni din an iarna este aici inamic public nr. 1 și singurele perioade calendaristice oarecum prielnice sînt cele fără „r", cînd, culmea, pe alocuri versantele își găsesc timp să se invioreze și să se învăpăieze cu roșul rododendronilor (bujori de munte), ori să îngîne peticele de cer curat cu adieri leneșe de miozotis...

Așa se și explică — dar nu numai așa — lipsa pieselor de schimb ca și, uneori, lipsa unor elementare îngrijiri față de utilajele din dotare — de ce dintre cei 49 milioane de metri cubi de pămînt, cît trebuia să se fi decopertat pînă acum, în zece ani nu s-au transportat decît 16 milioane... Motiv pentru care sarcina de plan a acestui an a fost fixată la 9.5 milioane mc de pămînt, din care aproape două milioane vor fi decopertați de participanții la acțiunea **CĂLIMANI 850.** Cine sînt aceștia? Începînd cu 1 iunie fix, 650 de șoferi, excavatoriști, buldozeriști și mecanici de întreținere, împreună cu utilajele lor, din mai multe județe ale țării, se vor muta pe Negoiul Românesc. Timp de cinci luni, noii aspiranți la „buletinele de Călimani" (dar și la retribuțiile aferente !) vor contribui efectiv la apropierea datelor de punere în exploatare a sulfului tehnic românesc. De ce o asemenea desfășurare de forțe? Pentru că : **1.** Tona de sulf a ajuns să coste 134 de dolari și **2.** Fără sulf nu există chimie.

MIRCEA BUNEA ■

Opinia unui alegător

DREPTUL DE APEL

Vă propun azi să medităm împreună la o împrejurare foarte tristă privind surprinzătoarea reacție a unora dintre noi, și nu puțini, în fața, să zicem, a nenorocirii unui tovarăș. Folosesc cuvîntul nenorocire pentru că în el încape cel mai bine ideea mea și dintotdeauna el a fost folosit cu un înțeles foarte limpede și cuprinzător. Nu e vorba de nenorocirea pricinuită de o boală, sau de un necaz, ca să zic așa, care depășește puterile omului, atunci cînd nu-ți rămîne decît să te supui. Mai sînt și nenorociri care țin de noi, oamenii, pe care le producem chiar noi, și uneori cu bună știință, alteori cu o superbă inconștiență, de nenumărate ori cu convingerea că ne facem datoria și că datoria e mai indiferentă la sentimente și, ca și legea, nu o dată orbă. În cazul unor astfel de nenorociri apare reacția surprinzătoare de care vorbeam : reacția de desolidarizare, reacția de indiferență, mai mult, de înstrăinare, de retragere teoretizată, de abandonare a tovarășului, de fugă de el. Într-o vreme, e totuși timp de atunci, nu însă destul încît să mă facă să uit, intrînd eu în conflict cu reprezentanții — sigur vremelnici — ai unei autorități, am pierdut și m-am trezit pe drumuri, cum s-ar spune, cu un copil, cu nevastă, cu greutățile începutului, și fără nici un ban în buzunar. Ei bine, nici rudele mele nu mi-au mai dat telefon pînă m-am ridicat de jos unde fusesem zdravăn trîntit.

Cu un prilej, am mai spus eu că nici în socialism nu sîntem scutiți de nedreptăți, nici în socialism nu există adeverințe sau certificate sau mai știu eu ce care să ne facă imuni la calomnie, la delațiune, sau să ne împiedice de la ea, nici în socialism nu sîntem eliberați de toate prejudecățile, inclusiv aceea după care devotamentul față de cauză trebuie să te facă insensibil la drama umană.

În asemenea cazuri, cînd un tovarăș are de suferit, tocmai într-o societate ca a noastră ar trebui să ne mobilizăm activ, mai activ ca oricînd, pentru a-l apăra, pentru a-i veni în ajutor, pentru a crea **principiului** condiția ca să rămînă pur.

Să zicem că într-un loc anume s-a produs o nedreptate, o luptă „intestină", „locală", a născut monștrii unei răfuieli care a pus nobilele principii în slujba vendetei, aparențele fiind perfect păstrate. Nu merg pînă acolo încît să nu consider omenească — pînă la urmă — și o asemenea împrejurare, omenească, firește, deși nu și morală.

Într-un astfel de caz și pentru ca el să nu prolifereze, să nu poată prolifera, să poată fi stăvilită apetența producerii unor astfel de cazuri, e bine să ne gîndim să încetățenim în conștiința noastră întîi și apoi în viața noastră socială ideea **dreptului de apel** și ideea că **dreptul de apel** este cît se poate de firească și că nicăieri, în nici o altă societate, **dreptul de apel** nu-și poate afla mai nobil sensul decît în socialism.

Cineva îmi povestea o poveste cu un final destul de dramatic privind destinul unui om, al unui tovarăș, și îmi spunea că altcineva, candid, în cel mai frumos înțeles, s-a grăbit să-i vină în ajutor dar, spre surprinderea lui, un altcineva i-a spus că n-ar fi cazul, adică, „sigur, s-ar putea ca la mijloc să fie o eroare, dar ce rost ar mai avea să luăm lucrurile de la început, dacă nu cumva sînt și unii care s-ar simți deranjați". „Nu înțeleg", a zis cel care povestea, tocmai într-o astfel de împrejurare dreptul de apel și solidaritatea ne arată pe noi, în socialism, superiori moral !

Iată un subiect de meditație, cum ziceam. Ce ar fi să ne gîndim dacă nu cumva și noi, la un moment dat, am fost lași ? Sau dacă nu cumva am acceptat lașitatea și am și teoretizat-o ? ! I-am dat chiar o aură principială ? ! Am făcut din lașitate, din desolidarizare, din abdicare, din retragere, argumentele disciplinei și principialității ?! E de meditat, nu-i așa ?

DINU SĂRARU ■

Caricatura săptămînii

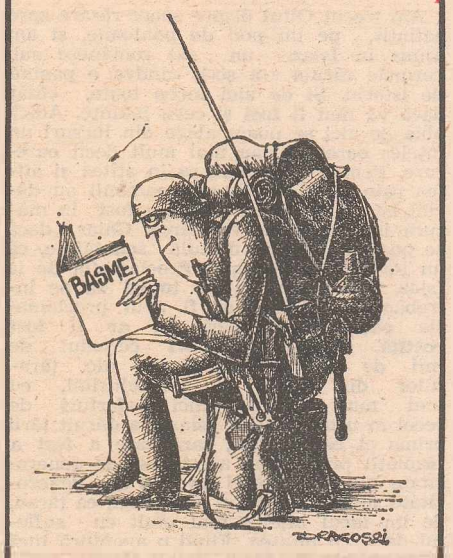

ANTON DRAGOȘ ■

CRÎNGUL DORULUI DE CÎNTEC

Erau adunați, în sala căminului cultural din Crîngu-Teleorman, în jurul a 150 de oameni — femei, bărbați, copii. Își ocupaseră locurile și vorbeau în șoaptă, semn că aici se petreceau anume întîmplări în fața cărora glasul slobod s-ar fi simțit stingher. Nimeni nu le impusese această stare de șoaptă, era un îndemn al firii, un preludiu al armoniei de suflet, la care fiecare dintre ei își va aduce partea de contribuție. Mulți veniseră pe jos, direct din cîmpul C.A.P.-ului, unde-i prinsese asfințitul. Pînă și copiii din Drăcea, sat al comunei, nerăbdători din cauza întîrzierii mașinii ce trebuia să-i aducă la repetiție, o porniseră pe jos. Parte dintre ei abia împliniseră 8 ani. Își așteptau maistrul — maistrul D. D. Stancu, teleormănean și dumnealui, de baștină. Împreună cîștigaseră, la ultima ediție a Cîntării României, locul I pe țară. Cu Miorița lor, de Teleorman, variantă pe care nu numai că au cîntat-o de a plăcut lumii întregi — dovadă că la această oră se așteaptă apariția pe piață a discului formației lor —, cu Miorița și alte cîteva cîntece de-ale locului. Sînt oameni însemnați definitiv cu pecetea dorului de cîntec. Pe ei, oameni în toată firea — țărani în cîmpul mare, legumicultori, crescători de vite, învățători, profesori, oficianți sanitari. Copiii, la rîndul lor, în pauze, la școală, cîntă Miorița, iar mai nou, Balada Soarelui — pentru care s-au adunat ei la căminul cultural în acest asfințit al zilei. Speră ca și de această dată să cîștige locul I la Cîntarea României. E prea frumoasă această baladă — al cărei vers și cîntec au fost prelucrate de maistrul lor, D. D. Stancu —, iar ei o simt atît de mult a lor încît cavalele cîntă parcă singure, cobzele asemenea, iar corurile de voci egale ale femeilor și copiilor par îngemănate de cînd lumea, în aceste armonii încărcate de frumusețe.

Și acum, cînd așternem aceste rînduri pe hîrtie retrăim vraja ce ne-a cuprins cînd i-am ascultat. Nu ne mai aflam într-o sală a unui cămin cultural, ci într-o catedrală a naturii, încărcată cu dorul lumii întregi. Ne invadează glas de păsări, sunet de tălăngi, șoaptă de izvor, vaiet de pădure în furtună. Cavalele întreabă, cobzele articulează și ele aceste întrebări esențiale, corul femeilor, apoi cel al copiilor, răspund. Soarele, luna, Bădica Traian își fac apariția firesc în această lume a dorului și a cîntecului. Povestea bobului de grîu, luat sub oblăduirea Soarelui și Lunii, este povestea dintotdeauna a satului lor, peste care a curs timpul istoriei.

Pe vremuri, comuna purta numele Ologi, nume despre care legenda spune că s-ar trage de pe timpul lui Mihai Viteazul. Turcii s-ar fi răzbunat pe bătrînii satului — singurii care nu-l putuseră însoți pe domnul lor Mihai Viteazul în lupte — și le-ar fi tăiat picioarele. Pentru că și ei, acei bătrîni, ar fi apărat cu strășnicie podul peste apa Călmățuiului. Mai înainte de a-i cunoaște pe artiștii ansamblului Crîngu, primarul comunei, Niculae Meca, ne demonstrase, pe viu, ce înseamnă acest „frumos prin muncă". Vizitasem împreună cele două C.A.P.-uri, — Drăcea și Crîngu —, notasem succesele din sectorul zootehnic al C.A.P.-ului Drăcea, numele celor care l-au adus în acest prag al reușitei; la C.A.P.-Crîngu reținusem inițiative demne de semnalat, apoi, un popas mai îndelung făcusem la secția de conserve a C.A.P.-ului, care asigură o producție globală anuală de aproape 6 milioane lei, pentru că gospodarii locului au știut să-și producă singuri materia primă, pe plan local. Notasem multe, foarte multe fapte de muncă și de viață, demne de un reportaj al zilelor noastre: micii grădinari ai școlii generale din Crîngu, care au luat în primire 5 hectare de grădină, devenită, fără exagerare, grădină model; viticultorii din Crîngu, oamenii comerțului din Crîngu care vor — și reușesc să dovedească — un fapt anume: găsești în comună ce găsești și la oraș.

Poate cu altă ocazie să ne oprim mai mult printre harnicii gospodari ai comunei. Deocamdată, simțim nevoia să ne întoarcem la acel ansamblu al dorului — uriaș ansamblu, de 150 membri, care reunește nu numai localnici, ci și îndrăgostiți ai cîntecului din comunele vecine — Furculești, Băduleasa, Putineiu. Cei mai mulți sînt țărani. În mîinile lor butucănoase cavalele și cobzele devin adevărate întruchipări ale unui frumos fără seamăn. Maistrul D. D. Stancu vorbea despre un „simfonism" al instrumentelor populare și, înclinăm să-l credem, acum după ce i-am ascultat. Cei doi cavaliști mai vechi ai comunei Crîngu, verii Gherghe (unul dintre ei fiind numit instructorul unei clase de elevi-cavaliști, care va ființa pe lîngă școala din Crîngu), ne declară că dacă, odată sosiți din cîmp, nu intră să vadă ce le mai face cavalul, (adică, nu cîntă o melodie, două), parcă nu-și află rostul acelei zile. Că el, cavalul, le dă îndemn în muncă. Poate așa se explică faptul relatat de Jeni Calotă, directoarea căminului cultural, veche și inimoasă activistă culturală a comunei, că în formație, ca un făcut, s-au adunat fruntașii ogoarelor, cei mai buni acolo, pe cîmpul muncii, cei mai buni dintre profesori, pînă și cei mai buni elevi. De unde se vede că, în zilele noastre, în viața unui sat, munca și cîntecul și-au găsit împlinirile căutate întotdeauna de sufletul românului.

GEORGETA ȘTEFANESCU ■

NICOLAE TĂTARU A DESCINS ÎNTR-UN TÎRG ÎN CARE JUMĂTATE DIN POPULAȚIE O LUASE DIN LOC

Nicolae Tătaru s-a născut la București, pe Calea Rahovei, stradă cu istorie și negustori de tot felul, și a venit la Medgidia în 1950, fiind trimis, alături de meșteri din Brașov, să încropească industrie într-un tîrg din care o luase din loc jumătate din populație. Nicolae Tătaru, azi maistru la Întreprinderea mecanică de utilaj din orașul dobrogean, își amintește că aici, în '50, casele erau foarte joase și albite de praf. Pe străzile din centru se vindeau sarailii, sugiuc și rahat cu nucă, amănunt despre care azi nu mai știe nici un copil, iar în cele 32 de cîrciumi, record național pe vremea aceea, se mînca cea mai bună ciorbă de burtă din lume și se bea enorm. Industria locală se compunea din potcovării (și astăzi singurul loc din țară unde se mai fac potcoave este întreprinderea mecanică), curelării și o puzderie de tarabe pline de cuie, funii și felinare, pentru că Medgidia era tîrg vestit, de pe fiecare arteră, la orice oră din zi, ieșind cîte o turmă de vite care tropăiau în dușmănie și ascundeau așezarea în praf. Și pentru ca tabloul să fie complet, mai numărai, pe degetele de la o singură mînă, doar strungarii, fiindcă ingineri nu existau.

„În niște locuințe ale întreprinderii proaspăt intemeiate dormeau șapte inși în două camere, iar alături, Diaconescu cu doi copii. Orașul lipsit de lumină și asfalt avea o singură grijă: să poată respira".

Aici, la doi pași de mare și la alți doi de Dunăre, întreprinderea mecanică, mai binecunoscută azi și în țară și în străinătate prin inițialele sale, **IMUM**, n-a crescut spectaculos, ca în basme, iar tradiția, oricît ne-am încăpățîna noi să credem, nu s-a născut peste noapte. Ba chiar se mai lucrează și acum la ea, cu sîrguință, cu tenacitate. Nicolae Tătaru știe bine că, în trei decenii, de la reparatul utilajelor agricole și pînă la fabricarea mașinilor de adunat și căpițat de azi, celebrele **MAC 6** și, mai nou, **MAC 3**, drumul a fost la fel de lung ca acela parcurs de la desființarea cîrciumilor pînă la deschiderea primei librării moderne, la parter de bloc, în stînga cărți, în dreapta papetărie.

Trăind aici mai bine de treizeci de ani, maistrul Tătaru crede că istoria orașului se confundă cu istoria întreprinderii mecanice și a fabricii de ciment, Medgidia crescînd ca un copil cu două moașe, dar crescut bine, cu gust pentru vrednicie și demnitate.

„Am avut și ani slabi, nu ne găseam, și unii, din aceeași ramură, ne priveau cu milă. În multe privințe, am luat-o de la capăt: reciclarea maiștrilor, calificarea oamenilor, organizarea fluxurilor... În 1979, am preluat **MAC 6** de la **Semănătoarea**. Am stat la București, pentru specializare, cu 42 de oameni, care, în numai trei săptămîni, și-au însușit mai bine de jumătate din fluxul de fabricație. De atunci și pînă la ora asta, **MAC 6** a fost mult îmbunătățit funcțional și a pierdut 400 de kilograme din greutate. Am economisit metal, iar mașina este mai ușoară, nu mai stă pe cîmp cînd plouă, ca ancora pe fundul mării. **MAC 3**, ultima noastră ispravă, are jumătate din greutatea celeilalte, se manevrează ușor și poate lucra în pantă, fiind „ultimul strigăt" în materie".

Ca om al Medgidiei, Nicolae Tătaru are nostalgii legate nu de plecarea din București, ci de istoria locurilor unde trăiește azi. Cu ani în urmă, trecea pe la un bătrîn din comuna Saligny, de la care cumpăra, în fiecare săptămînă, cîteva ouă și ceva lapte. Bătrînul, care trăia singur, avea o gospodărie frumoasă, creștea vaci, găini și îl țineau puterile să aducă și apă de la o fîntînă aflată departe. „Am trecut deunăzi pe la el, a făcut 78 de ani și are apă în curte. Înainte, îmi povestea moșul, aveam vaci, dar căram apă de la o jumătate de kilometru, iar azi am apă în curte, dar nu mai am nici o vacă".

Povestea are tîlcul ei. Orașul, aflat nu departe de Saligny, este modern, luminat, asfaltat, are, poate, cel mai modern stadion din țară, piscină și bowling, dar rar mai mănînci o ciorbă de burtă în Medgidia, nu mai vezi deloc sugiuc și saraili, iar turmele de vite, nu numai în oraș, dar nici în împrejurimi, nu mai stîrnesc praful. Praf mai vezi doar în partea de jos a orașului, unde se lucrează la canal. Canalul de la Dunăre, care taie Dobrogea în două, pregătind Medgidiei surpriza ieșirii la mare, un alt drum, mai scurt, pentru produsele purtînd inscripția „Frabricat la IMUM".

RAZVAN BĂRBULESCU ■

SACSII DIN VADUL CRIȘULUI

Un car de oale și ulcele, ulcioare, străchini și sacsii a descins dinspre Vadul Crișului pe taraba unei piețe din municipiul Oradea. Priveliștea este tot mai rară, chiar dacă nu e rară de tot. Într-o singură generație de oameni, soarele unui meșteșug s-a mutat pe zarea asfințitului. Și mai devreme sau mai tîrziu o socoteală se cere împlinită. L-a Glogova s-au lăsat de meserie Ioniță Tutunaru, Tănase Cocîr, Dumitru Gheorghiu și fratele său Emil Gheorghiu, Alexandru Tutilă, Ioniță Goncea și Ioniță Iepure, ca și Alexandru Prunea sau Ioniță Panduru. La Șișești, unde înainte de război un Barbu Slătineanu numărase nu mai puțin de 52 cuptoare țărănești de ars oale, mai stăruie în îndeletnicirea aceasta un Andrei Trașcă, dacă nu s-o fi dus și el, și dintre ultimii istoviți de nespornicia ei mai trăiau, în urmă cu numai cîțiva ani, Marin Nicolae, Trandafir Popescu și Constantin Pariș. La Șimian s-a stins încă de acum zece ani ultimul olar al comunei, Ion Ghenciu. La Oboga mai stau pe picioarele lor doar Grigore Ciungulescu, Nicolae Dincă, Nicolae Pătru și Constantin Gh. F. Dincă. La Noapteșa s-ar mai ține în meșteșug Ion Oprița cel bătrîn, Ion Urucu și Nicolae Tănase, olar și drumeț, întîlnit de noi într-o latură a Zegujanilor, cu un băț de alun într-o mînă și cu cinci ulcioare de pomană în spate. Și dacă trecem munții, spre miazănoapte, și ajungem în Mijlocenii Bîrgăului, vom vedea că lucrurile nu stau nici acolo mai bine, Ilie Robotin, Ion Cîrlan, Casian Bondriș, Nicolae Monda și Ștefan Gița au lăsat de izbeliște lutul și roata, sau pămînturile ceva mai subțiri, pentru culori și angobe. Mai învîrte la roată, cu inima într-o mare cumpănă, numai Ștefan Gănău. Și un anume gînd, față în față cu taraba din piața Oradiei se cere rostit: de ulcior și de strachină ne-am dezvățat; ne vom dezvăța și de sacsii și de florile înrădăcinate în ele?...

P. MIHAI ■

PROPUNERE PENTRU FRUMOS

Socotim că la toate s-au gîndit gospodarii clujeni atunci cînd au înființat o casă de comenzi cu profil dendro-floricol.

Ca să aflăm mai în detaliu despre ce este vorba l-am solicitat pe directorul administrației parcurilor din Cluj-Napoca, tovarășul **Mircea Micu**, care, amabil ne-a mărturisit: **„Pornind de la o constatare, dar și de la o necesitate economică, am pus bazele acestei case de comenzi. Evident am trecut și prin cîteva greutăți birocratice, dar argumentele noastre au izbîndit în fața hîrtiilor... Mai exact, am observat cum oamenii veneau la expozițiile de flori, se uitau, le admirau și le doreau acasă. Adică, doreau să cumpere. Nu aveam cum să le îndeplinim dorința. Expozițiile noastre erau fără finalizare. Plecau dezamăgiți. Pentru a repara cîte ceva ne-am gîndit să începem prin a „subtiliza" la una dintre florăriile orașului cîteva aranjamente florale, executate pe diferite suporturi de pai, răchită, etc. Au fost imediat cumpărate. Apoi au apărut coșurile, mai mici sau mai mari, cu prețuri variind între 10 și 400 de lei, în funcție de dorința clientului. Căutînd să diversificăm această inițiativă, încurajați fiind și de solicitările oamenilor, ne-am gîndit că buchetul de flori poate să însoțească și un alt dar".**

Inițiative frumoase, am adăuga, căci prin propunerea lor pentru frumos se rezolvă o mare problemă: aceea de a pune la dispoziția oamenilor posibilitatea oferirii unui cadou fără prea multă goană prin magazine, fără prea mult efort și fără nervi.

Cei 8 specialiști, în general tineri, **s-au** gîndit să fie prezenți chiar și pe „teren", acolo unde, la un eveniment, oamenii își doresc apartamentul înfrumusețat, ornamentat. Amenajările florale, vegetale, au pătruns în blocuri, pe balcoane, în grădinile oamenilor. **„Am venit în întîmpinarea oamenilor,** ajutîndu-i să-și rezolve o problemă. E suficient doar să formeze un număr: **21817. Cluj-Napoca".**

STELIANA VASILE ■

UN ÎNȚELES AL DURATEI, REGĂSIT LA ISLAZ

Am trecut Oltul dispre soare-răsare spre asfințit, pe un pod de pontoane, și am ajuns în Islaz, un sat românesc sub cerurile căruia s-a scris cîndva o pagină de istorie. Și de aici încep toate, chiar dacă va mai fi fost și ceva înainte. Adică abia de aici se poate alege din lucruri un înțeles oarecare sau mai mult decît oarecare. Pentru că și aici, ca în atîtea și atîtea sate vechi românești, oamenii au dăruit istoriei mai mult decît a fost în măsură istoria să le reintoarcă. Chiar dacă se poate spune, cu destulă seninătate, că nu țăranii au conceput Proclamația de la Islaz, noi sîntem datori totuși să ne întrebăm ce valoare ar fi avut proclamația pașoptiștilor dacă nu ar fi fost rostită chiar în inima cercului de mii de inimi clocotitoare ale țăranilor din Islaz și împrejurimi, cu mai mult decît cinci sferturi de secol în urmă. Astfel, Islazul a dăruit țării prima ei constituție; țara care a fost a răsplătit prea puțin acest gest de generozitate supremă. Fiind un gest de generozitate supremă curajul să te legi, ca țăran, de un ideal înțeles mai mult cu sufletul decît cu mintea. Fiind o aventură încă netraversată de niște simpli țărani, legămîntul cu un ideal despre care atunci încă nu știau încotro i-ar putea duce.

Bogăție, putere, durată, în înfățișările lor aparente, ce se pot pipăi și pricepe cu simțuri de rînd, s-au adunat toate între zidurile orașelor înfiripate din loc în loc și crescînd lent în largul Cîmpiei Române. Dar aici, la Islaz, bogăția a avut întotdeauna altă culoare decît aceea a aurului, poate culoarea pămîntului. Aici, puterea a avut întotdeauna alt sclipăt decît acela al lamei de sabie sau al glonțului țîșnit din țeva unei carabine, poate sclipătul picăturilor de sudoare prelingîndu-se pe urma adîncă a plugului. Aici, durata a avut întotdeauna altă măsură decît aceea a timpului în care un om, un arbore sau o zidire ajung în neființă. De fapt, durata, așa cum o trăiesc țăranii din satul Islaz, nici măcar nu se leagă într-un fel sau altul cu neființa. Și credința aceasta a lor dăinuie aici și acum, cînd țara nu mai este țara care a fost.

Aparent, ei cred că trecerea în neființă, de cele mai multe ori ține de ghinionul individual al omului. Cutare care s-a dus este unul care n-a avut noroc. Și cu toate că noi știm prea bine că durata unei țări de oameni se împlinește și prin sacrificiu deliberat, nu vedem nici o impietate în a le respecta credința aparentă. Cu atît mai mult cu cît cei din Islaz, în mai puțin de un veac, au purtat pe umerii lor, laolaltă cu țara, trei războaie. Primul, pentru ei, a început la 4 mai 1877, cînd unul din bastimentele militare ale Turciei urcă Dunărea dinspre Nicopole și deschide focul asupra Islazului. Și i-a cuprins pe oameni, atunci, o mare și cumplită mînie. Foarte mulți dintre cei înrolați sub drapel în războiul sfînt pentru independență au revenit acasă. Nu s-au mai întors din Bulgaria, de sub redutele Plevnei, decît Chicoș Stan și Sava Florea din regimentele 1 și 4 linie. Dintre cei plecați în războiul din '16, cînd din nou a sunat goarna cea mare a țării, s-au reîntors Florica Marin și Dumitru Scorojitu, din regimentul 43/59 infanterie, împreună cu alți cîțiva dintre care unii mai pot fi întîlniți și astăzi prin sat, deși nu mai sînt atît de zdraveni pe cît le-am urat noi să fie. Mult mai mulți însă au căzut la Mărășești, la Mărăști, la Oituz. În '45, după ce țara își luase soarta în propriile mîini, a revenit și Dumitru Măglașu din munții Cehoslovaciei, fiind în putere și azi, cînd consătenii lui din Islaz nu mai calcă în urma plugului, ci înaintea lui.

Și prin asta vrem să spunem mai mult decît că înainte la Islaz se ara cu pluguri de lemn, iar acum se ară altfel. Vrem să spunem că astăzi, cu cei ce au dăruit țării prima ei constituție, cu cei ce și-au presărat morții pe cîmpurile de luptă din trei mari războaie purtate de români în mai puțin de un veac, istoria a încetat să mai fie zgîrcită. Fiind și acesta un înțeles al duratei românilor pe acest pămînt ale cărui brazde, fiecare în parte, au fost stropite cu sîngele celor ce l-au apărat: să provoci și să întreții generozitatea istoriei, pînă în clipa în care ea încetează să mai fie un vis. Și mai cu seamă dincolo de clipa aceasta.

MIHAI PELIN ■

Finala Festivalului artei și creației studențești

Vîrsta generoaselor anticipații

Pentru cercetătorul literaturii, al evoluției creației ultimelor două decenii nu va fi greu de observat că o bună parte dintre autorii acesteia au făcut primii pași în presa studențească sau și-au verificat vocația întotdeauna în pasionantele confruntări din cenaclurile studențești. Într-un anume fel, starea de spirit și o parte dintre trăsăturile distinctive ale literaturii contemporane s-au conturat și se conturează, urmînd a fi mai tîrziu pregnant puse în valoare, în mediul cultural al studențimii.

Ne vom aminti acum — ca să dăm doar cîteva exemple — că destinul noii poezii își ivea la orizont noul chip prin originalitatea și inventivitatea, prin prospețimea și curajul inovării, nu doar formale, a unor tineri, pe atunci, poeți : Nichita Stănescu, Cezar Baltag sau, mai tîrziu, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, Gheorghe Pituț; ori în proză : Nicolae Velea, Dumitru Radu Popescu, Fănuș Neagu, Nicolae Breban sau, mai tîrziu, Sorin Titel, Augustin Buzura, Eugen Uricaru. Sînt, acestea, doar cîteva nume din numeroasele care, afirmîndu-se la începuturile lor literare, în primul rînd în viața culturală universitară, conferă azi personalitate literaturii noastre contemporane.

Iată de ce este mai mult decît legitimată și necesară organizarea Festivalului artei și creației studențești, festival care și-a consumat nu demult, prin finala de la Suceava, cea de-a XIV-a ediție. Ca la fiecare ediție, s-au acordat distincții pentru creație literară, pentru publicistică și presă studențească. Printre numele de mîine ale publicisticii și literaturii noastre este mai mult decît posibil să fie așezate și cîteva din promisiunile legiferate de juriul acestei ediții în a cărui componență s-au aflat poeți, prozatori, critici și istorici literari de recunoscut prestigiu.

Înainte de a propune atenției cîteva din aceste nume, aș remarca faptul că, așa cum s-a înfățișat la această ediție a festivalului, presa studențească a dovedit o lăudabilă maturizare, atît în ceea ce privește structurarea paginilor sale, cît și în privința mijloacelor de expresie, în această din urmă direcție mai fiind, desigur, necesare multiple perfecționări. Important este însă faptul că, prin coloanele lor, numeroasele publicații studențești constituie un veritabil laborator de creație publicistică, de ucenicie gazetărească și, totodată, de edificare în mediile studențești, împreună cu alte modalități specifice, a unei conștiințe civice, a unor răspunderi moral-cetățenești situate mereu sub semnul angajării patriotice a generațiilor tinere în noul timp al țării.

Evident, un spațiu însemnat al paginilor presei studențești este destinat creației literare. Cercetînd paginile de literatură din revistele studențești, precum și creațiile prezentate la această finală a Festivalului artei și creației studențești sîntem îndreptățiți să găsim o deplină justificare generozității cu care sînt puse la dispoziția studenților spații pentru poezie, proză și critică literară.

Din creația studențească, așa cum s-a ilustrat ea și prin lucrările selectate pentru această ediție, se împlinește portretul unei vîrste pline de elan dar dublată de luciditate, ca semn al inteligenței și unei temeinice pregătiri culturale, al unei vîrste de creație care, fără a surprinde prin individualități pregnante, propune o stare de spirit, o atitudine culturală capabile să aducă în timp o notă proprie la configurarea literaturii de mîine. În grade diferite : Ion Mureșan, Adrian Sehelbe, Nicolae Băciuț, Dănuț Goanță, Mihaela Doina Sava, Bogdan Ghiu și, desigur, și alți autori, anunță posibile personalități lirice, după cum Lucian Petrescu, Aurel Buzincu sau Gheorghe Truță au toate datele, dacă își vor privi cu gravitate vocația, să rețină atenția ca autori de proză. Revelația acestei ediții îmi pare însă a fi fost, așa cum cu îndreptățire s-a apreciat de către juriu, lucrările de critică literară semnate de Ion Bogdan Lefter, Doru Mareș sau Mircea Bențea.

Firește, distincțiile acordate nu vor și nu pot fi mai mult decît cîteva repere pentru viitoare destine literare și publicistice. Climatul de exigență în care urmează a se desfășura vocația celor numiți sau nenumiți în rîndurile de față, gravitatea cu care aceștia vor privi actul creației și necesara sa rezonanță în conștiințele țării, puterea de muncă, respectul organic față de valorile culturii naționale și universale, respect ce nu poate fi conceput decît printr-o cuprinzătoare și profundă cunoaștere a acestor valori, vor fi hotărîtoare. Avem însă temeiul să privim cu încredere evoluția unora dintre ei, evidențiați în finala acestei noi ediții a tradiționalului și generosului festival, finală desfășurată într-un climat cu adevărat studențesc, de colegialitate și prețuire reciprocă, a cărui reușită s-a datorat deopotrivă organizatorilor, Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, gazdelor, atît de ospitaliere, din Suceava, responsabilității și obiectivității cu care a lucrat juriul acestei ediții, participării pasionate și corecte a tuturor celor peste două sute de studenți prezenți la actul final al competiției artei și creației studențești.

NICOLAE DRAGOȘ ■

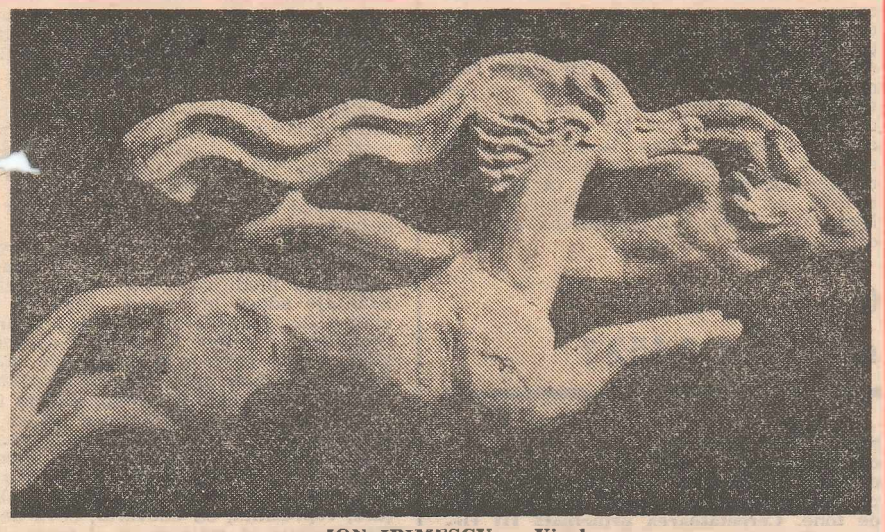

ION IRIMESCU — Visul

Buletinul de identitate al buletinului de știri

nu mă-ntrebați de sănătate, nu sunt bolnav
dar am apucături de moașă și-un zîmbet de zugrav

armata a treia de fluturi m-a luat prizonier
vroiau să-mi dea aur, iar eu să le distilez din sîngele-mi fier

s-a stafidit lumina, copii scutură chei
reuter anunță cutremur de aer, upi alegeri
trucate-n tranșei

flacăra lungă păzește pădurea, chelneri ne poartă de grije
iar eu și iubita ne ungem dimineața piinca cu schije

prietenii mei poeții scot flăcări din gît —
— inocenții caută chibrituri pentru astăzi atît.

DAN GOANȚĂ ■
București

Iarnă

Uite, au înflorit cireșii zăpezilor,
Vezi ?
Parcă simți hîrjoneala iezilor...
Ce albastru e totul în jur, ca o apă
Orizontul e alb și e sur
Și departe, spre ochii de-azur
Mieii stelelor botu-și adapă.
Cîteodată și-astupă privirea
Sărutarea-i de blîndă mireasă —
— Ce spuneai, că mă iubești și-acum ?
Lasă...

CARMEN BUHAS ■
Craiova

Pastorală

Moto : „Din nou Sisif mai ridică o piatră".

Nu știu dacă ai auzit vreodată prietene
cum merg peste dealurile noastre
turmele de oi în sunet de apă curgătoare,

sau cum aceste ființe minunate
numite oameni se iubesc asemeni florilor
într-un sunet tăcut, născător de bucurii.

Nu știu, prietene, dacă ai auzit vreodată
cum se ridică din nou bunătatea
și suferința strămoșilor amestecate asemeni
parfumurilor,

sau cum oamenii, neîntorcînd spatele
întind mîna aproapelui lor
prins fără voie în capcanele vîntului
turbat.

Nu știu dacă ai auzit prietene vreodată
pastorala simfonie a firii umane.

CORNELIA MIRON ■
Pitești

Mai sînt unii de treabă

Recunosc, mai sînt și
crocodili de treabă,
nu pîrăsc,
nu umblă cu lacrimi false
de la unul la altul,
nu-și pun dinți de carton
să păcălească copiii
și nu-și iau niciodată în serios
condiția de crocodil.
Necazul e că nu putem recunoaște
crocodilii de treabă
de cei obișnuiți.
Fie pentru că s-au înțeles
să răspundă toți la același nume,
fie pentru că îi strigăm noi
în același fel.

CARMEN FIRAN ■
Craiova

Ceasul meu

Acesta e ceasul meu
Îți simt pe frunte limbile reci
Și deodată aerul
Se face lumină
Acum văd limpede
Distanța dintre mine și noapte
Ca pe o sfoară verde
Întinsă între două amurguri
Mai văd și cerul
Pe care încă nu scrie nimic
Mai văd și ochiul unui fluture
Cu aripi tîrzii
Acesta e ceasul meu
Și totuși
Cineva îl poartă-n piept
Ca pe o inimă.

CORINA RUJAN ■
Timișoara

Jocurile livide de primăvară

scrimeurii se joacă cu iepuri prin săli
transpirate

fețele lor grimate, aerul de bătrîni mimi
de fatidice marionete
măștile lor crîncene și lunare
jocuri eliptice moi hibernale
cu iepuri de o docilitate stupefiantă
și salturile lor se aburesc pe sticlă
bufnesc și scîrțîie prin nămeții de tale
norișori de pulbere le ies pe buze în loc
de dojeni
nu trîntiți ușa sunetele prea puternice le
însîngerează urechile

mișcările lor sînt minime umile politicoase
ca să nu stîrnească
echilibrul delicat al pereților de sare în
avalanșe
cu degetele lor de sîrmă scrimeurii
caută iepurii prin aerul asudat
bîjbîie printre mormanele de vată de
sticlă
printre cioburile de meteoriți ce se
învîrtesc sfîrîind prin bazine

compătimiți de mesteceni de antrenorii
îngerilor
ochi roșii îi urmăresc dintr-o tăcere
pufoasă

din cînd în cînd
cîte un iepure se joacă prea tare
și moare
iute îl răpesc pompierii cu adînci
aspiratoare.

ADRIAN SEHELBE ■
Baia-Mare

Întoarcere în trupuri

Se-ntorc în trupuri oamenii de rînd
Aproape vii și aș putea să-i sperii
Rupînd sonor sigiliile serii
La marginea de nord a unui gînd.

Prin piețe părăsite de fîntîni
Vinez închis cu alte simulacre
În cutele văzduhului ca-n racle
Lunare cratere de ochi păgîni.

Și mari ogive zarea o deschid,
Orașul cade-n trepte și uitare,
Înconjurat de focuri fiecare,
Se-ntorc în trupuri oamenii din vid.

CORTEZ CONSTANTINESCU ■
Ploiești

Baie la Capul Horn sau despre intrarea în roman

Numai închipuirea tulbură adevărul
acestei înserări. (S-ar spune
că, afară, lumina roșlatică nu
e decît o hemoragie internă a peisajului
dar e mai importantă, pentru tine, acum
lumina lăuntrică, a spaimei, ea îți
potrivește închipuirea)
Alături e un fel de întîmplare absurdă
în care o verișoară îi povestește fratelui
meu Naratorul,
ca și cum ar dicta, despre dorințele ei de
a face o baie la Capul Horn și intră
pe nesimțite într-un roman ca într-o
altă încăpere care nu-ți este străină.
(Gîndești : ce legătură au toate acestea
cu tine, cu spaima ta de acum, ar fi destul
dacă
ți-ai întoarce fața să rămîi singur
dar ai face-o tot în această întîmplare)
De-acum înserarea este o oglindă
în care verișoara își potrivește părul
și intră pe nesimțite într-o altă-ncăpere
în care dă din nou peste tine.

IOAN MORAR ■
Timișoara

Arca I

Lin să lunec, mai departe de mine,
de vîrsta ce mi-o închipui ca pe un țărm
prădat
în ochiul tău că trec ca-n tremurată apă
în care noaptea-ntreagă luceferi s-au
surpat.

Se face iarăși seară din umbra mea căzută
cum mantia pe lespezi a unui prinț ucis,
o limbă de zăpadă, o limbă de cucută-i
lumina cît de-afară pe glezne am adus.

Cu moartea înceată în gestul cu care
amii inserarea prelinsă pe clape,
mereu în balans, cum lunecă sîngele,
în paseri de-agavă m-afund între ape.

LIANA COMBEI ■
Craiova

Premiile

JURIUL finalei Festivalului artei și creației studențești, format din **Nicolae Dragoș**, președinte, **Carmen Arbunescu, Ana Barbu, Constanța Buzea, Livius Ciocirlie, Constantin Coșman, Ion Cristoiu, Florian Dudu, Constantin Dumitru, Socz Geza, Constantin Horbovanu, Vasile Igna, Negoiță Irimie, Mircea Ivănescu, Vasile Macoviciuc, Teohar Mihadaș, Florin Mugur, George Muntean, Constantin Pricop, Daniel Tei, Laurențiu Ulici și Constantin Zărnescu**, membri, a acordat următoarele premii :

POEZIE : Premiul I : Ion Mureșan — Cluj-Napoca ; Alejandro Lopez — (Columbia) Cluj-Napoca ; Adrian Sehelbe — Baia Mare ; **Premiul II :** Nicolae Băciuț — Cluj-Napoca ; Dănuț Goanță — București ; Ioan Morar — Timișoara ; **Premiul III :** Delia Străuț — București ; Bogdan Ghiu — București ; Andrei Ileni — Sibiu ; Kurt Schneider — Cluj-Napoca ; Andros Visky — Timișoara.

PROZA SCURTĂ : Premiul I : Lucian Petrescu — București ; Daniel Vighi — Timișoara ; **Premiul II :** Aurel Buzincu — Suceava ; Gheorghe Truță — Craiova ; **Premiul III :** Cristina Felea — Cluj-Napoca.

ESEU : Premiul I : Marius Lazăr — Cluj-Napoca ; **Premiul II :** Dorin Andrei — Sibiu ; **Premiul III :** Florin Lupescu — București.

CRITICĂ LITERARĂ : Premiul I : Ion Bogdan Lefter — București ; **Premiul II :** Doru Mareș — București ; **Premiul III :** Mircea Bențea — Cluj-Napoca.

TEATRU : Premiul I : nu s-a acordat. **Premiul II :** Octavian Dobrișan — Craiova ; **Premiul III :** Constantin Mărăscu — Timișoara ; Carmen Firan — Craiova.

ROMAN : Premiile I și II nu s-au acordat. **Premiul III :** Marie Jane Jutea — Timișoara.

CULEGERI DE FOLCLOR : Premiul I : Cercul de folclor al Centrului universitar Suceava ; **Premiul II :** Cercul de folclor al Facultății de filologie din Iași ; **Premiul III :** nu s-a acordat.

La publicistică s-au acordat premii pentru **PRESĂ STUDENȚEASCĂ : Premiul I :** revista **Forum studențesc** — Timișoara ; **Premiul II :** revista **Opinia studențească** — Iași ; **Premiul III :** revista **Ing** — Politehnica București.

PROPAGANDĂ VIZUALĂ, creații publicistice individuale : Premiul I : Dorin Serghi ; **Premiul II :** Cezar Straton și Ilie Urlea ; **Premiul III :** Elena Maria Șerban și Laura Grünberg ; **SUPLIMENTE ALE REVISTELOR : Premiul I :** „Ștevia" — București ; **Premiul II :** „Rebus" — Craiova ; **Premiul III** — „Paradis" — Timișoara.

PROPAGANDĂ AUDIO și PREMIUL SPECIAL AL REVISTEI „VIAȚA STUDENȚEASCĂ" și „AMFITEATRU" pentru revista **Echinox** — Cluj-Napoca.

4 cercetări prioritare

Cine folosește, curent sau întîmplător, o vopsea ori un lac nu poate bănui cîtă muncă și efort de gîndire implică realizarea acestor produse, care fac parte integrantă din peisajul cotidian al fiecărei locuințe, întreprinderi și instituții ca și din cel al oricărui mediu, în care omul își desfășoară activitatea, fie acesta terestru, aerian sau acvatic. De rezolvarea complicatelor probleme ale obținerii unei vopsele, a unui lac sau a unor materiale protectoare se ocupă colectivul Centrului de cercetări pentru protecții anticorozive, lacuri și vopsele, **unitate aparținînd** Institutului central de chimie **ICECHIM, centru care a luat ființă în anul 1970 cu prilejul reorganizării activității Ministerului Industriei Chimice, efectuată sub îndrumarea directă a tovarășei** acad. dr. ing. Elena Ceaușescu. **Noul centru, o formulă nouă, originală, în ceea ce privește domeniul cercetării, s-a format prin centralizarea forțelor, pînă atunci disparate, ale unor laboratoare răspîndite în teritoriu, la diferite întreprinderi.**

Actualul centru răspunde necesităților de producție ale întreprinderilor de vopsele „Azur" din Timișoara, „Sinteza" din Oradea, „Apollo" din Galați, „Victoria" din Tîrgoviște și „Policolor" din București, Întreprinderii de utilaj chimic **din Făgăraș și I.P.A.U.S. București.**

Deși foarte veche, activitatea destinată obținerii de vopsele nu s-a desprins total de aspectele ei meșteșugărești inițiale, din care cauză, în întreaga lume, se întreprind eforturi majore în scopul fundamentării, cît mai solide, a unei științe cu toate atributele ei specifice și unanim recunoscute, tipice vieții moderne, în care calitatea, economicitatea, productivitatea și varietatea sortimentelor impun o adevărată bătălie, ce începe cu procesul de gîndire și originalitate. În condițiile țării noastre, ale economiei sale actuale, în fața cercetătorilor stă și sarcina găsirii de soluții, care să conducă la eliminarea importului de materii prime, prin înlocuirea lor cu alte produse ale industriei autohtone.

Prezentăm astăzi cititorilor revistei noastre patru recente noutăți realizate de cercetători ai Centrului de cercetări pentru protecții anticorozive, lacuri și vopsele **datorită cărora se reduc simțitor importurile de materii prime.**

Există o „grosime" a oricărui lac. Dar de ordinul micronilor!

Industria electrotehnică românească, în permanentă dezvoltare și modernizare, utilizează pentru confecționarea generatoarelor, transformatoarelor și motoarelor electrice o tablă de oțel produsă în cadrul Combinatului siderurgic Tîrgoviște dar care, pentru a avea proprietățile obligatorii funcționării unor asemenea agregate trebuie să fie trasate cu un lac solubil în apă. Acest lac era procurat din Anglia și Austria, în cantități de circa 500 de tone anual și, în imediata perspectivă, de 1 200 de tone.

— Dacă facem un calcul foarte simplu, ne spune **cercetătoarea științifică Adriana Dimitriu,** unul dintre autorii noului produs românesc, celălalt fiind **cercetătorul principal III Mihai Moțoiu,** ajungeam la concluzia că, numai pentru aceste „tole" de oțel se cheltuiau, anual, sume în jur de 15 mii de dolari S.U.A., fără a mai include în calcul uriașa instalație de „roluire", lungă cam de 100 de metri, prin intermediul căreia se aplică lacul și care a reprezentat, de asemenea, o investiție importantă. Principala problemă de cercetare reieșea din faptul că stratul protector, grosimea peliculei, cum îi spunem noi, este foarte mică, de ordinul micronilor. Maximum 5—6. Întrucît „tolele" de oțel aliat, adică acele foițe care prin suprapunere alcătuiesc „miezul" oricărui motor electric, generator, transformator etc. capătă volume foarte mari ori, la fel de bine, și foarte mici, în funcție de destinația lor finală, se impune ca lacul să modifice cît mai puțin cu putință grosimea respectivelor „tole", să aibă, cu alte cuvinte, un coeficient de împachetare cît mai redus, iar ca electroizolant să fie impecabil. Măsurătorile de rezistență, în acest domeniu, se fac după un principiu notat cu litera F, ceea ce înseamnă că funcționarea unui motor, spre a lua un singur exemplu, trebuie să fie asigurată la o temperatură de 155 de grade Celsius, pe o durată de 20 de mii de ore. Prin urmare, la niște parametri de o deosebită exigență și de o durată îndelungată.

Pentru punerea la punct a noului lac, colectivul de cercetare și-a început activitatea în anul 1980, la solicitarea C. S. Tîrgoviște, această muncă reprezentînd o premieră națională în specialitate. După o serie de prelungite încercări, pe baza unor rășini produse de Întreprinderea „Policolor", ale căror proprietăți au trebuit să fie testate în amănunțime, comparate și selecționate, s-a depășit faza aplicării în laborator, trecîndu-se la cea industrială. În prezent, s-au produs 300 tone de lac solubil în apă, pe care muncitorii de la Tîrgoviște îl și aplică, cu foarte bune rezultate, fără a fi fost nevoiți să apeleze la alte tehnologii decît cele obișnuite, deci fără investiții speciale.

Rezultatul cercetării constituie subiect de brevet de invenție. Formele au fost înaintate forurilor în drept.

Consecințele schimbării unei verigi dintr-un proces chimic

Autoturismele nu mai respectă, de mult, convenientele anilor trecuți, în ceea ce privește gama coloristică și nici pe cea a substanțelor, care se aplică pe caroserii. Deși, poate, pe neobservate, de la an la an, se înregistrează o dinamică foarte activă a acestor schimbări, care parcă vor să țină pasul cu noutățile tehnice ale motoarelor, combustibililor, performanțelor. În acest efort general, există un factor comun : calitatea. Și dacă recunoaștem realitatea în ansamblul ei, trebuie s-o acceptăm și în fazele sale particulare. Una dintre acestea este reprezentată de culoare, privită nu exclusiv ca argument cromatic ci tehnic-industrial. Prin urmare, ca mod de gîndire.

— Vopsirea autoturismelor, ne spune **șefa de laborator Mitica Popescu,** a fost și a rămas o problemă de concepție, în primul rînd, și de estetică, în final. Materia care colorează reprezintă o protecție a caroseriei, pe care oricine o dorește cît mai sigură, cît mai îndelungată, în timp. Așa se justifică și căutările noastre ca și cele ale specialiștilor de peste hotare. Să importi rășini și emaluri, la etalonul tehnicii actuale, poate fi o soluție, dar una foarte scumpă. De aceea, urmărind să reducem efortul valutar al economiei noastre și, concomitent, să respectăm calitatea vopselelor, am întreprins studii de laborator, pornind de la faptul concret că aceasta se compune, în mare, din pigmentul care-i dă culoarea, din rășină, care formează pelicula și din solvenții meniți să se evapore. Noi am încercat să operăm asupra celui de al doilea factor : rășina, cea care conferă luciu, elasticitate, durabilitate și care se importa. Soluția a condus la înlocuirea acidului izoftalic, care nu este încă produs de industria noastră chimică, cu tereftalat de metil, de care dispunem, urmărind să eliminăm complicațiile care survin în procesul tehnologic de fabricare a acestei rășini. Emailul finit, pe care l-am realizat, împreună cu colega mea **Doina Ivănică, cercetător științific,** este mai ieftin cu circa două mii de lei per tona de produs. Industria noastră consumă cam cinci mii de tone anual din acest email. Cu excepția autobuzelor, toate celelalte mijloace de transport auto, ca și numeroase obiecte electrocasnice, tablouri de bord etc. confecționate din tablă uscată în cuptor apelează la vopseaua despre care vorbim.

Aflăm că cifra componentelor unui email de acest gen se ridică la 25, din care 10 sînt rășini, fiecare din ele fiind, obligatoriu, cercetată, experimentată, testată, astfel încît produsul final să ducă la obținerea unui buchet unic de proprietăți necesitate de exploatarea obiectului pe care se aplică vopseaua. Cercetarea aceasta a durat trei ani de zile, însumînd nu numai un volum mare de timp ci și de muncă. Cu începere din acest an, noul email pentru autoturisme, se produce pe cale industrială. Cheia succesului a constat într-o singură schimbare a unei verigi intermediare, dintr-un proces chimic simplu, dar complicat de descoperit. Beneficiarii cereau ca procesele tehnologice existente să nu fie modificate, „tactul" producției să rămînă același, deci uscarea să se realizeze în timp convenabil, condițiile de aplicare să fie și ele conforme cu dotarea existentă. Gama cromatică a noului produs se va întinde pe distanța a 15—20 de culori diferite.

Și această cercetare va fi înscrisă printre invențiile ce se cer a fi protejate prin lege.

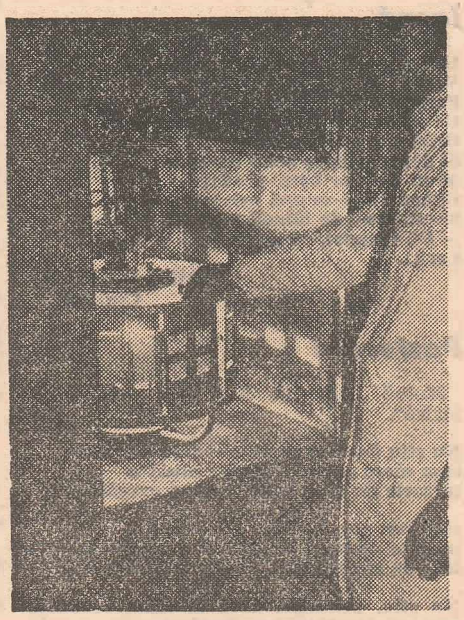

În acest cuptor se fac determinările rezistenței la îmbătrînire a vopselei

Rotativa Harris poate fi pusă în funcțiune

La Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" — o veritabilă centrală a imprimatelor de tot felul, de la foaia de ziar la lucrarea de artă — s-a adus o mașină rotativă tip offset, foarte modernă și... pretențioasă, care necesită un anume tip de hîrtie și o anume cerneală. Ambele condiții sînt strict obligatorii.

— Problema cernelii destinate unei mașini tipografice care folosește hîrtie cretată în bobină și care dezvoltă o viteză de 30 de mii rotații pe oră, iată un subiect de cercetare pasionant.

Cea care ne vorbește, exprimînd, desigur, și punctul de vedere al colegei sale Sultana Beli, cercetător științific, este **șefa laboratorului de cerneluri tipografice, tovarășa Florica Sima, cercetător principal III.** Faptul că tiparul este cunoscut și practicat, sub diverse forme, de foarte multă vreme, nu înseamnă că și-a epuizat aria de necunoscute, de nevoi de adaptare, de surprize.

— Pe de o parte vitezele noilor mașini, pe de alta calitatea „suporturilor" pe care se imprimă (hîrtia sintetică fiind o realitate, încă scumpă, dar o realitate), fibrele de paie, cele de stuf, care înlocuiesc celuloza din lemn de altădată, reprezintă, fiecare în parte și toate împreună, căi de adaptare a cernelurilor tipografice. Rotativa „Harris" este destinată să imprime și pe hîrtie de ziar, nu numai cretată, cărți școlare, reviste policrome, lucrări de beletristică etc. și pentru a răspunde tuturor solicitărilor are nevoie de cerneluri speciale din import. După o cercetare de aproape doi ani, am predat spre industrializare „Policolorului" primele cantități de cerneală, deocamdată neagră. Mașina a fost adusă în acest an, însă noi ne-am început activitatea din 1979, primele încercări efectuîndu-se în Elveția, pe același tip de rotativă, așa încît montarea ei la „Casa Scînteii" găsește deja pregătită cerneala trebuitoare. În prezent, studiem și alte culori, în afara celei negre. În acest an, vom livra 40 de tone, peste un an, alte 60. Prima economie realizată este deci de 100 de tone, care nu se mai aduc din import, cantitatea fiind calculată pentru '81 și '82. Actuala compoziție a cernelii conține 85 la sută materii indigene. Pentru eliminarea restului de 15 procente ne continuăm studiile. Uleiul pe care l-am folosit ne-a fost pus la dispoziție de Institutul de cercetare a produselor petrochimice Ploiești, dar pentru a-l pune de acord cu pretențiile rotativei a trebuit să facem tot felul de încercări și comparații cu alte cerneluri străine, deoarece folosința uleiului, de care dispuneam, era cu totul alta decît cea pe care aveam să i-o dăm noi, solicitînd un anume timp de distilare, un conținut precis de naftene, aromate și parafine, respectarea punctului de inflamabilitate etc. Evident, am întocmit formele legale de brevetare a rezultatelor obținute ca invenție.

Ce se ascunde sub cifra 5452?

Vă spunem de la început : este un parametru de identificare a acelei vopsele cu care se marchează străzile și șoselele orașelor noastre. Și acest produs era importat, în cantități anuale de peste 1 000 de tone. **Cercetătoarea principală III Ortansa Brătulescu și cercetătorul științific Dumitru Neagu,** ambii din colectivul de lacuri și vopsele cu uscare la aer și catalitică, au realizat acest tip de vopsea.

— Cu cît se dezvoltă circulația rutieră — ne spune tovarășa Ortansa Brătulescu — și oricine poate constata în ce ritm accelerat crește de la o zi la alta, cu atît mai necesare vor fi marcajele care să delimiteze spațiile admise pietonilor ca și cele care-i îndrumă pe conducătorii auto. Prin urmare, vom consuma mereu mai multă vopsea de marcaje. Ea trebuie să aibă o mare rezistență în timp și calități antiderapante. Bioxidul de titan, care intră în proporție de 60 la sută în compoziția vopselei, a fost înlocuit cu materiale românești. În acest mod s-a redus cu 70 la sută efortul financiar în valută, fiecare tonă de produs fiind acum mai ieftină cu 350 de dolari și intenționăm să coborîm și mai mult aceste procente, menținînd însă calitatea vopselei la nivelul produsului importat. Pînă în prezent am efectuat nu numai testările de laborator, dar, în colaborare cu Întreprinderea de marcaje a municipiului București, am verificat vopseaua pe „viu", în anumite zone ale Capitalei. Înlocuirea titanului, despre care am amintit, s-a făcut prin alte produse ca sulfatul de bariu, barită, cretă, talc, cuarț, nicroazbest etc. De asemenea, s-a folosit, în locul clor-cauciucului, un polistiren de uz general fabricat la Borzești. În colaborare cu Întreprinderea „Policolor" trecem în acest an la fabricarea industrială a acestei vopsele.

EMANUEL VALERIU ■

SĂ-I AJUTĂM PE CEI CE VOR SĂ FACĂ!

Pe scurt, problema se pune cam așa : întreprinderea la care ne vom referi este una dintre cele mai rentabile și totodată cu rol important în economia românească ; în același timp, cîțiva tineri ingineri îndrăznesc să se gîndească la ziua de mîine, punînd în aplicare o metodă care poate aduce economii în valoare de milioane de lei anual. Și totuși lucrurile se mișcă deocamdată încet, inerția fiind greu de urnit de dinamismul gîndirii tehnice noi.

Întreprinderea metalurgică „Neferal" specializată în valorificarea deșeurilor neferoase, înregistrează realizări valorice de peste 2,5 miliarde anual, dînd țării aproape 30 000 de tone de cupru și alte zeci de mii de tone de aliaje de aluminiu, plumb și zinc, în același interval. Problema la care ne vom referi a apărut în recent înființata secție de carburi metalice, o secție tînără și prin vîrsta oamenilor, al căror șef avea, în 1978, 27 de ani, media de vîrstă a celorlalți nedepășind, tot la înființare, 20 de ani ! Scopul activității de aici : realizarea de amestecuri din carburi metalice, care, prin presare și sinterizare, se transformă în plăcuțe așchietoare dure, necesare strunjirii. Aceste carburi metalice au în componența lor wolframul ca element de bază, metal rar asigurînd duritatea plăcuțelor așchietoare. „În general, ne spunea inginerul Ion Avram, șeful atelierului de amestecuri al secției amintite, domeniul pulberilor, ca ramură nouă a metalurgiei, este de mare viitor. Aceste pulberi metalice conferă produselor obținute caracteristici net superioare celor realizate din metal topit. Aici, la „Neferal", noi am preluat o licență mai veche, care cuprinde tehnologia necesară reducerii trioxidului de wolfram, obținerii bioxidului și apoi a carburii de wolfram. Am reușit unele îmbunătățiri ale procesului obișnuit, între care eliminarea operației de redozare a șarjelor (brevet de invenție care aduce o economie de circa 30 la sută în consumul de energie), dar numai asta nu ne-a mulțumit. Trioxidul de wolfram îl aducem din import, iar el a ajuns la circa 23 000 de dolari pe tonă. Mai exact, dacă vreți o comparație, pe piața internațională **un gram de wolfram costă tot atît cît un kilogram de griu !** Ne-am gîndit deci să încercăm să înlocuim, într-o proporție însemnată, wolframul cu titanul, obținînd noi tipuri de amestecuri. Am brevetat procedeul la O.S.I.M., dar în paralel am mers și la cîțiva beneficiari, rugîndu-i să folosească noile plăcuțe în producție. Nu am renunțat la cercetarea de laborator, dar ne-am gîndit că nici un test nu poate fi mai serios decît cel al strunjirii propriu-zise, la locul de producție chiar. Rezultatele de pînă acum sînt destul de bune".

Este puțin spus. Testul de durabilitate, efectuat într-un laborator al Politehnicii bucureștene, sub supravegherea profesorului A. Drimer, a fost trecut cu deplin succes, chiar dacă noile plăcuțe românești au fost comparate, în aceleași condiții de lucru, cu unele dintre cele mai bune plăcuțe așchietoare din import. Cei din producție au fost de-a dreptul entuziasmați, atît specialiștii de la întreprinderea bucureșteană „23 August", cît și cei de la „Tractorul"-Brașov dorind o „exclusivitate" la livrarea plăcuțelor amintite. Mai mult decît atît, brașovenii și-au luat angajamentul să echipeze o întreagă linie tehnologică cu astfel de plăcuțe, care ar urma să lucreze o lună de zile fără cea mai mică modificare. Să vedem însă ce avantaje aduce procedeul tinerilor specialiști de la „Neferal". Mai întîi **o uriașă economie,** o scutire a efortului valutar al țării ce s-ar cifra la milioane de dolari anual ! În fapt, noul procedeu românesc de obținere a carburii complexe de titan și wolfram este de cel puțin 8—10 ori mai ieftin decît cel original, după licența de provenință străină. Acest lucru, raportat la cantitatea de peste 500 tone de carburi metalice, ce se consumă la ora actuală în țară, reprezintă, cu adevărat, ceva deosebit. Trebuie să reținem că și bioxidul de titan, noua materie primă necesară, vine deocamdată din import, dar în condiții mult mai avantajoase, în devize convertibile și la prețuri mult mai mici. Noile plăcuțe sînt mai ușoare, practic din aceeași cantitate de pulbere metalică obținîndu-se două, **două plăcuțe și un sfert,** pe bază de titan, față de numai una pe bază de wolfram. Valoarea de întrebuințare însă, cum subliniam, rămîne aceeași.

Pînă aici deci toate bune — invenția tinerilor ingineri Ion Avram, Lucica Cipea, Cristian Gheboș și Mircea Rudnic, pe care maistrul Dumitru Anghel, secretarul comitetului de partid din întreprindere, i-a susținut cu o consecvență și o dăruire ce-i sînt proprii, bucurîndu-se de aprecieri aproape unanime. Dincolo de toate acestea există însă și un pericol, pe care maistrul Dumitru Anghel, om energic și curajos în exprimare, l-a intuit primul. El spune : **„Tinerii aceștia sînt în stare să facă minuni, numai să fie lăsați să le facă ! Ei citesc mult, mereu sînt cu nasul prin cărți, au o specializare cum n-au avut alții, vor neapărat să facă ceva. Dar mai avem încă mulți oameni pe care eu îi numesc amorțiți, care nu pot sau nu vor să vadă decît sarcinile și planul curent. La noua secție cuptorul nu mai e încărcat cu tone, ci cu kilogramul de materie primă, procesul tehnologic conținînd mai multă gîndire tehnică, deci calitate, nu doar cantitate ! Și mai e ceva — avem nevoie de cîteva dotări, minime, dar extrem de necesare, pentru ca lucrurile să meargă într-adevăr ca pe roate. Sînt sigur că toate aceste amănunte se vor rezolva, dar deocamdată inerția e mare, ne mișcăm prea încet !"**

DUMITRU GRAUR ■

Doctorul Caba și funcția energetică a organismului

Ce și cît știm noi despre noi înșine?

O cameră în care dacă faci 3 pași te oveşti de un zid şi multe cărţi. Cite ncap şi diverse, poezie şi medicină, parcă şezate cu furca. Printre ele, păşind cu rijă şi zăbovind din cînd în cînd în faţa nei maşini de scris „Optima", un bărat solid, îndesat, ascuns sub o barbă stuoasă, doctorul Teodor Caba.

— Tovarăşe doctor, gîndind că aţi publicat, în '79, cea dintîi şi singura carte de homeopatie tipărită la noi, îi zicea „Elemente de practică homeopatică", v-am invitat, să fie cîteva luni, la o masă rotundă organizată de „Flacăra" pe tema respectivă. N-aţi venit. De ce?

N-a venit, acceptă, dar nu pare să aibă a îndemînă răspunsul. Crede că, fiind drum lung de la Călan la Bucureşti, i-a fost greu. Atît. Apoi reia, plimbînd o ascuţitoare dintr-o mînă în cealaltă. Mai tîrziu, doctorul Telelanu l-a invitat să ţină o prelegere în faţa cursanţilor în homeopatie, la Centrul de perfecţionare. A promis şi a greşit, căci iarăşi n-a ajuns. Despre cursul acela a avut şi are, în general, o părere bună. A fost util, zice, dar cu limite.

— Ce limite?

N-a prezentat ca lumea importanţa homeopatiei şi parcă, mai grav, şi-a propus s-o justifice. Ce să justifice?!, se miră, totul e limpede, totul e demonstrat. În unele împrejurări, anumite substanţe capătă proprietăţi noi, greu de sesizat cu mijloacele actuale. Un fel de electricitate, prin comparaţie. Elveţianul Voegeli, homeopat de elită, făcea această apropiere zicînd că, deşi invizibilă, electricitatea poate mişca un tren. După mine, îl auzim, homeopatia nu poate fi separată de energia biologică a fiecărui organism. Experienţa cu cele două seminţe de plop e, din acest punct de vedere, semnificativă. Exprimă, dacă vreţi, esenţa.

— La ce experienţă vă referiţi?

Răspunde pe dată. Se iau două seminţe de plop, tot Voegeli a început, şi una din ele e pusă, cîteva minute, în apă încălzită la 80 de grade. După ce ea se usucă, cele două seminţe par identice şi nici un biolog, nici un chimist nu va izbuti să le diferenţieze, chiar privindu-le la microscop. Şi totuşi, băgate în pămînt, seminţele vor reacţiona diferit. Din prima va ieşi un plop. Din a doua, cea fiartă, nu va ieşi nimic, ca o dovadă că între ele s-a produs o deosebire esenţială, care nu ţine nici de materie, nici de organizarea ţesutului. Cu alte cuvinte, sămînţa fiartă a pierdut energia vitală. A scris despre asta, pe larg, în „Funcţia energetică a or-

ganismului", ultima sa carte, tipărită în '80. Fiecare celulă, repetă, posedă propriul ei potenţial biologic, vitalitatea ei specifică. Într-un organism sănătos, aceste potenţiale formează un tot unitar, pe baza căruia organismul rezistă la orice agresiune.

— Să înţelegem că deţinem, fiecare din noi, o energie?

Sigur, sigur, zice. Numai că azi, cu mijloacele pe care le avem, încă n-o putem detecta. Iată, aduce un argument, Valeriu Popa, despre care „Flacăra" a scris. Îl ştiam şi, recent, am stat cu el o noapte întreagă la Botoşani, unde s-a ţinut un congres de acupunctură. Popa e ceea ce se cheamă un P.A.D.

— Un P.A.D.?!

Exact, un P.A.D., adică o persoană cu aptitudini deosebite, termenul acesta fiind acceptat de ştiinţa mondială. Popa, continuă doctorul Caba, acţionează la nivel energetic şi, pe această bază, poate pune diagnostic şi, mai mult decît atît, poate intui evoluţia unei maladii. Credeţi că e puţin lucru? Normal ar fi, e o părere, ca Popa să fie integrat într-un institut de cercetări, studiat şi pus să lucreze.

— Tovarăşe doctor, s-ar putea să aveţi dreptate. Care e însă legătura între această energie şi homeopatie?

Lasă o ascuţitoare şi ia o alta. Să tot fie, încercăm să numărăm, 150 de ascuţitori rînduite pe tăblia canapelei, ne surprinde privirea şi zîmbeşte. Îmi plac ascuţitorile, fac colecţie. Omul, reia, cînd e bolnav, e bolnav în totalitate, e optica homeopatiei. Orice leziune de ţesut e rezultatul unei tulburări mai ample. Ca atare, homeopatia se revendică, privită corect, ca o terapie cauzală, a omului luat în ansamblu. Ea nu se adresează unui organ, ci caută să restabilească întregul echilibru, în cazul bolii deranjat. De aceea se şi zice, pe bună dreptate, că homeopatia nu se referă la o boală, ci la un bolnav. Fiecare bolnav constituie, homeopatic vorbind, o problemă aparte. Şi-ar mai fi ceva. Homeopatia, ca şi acupunctura, dealtfel, consideră omul bolnav din faza primelor simptome, cînd leziunile anatomice nu sînt, de regulă, constituite. De fapt, faza aceasta e şi cea mai importantă, analizele nu dovedesc nimic, dar procesul de alterare s-a declanşat şi în acest moment ar trebui intervenit pentru întreruperea circuitelor vicioase.

— Şi nu se intervine, da?

Evită un răspuns ferm, o confruntare. Homeopatia da, alopatia nu, îi auzim, deşi e o greşeală să le pui în opoziţie. În prima etapă, zisă şi funcţională, cînd se produce dereglarea energetică, neavînd dovezi ferme, oferite de analize, de radiografii etc., medicul alopat prescrie cel mai adesea un calmant şi-l taxează pe bolnav drept nevrotic. Sau, în unele cazuri un medicament sofisticat, obligatoriu străin?! Lumea e, azi, o spun fără rezerve, tot mai stăpînită de medicamente. Agresiunea chimică e în floare şi homeopatia tocmai asta face, dovedeşte că bolnavii se pot trata şi altfel. Bolile iatrogene, provocate de medicamente, sînt în creştere şi un medic englez, întrebat ce atitudine adoptă cînd aude că s-a inventat un medicament nou, afirmă că aleargă la pacienţii lui ca nu cumva să-l încerce?! În plus, la noi, e moda medicamentelor străine deşi ele nu sînt, în majoritatea zdrobitoare a situaţiilor, mai eficiente decît cele produse în ţară. Eu, de pildă, prefer celebrului „Bayer" aspirina românească şi cînd procedez aşa am, vă rog să credeţi, motive întemeiate.

Caută o hîrtie, dar n-o găseşte. Posedă o abundentă cazuistică pe tranchilizante. 250 de cazuri, poate mai multe. Terapia psihotropă susţine, duce adesea la agravarea maladiilor, la ateroscleroză cerebrală, la sindroame de involuţie, la senilitate chiar. Diazepamul, Torecanul, Rudoţelul, Clordelazina, celelalte, fac ravagii mai ales în rîndul intelectualilor, căci omul simplu, dacă simte că un leac îi face rău, îl aruncă.

— Homeopatia, aşadar, intervine din primul moment?

Fireşte, credea că am priceput. Aşa stînd lucrurile, opinează, medicina de policlinică ar trebui să primeze. Acum, din păcate, situaţia e alta. Predomină cea de spital, iar studenţii învaţă tocmai bolile instalate, cardiopatia, hipertensiunea etc. în care medicina are posibilitatea de a interveni mai puţin. E necesar, consideră, o schimbare de optică, legată de atenţia ce trebuie acordată funcţiei energetice a organismului. Energia, zice, e cea dintîi lege a termodinamicii, nu poate fi nici creată, nici distrusă, ci numai trecută dintr-o formă în alta. Prigogine a luat, cu asta, Premiul Nobel, aplicînd legile termodinamicii în biologie.

— Tovarăşe doctor, ce-ar fi să discutăm şi despre unele lucruri mai concrete. Despre destinul de azi al homeopatiei noastre. S-au făcut, în decursul mesei rotunde la care ne refeream, cîteva propuneri la obiect, le-aţi parcurs, ce părere aveţi?

Are o părere bună. E necesar, cît mai urgent, un laborator de preparare a remediilor. Unul sau chiar mai multe. Soţii Racz de la Tîrgu Mureş ar putea ajuta mult, ei fiind mari specialişti în plante medicinale. Iată, zice, am o pacientă care suferă de pielonefrită colibacilară şi se tratează homeopatic de cîţiva ani, cu rezultate deosebite. Ia remediile mai mult din străinătate, are această posibilitate. Ele o costă cîţiva lei şi drumul cîteva mii?! Personal, colaborează de mulţi ani cu farmacistul Horia Bucur din Sebeş, om minunat, numai că nu prea are timp de homeopatie şi e păcat. S-a apucat, rîde, să facă filme pentru televiziune şi asta i se pare o mare pierdere. Da, gîndeşte cu voce tare, un laborator e imediat necesar. Crede că, la masa rotundă, invitaţii au pus, în general, problemele cele mai fierbinţi, dar au şi sărit, în cîteva rînduri, calul. Cum adică, se miră, să ai aprobare de la minister ca să practici homeopatia?! Îţi poate cineva da o diplomă ca să faci oamenii sănătoşi?! El, Teodor Caba, se ocupă de acupunctură de 25 de ani, i s-au pus destule piedici, dar adevărul pînă la urmă a triumfat.

— Altfel, tovarăşe doctor?

Îşi împarte viaţa între bolnavi, are la Policlinica din Călan şi două sute pe zi, şi cărţi. Citeşte mult şi de toate. „Scrisorile imaginare" ale lui Paler sîn oprite la pagina 92. „l'Homeopathie practique" a lui Binet la 158. „Fiziologia plantelor" de Nedelcu e închisă şi plină de notări făcute pe margine. Văzîndu-ne răsfoind-o, devine brusc serios şi zice că lumea vie are puncte comune şi trebuie să ne întoarcem la plante. Cu cît mai repede, avertizează, cu atît mai bine.

OVIDIU IOANIŢOAIA ■

Un robot s-a „angajat" la Întreprinderea de piese auto Sibiu

La Institutul de învăţămînt superior din Sibiu, un colectiv interdisciplinar din cadrul Facultăţii de mecanică a pus la punct un robot care s-a şi „angajat" la Întreprinderea de piese auto. O premieră naţională pentru genul de activitate pe care o prestează robotul: alimentarea şi transferul automat al foilor de arc la operaţiile de încălzire şi ştanţare. Dealtminteri, aceasta este şi denumirea tehnică exactă a robotului: sistem flexibil de **transfer** al foilor de arc.

— De ce a fost aleasă tocmai Întreprinderea de piese auto? — l-am întrebat pe conferenţiarul doctor inginer Valeriu Deac, decanul Facultăţii de mecanică şi membru al colectivului care a creat sistemul, colectiv coordonat de conferenţiarul doctor inginer Liviu Măsălar şi din care mai fac parte şefii de lucrări ingineri Moise Ţurţurea, Iancu Voica, Petre Roşca şi alţii.

— Fiindcă la această întreprindere, producţia are un caracter de serie mare, deci utilizarea sistemelor de roboţi apare, în perspectivă, ca fiind cea mai promiţătoare şi justificată. În plus, în sectorul respectiv se munceşte în condiţii fizice dificile, altfel nu se poate! Sînt temperaturi înalte, foile de metal se încălzesc la 900—1 100 grade, muncitorii stau permanent în faţa cuptorului, este necesară manipularea unor greutăţi de 20—30 kg de material incandescent care, în ciuda precauţiilor ce se iau, poate provoca accidente etc. Aşadar, ne-am pus problema să înlocuim omul cu roboţi. Ei vor alimenta automat cuptorul, vor prelua, la ieşirea din cuptor, lamele de arc încălzite şi le vor aşeza la presă, le vor evacua ordonat în container. De subliniat că sistemul nostru este conceput modular, astfel încît diferitele subansambluri din componenţa sa să poată sluji în viitor şi pentru alte sisteme de roboţi.

— În ce stadiu se află lucrarea şi ce grad de noutate conţine?

— Colectivul nostru, încă înainte de a se apuca de treabă, a întocmit un studiu în care sînt trecute în revistă practic toate realizările similare de la noi şi de peste hotare în domeniul respectiv şi putem afirma că soluţiile noastre au un grad de originalitate deloc neglijabil. Desigur, principiile sînt cunoscute, nu noi le-am inventat, totul e să le adaptezi la un anumit gen de muncă: în cazul nostru, la deservirea cuptorului. În prezent, **s-a executat prototipul robotului** şi este în curs de montare pentru probe de anduranţă în ceea ce priveşte transferul „robotizat" al foilor de arc la presă. Rezultatele sînt excelente după **cîteva sute de ore de funcţionare de mers în gol.** Ceea ce am dorit mai presus de toate — şi credem că ne găsim pe calea cea bună — este să demonstrăm că robotul este viabil şi fiabil, mai pe româneşte: că te poţi bizui pe el. Or, socotim că am reuşit să „inoculăm" încrederea în viitorul roboţilor în întreprindere.

Într-adevăr, de acum se prefigurează în următorii ani cam 10—15 locuri de muncă în care vor putea fi utilizaţi, cu rentabilitate economică şi eficienţă tehnică, roboţi.

Faptul că această premieră a avut loc în cel mai tînăr institut de învăţămînt superior din ţară atestă din plin vitalitatea acestui nou centru universitar. Iată de ce credem nimerit să încheiem cu cîteva gînduri ale rectorului, profesorul doctor inginer Graţian Şteţiu.

Subliniind că înfiinţarea institutului împlineşte o veche năzuinţă a românilor de peste munţi (însuşi Avram Iancu, se ştie prea bine, vorbea în „testamentul" său despre „baie la Vidra şi universitate la Sibiu", oraşul unde studiase în tinereţe), Graţian Şteţiu arată că preocupările cadrelor didactice şi studenţilor se încadrează armonios în linia de dezvoltare economică intensivă, prin investiţia de inteligenţă:

— Accentul tot mai mare pus pe sporirea productivităţii muncii, pe competitivitatea produselor din judeţul Sibiu a făcut necesar şi un centru de cultură tehnică (şi nu numai tehnică). Acum îl avem! Iar în această preocupare continuă pentru eficienţă şi productivitate a întreprinderilor sibiene cadrele noastre didactice găsesc o bogată sursă de teme de cercetare. Dispunem de un portofoliu extrem de bogat de teme care, ca să spunem aşa, nu au fost decît prea puţin prospectate de alte institute de învăţămînt din ţară, fie din cauza depărtării geografice, fie din alte motive. Aşadar, consider că una din principalele realizări ale colectivului de specialişti grupaţi în jurul Institutului de învăţămînt superior din Sibiu constă în aceea că a amplificat interesul, în această zonă a ţării, pentru cercetarea ştiinţifică, teoretică şi aplicativă.

— Dar studenţii?

— Sînt noutăţi şi în această privinţă: ei au preluat, începînd cu acest an, o linie de producţie (dar şi **în concepţie!**) la Întreprinderea mecanică Mîrşa. În cele trei zile de practică săptămînală în producţie, studenţii din anii IV şi V rezolvă probleme de concepţie inginerească, neapărat cu finalizare în producţie, conform necesităţilor întreprinderii, respectiv ale liniei sus-menţionate. Ca perspectivă, ne gîndim ca încă în cursul actualului cincinal să producem în serie, în atelierul de microproducţie al institutului, elementele robotului de la Întreprinderea de piese auto, mai precis elementele sistemului flexibil de transfer.

— Dar ca perspectivă mai îndepărtată?

— În afara sarcinilor didactice, institutul să se transforme şi într-o **Casă a tehnicii**, pe care de mult o visează sibienii: cu bibliotecă posedînd noutăţile tehnice din ţară şi de peste hotare, un centru de documentare bibliografică, servicii de consulting, expertiză etc. Şi nu numai cu specialişti din cadrul institutului, deci cadre didactice, ci şi cu ingineri şi tehnicieni din întreprinderile Sibiului. Pe plan mai general, eu socot că sîntem grav afectaţi de lipsa de informaţie reciprocă între întreprinderi. Institutul naţional de informare şi documentare face o muncă bună, dar e unic pe ţară, nu poate cuprinde toate aspectele, toate detaliile care interesează. În ceea ce priveşte judeţul Sibiu, să încercăm să suplinim această lipsă începînd cu noi înşine, cu acea Casă a tehnicii de care vă vorbesc.

Iată, aşadar, cum de la robotul sibian de azi, la Casa tehnicii de mîine — acelaşi fir roşu: investiţia de inteligenţă, cea mai rentabilă dintre toate.

LIONEL NIŢESCU ■

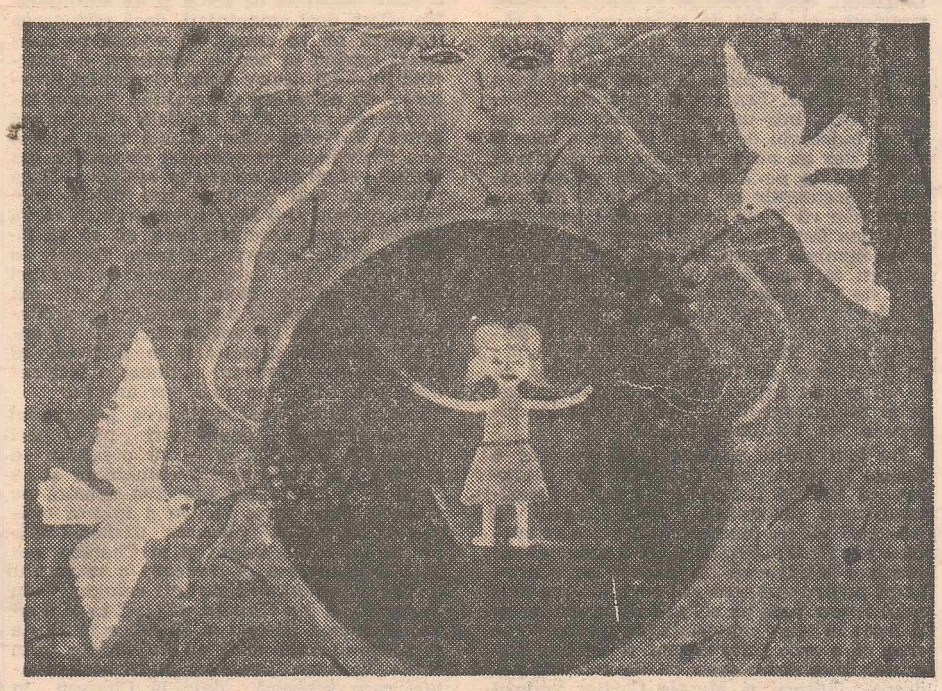

MADALINA DUMITRESCU clasa a V-a

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂŢII NAŢIONALE A ROMÂNILOR

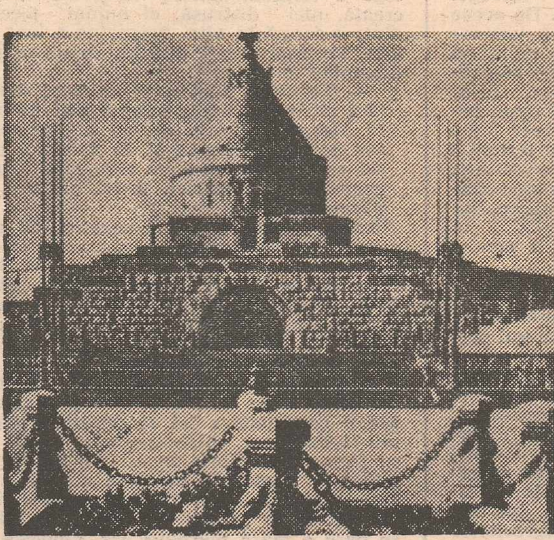

Continuăm cu transcrierea episodului următor din capitolul „Criza ministerială — Ofensiva pe Siret — Mărăşti şi Mărăşeşti". De astă dată, în memoriile sale, Ion Gh. Duca stăruie în principal asupra „crizei ministeriale" — fenomen politic care a existat ca atare, cu toate că puţina presă a vremii n-a fost învoită să consemneze mai nimic în această privinţă.

În adevăr, şeful conservator Take Ionescu promisese „solemn" (prin prestare de „jurămînt", într-un cadru particular, al miniştrilor conservatori în faţa lui C. Argetoianu şi I. Grădişteanu) că de va da votul său pentru reformele agrară şi electorală şi grupul senatorilor obstrucţionişti — în acest caz el, Take Ionescu, împreună cu colegii de partid M. Cantacuzino, D. Greceanu şi C. Istrati vor urma să denunţe colaborarea cu liberalii. Grupul senatorilor potrivnici votului reformelor, puşi la cale de profund reacţionarul Argetoianu, se descompletează şi Senatul trece cele două proiecte de legi avînd majoritatea votanţilor necesari.

Cei doi politicieni sterili, Argetoianu şi Grădişteanu, ce urmăreau să trîntească guvernul — au mers mai departe, luînd şi „cuvîntul de onoare" al regelui că nu va accepta rezolvarea crizei ministeriale printr-un guvern de partid. Numai că la palat veghea Barbu Ştirbei şi, prin el, I. C Brătianu era informat asupra tuturor zvîrcolirilor opozanţilor săi, pe care-i contracara în cunoştinţă de cauză.

În fond, Take Ionescu, denunţînd colaborarea de guvern, activiza un mai vechi „moft" al său — participare mai substanţială (ţinta: Externele) la treburile ministerului. Ceva va şi obţine, nou creata funcţie de vicepreşedinte de consiliu care, oricum, era mai mult decît ministru fără portofoliu; nu însă doritul Minister de Externe pe care Brătianu şi-l ţinea aproape, atent la cînd va suna ceasul păcii generale.

Nu insistăm asupra lanţului de păcăleli: Brătianu speriind pe Take Ionescu, acesta din urmă „trădînd" pe legatarii „jurămîntului", în faţa „turbării" cărora (povesteşte Argetoianu) a avut o scenă de-a dreptul penibilă. Vrem să inserăm doar cîteva relevante cuvinte asupra cazului, luate din diluatele „Amintiri..." ale cinicului Argetoianu: „Pînă la 30 iunie, Take s-a ţinut cum trebuie deşi, cînd cu binele cînd cu răul, cînd cu oferte, cînd cu ameninţări, Brătianu nu i-a dat pace un minut. Cu acest prilej, un nou personaj s-a ridicat de pe planul al doilea pe planul întîi: Alecu Constantinescu, căruia Brătianu i-a încredinţat misiunea să-l aducă pe Take la limanul cel bun. Alecu Constantinescu, zis Porcu, era cel mai bun prieten al lui Take şi deşi în partide diferite şi vrăjmăşite se înţelegeau de minune. Pe vremea proceselor mari de la barou dinainte de război, de cîte ori unul era ministru, îşi trecea procesele celuilalt... Firea lui Take (era caracterizată) şi prin frică, prin frică de toate, de oameni, de evenimente, de răspunderi de luat, de paşi greşiţi de făcut. Aici era punctul său slab, şi aici l-a atacat Alecu Porcu, care-l cunoştea bine. A încercat să-l sperie cu pericolul bolşevic şi cu răspunderea Ofensivei ce trebuia să înceapă pe front în iulie. A căutat să-l prindă între ruşi şi nemţi".

În rest, din episodul redat mai jos reţinem cu deosebire grija sfîntă pentru păstrarea simbolului Marii Uniri — capul lui Mihai Viteazul, cum şi unele aprecieri discutabile făcute în pripă de memorialist asupra indiscutabilului aport adus nesecatului filon patriotic românesc de oameni precum Dr. N. Lupu.

STELIAN NEAGOE ■

1917 – Criza ministerială

Indiferent de consideraţiuni, ne-am găsit deci în faţa unei crize ministeriale. Şi spre ruşinea noastră, în ajunul zilelor în care trebuia armata reconstituită să-şi înceapă ofensiva, noi, guvernul, am stat la Iaşi două săptămîni în criză ministerială. Au fost nişte discuţii nesfîrşite ale căror amănunte nici nu le-aş putea reaminti, fiindcă îmi inspirau atîta dezgust încît nici nu voiam să urmăresc de aproape toate vicisitudinele lor. Marele negociator era din nou Alecu Constantinescu. Prietenia sa personală pentru Take Ionescu îl indica de altfel în mod deosebit şi permanent pentru acest rol. El alerga într-una de la Brătianu la Take Ionescu şi de la Take Ionescu la Brătianu. Şi se simţea fericit să facă pe intermediarul. Îl făcea cu dibăcie, cu energie, la nevoie şi cu o simpatică bonomie întotdeauna. De asemeni Ştirbey a intervenit şi el mult în negocierile ce se urmau fiindcă regele ţinea să aibă un guvern naţional şi prin urmare îl însărcinase să lucreze în acest sens cu toată autoritatea care i-o dădea calitatea sa de „homo regius". Brătianu voia să păstreze direcţia guvernului fiindcă răspunderea lui era în primul rînd angajată în pregătirea, în declararea şi în conducerea războiului şi fiindcă el dispunea de majorităţile parlamentare, dar în ce priveşte restul era dispus la concesii. În schimb intransigenţa conservatorilor mergea crescînd, aşa încît după 12—13 zile ajunsesem la convingerea că va trebui să renunţăm la speranţa de a mai avea un guvern naţional şi că va trebui să ne mulţumim cu un guvern de partid. Regele însuşi se raliase la această idee şi în rîndurile noastre încopuseră discutiunile în vederea desemnării noilor miniştri. Danielopol urma sigur să intre, erau însă discuţii între Săveanu şi Suculescu de la Romanaţi. Si unii şi alţii aveau susţinători hotărîţi. În genere preferinţele vechilor cadre se îndreptau spre Săveanu, iar tinerii din partid nu-şi ascundeau preferinţele pentru Suculescu care de fapt era un om cu o frumoasă inteligenţă, cu o judecată limpede şi armonios echilibrată. Ca întotdeauna în asemenea împrejurări n-au lipsit scene amuzante. Intervenţii de candidaţi, făgăduieli, protestări de amiciţii, declaraţii de devotament — dar nu vreau să mai insist asupra acestor fatale micimi omeneşti.

În momentul în care credeam totul isprăvit şi negociaţiunile definitiv rupte — înţelegerea s-a făcut deodată, guvernul s-a reconstituit aproape în aceleaşi condiţiuni şi cu acelaş raport de forţe ca în trecut. Singura deosebire e că Delavrancea a intrat la ministerul de industrie în locul Dr. C. Istrati, care începuse să simtă primele simptome ale bolii de cancer care l-a răpus cîteva luni în urmă şi că Titulescu a fost numit la finanţe în locul lui Victor Antonescu, care pleca la Paris ca ministru plenipotenţiar. Era prima dată cînd Titulescu intra într-un guvern. Am aflat pe urmă îndeosebi de la Dr. N. Lupu, care îl vedea des pe acele vremuri, că de cîteva luni chinuia pe Take Ionescu cu supărările şi pretenţiile lui izvorîte toate din necazul său că Take Ionescu nu-l impusese în prima formaţiune a guvernului naţional din noiembrie trecut. În fine, Take Ionescu primea ca satisfacţie de amor propriu titlul de vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, titlu pînă atunci necunoscut în nomenclatura noastră ministerială, iar Ministerul de Război era împărţit în două: în Ministerul de Război propriu zis în capul căruia trecea generalul Iancovescu şi în Ministerul Muniţiilor a cărui conducere o lua Vintilă Brătianu.

De fapt unica concesie reală pe care o făcuse Brătianu conservatorilor era plecarea lui Vintilă Brătianu din capul departamentului războiului. Take Ionescu şi prietenii săi nu încetaseră să atace în surdină pe Vintilă Brătianu, să-l acuze că nu conduce Ministerul de Război cu destul avînt pentru asemeni vremuri, în care moralul trupei juca un rol atît de însemnat ca şi buna ei stare materială, că e prea birocrat, că e prea intransigent şi aşa mai departe. Învinuirile erau cu desăvîrşire nedrepte. Ofiţerii şi Marele Cartier vedeau de moralul trupei şi îşi îndeplineau atît de bine misiunea încît moralul soldaţilor noştri inspirase admiraţia tuturor celor care vizitaseră unităţile şi frontul. Datoria Ministerului de Război era să vegheze ca armata să aibă tot ce trebuie, ceea ce nu era un lucru uşor în condiţiile în care ne aflam noi atunci în Moldova. Ori, tocmai Vintilă Brătianu prin munca sa neobosită, prin exemplara sa conştiinciozitate era omul indicat pentru această anevoioasă şi ingrată sarcină. El o îndeplinise foarte bine şi trebuie toată nedreptatea de la noi ca să nu i se fi recunoscut îndată aceste mari merite. Dacă armata noastră se refăcuse atît de bine şi atît de repede, aceasta se datora în bună parte sforţărilor lui Vintilă Brătianu. Cauza adîncă a ostilităţii conservatorilor era de fapt antipatia pe care Vintilă Brătianu le-o inspira. Take Ionescu o mărturisea în convorbiri intime. Dacă n-ar fi fost factorul acesta psihologic sînt sigur că amicii conservatori nu s-ar fi năpustit împotriva lui Vintilă Brătianu şi că ar fi trebuit să recunoască cum că lupta pe care o duceau împotriva lui nu se rezema pe nimic precis şi întemeiat. Brătianu cînd era vorbă de fratele lui era întotdeauna gata să facă o concesie, ca nu cumva să se crează că e călăuzit de consideraţiuni familiare, iar Vintilă, cu spiritul său de abnegaţie, cu lipsa de preocupări personale care îl caracteriza a primit soluţia propusă cu o filozofică resemnare.

Cum s-a ajuns însă la o înţelegere cu conservatorii? Ce a determinat schimbarea de atitudine a lui Take Ionescu şi a prietenilor săi? Din nenorocire, nici presiunile regelui, nici argumentele lui Brătianu, nici meşteşugitele intervenţiuni ale lui Alecu Constantinescu — ci situaţia de pe front. Într-adevăr, veştile de pe front erau iarăşi grave. Ofensiva lui Brusilov după ce spărsese în Galiţia frontul austriac şi dădea cele mai frumoase speranţe — se oprise. Trupele ruseşti grav contaminate de acţiunea pacifistă a bolşevicilor începeau iarăşi să se destrame. Unele unităţi nu mai voiau să lupte, altele nu ascultau decît în parte de ordinele comandanţilor lor... Profitînd de acest complex de împrejurări, austro-germanii au dat un contraatac violent şi armatele lui Brusilov din ce în ce mai dezorganizate au fost cu desăvîrşire incapabile să-i opună o rezistenţă. Învălmăşeala a început şi ruşii se retrăgeau pe toată linia, lăsînd în mîinile inamicului numeroşi prizonieri şi o mare cantitate de arme şi de muniţiuni. Ne aflam deci ameninţaţi, dacă retragerea rusească nu se oprea, să vedem pe austrieci intrînd în nordul Moldovei şi întorcînd întregul nostru front. Generalul Scerbacev nu ascundea generalului Prezan îngrijorarea sa şi fără îndoială situaţia era gravă. Pot zice chiar că am trăit atunci una din clipele cu adevărat dramatice din timpul refugiului nostru în Moldova. Dacă retragerea mai continua trei patru zile, declara generalul Scerbacev, trebuia să vă gîndiţi la părăsirea Moldovei şi să vă faceţi pregătirile pentru a trece Prutul. În faţa acestei noi şi neaşteptate întorsături a evenimentelor, Take Ionescu a priceput în sfîrşit că trebuie pus capăt crizei ministeriale. Ştirbey i-a vorbit din partea regelui în termeni drastici şi în douăzeci şi patru de ore guvernul naţional a fost reconstituit în forma mai sus arătată.

Îndată după reconstituirea guvernului de concentrare, două mari preocupări ne-au stăpînit. Prima — să pregătim o evacuare pentru orice eventualitate şi a doua — să încercăm ofensiva noastră pe frontul Nămoloasa. Pentru a înlesni evacuarea, am dispus plecarea parlamentarilor în Rusia, la Odesa şi la Cherson, am hotărît trimiterea la Moscova a tezaurului nostru şi am sfătuit pe toţi refugiaţii din Muntenia şi din Oltenia, aflători în Moldova, să treacă Nistrul şi să plece în Rusia şi de preferinţă dacă au mijloacele, prin Rusia, în Apus. Deoarece mulţi parlamentari care fuseseră deja la Cherson în timpul iernii şovăiau în hotărîrile lor, a trebuit să exercităm o adevărată presiune asupra lor. I-am convocat în Aula Universităţii şi am făcut apel la ei, adesea într-o formă aproape ameninţătoare. Cei mai mulţi au cedat stăruinţelor noastre, alţii, ca de pildă A.C. Cuza, nu s-au sfiit să ne declare categoric că preferă să sufere consecinţele unei eventuale ocupaţii germane decît să părăsească pămîntul Moldovei. Totdeodată mulţi particulari s-au decis să plece la Odesa şi la Paris. Cu ajutorul guvernului rusesc s-au constituit trenurile speciale şi încetul cu încetul Iaşii s-au golit. Am rămas numai noi guvernul, autorităţile ale căror servicii erau indispensabile şi binînţeles şi autorităţile militare.

Dintre autorităţile civile multe au fost trimise şi ele la Cherson. Aşa, spre pildă, am pornit acolo pe Gîrboviceanu şi i-am încredinţat... capul lui Mihai Viteazul, capul luat de la Mănăstirea Dealului în momentul invaziei germane, ca nu cumva acest adevărat simbol al unităţii noastre naţionale să cadă în mîinile duşmanilor şi în special ale ungurilor. Epopeea lui Gîrboviceanu cu craniul marelui Voievod în Rusia revoluţionară merită să fie scrisă, istorica relicvă ascunsă în cutii de pălării spre a nu deştepta atenţia agenţilor străini. Spaima perpetuă a sărmanului conu Petrache Gîrboviceanu, conştiinţa răspunderii ce i se încredinţase, lupta aceasta de-a ascunselea cu capul lui Mihai Viteazul e o adevărată tragi-comedie. În orice caz este curios şi foarte simptomatic cum simbolul unităţii noastre naţionale a trebuit să treacă prin aceleaşi neînchipuite vicisitudini prin care a trecut statul român însuşi pînă să ajungă la înfăptuirea unităţii sale. Şi capul lui Mihai Viteazul a fost cu alai readus în Mitropolia de la Iaşi aproape în acelaşi moment în care trupele se pregăteau să reia armele şi cu aliaţii învingători să înainteze peste Carpaţi, spre Alba Iulia şi spre cîmpia de la Turda unde spada trădătoare a lui Basta retezase acest cap, omorînd voievodul, dar neputînd să distrugă marea idee politică, marele ideal naţional pe care îl întîmpinase vremelnic dar cu atîta putere şi cu atîta strălucire.

Parcă văd încă pe liniile de garaj ale gării Iaşi trenurile plecînd. M-am dus cu Danielopol să salut mai mulţi prieteni care pentru a doua oară luau drumul bejaniei. Era într-o formă mai redusă, mai liniştită reeditarea scenelor din noiembrie de la Bucureşti. O căldură înăbuşitoare şi o atmosferă morală şi mai înăbuşitoare încă. Acolo la fereastra unui vagon, cu gulerul deschis şi descompus de căldură, am văzut pentru ultima dată pe George Diamandy. Avusesem cu el pînă la constituirea partidului muncii raporturi amicale. La 1914, spre a îndeplini un vis al său, îl numisem director general al Teatrului Naţional. Cultura, spontaneitatea, nepăsarea sa de moarte mi-l făceau simpatic cu toate că îmi dădeam perfect de bine seama de imperfecţiunile, de superficialitatea, de lipsa lui de convingeri adînci şi mai presus de toate de incorigibila lui manie de a fi sau de a părea original. I-am strîns mîna cu o sinceră melancolie, bolnav cum era aveam presimţirea că nu-l voi mai vedea. Aşa s-a şi întîmplat; peste cîteva săptămîni trebuia să moară în condiţiuni cu deosebire tragice. Plecînd de la Arhanghelsk pe un vapor spre Franţa, a avut în mijlocul oceanului glacial un atac de cord la care nu a putut rezista şi corpul său, conform legilor navigaţiilor, a fost aruncat în mare. Astfel s-a încheiat printr-un episod dramatic o existenţă de boier moldovean cu gusturi de sibarit şi cu porniri de tot felul în care nota veselă predomina întotdeauna şi ridicolul nu lipsea de multe ori. Gîndindu-mă la el, la năzuinţele lui de bine, la slăbiciunile lui inofensive, la acest tragic sfîrşit, departe de ţara lui şi de ai lui, nu mă pot împiedica să spun din adîncul inimii şi cu o sinceră emoţiune „fie-i valurile uşoare".

Tot atunci au plecat şi o serie de oameni care n-ar fi trebuit să plece, printre aceşti voi menţiona în special două nume: Dr. Toma Ionescu şi Dr. N. Lupu; şi unul şi altul erau doctori în medicină şi socotesc că atunci cînd Franţa ne trimetea medici şi medicii ei îşi jertfeau pînă şi viaţa ca să ne ajute a stîrpi epidemiile ucigătoare — nu era permis medicilor români să ia drumul străinătăţii. Scuza că erau totodată şi oameni politici nu era o scuză — dimpotrivă. Într-adevăr, timp de doi ani Toma Ionescu atît ca fruntaş conservator democrat şi ca frate a lui Take Ionescu, cît şi ca rector al Universităţii bucureştene fusese unul din cei mai aprigi susţinători ai intrării noastre în acţiune. El nu se sfiise în ardoarea lui războinică să aţîţe într-una tinerimea universitară şi chiar să ameninţe şi să insulte pe rege. Datoria lui era deci acum cu atît mai mare să participe la toate mizeriile războiului, să fie cel din urmă care să plece. În orice caz era inadmisibil ca în ajunul unor noi şi crîncene lupte să lase altora grija răniţilor ce aveau să vie şi pe cînd duceam lipsă de chirurgi, marele chirurg, marele profesor, şeful şcoalei de chirurgie românească să se plimbe în Apus şi să se îndeletnicească, sub cuvînt de propagandă, cu intrigi politice şi cu polemici de Capşa. Am considerat această atitudine a lui Toma Ionescu o adevărată dezerţiune. M-am convins atunci că aveau dreptate aceia care îmi spuseseră de mult că Toma Ionescu anulează toate meritele lui ştiinţifice, prin lipsa lui de suflet şi de conştiinţă profesională. Plecarea lui Lupu era tot atît de inadmisibilă. Am mai spus că datoria lui era să facă la 1917 ceea ce făcuse la 1913, dar după ce în ajunul ofensivei nu se sfiise să încerce prin crearea partidului muncii disensiuni interne — datoria lui, elementara lui datorie era să stea în ceasul primejdiei în ţară, cum este dator căpitanul să stea pe covertă şi să părăsească vasul cu ultima barcă de salvare. Lupu a pretins pe urmă că prin propaganda pe care a făcut-o în Apus şi în America a răscumpărat cu prisosinţă gestul nefericit al plecării sale din Moldova. Să-mi fie îngăduit să nu împărtăşesc acest punct de vedere. Serviciile propagandistului, politicianului Lupu sunt problematice şi în orice caz foarte discutabile, plecarea doctorului Lupu era şi din nenorocire rămîne: neîndeplinirea unei elementare şi adînc resimţite datorii.

Plecarea aceasta a parlamentarilor a fost în urmă viu criticată. Critica era nedreaptă. Admiţînd că am fi fost obligaţi efectiv să evacuăm Moldova, era o datorie să salvăm şi noi, ca sîrbii, măcar ceea ce putea simboliza fiinţa statului român, adică regele, guvernul şi reprezentaţiunea naţională. Ceea ce era criticabil era însă atitudinea unora din aceşti deputaţi şi senatori după ce au părăsit Moldova. Într-adevăr sub cuvînt că Chersonul e prea departe şi prea nesigur, că la Odesa nu găsesc tot confortul dorit, mulţi, prea mulţi din ei au plecat în Suedia, în Danemarca, în Anglia şi mai cu seamă în Franţa unde atitudinea lor, afară de rare excepţii, a lăsat mult de dorit şi ne-a făcut mult rău. Dar aceasta este un alt capitol dureros despre care voi vorbi la timpul său.

În sfîrşit, tot în acele zile — după îndemnul Aliaţilor, după stăruinţele lui Kerenski — am dus la Moscova tezaurul nostru spre a împiedica Puterile Centrale să puie mîna pe el în cazul unei eventuale ocupări a Iaşilor. Făcut-am bine sau rău? Altă chestie care a stîrnit în urmă nesfîrşite controverse. După părerea mea nu puteam să nu transportăm tezaurul de la Iaşi, dar am făcut o greşeală să-l trimitem la Moscova. Am studiat ipoteza expedierii lui în Anglia. Riscurile din cauza submarinelor din Marea Nordului erau mari şi ni s-a cerut în consecinţă plata unei însemnate prime de asigurare care ne-a determinat să renunţăm la acest proiect. Nefericită inspiraţie pentru că trebuia să ne dăm seama că situaţia din Rusia era prea nesigură ca să-i încredinţăm fără grijă tot tezaurul nostru.

Se mai întîmplă ca o cerere simplă, o cerere „la obiect", să rămînă agățată undeva, ca și cum cetățeanul ar fi aruncat-o în aer, nu ar fi trimis-o precis, „cu adresă"... Pentru edificare, vom da fragmente din cîteva scrisori sosite la redacție :

„Fiind operată de cataractă la ambii ochi, am depus o rețetă, pe data de 6 ianuarie 1981, la I.O.R. București, pentru două lentile speciale, cilindrice. Posed bonul de comandă 20071 și am achitat suma de 115.60 lei. În mai bine de patru luni nu am ajuns în posesia acestor lentile, fără de care sînt infirmă ! Cele mai bune operații nu au rezultate, dacă nu putem procura lentilele necesare. În comerțul particular se găsesc lentile, dar cu prețuri exagerate. Am fost învățătoare și pentru mine e foarte dureros că, din cauza indiferenței unor oameni, nu pot citi un ziar, o carte, deși am fost și sînt încă un „om al literelor". **(Luiza Chеșa, 2400, Sibiu, Hipodrom 3, Bl. I, sc. B, ap. 52, Bd. Mihai Viteazul)**

■

„Vă ofer alăturat cîteva trimiteri poștale din care, cred eu, se poate aprecia „operativitatea" cu care lucrează unele oficii poștale. Dar, iată exemplele : O scrisoare din Craiova, ștampila — **17.04.81 ora 22**, sosește în București, conform ștampilei pe data de **21.04.81, ora 12**. Idem: **22.04.81, ora 16 — 27.04.81, ora 16**. Idem : **25.04.81, ora 22 — 01.05.81, ora 16**. O ilustrată din Timișoara : **21.04.81, ora 22**, cu sosirea în București — **25.04.81, ora 22**. În sfîrșit, o scrisoare de la Ploiești, plecată la **30.04.81, ora 12**, ajunge la **6.05.81, ora 12**. Socotind că trenul cel mai leneș face de la Ploiești la București 100 de minute, vă las să apreciați dv. cît timp a zăcut această scrisoare între cele două oficii. Oare, de ce ?! **(Mirel Gabor, str. Petre Poni nr. 18 București)**

■

„Scriem în numele a peste 100 familii care, începînd din decembrie 1980—ianuarie 1981, sîntem locatarii blocului 75 de pe str. Cărămidarii de Jos, unul din zecile de blocuri ridicate cu pricepere și trudă de vrednicii constructori ai cvartalului din Parcul Tineretului. Cînd ne-am mutat am avut de înfruntat noroaie, munți de moloz etc. Era iarnă, iar un șantier nu este o farmacie. Am înțeles situația, cu speranța că ea se va rezolva. Zadarnică speranță, zadarnică așteptare. Am ajuns în luna mai, șantierul și-a mutat frontul de lucru, dar la noi, în jurul blocului, se întinde o enormă baltă, alimentată în permanență de conductele sparte, de dejecțiile ce provin din canalele înfundate. Dincolo de baltă — străjuită de șanțuri adînci și moloz — se întinde un adevărat cimitir de resturi de materiale de construcție. Sîntem gata oricînd să prestăm mii de ore de muncă patriotică pentru a transforma zona în care locuim într-o grădină, dar nu-i posibil, înainte de a fi rezolvată — cu mijloace adecvate — canalizarea, asanarea, precum și evacuarea munților de moloz. În fond, mediul ambiant civilizat, sănătos, plăcut este „cartea de vizită" a gospodarilor sectorului. **(Mirică Filofteia, în numele Comitetului asociației locatarilor, bloc 75, str. Cărămidarii de Jos, Sectorul 1, București)**

■

Ne întîlnim, din fericire rar cu incredibila situație : ni se răspunde că un caz a fost rezolvat — de către forurile în drept — și, după ce publicăm „așa-zisa" rezolvare, trăind sentimentul satisfacției de a fi fost utili, primim, vai, o nouă scrisoare, din care aflăm realitatea : nouă ni s-a comunicat ceva, iar acolo, din păcate, s-a întîmplat cu totul altceva...

„Prin prezenta scrisoare vin a vă ruga și îndrăznesc, pentru a doua oară, să vă solicit să mă ajutați și pe mine de a-mi găsi și eu un loc de muncă în acest oraș **(n.n : Piatra Neamț)**. Sînt absolventă a 10 clase și a cursurilor de calificare : „confecționeră la mașină și operatoare prelucrătoare fire" (cursuri terminate la I.C.P. București și C.F.S. Iași). Am un copil de un an și trei luni. Căsătorindu-mă, am fost nevoită să-mi urmez soțul, el fiind din Piatra Neamț. Din luna februarie 1980, de cînd sînt în acest oraș, nu am găsit înțelegere la nimeni, deși după cum v-am precizat și în anterioara scrisoare din **26 II 1981**, am fost în audiențe peste tot... Consider că, la vîrsta de 22 de ani, nu este normal să stau acasă, deoarece doresc din toată inima ca copilul meu să nu ducă-n viață lipsă de nimic. Ceea ce m-a dezamăgit în mod deosebit a fost faptul că am găsit în „Flacăra" din data de 16 aprilie 1981 următoarele rînduri, referitor la cazul meu : **Consiliul popular al județului Neamț : Referitor la scrisoarea Silviei Diaconu, prin care solicită sprijin în încadrare, este calificată în meseria prelucrător fire de către C.F.S. Vaslui de unde, la data de 25.III.1981, și-a întrerupt activitatea, la cererea sa. S-a discutat cu sus-numita în ziua de 27.III. fiind repartizată ca prelucrător fire la Rifil Săvinești, cu dispoziția de repartizare nr. 20 459".** În ziua de **24.III.81**, am fost în audiență la Forțele de muncă, la tovarășa Ardeleanu și mi-a spus că îmi dă repartiția la Rifil, dar să aduc în cel mult o zi, două, cartea de muncă, de la Vaslui. După două zile, am adus cartea de muncă și am rămas cu cheltuieli de școlarizare la C.F.S. Vaslui, de 5 000 de lei. După ce mi s-a dat repartiția, mă duc la Rifil, dar acolo tov. director Amălinei mi-a spus că ei nu primește operatoare-prelucrătoare fire, ci că primește filatoare. Atunci eu am insistat : „Tovarășe director, zic, eu sînt tare necăjită, am contractul acum de plătit, 5 000 de lei, soțul trebuie să plece-n armată. „Dar dumneaului a susținut sus și tare că nu se poate și nu se poate și m-a invitat să ies afară, după care a închis ușa și a terminat cu mine. După toate astea să aflu că s-au primit foarte multe tovarășe, printre care și unele cu contractul desfăcut cu art. 130, lit. i... Atunci am fost din nou la Forțele de muncă și am povestit cu lacrimi în ochi tot ceea ce mi s-a întîmplat, iar tovarășa Ardeleanu mi-a răspuns, cu regrete dar o altă posibilitate de a-mi oferi alt loc de muncă nu mai are. Deci, aceasta este, stimată redacție, întreaga poveste, care a fost, și nicidecum ceea ce vi s-a relatat dv." **(Silvia Diaconu, str. Apusului nr. 22, Piatra Neamț, județul Neamț)**

■

Consiliul popular al sectorului 3 al Capitalei : Urmare memoriului tov. **Marian Ionescu**, prin care solicită o locuință, vă comunicăm : s-a analizat cazul petiționarului și i s-a repartizat o locuință în str. Nerva Traian nr. 46.

■

Inspectoratul General al Miliției : Referitor la scrisoarea cetățeanului **Teofil Indrieș** din municipiul Oradea, vă comunicăm că aspectele semnalate se confirmă. S-a început urmărirea penală pentru infracțiunea de luare de mită împotriva numitului Troioc Ioan, maistru la S.C.M. Oradea.

■

Consiliul popular al orașului Roșiori de Vede, județul Teleorman : Urmare scrisorii adresată de către tov. **Nicolae Lache**, din Roșiori de Vede, un delegat al E.G.C.L. a verificat la fața locului împreună cu reprezentantul asociației — str. Aleea C.F.R., bl. P.M. 2 — situația hidroizolației și s-a dispus ca o echipă de izolatori să repare imediat deficiențele constatate la terasă. În urma acestor reparații nu veți mai avea infiltrații în apartament și veți locui în condiții optime.

■

Consiliul popular al județului Iași : Urmare scrisorii tov. **Anton Luca-Enache** din București: Delegatul de stare civilă al comunei Țigănești, jud. Iași, fiind mai nou în funcție, v-a trimis într-adevăr un certificat de naștere cu unele inexactități, motiv pentru care, în mod legal, oficiul de stare civilă al Sectorului 1 București l-a anulat. Cu adresa nr. 43/26.III.1981, Consiliul popular Țigănești a înaintat Sectorului 1 certificatul de naștere, de unde urmează să-l ridicați. Au fost luate măsuri pentru a nu se mai repeta astfel de situații. **(N.R. : Multe și severe or fi fost măsurile : noi citim că răspunsul a fost formulat cu nr. 193/25.IV. 1981).**

■

Consiliul popular al județului Iași : Privind rezolvarea scrisorii tovarășei **Maria Clorobea** din Pașcani, care cere ajutor pentru a fi încadrată în muncă : Petiționara a fost încadrată de la începutul lunii aprilie la ferma zootehnică din CAP Vatra Pașcani, unde lucrează și în prezent.

■

Consiliul popular al sectorului 2 al Capitalei : Referitor la scrisoarea tov. **Eni Neagu**, directorul căminului cultural din **com. Luncavița, jud. Tulcea**, prin care sesizează că Întreprinderea „Arta Mobilei" din București nu i-a restituit de la reparație stația de amplificare ce era în termen de garanție, vă comunicăm : Întrucît stația respectivă a fost expediată la Întreprinderea „Arta Mobilei" de către căminul cultural din localitatea Mediaș, această întreprindere, după ce a reparat-o, a expediat-o la data de 18.XI.1980, în com. Luncavița din localitatea Mediaș, așa cum a rezultat din buletinul de mesagerie, care a însoțit stația. Totuși, conducerea întreprinderii, pentru a veni în sprijinul căminului cultural respectiv, a hotărît expedierea altei stații de amplificare, urmînd să recupereze pe parcurs stația în cauză, de la C.F.R.

■

Consiliul popular al sectorului 2 al Capitalei : Ca răspuns la scrisorile adresate de tovarășii **Florina** și **Petruță Tudor**, prin care solicită rezolvarea situației locative, vă facem cunoscut : Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 2 v-a aprobat atribuirea garsonierei nr. 21, str. Amurgului nr. 22, bl. P 3, sector 5.

■

Departamentul Căilor Ferate : Urmare scrisorii adresate redacției revistei „Flacăra", prin care tov. **Gheorghe Giurgiu** din com. Moinești, jud. Bacău, solicită ca în viitorul mers să fie introdus în circulație un tren accelerat pe distanța București-Comănești, vă comunicăm : Pentru sporirea în continuare a capacității de transport pe această secție, în prezent se execută lucrări de dublare a liniei, care însă se face cu închiderea circulației trenurilor cîte 4—5 ore zilnic, afectînd în plus posibilitățile de transport. După terminarea acestor lucrări, vor fi create noi posibilități de satisfacere a necesităților de transport.

■

O recentă știre, din partea Revistei de sociologie „Viitorul Social" : „Vă facem cunoscut că, începînd cu anul 1981, revista **„Viitorul Social"** are 6 apariții pe an și un nou aspect grafic. Cu această ocazie, venim cu rugămintea de a semnala numerele 1 și 2 apărute în acest context. Redactor șef : prof. univ. dr. I. Iordăchel".

Bucurîndu-ne de noua formă grafică a revistei de sociologie și științe politice, vom reda rubricile conținute în sumarul de pe martie-aprilie : Politică și istorie ; Știința și tehnica în societatea contemporană ; Noi cercetări sociologice și politice ; Metodologia științelor sociale și politice ; Demografie : Interviuri ; Comentarii ; Viața științifică ; Recenzii și note de lectură : Politica creatoare a P.C.R.; Perspectivele dezvoltării sociale : teorii, modele, ideologii ; Statistica populației ; Univers informațional, educație și participare ; Din sumarul revistelor.

■

Întreprinderea mecanică de mașini și utilaj minier Baia Mare : Referitor la scrisoarea tov. **Liliana Pop**, din Baia Mare : Cu data de 14.02.1981, tov. Liliana Pop a fost încadrată la IMMUM. Avînd în vedere că întreprinderea noastră are alte condiții decît cele pentru care s-a calificat, absolvenții au fost supuși unui test de verificare în scopul acordării categoriei de încadrare și pentru a putea fi trecuți în echipa de lăcătuși. Printre aceștia se numără și Liliana Pop, care actualmente lucrează în brigada condusă de tov. Ioan Vari, la secția U.T.I. Este încadrată ca lăcătuș categoria II-bază. În ce privește eliberarea diplomelor de absolvent, am luat legătura cu Școala profesională și ni s-a comunicat că, imediat ce vor fi completate cu toate datele, se vor elibera.

■

Ion Alexandru — **Popești Leordeni**, George Mihalache — **Balteți (Prahova)**, Olga Folea — **Buncu (Dîmbovița)**, Ionel Dina — **Balaci (Teleorman)**, Neculai Avarvarei — **Bistrița Năsăud**, Vasile Florea — **Golgovăț (Alba)**, Cornel Nistor — **Cugir**, Liliana Ștefan — **Măeruș (Brașov)**, Constanța Ene — **Galați**, Ileana Olteanu — **Pitești**, Floarea Ștefan — **Baldovinești (Olt)**, Marin Smarandache — **Craiova**, C-tin Iordache — **Beleți (Argeș)**, Ioan Dobrogeanu — **Moreni (Dîmbovița)**, **Gh. Gavril — Iași**, Ion Meilinte — **Adunați (Giurgiu)**, Ana Matei — **Cerna (Tulcea)**, Ileana Felezet — **Cluj-Napoca**, Frusina Dumitru — **Rifov (Prahova)**, Ștefan Nicolescu — **Cluj-Napoca**, Viorel Gîreadă — **Brașov**, Elena Dumitrescu — **Brașov**, Ilie Ciolocu — **Iași**, Gh. Buturugă — **Milosești (Ialomița)**, Petre Păscălescu — **Cluj-Napoca**, Florea Popa — **Izvoarele (Olt)**, Georgeta Jigăra — **Brașov**, Aristide Răducă — **Ponoarele (Mehedinți)**, Ioan Giosu **(Gorj)**, Arnold Ungureanu — **Brașov**, Maria Costin — **Cluj-Napoca**, C-tin Serca — **(Gorj)**, Ștefan Nicoliță — **Satu-Mare**, **Gh. Dumitru — Bacău** Gh. Popescu — **Craiova**, Valeriu Marinescu, Titu Selea, C-tin Tănase, Nicolae Dițescu, Florea Caragea, George Stroescu, D-tru Vasilescu, Matei Springhel, Ioan Totilici, Ion Stavache, Ioana Drăgan, Ion Dinu, Olimpia Zainea, Teodor Niculescu, Emanoil Dămet, Ion Constantinescu, Vasile Tănăsescu, Constanța Mihadv, au fost trimise spre competențe **din București : Scrisorile tentă rezolvare forurilor de resort, din parea cărora urmează să primiți răspuns.**

Pagină realizată de PIA OLARU

Recurs împotriva noastră

În unul din numerele trecute ale revistei noastre, în articolul **Profesori de nota 1 (III)**, semnat de Mircea Bunea, apare și numele Georgetei Atanasiu, profesoară de fizică la liceul „Gheorghe Lazăr" din București. Apare strecurat ca un mic exemplu. Ca un pion. Ca un element de demonstrație. Apare cu exact datele care servesc demonstrației urmărite. Datele menționate nu sînt inexacte, numai că ele reprezintă o mică, foarte mică parte din ceea ce i s-a întîmplat Georgetei Atanasiu de la terminarea facultății pînă azi. Omisiunile înseamnă restul vieții. Adică ceea ce este foarte important și depășește schema. E drept că nu mai rezistă demonstrația. De ce ?

Printre altele, aflăm, lucru pe care colegul nostru nu l-a cunoscut înainte de redactarea articolului, că Georgeta Atanasiu n-a terminat doar facultatea de chimie, ci a terminat Institutul politehnic din București în 1975, facultatea de chimie, avînd specializarea fizico-chimice. A fost repartizată pe o catedră de fizică, diploma permițîndu-i să predea deopotrivă fizică și chimia atît la liceu cît și la școala generală. De cînd a terminat facultatea nu a predat decît fizica, iar definitivatul l-a luat cu nota maximă. Ca să întregim cît de cît tabolul, vom mai arăta că pentru primul an de muncă la liceul amintit a primit calificativul „foarte bine".

Iată cîteva lucruri care o arată pe Georgeta Atanasiu nu o profesoară excepțională sau o ființă perfectă, ci o profesoară bună care își exercită cinstit și corect meseria. O profesoară foarte departe de locul aflat sub genericul nulităților. Și așa prin omisiuni, din rîvna de a dovedi valabilitatea unei idei, dealtfel importantă în perimetrul dat, Georgeta Atanasiu își îndeplinea perfect rolul de pion, de exemplu, de element demonstrativ. Numai durerea omenească, mica dramă care a urmat („cum pot să mai dau eu ochii cu elevii, cu profesorii, în momentul în care trec drept o impostoare ?!") au transformat-o într-un om afectat moral în viață, în profesiune. Ea nu suferă pentru că ideea pe care a sprijinit-o fără să vrea cu cîteva date din viața sa, este adevărată, ci pentru că adevărul celor șase ani parcurși de la terminarea facultății a fost ignorat.

Așa stînd lucrurile, noi sîntem primii care facem recurs împotriva noastră, bucuroși că putem îndrepta o nedreptate fără sentimentul că abdicăm de la principiile pentru care pledăm. Dimpotrivă.

RĂZVAN BĂRBULESCU

ADMINISTRATIV

Margareta Păpădoiu — comuna Ghercești (Dolj) : Desfacerea contractului de muncă se face pe bază de decizie ; dumneavoastră, în termen de 30 de zile de la primirea comunicării scrise, vă puteți adresa organelor de soluționare a litigiilor de muncă, conform prevederilor ar. 176 al. 1 din Codul Muncii ● **Stelian Constantin** — București : Locatarii principali care primesc alte persoane (în cazul dumneavoastră fetița) în locuința lor sînt obligați să contribuie și pentru acestea la plata cheltuielilor comune cînd primirea în locuință depășește 15 zile în cadrul aceleiași luni calendaristice. Plata acestor cheltuieli se face pentru întreaga lună ● **Petre Danielescu** — București : Transferul de la o unitate la alta se efectuează în următoarele situații : a) transferul în interesul serviciului, care se acordă, la cererea unității unde se transferă persoana respectivă, de către conducerea unității de la care pleacă, cu aprobarea organului ierarhic superior al acesteia; b) transferul la cererea celui încadrat, care se poate face numai cu acordul unității de la care pleacă și al unității unde se transferă, în condiții bine justificate, cum ar fi apropierea de familie, trecerea într-o muncă corespunzătoare pregătirii sale, ocuparea unui post prin concurs. Dumneavoastră ați solicitat transferul fără nici o motivație ● **Jenica Matei** — com. Movilița (Ialomița) : Nu aveți dreptul la pensie de urmaș

MARGA NEDELEA

ÎNVĂȚĂMÂNT

Lucreția Rusen — București : Examenul dumneavoastră a fost validat în vederea încadrării în categoria a 4-a, în meseria de operator chimist ● **Petroniela Piticaru** — Rădăuți : Scrieți, printre altele : „...și am fost îndrumată să mă adresez Liceului Pedagogic din Suceava, care **i-mi întocmi-se** dosarul pentru înscrierea la..." **(s.n.)**. Nu vă mai înscrieți ! ● **Aurora Tudoreanu** — Timișoara : Este necesar ca fiul dumneavoastră să susțină un nou examen de admitere ● **Radu Moronea** — Craiova : Puteți beneficia de bursă, cu condiția de a prezenta actul doveditor eliberat de către întreprindere ● **Ana Șerban** — Timișoara : Numirea dumneavoastră ca titulară pe o catedră de educație fizică la o școală din municipiul Timișoara se poate face numai prin concurs pe bază de probe scrise, în condițiile legii ● **Antonela Micu** — Galați : După satisfacerea stagiului militar, fratele dumneavoastră se poate prezenta la concursul de admitere.

HORIA PATRAȘCU

SOCIAL

Bar Maria — Cluj-Napoca : Beneficiază de pensie persoanele cu invaliditate grad I, II sau III, dacă au o vechime în muncă de cel puțin cinci ani ● **Cristina Elena** — Dîmbovița: Pensie de urmași nu primesc decît minorii al căror părinte decedat a fost pensionar sau era încadrat în muncă la data decesului ● **Ispas Ilina** — Alba : Copiii majori au obligația de a-și întreține părinții care nu îndeplinește condițiile legale de a beneficia de pensie ● **Borcean Floarea** — Caraș-Severin : Aveți dreptul să primiți în continuare partea de pensie de care ați beneficiat ● **Pintilie Elena** — Suceava : În perioada august 1960 — aprilie 1981 sînteți considerată în concediu fără plată ● **Stănică Minodora** — Slatina: Hotărîrea a rămas definitivă ● **Mă-ăneață Ion** — Teleorman : Vă înșelați, nu fosta soție este apărată, ci copiii cărora le-a dat naștere. În legătură cu cealaltă propunere legea nu stabilește cine are dreptul să nască și cine nu ● **Glasu Regina** — Mediaș : Trimiteți copii de pe hotărîrile judecătorești ● **Elena Sasu** — București : Obligația de a sesiza conducerea cădea în sarcina dumneavoastră.

NICOLAE CRISTACHE

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

ŢARA

La Borşa, in Maramureşul de vis şi legendă, profesorul şi poetul Ion Zubaşcu a reuşit, după o strădanie pe care doar el o poate evalua, să stirnească in sufletul cîtorva zeci de copii o suavă furtună de sunete, culori, lumini, miresme şi ginduri mai pure decît roua insăşi.

Tulburătoarele versuri semnate de copiii-poeţi, pe care Ion Zubaşcu i-a strins in jurul său, alcătuind cenaclul „Vestitorii", par a fi scrise nu de o mină de om, fie el şi copil, ci de-o aripă de pasăre măiastră. Iar lumea pe care o cîntă acea aripă, iată, ni se dezvăluie cu o uimitoare prospeţime, astfel incît uneori ne vine a crede că poezia oamenilor mari mai are mult de umblat pe drumul adevărului artistic pînă să ajungă la puritatea simţirii poeziilor scrise de aceşti copii.

Copilăria

Era o copilărie cu stele, flori şi creaţii.
Am luat-o de mînă şi i-am spus :
— Eşti o copilărie frumoasă. Cu stele, flori şi creaţii.
Intr-o zi copilăria a fugit dintr-un vers al creaţiei mele iar eu am alergat după ea pînă am fost atît de obosită încît am crescut mare.
— Acum nu mai fugi după mine, — a spus ea. Acum eşti şi tu om mare şi oricît vei alerga după mine nu mă vei mai prinde niciodată.
Atunci am aflat pentru prima dată în viaţă că un om mare nu se mai poate întoarce niciodată în copilărie.

GAROFIŢA RUS, clasa a VI-a

Sărbătoare

Luminile steagurilor
Revăd încă o dată
Patria.

Sufletul alb al patriei
Mărgineşte materia
De la un capăt la altul.

ANGELICA CICEU, clasa a VI-a

Jocul cu imaginaţia

primăvara alerga în respiraţia mea
eram cu pumnii plini de idei
maşina imaginilor mele funcţiona numai cu cîntece
riscam să mă topesc pe străzile sufletului
mi-am cumpărat o păpuşă
apoi mi-am parcat imaginaţia în cosmos
fiindcă m-am plictisit
să mă joc cu păpuşile
bătrîna lună exploda de nervoasă
dar acum îmi dansau imaginile
în creierii cerului
mătuşa din univers mi-a dăruit un măr
i-am dat o cutie plină cu multă emoţie
m-am ascuns în sufletul meu
aici oamenii se jucau de-a mama şi tata
apoi săreau în nervosul ocean Pacific
copiii lor rămaşi singuri
făceau filme mute, se certau cu nenorocirea
pînă şi ochii uitaseră de ei
şi adormiseră singuri
acum dragostea respira pe sprîncenele mele

Lampa viselor

îmi săpam fericirea în adîncul ochilor mei
acolo vaporul coboară
în nesfîrşita noapte
oglindeam lampa viselor
în sărbătorile iernii
visele explodau în aurul celor două lumini
pe o rază dansau
douăzeci de întunecimi
am îngropat noaptea
în fericirea ochilor mei
întunericul cobora pe rădăcinile soarelui
cu libertatea aprinsă de-un fulger
adevărul avea degetele pline de idei
m-am urcat într-o amintire
şi am strigat soarele pustiului
familii de flori dansau pe vise de-argint
printre limbile unui cer
din imaginaţia mea

GAROFIŢA RUS, clasa a VI-a

Mii de generaţii

Deodată am văzut o fiinţă fantastică. Era spiritul creaţiei. Atunci am aflat eu că şi creaţia are un spirit.
Am fugit repede spre următoarea generaţie.
Acolo era spiritul muzicii.
Am fugit spre următoarea generaţie. Acolo era spiritul proverbelor. Unul dintre ele mi-a spus :
— Opreşte-te, eşti prea mare. Treci cu prea multă nepăsare peste atîtea generaţii.
Stop ! — m-am gîndit eu, trebuie să mă opresc. Nu pot trece şi peste generaţia aceasta.
Să nu mai am copilărie dintr-o simplă întîmplare ?

GABRIELA REMETEAN, clasa a VI-a

Vara

Stoluri de păsări
Se oglindesc
În văzduhul brăzdat
De curenţii oceanici
In coama luminată
A verii
Se deschide o poartă
Timpul îşi plimbă
Copiii nou născuţi
O dungă de lumină
Imi rămîne sub perină
— Dormi, fiica mea, dormi
In patul tău luminat
De stelele veşnice.

Poem

Marginea universului
E cîntecul meu.
Paznicii urcă scările roşii
Ale gîndului.
Ramura unui copac singuratic
A dat muguri şi flori
In faţa creaţiei mele.
I-am luminat cu cuvintele.
Apoi a venit cu un fluier
Şi a cîntat ceasuri întregi.
Apoi s-a depărtat după un munte
De fier verde.
In tăcere a izbucnit cîntecul.
In aerul îngheţat de acolo
Am strigat :
Invăţaţi cîntecul !

Cîntecul patriei

O simt ca pe-o pasăre
Zburînd şi cîntînd
Pe deasupra ochilor mei
Cufundaţi în miresmele
Anului 2000.

Din ochii ideilor
Mi-am luat dragostea
Pe care i-o dăruiesc patriei.

Ea m-a cuprins în braţe
Şi m-a scos ca pe-un sîmbure
In lumină.

Patria se bucură de copii
Ca universul de stele.
Soarele şi luna îi cunosc vechimea
In lumina şi umbra lor.

ALEXAND

Îmi iubesc mult patria
Ca pămîntul holdele,
Cum iubeşte cerul
Lumina şi ploile.

Miresmele se înalţă
Peste Carpaţi,
Soarele luminează
Chipul copiilor
De pe întregul pămînt.

Cine să ne despartă
De holdele viselor,
De lumina vie
Din inima lumii ?

Cine să ne despartă
De bunul nostru pămînt
România ?

Un cîntec de leagăn
E patria pentru noi
Mai frumos decît cîntecul lunii,
Mai luminos decît cîntecul soarelui.

LIVIA BUZURĂ, clasa a VI-a

Istorii

I. Alb

Totul e acoperit de aripile albului
Lumina îngheţată a venit
Au îngheţat şi durerile
Cîntecele

II. Negru

Iţi ascunzi faţa în soarele meu
La masa vieţii
Moartea indescifrabilă
Un zîmbet negru
Pe buzele ei incolore

III. Alb

Mi-am afundat privirea
In albul imens

Lumina arzînd necontenit
Are senzaţia de primăvară

IV. Negru

Intunericul scrie
Cu mîna tremurîndă
O scrisoare luminii

In liniştea nemărginită
Intunericul
Scrie

V. Alb

Intr-un mănunchi de raze
Văd toţi eroii
Din atîta istorie
Albul mileniilor

VĂZUTĂ DE COPII

I. Negru

Periculosul cerc
Are inima neagră

El presară pe oameni
Mărunte cristale

II. Alb

Străbune sirene
Răsună de-a lungul mileniilor

Florile care s-au stins demult
Au rădăcini eterne

E timpul să înflorească
Eroii

III. Negru

Gheața solară
Îmi provoacă tristețe

X. Alb

Culorile lumii
Se oglindesc și în mine

Privesc mereu
o patrie senină.

IV. Cîntecul

Vîntul îmi cotropi cîntecul

Am intrat în clipa
Fără de margini și am
Descoperit
Lumina luminii

Patria înflori
De trei ori în
Mijlocul păcii
Il vedeam
Lîngă un chip acoperit
Cu frunze

V. Patria

Umbra aerului
răcorea
marginea lumii
iar inima dormea liniștită
în patul ei roșu.

OBU, 6 ani

Păsări cu aripi imaginare
Îmi colindă ființa.

CORINA DANCI, clasa a VI-a

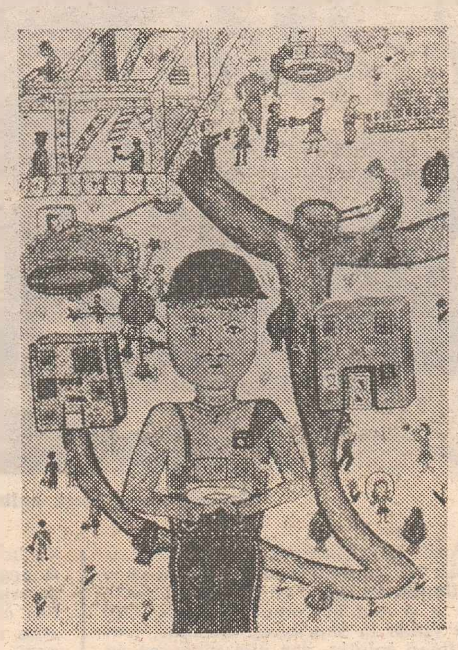

CRISTINA HURLOI, clasa a V-a

PATRIE SENINĂ

I. Creația

În răsărit de zori
Creația mă cheamă
Să-i șterg fruntea de sudori
Și îmi dăruie
O liniște de rouă
Să limpezesc inima
Strămoșilor
Și nouă.

II. Un cuvînt

Mi-a încolțit sub suflet
Un cuvînt —
Patria.

În miezul pîinii
Dormeau fericiți
Eroii.

Fericirea năvălea
Peste un țărm de pîine
Brănit de istorie.

Tînărul luptător
Și ascundea tristețea
În umbra ciocîrliilor.

Iar eu voiam
Să fac liniște
În Univers.

Am întins cîmpiile
Peste Patrie.
Am așezat Carpații
În luntrea
Limbii române.

III. Patrie senină

Sufletul florilor desena
Cu sînge de erou
Caii arzători ai istoriei.

Patria zîmbea
Danurilor umede ale
Albastrului ceresc.

M-am înecat în senin
Pînă la ultimele
Frînturi de lumină.

Mă cufund într-o zi
cu doi sori.

Vopseam amurgul
în culoarea gîndurilor
unui erou.

Prezentul murmură
versuri de mîine.

Patria este o lacrimă
a unui întins ținut de fericire
unde păsările se cuibăresc
în inima
răsăritului.

MARIA MIHALI, clasa a VI-a

COPILUL VORBIND OMENIRII

I. Vis planetar

Lumea de mîine va fi lumea copiilor,
toți oamenii vor deveni în lumea de mîine copii.
Munții, apele, lumina și focul
se vor copilări împreună.
Din valurile pămîntului eroii vor învia
și se vor juca și ei cu copiii.
Cerul va fi o mare iar copiii vor fi valurile mării,
noaptea va străluci de copii
iar ziua va fi plină de stele.
Viața va fi o pasăre uriașă
pe umărul zilei de mîine.

II. Rîsul unui copil

În adîncul unei inimi de copil
(cine știe cît e de adîncă o asemenea inimă ?)
un soare nou răsare în fiecare clipă
colorînd viața din jur cu toate culorile lumii.
Bucuria este cerul acestui nou soare,
ea îl mîngîie cu palmele ei albastre și limpezi
prin care se vede
dincolo de univers
o lume a jocurilor nesfîrșite.

III. De-a baba-oarba

Din Oceanul Pacific
a ieșit un pește mic
și pe coada lui scria :
„Ieși afară dumneata !"

Unul era baba-oarba
alții erau copiii.
Baba-oarba alerga după copii
cu sabia de sînge în mînă
cu brațele de foc întinse.
Îi prinde și îi strînge cu brațele ei de foc
și îi străpunge cu sabia de sînge.
Nu toți copiii sînt prinși.
Unii sînt departe printre stele
în inima lumii
în ochii luminoși ai istoriei
în sufletul timpului
unde nu sînt găsiți decît de albine
de fluturi, de soare și cîntece.

IV. Cum poate un copil cuceri omenirea

Își smulge inima din piept
și-o aruncă peste omenire.
Inima explodează
desfăcîndu-și larg toate brațele
și cuprinde cu ele întreaga omenire
pe care o îmbrățișează ca pe o mamă bătrînă.
Apoi se întoarce din nou
în pieptul copilului
cu lumea întreagă în sufletul lui mic
printre drumurile nesfîrșite care îl așteaptă.

ANGELICA TIMIȘ, clasa a VI-a

COPILĂRII

I. Călătorie

Tare mai băteau primăverile
în sîngele meu.
M-am aruncat în fîntîna proverbelor.
„Prima dată gîndește-te
și apoi înflorește !"
Am căzut pînă în ochii fîntînii.
Mi-am văzut viitorul cu ochii.

II. Privirea

Era un munte foarte înalt
susținut în aer de un fir de iarbă.
Înăuntrul firului era un palat
iar înăuntrul palatului
locuia Zîna Firelor de Iarbă.
Din cînd în cînd dădea drumul
unui porumbel alb.
Firele de iarbă nu se mișcau
fără voia ei.
În vîrful palatului zînei trăia un pitic.
El ținea muntele în aer
pe degetul lui mic.

III. Amintiri din copilăria istoriei

Alexandru Macedon s-a dus la scăldat
a venit maică-sa și i-a furat hainele
și n-a mai putut cuceri toată lumea.

Napoleon Bonaparte s-a dus să fure cireșe
și tocmai cînd a ajuns în vîrf
unde erau cireșele mai coapte,
a venit mătușa sa Mărioara cu o bîtă în mînă
și el a trebuit să sară din cireș
și să calce în picioare toată cinepa Europei.

GETA CARAGIU – Premiatul

Hitler era supărat pe o pupăză dintr-un tei
care-l trezea în fiecare zi prea devreme,
a vrut să prindă acea pupăză
și să o vîndă în tîrg
dar cînd să se urce în tei
a căzut și și-a rupt gîtul.

Și acum toate poveștile astea
au ajuns de rîsul copiilor.

IV. Cartea

Cînd am întins mîna, pasărea mi-a aruncat cartea.
Am pătruns cu imaginația atît de departe
încît am văzut stelele răsărind în sufletul meu.
Mi s-a părut că băiatul acela din salcîm
a venit la mine, mi-a întins mîna
și am părăsit amîndoi cartea.

V. Dorul

Înăuntrul florii se deschidea o lume
iar în ea era Cosmodor.
El a coborît în sufletul meu
ca într-o fîntînă de liniște.

El era alb,
muzica lui era albă.

Din tăcerea lui plină de cuvinte
s-a desprins acest mic poem.

Cu el voi zbura mai departe
de pe o stea pe alta
ca dorul.

ANGELICA BUZURĂ, clasa a VI-a

O parte din ilustrația acestui număr este realizată de copii.

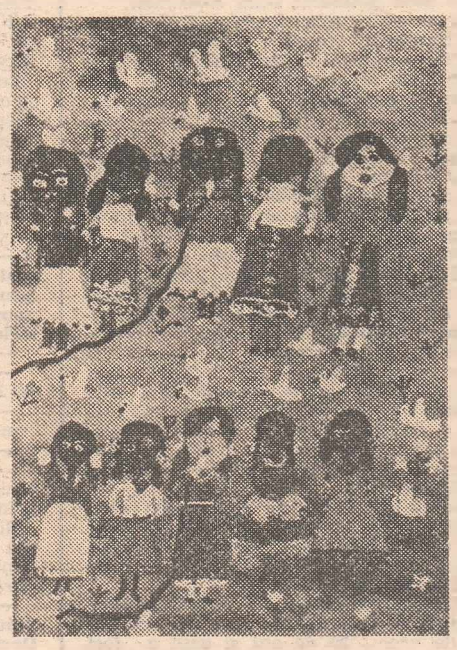

CORINA MOCANU, clasa a III-a

ANA CILȚAN, clasa a VI-a

Centura turistică a Capitalei

Bucureşti, o aşezare care

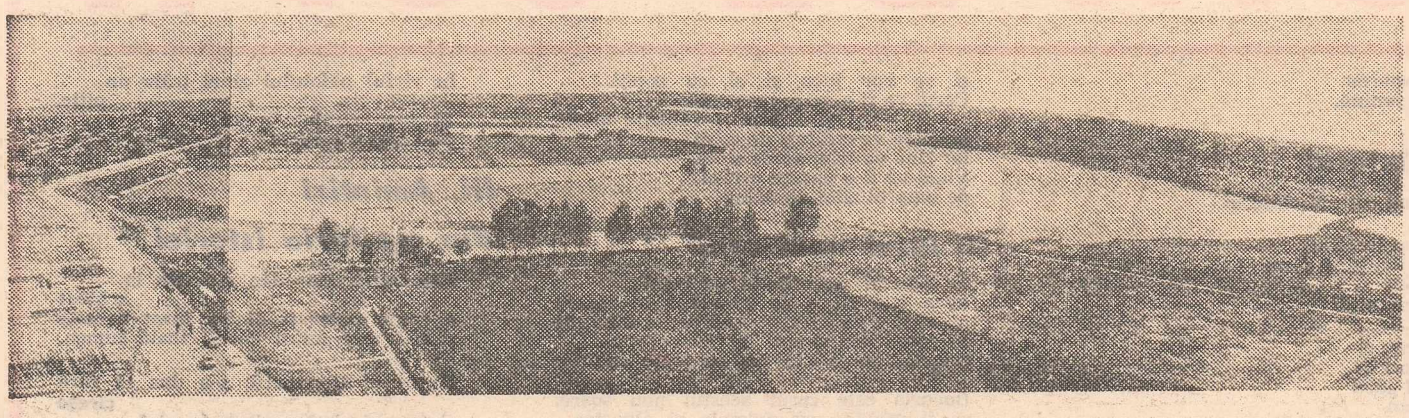

La capătul tramvaiului 34, din Pantelimon : un teren şi un lac, nefolosite, aşteaptă un urbanist priceput şi o mînă de gospodar. (Fotografie făcută duminică 24 mai)

V-aţi întrebat vreodată, stimaţi cititori, cîţi oameni ai muncii bucureşteni se străduiesc să-şi petreacă ziua de duminică în mijlocul naturii, „la iarbă verde", cum se spune ? Nu este nevoie de vreun studiu sociologic pentru a explica această dorinţă de comuniune cu natura, în stare să şteargă ca prin minune stressul unei lungi săptămîni de muncă, aşa cum nu e nevoie nici să accentuăm, încă o dată, uriaşa capacitate de regenerare a forţelor fizice şi psihice pe care o dau aerul, soarele, freamătul pădurilor ori clipocitul apelor. Din păcate, Bucureştiul n-a fost socotit oraş turistic decît în măsura, foarte importantă fără îndoială, pe care i-o dau numeroasele sale monumente şi muzee, parcuri şi bulevarde, „argumente" legate în general de civilizaţia urbană de tip european, spre care Oraşul-Capitală urcă fără încetare. Cînd vine însă vorba despre turismul propriu-zis, chiar cel de o zi-două, bucureşteanul se gîndeşte cel mai adesea la Valea Prahovei, la Braşov ori Cheia, situate la **mulţi kilometri depărtare**, cu dificultăţi de transport pe care le implică o asemenea călătorie.

Bucureştiul, să nu uităm, este o aglomeraţie urbană de peste 2 milioane de locuitori, iar amenajările turistice ale împrejurimilor sînt departe de a fi la înălţime. Eforturile organelor de turism s-au îndreptat, ani de-a rîndul, spre Poiana Braşov, spre Litoral şi alte asemenea zone de interes, atît naţional cît şi internaţional, ceea ce este foarte lăudabil şi justificat din punct de vedere economic. Ce i se oferă însă bucureşteanului, ţinînd seama că gradul de civilizaţie la care a ajuns nu-i mai dă dreptul să fie mulţumit doar cu ceea ce găseşte în sînul naturii, el cerînd, pe deasupra, condiţii de confort superioare, legate de necesara prezenţă a unităţilor de alimentaţie, de prestări de servicii, eventual de cazare ? După părerea noastră, centura turistică a Capitalei, chiar neexploatată la nivelul potenţial, există, dovadă sutele de mii de oameni în exod duminical spre aceste zone. Lipseşte însă cu desăvîrşire o **hartă** a posibilităţilor de recreere dimprejurul Bucureştiului, un **îndrumar** turistic de sezon pentru amatorii — după calculele noastre aproape o jumătate de milion ! — ai unei zile în aer liber petrecute cît mai aproape de Capitală. Este, dealtfel una din raţiunile publicării grupajului de articole din aceste pagini, redactorii noştri investigînd pentru dumneavoastră cîteva dintre aceste posibilităţi de „ieşire la iarbă verde".

Precizăm, pentru început, că reţeaua de turism a centurii de recreere a Capitalei este împărţită între C.H.R. „Ambasador" (care „deţine" aproape în exclusivitate Băneasa şi Snagovul) I.A.P.L.-urile sectoarelor 2, 3 şi 6 (cu unităţi în pădurile Pustnicul, Cernica şi în comuna Roşu) şi cîteva unităţi din reţeaua cooperaţiei de consum, aflate la Dumitrana, Măgurele, Bragadiru, Săftica ori pe raza unor judeţe limitrofe, la Buda şi Zăvoi-Argeş, în pădurea Sineşti sau la popasul turistic Vlăsia. E de remarcat că la „Centrocoop" s-a elaborat un „Program privind organizarea şi dezvoltarea activităţii de alimentaţie publică, cazare şi servire turistică în zonele de agrement din jurul Capitalei pentru sezonul curent", ca şi unul de perspectivă, privind perioada 1982—1985. Cooperaţia de consum doreşte să intre astfel în zone mai puţin abordate pînă în prezent, cum sînt Mogoşoaia, Căldăruşani, Cernica sau Pustnicul, dar va trebui să subliniem că rămîn încă **locuri de agrement aproape deloc folosite**, cum ar fi superba pădure Rîioasa sau Codrul Vlăstei.

Rămîne de discutat şi un aspect al problemei. După părerea noastră, deşi exodul despre care vorbim în aceste pagini a devenit cu adevărat masiv în ultimii ani, Bucureştiul nu are încă o tradiţie în domeniul recreării la aer liber; el abia îşi formează această tradiţie. Şi nu e vorba doar de tradiţie, ci poate, mai cu seamă, de lipsă de iniţiativă. Numai astfel pot fi explicate unele stîngăcii, tatonările celor care ar putea decide o mai rapidă dezvoltare a reţelei periferice de turism, „timiditatea" marilor colective muncitoreşti. Dacă am lua un singur exemplu, cel al Timişoarei, vom constata că pe malul Begăi sînt foarte numeroase bazele sportive şi de recreere aparţinînd unor întreprinderi. În Capitală ele sînt în schimb extrem de puţine (Întreprinderea de mecanică fină şi „Aversa" reuşind ceva în acest sens). Dar „23 August", „Republica" sau I.M.G.B. ? ! Iată, aşadar, una din soluţii : amenajări simple, pe care oamenii muncii din întreprinderile respective, le-ar realiza pe bază voluntară. Locuri pentru amenajări de acest fel se găsesc, cum spuneam, destule împrejurul Capitalei. Asemenea iniţiative le-am saluta cu bucurie!

DUMITRU GRAUR ■

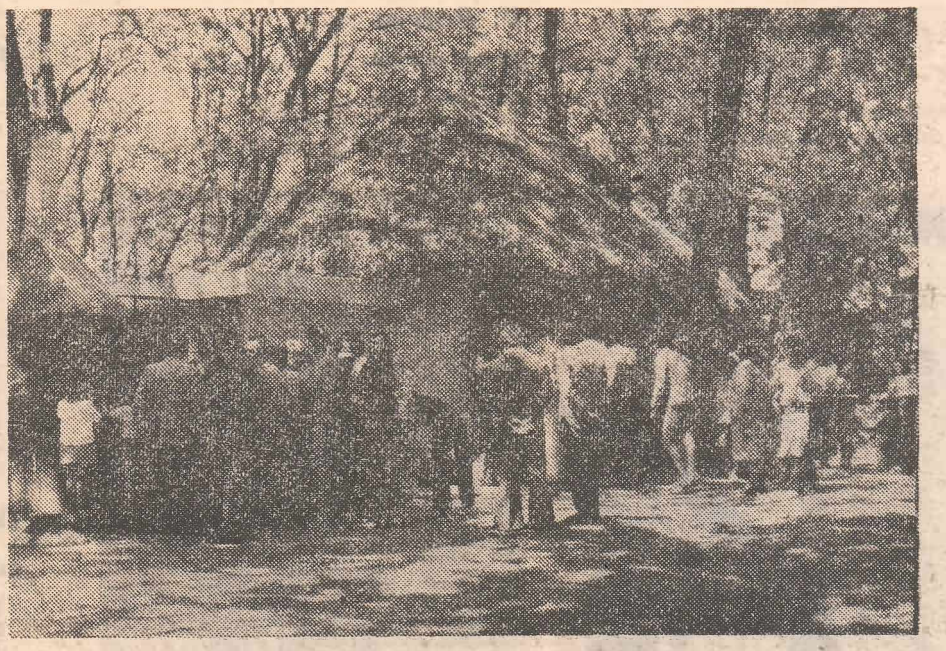

Cernica : cozi mari, halbe puţine.

Anonimii micului turism de sfîrşit de săptămînă

● De la ultimul bloc aflat pe şoseaua Pantelimon şi pînă la stadionul „Metalul", o suprafaţă imensă de teren şi un lac nefolosit au nevoie doar de un ochi bun, un meseriaş priceput în sistematizare, un urbanist cu talent care să transforme o groapă mizeră într-un superb loc de recreare. ● Mai departe, pe partea dreaptă a şoselei care duce spre Constanţa, vizavi de stadionul „Metalul", Parcul Pantelimon arată splendid şi numai o reclamă inteligentă şi cîteva dotări care ţin de agrement, pe lîngă plimbările cu barca sau plajă, îl pot scoate din anonimatul în care se pierde azi ● Discutînd cu Dumitru Saru, directorul I.C.A.B., întreprinderea care are în grijă şi ştrandurile, aflăm că ideea construirii ştrandurilor în mijlocul Bucureştilor are din ce în ce mai mulţi adepţi. Motivul ? Sînt mult mai comode din punct de vedere al transportului. Succesul ştrandului Titan, de 15 000 de locuri, este un exemplu ce va fi continuat, în acest cincinal, cu alte două ştranduri, în Berceni şi Ghencea ● Am pomenit de transport şi iată că acesta rămîne una dintre problemele nerezolvate de care depinde „exodul" săptămînal către zonele de agrement din jurul Bucureştiului ● Dacă, de pildă, I.T.B. şi-a făcut datoria privind transportul spre Cernica, autobuzele puse la dispoziţie circulînd corect, I.R.T.A. n-a reuşit să facă acelaşi lucru pe distanţa Bucureşti—Pustnicul. Poată că nu şi-a propus, poate că nu cade în sarcina sa, oricum transportul în acest moment se face cu autobuzele sale, multe din ele aflîndu-se într-o stare jalnică şi toate lăsîndu-te la un kilometru şi ceva de locul de agrement. Dacă dimineaţa, la venire, este, pur şi simplu, un coşmar, şi tot ce ai mai e cum mai e, la plecare, drumul respectiv este pur şi simplu un coşmar, şi tot ce ai cîştigat într-o zi de odihnă, bună dispoziţie şi linişte, pierzi într-o jumătate de oră de mers cu autobuzul ● Sînt numai două exemple care ilustrează modul de a ieşi în întîmpinarea cetăţeanului în timpul său liber. Drumul, accesul la zonele de odihnă, gradul de confort de care te bucuri în acea jumătate de oră cît durează transportul fac parte integrantă din ceea ce se numeşte **„un sfîrşit de săptămînă frumos, relaxant, atrăgător"**, cum am citit într-o **reclamă**. Ideile de turism, dotările şi multe altele pierd din valoare în faţa unui om enervat, silit să-şi consume astfel energia, a unui om umilit de controlor sau de un şofer plictisit, convins că aşa trebuie să se poarte cînd **„eu muncesc şi tu te plimbi"**. ● Duminică, aflîndu-ne la Pustnicul şi Cernica, am mai putut nota şi alte imperfecţiuni de organizare, care, puse cap la cap, au reuşit să strice ziua multora ● Pustnicul, un loc frumos, curat, cu un restaurant ce îşi respectă firma şi deci şi clienţii, a fost lipsit de una din atracţiile sale : plimbarea pe lac. N-a venit casierul ! Cu barca s-au plimbat doar cîţiva dimineaţa, a traversat cine a apucat pe la începutul zilei. Paznicul Ştefan Constantin, om plin de bune intenţii, dar fără chitanţier şi dreptul de a lua bani, s-a descurcat vreo două ore cum s-a priceput, adică a oprit banii şi buletinele, după care, speriat de ce poate să iasă, s-a oprit. La ora prînzului, peste două sute de persoane încercau să-l convingă, mai mult sau mai puţin delicat, să le dea cele 13 bărci valide, cîte am numărat noi. ● Încolo, toate bune, fondul de marfă care aştepta să fie desfăcut fiind gata după spusele responsabilului Silviu Ursescu, să mulţumească 20 000 de vizitatori. ● La Cernica, aceeaşi bună aprovizionare, responsabilul restaurantului, Tudor Botofei, afirmînd că este în stare să potolească setea şi poftа de mîncare a peste 20 000 de **vizitatori** ● **În** ştrand, bine pregătit pentru noul sezon, curat, îngrijit, comerţul este inexistent, tonetele de orice profil fiind închise. ● Mai era o problemă : berea. Se vindea la halbă ca o măsură împotriva celor ce îşi umplu portbagajele şi o duc în comunele învecinate spre a o vinde la suprapreţ. Desigur, trebuia găsită o soluţie, dar nici vînzarea cu halbele nu este un cîştig. Cu garanţie cu tot costă 10 lei.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Sovata la Bucureşti

Vorbind despre turismul real sau potenţial din jurul Bucureştiului ne referim, de regulă, la posibilităţile oferite de cadrul natural, adesea insuficient valorificat, sau la monumentele istorice şi alte locuri de interes, doar în parte cunoscute de turişti. Dar iată, un distins specialist — Valeriu Patriciu — propune, nici mai mult, nici mai puţin, decît „fabricarea" unor helioterme lîngă Bucureşti. Investiţiile, neglijabile, s-ar recupera, după unele calcule, în maximum trei ani. Evident, punerea în practică a acestei îndrăzneţe idei ar îmbunătăţi în mod serios configuraţia turistică din jurul Capitalei : fiindcă turism nu înseamnă numai plimbare şi agrement, ci şi îmbinarea utilului cu agreabilul, în vederea destinderii şi distracţiei, dar şi a fortificării sănătăţii.

Despre brevetul lui Valeriu Patriciu am mai avut prilejul să scriem în „Flacăra" (chiar cu titlul articolului de faţă, titlu pe care îl mod deliberat l-am reprodus).

Prin cercetări experimentale, el a stabilit condiţiile tehnice şi economice în care fenomenul helioterm poate fi „reconstituit" la un nivel care să egaleze şi poate chiar să depăşească termele solare naturale. Astfel s-a întocmit proiectul tehnic care formează obiectul brevetului. Ca punct de plecare pentru amenajarea unei helioterme artificiale poate servi (în afară de lacurile sărate naturale) fie un lac cu apă dulce, cum sînt atîtea în jurul Bucureştiului, fie un bazin artificial cu adîncime de 2,5—3,5 m. Fireşte, este necesară şi o sursă de apă dulce (chiar şi un banal robinet), din care un debit reglabil să fie dirijat la suprafaţa apei sărate.

— **Lacul Străuleşti** mi se pare a fi foarte potrivit pentru amenajarea unei asemenea helioterme artificiale — ne spune Valeriu Patriciu. De asemenea, lacurile din zona **Fundeni**. Vă daţi seama de avantaje : la doi paşi de marele spital, o mică Sovata, la care ajungi nu parcurgînd sute de kilometri cu trenul, ci mergînd cu tramvaiul sau chiar pe jos !

De subliniat că aci nu este vorba doar de bolnavi, de tratamentul unor maladii acute, ci, în general, de fortificarea organismului pe cale naturală, prin mijlocirea heliotermelor.

Or, iată partea incredibilă a acestei istorii : **există un brevet** de invenţie, care datează de vreo... 25 de ani şi care a fost reînnoit la 30 iunie 1975 sub nr. 68 006 de Oficiul de Stat pentru Invenţii şi Mărci ; **există şi un titular**, înscris cu majuscule pe acelaşi brevet : Institutul de medicină şi fizică, balneoclimatologie şi recuperare medicală, Bucureşti. **Şi totuşi nimeni nu se preocupă în prezent de posibilitatea transpunerii în viaţă** a brevetului. Oare această indiferenţă faţă de brevetul românesc se datoreşte faptului că inventatorul ar fi un ignorant, un fantast, un ageamiu cu care nu merită să-ţi pierzi timpul ? ! Ei bine, Valeriu Patriciu este doctor inginer, autor a zeci de lucrări ştiinţifice, specialist, între alte domenii, în geologie economică, în probleme privind sarea, hidrogeologia etc., fost profesor la politehnica din Timişoara şi la Universitatea din Bucureşti. El a fost invitat în anii din urmă să ţină prelegeri ştiinţifice la faimoase universităţi : din Paris, Frankfurt, Bonn, Würzburg, Münster, Berkeley (California) etc., un om cu peste 50 de ani de activitate inginerească şi didactică în învăţămîntul superior.

Desigur ,orice idei tehnice — şi mai ales cele foarte îndrăzneţe — sînt susceptibile de îmbunătăţiri şi amendări, ba chiar pot fi negate sau contestate, însă pe bază de contraargumente ştiinţifice. Nu acesta a fost cazul invenţiei la care ne referim, de atîta vreme îngropată fără dezbatere, fără apel, sub lespedea grea a indiferenţei birocratice.

Nici acum însă nu e prea tîrziu, deşi a trecut mai mult de un sfert de secol de la lansarea ideii, ca ea să fie, în fine, analizată de forurile în drept : Institutul de balneoclimatologie, în primul rînd. Valeriu Patriciu nu cere nimic pentru sine, nici un avantaj material, nimic, se străduieşte doar să aducă un plus de bucurie şi de sănătate bucureştenilor la ei acasă, să confere o nouă şi nebănuită dimensiune turistică şi balneoclimatică bătrînului oraş. Vrea să aducă Sovata la Bucureşti.

LIONEL NIŢESCU ■

Căsuţă la camping: „Numai dacă sînteţi din provincie, pentru bucureşteni nu avem !"

Pe la filialele agenţiilor de turism ITHR Bucureşti mai găseşti, e drept destul de rar, pliante (majoritatea în limbi de circulaţie internaţională) în care se face reclamă la adresa serviciilor deosebite pe care unităţile comerciale din respectivele zone de agrement le pun la dispoziţia turiştilor. Dar pentru deplina noastră edificare am încercat să aflăm amănunte de la tovarăşul Viorel Ioaniţescu, „agent turism" în cadrul sus-numitei întreprinderi, omul despre care colegii de birou spun că răspunde de interviuri.

— **Ne-ar interesa care este stadiul actual al pregătirilor pe care le-aţi făcut pentru apropiata deschidere oficială a sezonului estival. Eventuale noutăţi în materie de turism în jurul Capitalei.**

— Dar pentru ce vă trebuie ?

— **Să zicem că am vrea să vă facem un fel de reclamă. În ziar.**

— Ei, dacă este vorba de reclamă, vă spun tot. Cînd să fie gata materialul ?

— **Păi, am fi vrut să-l facem astăzi.**

— Astăzi ? ! Nu. Nu se poate. Am o mulţime de treburi. Dar pentru mîine la prima oră merge.

Sîmbătă dimineaţa batem din nou la uşa lui Viorel Ioaniţescu. Se încruntă şi, după un „Noroc !" spus cu jumătate de gură, adaugă supărat :

— **Nu avem nimic. De aceea nu v-am făcut materialul. Nu am ce să vă scriu. Decît să amăgim lumea, mai bine nu mai scrieţi nimic ! Nu avem la ce face reclamă.**

Dezarmantă sinceritate ! Am pornit to-

trebuie descoperită de bucureșteni

tuși să vedem cum stau lucrurile la fața locului. Iată-ne, cîteva ore mai tîrziu, coborînd dintr-un 148 la „Popasul turistic Băneasa". La terasă ai de așteptat destulă vreme pînă ce ospătarul să se încumete să ia comanda. De fapt o ospătăriță (fără ecuson) care stă la un pahar de vorbă cu vreo trei amici și fumează „Kent" la masa lor, „acompaniată" la răstimpuri de alte două colege. Pe una (cu ecuson) o cheamă Maria Popa. Alta (fără ecuson) trece printre mese, la una lansează un „Buon giorno, signore ! Ce mai faci ?", la o alta întreabă „How do you do ?" și, de sub masă, vine instantaneu răspunsul : „Hau ! Hau !", de la unul dintre cei trei patru cîini, subnutriți și invalizi, care mișună printre mese. Colega care ne servește stă pe lada plină de sticle cu bere (gheața se topește pe o altă ladă) și trage mai departe dintr-un interminabil „Kent". Plătim, și la plecare încercăm o fotografie.

— Face pozele pe loc ? întreabă Maria Popa, arătînd spre aparat.

— Nu tocmai.

— Păcat, făceam și eu una cu o colegă.

— Nu vă încurcă de la treabă ?

— Nici o problemă !

La recepția camping-ului, de serviciu este Adrian Petre. Cerem o căsuță.

— Deocamdată nu avem, încercați mai tîrziu. Dar numai dacă sînteți din provincie. Pentru bucureșteni nu avem.

De parcă bucureștenii nu pot fi și ei turiști de o zi, două la Băneasa.

Duminică la ora unu (13.00) încercăm să ajungem la Snagov. Cu speranța că aici lucrurile să fie cît de cît altfel. De la 13,00 și pînă la 15.30 stăm în stația I.T.A. de la punctul terminus al liniei 149 C.F.R. Balotești. Trec două curse de Ploiești care nu opresc și abia a treia ne ia pînă la Ciolpani-Braserie, la vreo cinci kilometri de Snagov. Aflăm, între timp, că **toate cursele de Snagov au fost anulate.** Tocmai acum, la început de sezon. Nimeni nu știe din ce motive. Facem cinci kilometri pe jos, ajungem frînți la „Hanul Vlăsiei" (unde iarăși cîrciuma e totul, excepție făcînd doar puținele bărci aflate pe lac) și plecăm. Cu o cursă (circulă din oră în oră între Snagov Parc și Ploiești) care ne lasă tot la bifurcație. Iar autostop, iar timp pierdut și abia pe la orele 18,00 ajungem, în sfîrșit, în București.

După așa o zi la Snagov, îți piere pofta să mai ieși duminica la iarbă verde.

CEZAR HIRJESCU ■

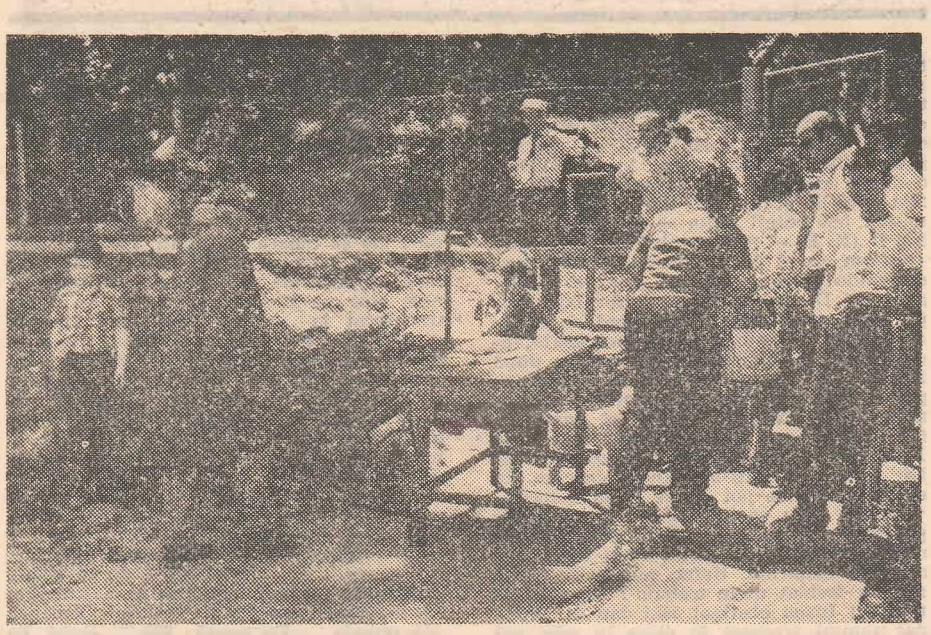

Debarcaderul de la Pustnicul, la ora 9. Este doar începutul : paznicul Ștefan Constantin a strîns vreo douăzeci de buletine și cîteva sute de lei pe care nu știe cum și cui îi va justifica din punct de vedere contabil. Peste trei ore omul se va lupta cu cel puțin două sute de inși mai puțin dispuși să-l înțeleagă că n-are voie să le ia nici banii, nici buletinele. Dar n-a venit casierul...

La Buda, lipsuri care umbresc la figurat un parc umbrit la propriu

Parcul de agrement Buda se află pe malul Argeșului, la 23 de kilometri de Capitală (șoseaua spre Alexandria). Pe acest traseu s-au angajat duminică, 24 mai, cîteva sute de mașini, unele venite de foarte departe.

La Buda se petrec, din cîte înțelegem repede, trei lucruri esențiale în ultima duminică de mai : curge Argeșul, cam tulbure și cam umflat, dar astă e situația ; se găsesc la iarbă verde și se prăjesc la soare cinci, poate șase mii de oameni, răspîndiți prin pădure, care pe unde a găsit, care pe unde a preferat, mai la apă, mai la bufet. În sfîrșit, a treia întîmplare : se mănîncă semințe, din acelea numite și „bomboane agricole".

De ce curge Argeșul, se știe. De ce stă lumea la soare și la aer curat, e la fel de clar. Mai încurcată e povestea cu mîncarea, deși în parc se găsește un bufet de a cărui aprovizionare se ocupă sau, mai bine-zis, ar trebui să se ocupe cooperativa de consum din Cornetu, prezentă la fața locului doar prin cîteva navete cu Ci-co, prin mai multe lăzi cu vin și prin doi tovarăși.

Mihai Gheorghe e, după cum se recomandă, șef peste magazinele cooperativei, iar Cornel Telibașa deține funcția de responsabil al acestui bufet, altfel unitate de categoria I... Cei doi par și, ne lămurim, chiar sînt jenați de faptul că turiștii se supără că nu pot cumpăra nimic de-ale gurii, dar vina nu le aparține decît parțial. Telibașa abia a preluat unitatea și, fiind în prima zi de lucru, n-a apucat nici măcar să predea ambalajul rămas moștenire de la fostul gestionar. Acela a dat bir cu fugiții, ni se explică, întrucît aici nimeni nu stă, nefiind fond de marfă și nici vînzare. Telibașa se agită și face ce poate, dar nu poate, din păcate, mare lucru. U.J.C.C. Giurgiu, de care ține Buda, a promis că trimite **mici,** dar nu s-a ținut de cuvînt. Au sosit la bufet două mii de sticle de bere și s-au vîndut ca pîinea caldă, pînă la 12. Ceasul arată acum 14,15.

Totuși, un grătar sfîrîie, pregătit în vederea unor cîrnăciori ce vor fi puși în vînzare, zice Telibașa, peste jumătate de ceas, cărbunii fiind încă uzi. Mai pricepem că lucrătorii bufetului își aduc cele necesare de la motel cum pot. Vorba unuia. „cu circa sau cu bunăvoința". Azi, de pildă, i-a ajutat cu portbagajul... un turist, din întîmplare fratele actorului Ștefan Bănică. E cazul, propunem, ca forul tutelar, U.J.C.C. Giurgiu, să intervină hotărît la Buda, nu pentru a face ordine — ordine e, și oamenii de aici par de ispravă — ci pentru a da o mînă de ajutor, măcar respectîndu-și promisiunile.

În rest, **parcul e, cu cîteva excepții, îngrijit.** Se simte că a fost pregătit pentru un asalt ca cel de azi. Pădurea e presărată cu bănci, cu mese, cu umbrare, reparate și recent vopsite, **o mînă de gospodar harnic se vede peste tot.** Doar pista de popice a fost lăsată la urmă, „popicele sînt la lemnar, iar Nelu urmează să vină să dea cu un strat de bitum" (Mihai Gheorghe). Cîteva tonete nu-s încă ocupate, dar sîntem asigurați că vor fi, deși în „gondolă", punctul comercial al parcului, vînzarea merge slab și Ionică Țîru, de exemplu, n-a încasat decît 240 lei la raionul de mase plastice, adică la papuci de plajă și poșete din vinilin.

Altfel, la iarbă verde ca la iarbă verde, și mulți, foarte mulți copii. La dispoziția acestora se găsesc tot felul de distracții, leagăne, tobogane, scrînciobiuri, de asemenea reparate, toate în bună stare. Pădurea e deasă, plopi, salcîmi, stejari și chiar brazi, la fel de deasă e și pădurea de pleduri și cearșafuri pe suprafețele cărora bucureșteni, și nu numai ei, încearcă să se bronzeze cu o clipă mai devreme. Tranzistoare, televizoare portative, tot alaiul de rigoare. Se bate mingea, se joacă remy, se înfiripă prietenii, din care unele, e sigur, vor dura. Plasată în mijloc, fîntîna e la mare preț. Lumea se bucură de apă, de aer și de soare, e o atmosferă tihnită și păsărelele cîntă, făcînd cu succes concurență tranzistoarelor.

Păcat, zice Telibașa, că n-avem un frigider, ne-ar trebui. Păcat, adăugăm noi, și de rest, alte cîteva poticneli ce umbresc, la figurat, un parc atît de umbrit la propriu.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

La doi pași de București, redescoperind istoria noastră

Dacă bucureștenii, și ca ei numeroși alți turiști din țară și de peste hotare care ne vizitează, cunosc foarte bine Poiana Brașov și Predealul, rămîne ca ei să descopere centura de locuri istorice și de frumuseți naturale pline de farmec și inedit a Capitalei. Vor afla surprinși că nu multe metropole ale lumii se bucură de asemenea împrejurimi ce pot constitui suave locuri de agrement, reverie și contemplație artistică. Și dacă nu le-au descoperit pînă acum, cu siguranță nu sînt ei de vină. Nu au la îndemînă ghiduri și reclame în acest sens, nici programe organizate, excursii pe asemenea trasee, precum ne-am dat seama consultînd, la sfîrșitul săptămînii trecute, programele afișate și propunerile a două organizații turistice — I.T.H.R. București și filiala Biroului de turism pentru tineret. Și n-ar fi fost de loc greu de alcătuit trasee variate deosebit de interesante și pitorești, dacă s-ar putea apela chiar la bibliotecile celor două instituții. În 1962 a apărut o carte inspirată și necesară, editată chiar în sprijinul ghizilor O.N.T. și intitulată **„Excursii în împrejurimile Bucureștiului".** Cartea regretatului profesor Raul Călinescu, scrisă cu har și minuțios documentată, însoțită de hărți și fotografii, ne relevă un univers captivant în vecinătatea Bucureștiului situat pe locurile foștilor Codri ai Vlăsiei, „Pădurea cea Mare", precum glăsuiesc documente din secolele XV și XVI și înconjurat, pînă la o distanță de 60 km., deape — lacuri și rîuri — și păduri.

Am refăcut cîteva trasee propuse de cartea lui Raul Călinescu și am fost fascinați. dar și surprinși de starea în care se află azi unele dintre aceste monumente. Ne-am oprit în **Snagov-sat,** sîmbătă 23 mai, după-amiaza. Puțini oameni și puține autoturisme îi tulburau liniștea. La umbra pădurilor și istoriei seculare prosperă o așezare rurală foarte modernă, un sat cu condiții de oraș. Ce sat turistic ar merita să fie Snagovul ! Nici un indicator însă nu ne conduce, nimic nu ne sugerează măcar, că ne aflăm într-o localitate saturată de istorie și care a jucat un rol însemnat în cultura neamului, nimic nu pune în valoare monumentele, trecutul acestor locuri. Ne descurcăm cu greu ca să ajungem în insulă, la ruinele uneia dintre cele mai vechi ctitorii din Cîmpia Dunării, la mînăstirea din secolul al XV-lea unde a funcționat, de la 1643, o celebră tiparniță, ajunsă la apogeu în vremea lui Antim Ivireanul, și unde s-au făptuit cărți în limbile română, greacă, latină, slavonă și arabă, care au devenit cunoscute în toată lumea. De numele acestei ctitorii, centru de cultură în vremea lui Vlad Țepeș și a lui Matei Basarab, se leagă și numeroase evenimente din epoca pașoptistă.

La întoarcere ne oprim la **Buftea,** pe malul lacului, și admirăm **Palatul Știrbei,** despre care nimeni nu poate să ne dea relații, cînd a fost construit, în ce stil arhitectonic, cum poate fi vizitat...

O luăm pe șoseaua veche ce duce la Pitești, și de la Titu virăm la stînga și poposim la **Pitaru,** locul de naștere al Luceafărului picturii românești, **Nicolae Grigorescu.** Nici o amenajare nu ne întîmpină în acest sat plin de farmec, ca și în cel următor, la Potlogi, unde **Palatul Brîncoveanu,** deși restaurat de două ori în ultimii 20 de ani, se degradează văzînd cu ochii, pentru că nimeni nu-l întreține, neaflîndu-i-se încă nici o utilitate (?!?). Rămîne în anonimat, la fel ca și ctitoria — monument istoric, de arhitectură și de cultură — a lui Matei Basarab din comuna alăturată, **Găiseni.** La **Ciorogîrla** și **Bolintin,** de asemenea comune mari și prospere, crescînd la poalele unor vajnice păduri, nu aflăm nimic despre monumentele existente pe teritoriul lor. La Ciorogîrla, în curtea unei străvechi mînăstiri, se află mormîntul, cu o operă sculpturală deosebită, pe măsura eroului : **Valter Mărăcineanu,** iar liceul din Bolintin se înalță pe vatra casei poetului **Dimitrie Bolintineanu.** Ce drept și ce frumos ar fi ca, o dată pe an, să mergem în pelerinaj la Bolintin pentru a cinsti memoria acestui mare cărturar patriot !

Foarte aproape de Bolintin — spre care, de data aceasta, te conduce un indicator — se află **Muzeul etnografic al Cîmpiei Dunării,** singurul de acest fel din țară, de la Florești-Stoienești, care și el are foarte puțini vizitatori. Rar, prea rar, cum ni se spune, poposesc aici autocarele O.N.T.

Palatul logofătului Udriște Năsturel, din comuna Herăști (pe șoseaua spre Oltenița), restaurat cu vreo 8—10 ani în urmă — lucrare reușită care a înghițit destui bani — a căzut și el în uitare, zăcînd cu lacătele pe ușă. Atunci se inaugurase un inspirat muzeu de artă populară și se editase chiar un interesant catalog de feronerie peste care s-au așternut uitarea, indiferența.

Și mai sînt în preajma Capitalei numeroase alte monumente la fel de fascinante și de necunoscute, ca cele de la **Călugăreni, Plătărești,** palatul de la Maia, ctitoria lui Vlad Țepeș de la Comana (a cărei restaurare începută acum cîțiva ani a fost abandonată) și care ar putea deveni centre de mare interes turistic. **Turismul înseamnă în primul rînd cultură și cunoaștere.** Un sistem de excursii organizate, cu ghizi competenți și un minimum de dotări le-ar putea scoate rapid la iveală, aducîndu-le în circuitul cunoașterii noastre, iar centura turistică a Capitalei ar deveni o realitate vie, un însemnat fapt cultural și economic.

CICI IORDACHE ■

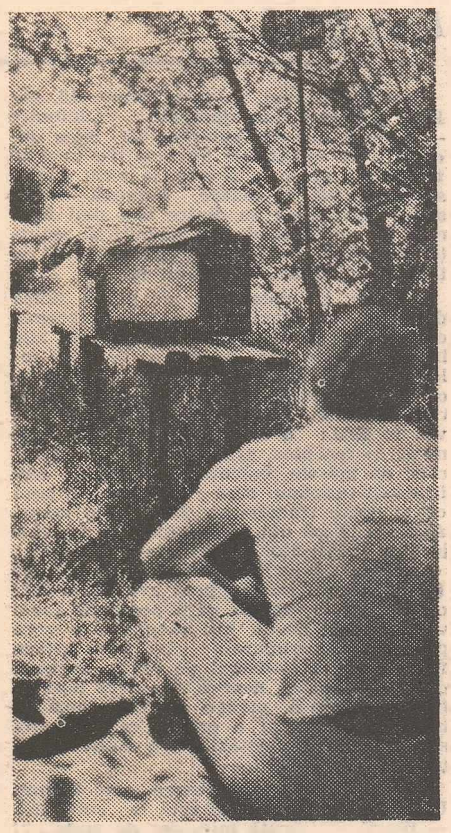

Mai sînt unii care nici în pădure nu se despart de televizorul cel de toate zilele.

Deși vara n-a sosit „oficial", plaja de la Buda este animată.

Tonul definește omul, chiar și tonul telefoanelor

Alo! 021?...

Simbătă 23 mai, în jurul orelor 16, solicit serviciul deranjamente telefonice — formez, cu alte cuvinte, 021. Spre deosebire de solicitările informative (mersul trenurilor, ora exactă etc.), la acest număr se adresează, în genere, oamenii într-o stare psihologică nu dintre cele mai fericite. Și mai ales că sînt nevoiți să anunțe defecțiunea, cum e și firesc, **nu** de la telefonul propriu, ci de aiurea.

Eu dau, de data asta, de acasă, adică dintr-un bloc situat pe șoseaua Colentina, colț cu strada Mașina de Pîine. Sînt zile în șir cînd ridicînd receptorul postului telefonic propriu, pînă la a auzi binecunoscutul ton, tresar ca mușcat de șarpe și timp de cîteva secunde bune caut să-mi vin în fire : o bombă atomică îmi trosnește în receptor, urmată de scrîșnete feroce de măsele, baloane înțepate cu acul în exact timpanul meu — mă rog, tot ceea ce te poate transforma din om în neom. Apoi, și parcă din senin, aparatul își vine în fire, îndatoritor, gata să mă servească...

Reclam. așadar, simbătă această situație (sincer să fiu nu am prea avut de-a face cu 021 acesta, ultima oară poate că acum vreun an și ceva), îmi răspunde o voce plăcută, liniștitoare : cam greu astăzi, fiind simbătă și destul de tîrziu, mîine e duminică, așa că n-ar fi rău dacă luni va fi cineva acasă, pentru a primi depanatorul. Oricum, nu e exclus ca reparația să se facă totuși astăzi... „vă mulțumesc", țac !...

Surpriză : pe seară cineva sună la ușă. Un tînăr [illegible] alt, cu o geantă la subțioară — figură [illegible] cunoscută mie, dar de unde... ?! — „d[illegible] voastră sînteți cu... ?!", „Eu, da... !" „Ați venit totuși astăzi, cînd urmează Dallas-ul ?" „Ei, ce să facem — rîde — ei cu ale lor, noi cu ale noastre !" Se prezintă : „Tudorică !" — și în clipa asta îl recunosc. Este același Tudorică de acum un an și ceva, cînd am avut o defecțiune gravă și acest tînăr inimos și plin de umor a dovedit o aceeași promptitudine în serviciul solicitat. Nu știu dacă mă mai recunoaște, deși păstrez și astăzi numărul lui de telefon (în caz de se va fi ivit ceva după ultima reparație — și nu s-a ivit). Desface aparatul, îl pipăie, îl ascultă cu diverse scule, se încruntă, bombăne ceva.

Îl închide la loc. Defecțiunea nu este o defecțiune propriu-zisă, este un rezultat neplăcut al aglomerării posturilor cuplate. urmează a fi remediată de la **masă**, dar aceasta nu se mai poate executa acum, luni însă mai mult ca sigur.

Bun și luni ! Pînă una alta notez bunăvoința omului, felul civilizat în care refuză o „atenție", dar se bucură de o cafea scurtă și nu prea dulce, modul în care își ia rămas bun, felul în care roagă ca, în caz de persistență a zgomotelor acelora, să-l caut. Și abia acum îi spun că îl cunosc, își amintește (data trecută mi-a reparat ceva și la fir, ceva ce eu nu observasem), și iată cum pe nesimțite, într-o seară, în care mai e puțin și începe serialul, doi oameni se pot simți bine : **un reclamant** și un **reclamat** la urma urmei, nu ?

Și totuși se simt bine ! Ca-n poveste, fraților... !

HORIA PĂTRAȘCU ■

Telefonic vorbind...

După cum este și rămîne știut, instalarea unui post telefonic nu cuprinde, în afară de conectarea aparatului la rețea, înmînarea, să zicem, a vreunei cărțulii, a vreunei broșuri cu sfaturi utile pentru adaptarea vorbirii la condițiile noi cînd ea se lansează prin vaste și complicate circuite de telecomunicații. Această problemă este lăsată pe seama fiecărui nou abonat și pe bună dreptate. Din acest simplu motiv fiecare vorbește cum îl e felul, unii strigîndu-se la telefon ca de dincolo de gard iar alții, metodic și sfătos, mărunțind cu atenție nisipul vorbelor, ca și cum întîmplarea i-ar fi adunat într-un compartiment de tren ce abia s-a pus în mișcare către Satu Mare sau Simeria și unde tot omul se simte dator să-i țină pe ceilalți să nu adoarmă povestindu-le vreo întîmplare de pe la serviciu, vreo amintire din armată sau alta legată de felul cum și-a crescut primul nepot. Trăim, în ce privește telefoanele, în niște sîrmulițe de cupru, atît de subtirele încît nici nu e de mirare că uneori se încurcă macazele cînd sună telefonul și ești bătut pe umăr, telefonic vorbind, cu afecțiune de un frate mai mare : „Bă, Gică, tu ești ?" „Nu sînt eu, ați greșit numărul" „Gică, sînt eu, frate-tău mai mare, nu vrei să vorbești cu mine ?" „Nelule, îi răspunzi, eu am un frate mai mare dar el e departe, la Turnu Măgurele, și nici nu-l cheamă Nelu. Așa că înțelege și dumneata că ai greșit numărul". „La Turnu ? — zice Nelu. Poa'să facă rost de niște pește ?", „Nu știu. Mă interesez și-ți dau eu telefon".

Dar dacă Nelu, după cum am motive să cred, dă telefon numai cînd ia chenzina, disoun în schimb de o vastă experiență în materie de confuzii telefonice cu centrala ISPH-ului (un institut de studii și proiectări) și cu un număr aparținînd unui minister din care este căutat totdeauna un tovarăș, iarăși am motive să cred, cu munci de răspundere (este vorba de Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei). Dar aceste din urmă confuzii se lămuresc totdeauna simplu, eficient și civilizat. Că n-aș prea vrea să-mi mai aduc aminte că în cursul anului trecut, de prin februarie și pînă prin iulie, fusesem găsit bun de plată cu vreo 800—900 de lei pentru convorbiri de care nu-mi aminteam în nici un fel, este o altă poveste. Însă și ea s-a încheiat tot simplu și tot eficient, prin răspunsul în care Direcția de poștă și telecomunicații preciza că motivul acelei erori fusese, ca să zic așa, electronic — niște atingeri de fire — și că banii cu pricina aveau să fie considerați drept o plată cu anticipație a abonamentului. Ceea ce și azi se întîmplă, corect și îmbucurător pentru mine, lună de lună, în ciuda faptului că — după cum ziceam — „atingeri" mai sînt și se produc și diverse mici minuni, cum ar fi aceea că uneori telefonul începe să sune ca o sirenă, și înainte și în timp ce și după ce formezi numărul „021, deranjamente". Așa și pe dincolo, zic, telefonul meu are ton continuu, puteți să mă ajutați ? „De unde dați telefon ?" De la un telefon public de lîngă bloc, zic. „Este cineva acasă ?" Este, zic. „S-a notat". După o jumătate de oră, o voce care nu spune cărui nume aparține mă întreabă, din centrala telefonică, dacă mai sînt necazuri. Cum de data aceasta nici nu fuseseră, de fapt, firește că i-am spus că telefonul nu mai are ton continuu. Atentă, ba chiar, aș zice, prietenoasă, vocea îmi vorbește ceva despre „electronică", „trafic intens" etc. „031 ?" întreb mai departe. „Sînt din provincie, zic, vreau să aflu numărul de telefon al unui fost coleg de facultate". „Spuneți-mi numele dumnealui". Rostesc numele colegului meu N. Grigore Mărășanu și aștept. „Strada, numărul !" (știam că or să mi se ceară aceste date și deschisesem deja agenda). „Stă în Berceni", zic, și cînd mă pregătesc să continuu cu numele străzii, aud că „Bercenii nu e stradă, e cartier !" (așa e cînd începi spunînd că ești din provincie). Strada cutare, numărul cutare, zic, și puțin după aceea telefonista îmi spune, corect, numărul pe care bineînțeles că-l știam dinainte. Să dăm, zic, și un telefon în afara Bucureștiului. „091 interurban, telefonista 27" (parcă așa a spus : 27 ; din viteza cu care vorbesc telefonistele nu prinzi chiar tot). „O comandă cu Roșiori de Vede". Într-un sfert de oră deja vorbeam. Și în timp ce vorbeam m-am gîndit că altădată nici după două ore nu venea legătura. Ce să se fi întîmplat ? Duminica trecută a fost, într-adevăr, o zi cu soare, dar să fi fost acesta motivul pentru care telefonistele au încercat să fie — mai mult decît aparatele cu ale lor greșeli — partea însorită a vieții noastre, să zicem așa, telefonice ?

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Cînd alb, cînd negru

Despre celebra Mae West se spune că, de ar fi citit pînă și o carte de telefon, ar fi fost în stare să tulbure și inimile cele mai înghețate... Ah, telefoanele ! Cît de necesare ne au devenit ! Jurăm că le vom smulge firele din priză, pentru că ne fură liniștea dar ne sînt necesare, chiar foarte!

Iată scurta istorie a legăturii noastre, voite, cu tovarășele care, de la posturile de control, veghează ca invizibilele legături între noi și ceilalți să fie asigurate.

Simbătă, orele 18,12 : Cerem, la 030, numărul unei întreprinderi, dar nu prea știm întreaga titulatură. O întreprindere unde se confecționează proteze. Telefonista s-a recomandat. Știm că este fata cu numărul 9. „A, da, sună vocea caldă, este vorba despre Întreprinderea de produse ortopedice !" Ne dă numărul de telefon și adresa, dacă avem nevoie. Mulțumim !

Orele 18.15 : Formăm 031. Telefonista, cu voce clară, se recomandă : Informații, 118. Indicăm numele unei prietene, care așteaptă cu nerăbdare, cam de mult, instalarea telefonului. Știm sigur că fericitul eveniment nu s-a produs... Ni se cere adresa. Nu, nu putem da nici acest amănunt... Telefonista caută, se aude clar cum controlează listele. Îi pare rău, dar nu ne poate ajuta. Abonata nu este trecută în carte. Nouă ne pare bine, deosebit de bine, pentru că am mai găsit un om civilizat.

Orele 18,20 : 091, adică Interurbanul... Răspunde telefonista de la postul 5. Cu o zi în urmă, vorbind de la redacție, cerusem comuna Coșula, din județul Botoșani. Legătura ne-a fost, atunci, asigurată în 15 minute. „Ce post căutați ?" „Caut un post de telefon din comuna Coșula, e ceva urgent. În cît timp îmi puteți asigura legătura ?" „Durează o oră", mi se răspunde scurt. „Dar..." „Plătiți urgența, taxă dublă, dacă vreți mai repede !"

Orele 18,23 : 021, răspunde vocea telefonistei de la „deranjamente", de pe postul 25. Reclam telefonul. Îi explic ce are : postul, fiind cu derivație (pentru derivație plătesc o taxă în plus), un telefon sună și altul nu. Aștept să fiu chemată, e vorba despre ceva important, și aș dori să știu ce-i cu telefonul care nu sună. Mi se ia numărul. Întreb dacă mecanicul va veni pînă seara. Mi se răspunde că mecanicul va veni pînă în orele 20, mai tîrziu nu. Bine, vom aștepta sosirea.

Orele 19,15 : Cerem din nou, la 091, legătura cu Coșula. Explicăm, fără a exagera, că e vorba de cineva bolnav. Legătura, ni se răspunde, o putem primi în cel puțin o oră, dar dacă-i urgent, se poate plăti taxa dublă. Putem și fulger, atunci plătim ceva mai mult. Telefonista nu ne acordă șansa de a încerca să facă legătura, de a vedea, măcar, dacă există vreun fir liber.

Orele 19,45 : Formăm 030. Informații... „N-am înțeles cu ce număr v-ați recomandat. Vă rog să repetați". „Văd că nu auziți bine", îmi răspunde înțepată și bolborosește din nou un număr. „Tot n-am înțeles. Numărul, vreau să spun, că restul l-am auzit, și încă bine..." „85 !" Căpătăm, după preambulul respectiv, numărul de telefon al Cooperativei „Radio-Progres" din Sf. Gheorghe...

Duminică, orele 11... Sosește mecanicul ! Ura ! Îl întrebăm, firește, de ce nu a venit cu o seară înainte, pentru că așa ni se promisese... Ne explică, dealtfel politicos, de ce : pentru că centrala din Dimitrov nu a primit nici o înștiințare din partea persoanei care mi-a notat reclamația, simbătă, la orele 18,23 ! Întrebăm dacă putem face reclamația și direct, la centrala de care aparținem. Ni se răspunde că reclamațiile se fac doar la 021... Oricum, telefonul va merge mai bine... Era, în mod real, defect... La plecare, întrebăm dacă datorăm ceva. Ni se spune că nu datorăm nimic. Depanatorul nostru se numește Gheorghe Mărăscu. Și îi mulțumim că ne-a reparat telefonul.

La orele 12,25, din pură curiozitate, dăm telefon, din nou, la 021, să vedem ce se întîmplă dacă ne exprimăm o cît de mică nemulțumire: am așteptat o seară întreagă să vină cineva de la depanare ! Tovarășa cu numărul 24 ne taie scurt orice poftă de a poza în victimă a așteptării : „Acum merge ? Ce mai vreți, atunci ?" Și, pac..., ni se închide telefonul „în nas"...

Tot duminică, interurban, 091. Orele 1[illegible]. Dorim să vorbim cu Coșula. Repetăm, e cineva bolnav. Interurban 59, o voce de femeie, o voce plină de înțelegere ne roagă să nu închidem, va încerca să facă legătura... Da, va încerca, va face tot ce se poate !

Și așa se încheie experimentul. Nu putem spune decît atît : avem nevoie de telefoane, avem nevoie de vocile care sînt acolo, gata să ne ajute, chiar dacă, uneori, între noi și vocile acelea se află nu numai bariera distanței, dar și aceea a politeței... Ah, telefoanele !

PIA OLARU ■

40 23 60 doarme pe banii statului ?

Simbătă, orele 21 și cincisprezece minute. Formez 030 și mă interesez de numărul de apel al Autorității tutelare din sectorul șase. Răspuns prompt : „Vă dau centrala, nu figurează cu număr direct — 49 26 00". Bucuros c-am pășit cu dreptul rotesc discul corespunzător lui 031. Vreau o dublă informație : „Numerele vechi au fost 45 60 91 și 15 14 37, dar oamenii s-au mutat. Mă puteți ajuta să le aflu pe cele noi ?" (N. B. — Am întrebat exclusiv ceea ce știam, ca să pot verifica imediat.) Mi se răspunde prompt și exact, dar pe un ton agresiv „De ce nu vrei o informație tripla ?" Pegra scoate capul cînd se crede anonimă. «Ce număr aveți, tovarășe?», îndrăznesc. (Deși firesc ar fi fost ca după fiecare apel al meu dialogul să înceapă cu prezentarea „ecusonului sonor" — telefonista X, ori Y, ori... — pe tot parcursul testului nu s-a întîmplat niciodată așa. Deci, contrar recomandărilor uzanței habar nu am cine mi-a răspuns, cu cine am discutat. Tot ce pot spune că la respectivele ore erau acolo.) Iată, zic, un motiv pentru ca să mă adresez lui 40 23 60 și să reclam impolitețea. Sun timp de cîteva minute. Zadarnic. Refac numărul. (Dacă nu s-a format unde trebuie ? Se mai întîmplă.) Insist obstinat să-i dau de capăt, dar renunț tracasat în clipa în care mă satur să-mi mai raşchetez timpanele cu alicele abrazive ale rafalelor de apel. O dată în plus, invenția d-lui Graham Bell se dovedește insuportabilă. Bineînțeles că nu în sine, deci nu bietul aparat este vinovat. „Li s-o fi ars sonorul ?" Mă plictisesc și renunț.

La 032 dau adresa : „Strada Mașina de Pîine nr. 20 C. bloc I.R.T...." Răspuns îndelung așteptat dar bine verificat : 88 10... Așa este, dar de ce s-or fi bîlbîit atît ? Revin la 030 și cer pe rînd — modificîndu-mi vocea ori rugîndu-i și pe alții să participe la test — Aeroportul internațional Otopeni, revista „Viitorul social", Mănăstirea Plumbuita... atelierul de reparat frigidere din zona Moghioroș... Răspunsuri ofuscate ori chiar informații răcnite, gen petardă ! Persuasive se dovedesc a fi doar indiferența și ireverența... Iritat și agresat mă dau de ceasul morții ca să-mi răspundă 40 23 60. Inutil. Revin la 031. Dau numele a doi buni prieteni, dau și străzile pe care locuiesc, dau numărul de casă, dau scara, dau etajul, dau apartamentul, dau tot ce mi se cere, însă pretind numărul de telefon al celor doi. Ca să aflu — ce credeți ?! — că „nu figurează". Adică ?, întreb. „Nu există !" mi se răspunde ațos. Îi sun și pe ei ca să nu-i las, să moară ignoranți, dar mai ales ca să mă asigur eu că totul e ca mai înainte, că adresele sînt aceleași, că telefoanele sînt pe numele lor și că nu le-au transferat la ...secret. Nici gînd ! Statu-quo-ul este absolut. Unul dintre „inexistenți" îmi atrage atenția că telefonul lui funcționează doar de vreun an așa că asta ar putea fi cauza... Din nou vreau să reclam la 40 23 60 și din nou n-am cui să-mi transmit indignarea ! Prima parte a testului o închei la 22 și patruzeci și cinci de minute. Apoi :

Pun ceasul să sune la 3 și cincisprezece minute (noaptea de 23/24 mai, deci simbătă spre duminică) abia mă trezesc și abia o trezesc — judecînd după întîrzierea cu care îmi răspunde — pe tovarășa de la 031. O rog să-mi dea numărul unei farmacii de serviciu în Drumul Taberei. Mă repede : „Formează 030 !" După ce mă execut : „Dar nu răspunde". „Și ce să-ți fac eu ?!" Insist, implor, mă umilesc, mă înfurii. Și aflu : farmacia are 31 29 81. Sun de-mi vine rău. (Abraș e gîndul că mi-ar fi putut fi rău cu adevărat și că aș fi avut realmente nevoie de...) Nu răspunde farmacia, mă lamentez la 031 (030 se încăpățînează să tacă). De data asta mi s-a înfundat — un pocnet sec mă dumirește că audiența mea nocturnă a consumat toată pacienta tovarășei de serviciu. La 3 și patruzeci de minute mă hotărăsc s-o reclam. Dar 40 23 60 tot nu răspunde după ce mă plictisesc sunîndu-l. Ce va fi fiind cu numărul acesta ? Nu există ? Ori doarme pe banii statului ?

MIRCEA BUNEA ■

Rebutul numit impoliteţe

Amabilitate, răbdare, solicitudine, calm, promptitudine, sau tocmai dimpotrivă, ireverență, indiferență, irascibilitate, somnolență și lehămiseală. Nevăzutele și necunoscutele noastre interlocutoare s-au dovedit a fi, în nu puține din exemplele prezentate, **ele însele**, deci dominate de buna sau proasta dispoziție de moment, de calități, impulsuri și slăbiciuni caracterologice, acceptînd sau respingînd ad-libitum melopeea amabilităților de circumstanță.

Azi, știe toată lumea : un răspuns brutal, ireverențios, ne poate vicia pentru ore în șir echilibrul interior și activitatea curentă, modificînd în exces aportul de adrenalină și favorizînd apariția ulcerului și a asteniei. Mai știm, de asemenea, că maladia e veche și cu o largă arie de răspîndire. Adăpostiți la capătul telefonului nevăzut, înzăuat în uniforme strălucitoare, protejat de ușa ghișeului, păzit de secretare severe sau stăpîn peste cei 100 de cai putere ai autovehiculului, în toate aceste cazuri ca și în multe altele, interlocutorul nostru poate contracta o boală primejdioasă : megalomania.

Grupajul nostru s-a referit la un anume sector de muncă : telefoanele. Iar aici, reporterii noștri i-au vizat pe cei care au datoria de a răspunde unor întrebări adresate de diverși abonați. Am abordat deci un domeniu în care politețea se recomandă ca atribut profesional. **A învăța** să fii amabilă, înseamnă, între altele, să devii operatoare într-o centrală telefonică.

E adevărat, de preferat amabilitatea sinceră, naturală, eliberată de orice rigoare, cea care se face dovada unei educații alese și liber consimțite, dovada instrucției și a celor 18 ani de acasă. Cei care o posedă vor fi, evident pretutindeni, aceiași. Dar cei care nu o au, sînt datori să o **învețe**. Iar realitatea demonstrează că se poate zimbi și se pot rosti cuvinte pline de căldură chiar cînd te string pantofii. E nevoie și de așa ceva. Formulele rutiniere de politețe nu sînt deloc de disprețuit, ele fac parte din numeroase meserii, deci pot fi învățate și pot deveni deprinderi. Că situația e perfect posibilă, o demonstrează, în lume, acele locuri de muncă unde pierderea amabilității implică, fatalmente, și pierderea slujbei.

În cazul telefoniei, ca să ne referim din nou numai la obiectul anchetei noastre, răbdarea, politețea, solicitudinea fac parte din specificul meseriei de operatoare, deci din statutul acestei profesiuni, care, firește, mai cuprinde și un variat capitol de sancțiuni. Sau ceea ce ne permite să apreciem impolitețea ca pe un rebut, rebutul fiind produs al incompetenței, al neatenției, al nerespectării unor obligațiuni contractuale și care, după lege, se impută pe drept și pe merit făptașului.

LIVIU TIMBUS ■

Rugby

Comentarii şi concluzii

Ultimul joc al naţionalei noastre, la Moscova, în cadrul campionatului european de rugby F.I.R.A., victorios cu 18—10 asupra echipei U.R.S.S., ne-a părut la fel de dificil ca acela susţinut în toamnă contra Franţei. Tricolorii noştri au jucat crispat şi adesea fără luciditate tactică adecvată, permiţînd adversarilor iniţiative percutante şi mereu periculoase. Compartimentul nostru forte, grămada, a fost de multe ori întrecut în jocul la margine, permiţînd treisferturilor adverse mai multe baloane şi deci mai multe ocazii de atac, coordonate judicios la deschidere de către mijlocaşii Klincinikov şi Sliusar.

Jucînd tuşele lung şi avînd trei prinzători abili în margine (Ovitkov, Plotnikov şi Pozmakov) faţă de cei doi ai noştri (Caragea şi Borş), sovieticii au dominat adesea tuşa. Absenţa din formaţia noastră a lui Murariu sau a lui Marin Ionescu s-a făcut profund resimţită, aportul lui Rădulescu, folosit inutil *în faţă*, fiind nul. Este de mirare insistenţa antrenorilor noştri asupra acestei greşite orientări, întrucît, încă de la jocul cu Italia, s-au observat aceste carente. În plus, *protejul* baloanelor cîştigate de noi, atît la margine cît şi la grămezile ordonate, nu a fost bine asigurat, astfel încît Paraschiv a fost deseori incomodat la deschidere, prestînd un joc defectuos şi incert.

De asemenea, la grămezile spontane şi „molurile" organizate de noi, s-a observat întotdeauna o insuficientă mobilizare pe balon, unii dintre înaintaşi (Munteanu, Rădulescu şi chiar Dinu) urmărind *din afară* disputa ! Unele rezolvări tactice au fost ratate. Astfel, la întoarcerile de grămezi, cînd înaintarea noastră dispunea de perspectiva surprinzătoare a desfăşurării unui dribling colectiv sau a unui atac în forţă, balonul era păstrat inutil în grămadă, ba uneori era şi pierdut ! Foarte adesea, linia a treia sovietică, prin Barinov, Pozniakov şi Tihonov, a iniţiat subtile plecări pe lîngă grămadă sau recuperări de baloane de la noi !

De partea noastră rămîne demn de apreciat jocul eroic al lui Ienciu şi aportul defensiv al lui Borş, deşi linia a treia nu a funcţionat corespunzător în atac. În general, repliajul colectiv s-a dovedit a fi neglijat, iar placajul a fost în mod inadmisibil evitat sau incert.

În ciuda tuturor acestor deficienţe, echipa s-a mobilizat, pînă la urmă, plenar şi am avut satisfacţia să vedem o linie de treisferturi românească mai hotărîtă decît oricînd să-şi facă datoria, fermă în atac şi decisă în apărare. Cele trei eseuri marcate de aripi (Fuicu — 2 şi Aldea —1) au fost de mare spectacol, iar centrii Lungu şi Vărzaru au creat faze periculoase, din păcate cu un finiş eşuat.

Antrenorul Valeriu Irimescu ar trebui să se preocupe de tactica de compartiment cît mai variată a acestor elemente bine dotate din punct de vedere fizic. Jocul stereotip e tot mai infructuos.

Aportul lui Constantin a fost şi de data aceasta constant şi salutar în definirea scorului. Bucan şi Dumitru au jucat în nota lor obişnuită, neevidenţiindu-se, însă, ca alte ori. Comentariile pe care le-am însemnat aici duc la unele fireşti concluzii.

În ceea ce îi priveşte pe tricolorii noştri, cîştigarea campionatului european F.I.R.A. este o cinste care obligă. Pregătirile de viitor trebuie să ţină seama de erorile trecute, pentru ca în toamna acestui an să marcăm definitiv treapta noastră în ierahia rugbyului mondial.

Cît priveşte rugbyul continental, evoluţia în creştere a echipei U.R.S.S. va crea noi tensiuni în viitorul apropiat. Toate aceste eforturi tind către propăşirea şi prestigiul sportului cu balonul oval, dar şi către o mai prietenească apropiere între popoare.

TUDOR GEORGE ■

Ii propunem din nou pe Dobrin!

În această imagine e, sigur v-aţi dat seama, Nicolae Dobrin, unul dintre cei mai mari fotbalişti români în viaţă, dacă nu cumva chiar cel mai mare. El joacă, de un sezon, în divizia B, dar joacă excepţional şi promovarea echipei din Tîrgovişte, hotărîtă de pe acum, i se datorează în bună măsură. Nu e opinia noastră, sau numai a noastră, e opinia tehnicienilor şi a miilor, a zecilor de mii de spectatori care i-au preţuit şi-i preţuiesc măiestria.

Publicînd fotografia de faţă, o facem cu speranţa că selecţionerii îl vor recunoaşte pe Dobrin şi, aducîndu-şi aminte de el, că poate s-or fi luat cu alte treburi, îl vor convoca la lot. Măcar acum, în ultima clipă ! Dobrin, cu tehnica şi experienţa lui, ar putea pune probleme deosebite echipei norvegiene şi ne-ar ajuta să cîştigăm într-o manieră mai convingătoare o partidă pe care, logic, n-o putem pierde.

S-a încercat acreditarea ideii că Dobrin nu-i la lot pentru că n-ar vrea să vină ? ! Am verificat : nu-i aşa. L-am sunat la telefon, luni seară, la ora 22.35, Dobrin dormea. După ce s-a dezmeticit, ne-a răspuns „vin, cum să nu vin ? ! Dacă mă cheamă, vin şi pe jos".

Îl propunem deci, din nou, pe Dobrin.

Scurt, foarte scurt

Popicele, disciplină de care, iată, ne aducem aminte doar la succese, şi-au făcut din nou datoria. Echipa naţională de junioare a devenit, la Viena, campioană a Europei, în timp ce băieţii au intrat în posesia bronzului. Un sincer bravo. ● La o oră la care soarta echipei F.C.M. Galaţi e pecetluită, ea fiind sigur retrogradată, antrenorul Teaşcă îşi face analizele. Vestea că Teaşcă ar fi bolnav ne îngrijorează sincer dar, cercetînd mai multe finaluri de campionat, avem motive să credem că şi aceste ultime analize îi vor ieşi bine lui Teaşcă, cum dealtfel i-au ieşit şi cele făcute pe cînd activa la Cluj-Napoca, Craiova etc. Sugerăm ca aceia care vor dori să-l transfere pe Teaşcă pentru toamnă să-i solicite talentatului antrenor şi situaţia viitoarelor analize medicale. ● Consemnăm un nou şi frumos succes al gimnasticii noastre, de data aceasta masculine. La europenele de la Roma, dinamovistul Kurt Szilier a urcat pe podium la cal cu mînere, preluînd astfel ştafeta medaliilor continentale de la Dan Grecu şi Mihai Borş. ● Luni după-amiază, cîteva zeci de suporteri rapidişti discutau, în gura „potcoavei", despre meciul cu Petrolul, făcînd totodată îndrăzneţe planuri de promovare, pentru anul viitor. Ca Rapid să revină în A, era opinia lor, conducerea clubului ar trebui să fie mai energică, mai dinamică. E actuala conducere capabilă de aşa ceva ?, aceasta le era întrebarea. ● Apropo de partida Rapid — Petrolul, disputată duminică dimineaţă pe „Ghencea", în faţa unui număr record de spectatori, oricum mai mulţi decît la meciul din ajun, Steaua — Corvinul. Rapid, făcînd cel mai bun meci din ultimii ani, a învins pe merit şi s-ar fi putut desprinde şi mai categoric dacă, la 3—0, Manea şi Paraschiv n-ar fi trimis mingea în bară. De la Petrolul, am remarcat din nou excelenta prestaţie a lui Cojocaru, tehnic, insistent, neobosit. Poate că antrenorii loturilor naţionale îl vor avea în vedere. ● Anişoara Cuşmir, cu 6,91 la lungime, şi Fiţa Lovin, cu 1:57.50 pe 800 de metri, au obţinut cele mai bune performanţe mondiale ale sezonului. Chiar dacă sezonul e, nu-i aşa, abia la început, rezultatele menţionate sînt dătătoare de speranţe. Sărind 6,91, craioveanca Anişoara Cuşmir a doborît cel mai vechi record naţional din atletismul nostru feminin, 6.82 datînd de 13 ani de la J.O. din Mexic ! ● Sîmbătă, la meciul Steaua — Corvinul, Nicolae Rainea s-a comportat pe linia ultimelor evoluţii, adică la limita dintre foarte slab şi lamentabil. A acceptat un gol din ofsaid, a anulat unul valabil, a fluierat adesea alături de regulament. Nu i-ar strica, gîndim, o pauză. Ce părere are Colegiul central ? ● S-a rezolvat problema şi la şefia seriei a II-a a diviziei B. Datorită bunei pregătiri şi, mai ales, datorită lui Dobrin, C. S. Tîrgovişte a bătut la Cîmpina şi a scăpat în cîştigătoare. Se cunosc, deci, cele 3 noi divizionare A din toamnă, Constanţa, Tîrgovişte şi U.T.A. ● O surpriză în campionatul feminin de handbal. În care Rulmentul Braşov pare să aibă mari şanse s-o detroneze pe actuala campioană, Ştiinţa Bacău. Va poposi oare titlul la poalele Tîmpei ? ● Aflăm de la clubul Rapid că jucătorii Ion Ion şi Bartales au fost suspendaţi pe termen nelimitat pentru lipsă de ataşament faţă de culorile echipei, delăsare în pregătire şi randament scăzut. Aviz amatorilor. ● Concurînd în cadrul tradiţionalei regate „Nisipurile de aur", la Nessebar, în Bulgaria, veliştii noştri Mircea Carp şi Vasile Ungureanu şi-au adjudecat victoria la clasa „F.D.".

Ieri, în divizia A de fotbal

DINAMO — F.C. ARGEŞ 2—1 (0—1). Rezultatul a fost viciat de arbitrul partidei, arădeanul Dan Ologeanu, care a dat impresia că se aştepta cel mai puţin din toţi cei prezenţi la o victorie a oaspeţilor. ● Şi totuşi, această victorie a argeşenilor ar fi fost posibilă şi pe alocuri chiar meritată, ţinînd seama mai ales de jocul lor din prima repriză. Atunci piteştenii s-au grupat foarte atent în apărare, aşa cum echipa lui Halagian ne-a obişnuit de cîţăva vreme, a pasat sigur la mijlocul terenului, iar „zvîrluga" Bălţă a ţîşnit de cîteva ori extrem de periculos pe contraatac. Dealtfel, extrema stîngă a argeşenilor avea să deschidă scorul în min. 45, e adevărat cu largul concurs al portarului Speriatu, care s-a lăsat înşelat de şutul-centrare expediat spre poarta sa. În rest, 1—1 la marile ocazii de gol, Dragnea (bară) şi tot Bălţă ratînd, ambii cu capul, reluări din poziţii excelente. ● Repriza secundă a aparţinut în cea mai mare parte dinamoviştilor, dar jocul lor s-a purtat haotic, fără nerv, ocaziile din faţa porţii lui Ariciu apărînd destul de rar. Oaspeţii însă au crezut prea devreme în victoria lor, ei retrăgîndu-se în apărare şi aşteptînd doar trecerea timpului. Acesta, desigur, se scurgea în favoarea lor, dar rămîne greu de explicat antijocul la care au apelat adesea, în faţa unei echipe pe care, credem, ar fi putut-o învinge dacă ar mai fi marcat încă un gol în poarta lui Speriatu. ● Dinamo a egalat prin Dudu Georgescu (min. 77), la o excelentă pasă a lui Mulţescu şi a obţinut victoria prin golul marcat din penalty de acelaşi jucător, în min. 89. ● Aici însă se cuvine să arătăm că arbitrul Ologeanu a hotărît absolut fără temei să acorde lovitura de pedeapsă, fundasul M. Zamfir neatingînd în nici un fel balonul cu mîna, ci cu pieptul, cum au văzut zecile de mii de spectatori şi sutele de mii de telespectatori. Numai Ologeanu a văzut şi a vrut altfel, dînd o decizie care, mutilînd rezultatul meciului, poate avea implicaţii deosebite în desemnarea campioanei sau, în orice caz, în stabilirea echipei ce ne va reprezenta în Cupa U.E.F.A. Colegiul central are obligaţia să-l judece cît mai repede şi să-l sancţioneze cît mai drastic. **(Dumitru Graur).**

PROGRESUL VULCAN — „POLI" TIMIŞOARA 3—0 (2—0). Victorie meritată şi detaşată a unei echipe care a vrut în faţa alteia care s-a complăcut în postură de victimă. Neavînd ce pierde, şi mulţumită, probabil de calificarea în finala Cupei, dacă nu cumva chiar în Cupa cupelor, Timişoara a jucat în dorul lelii. Doar Dumitru, acelaşi tehnician de clasă, a mai încercat cîte ceva, după care s-a cufundat şi el într-o mediocritate pe alocuri poleită. E drept că, fiind angrenată şi în Cupă, „Poli" a jucat mult în ultima vreme, e la fel de drept că n-a pierdut 7 meciuri la rînd (Cupă, campionat şi Trofeul Timişoara), dar prestaţia din acest meci e, oricum, greu de scuzat. Păltinişan s-a remarcat prin cîteva „luminări", iar Nedelcu printr-o serie de faulturi şi tot atîtea zîmbete. ● De partea cealaltă, avînd încă grija retrogradării, Progresul s-a zbătut mult pentru puncte şi, sub toate aspectele, le-a meritat. S-au distins mai ales mijlocaşii, Dragu, Mateescu şi Marian Ionescu, ultimul zis şi „Bulină", dar întreaga echipă a făcut un pressing la sînge, părînd schimbată în bine. Dealtfel, la sfîrşit, la fel de sportiv ca şi altădată, antrenorul studenţilor Ion Ionescu ne-a mărturisit că „se vede, la Progresul, mîna lui Mateianu". Aşa e, se vede, Progresul a început să joace ceva, rezervînd întîmplării o doză tot mai mică. ● Au înscris, în ordine, Tevi, Dragu şi Marica, scorul final realizîndu-se prin transformarea unui penalty corect acordat de un arbitru, Vasile Tătar din Hunedoara, care a fluierat bine. ● Păcat că meciul, repede tranşat, în min 17 era 2—0, a fost în mare parte prost, ca un reumatism netratat la timp. Asta s-a datorat îndeobşte oaspeţilor. Cu năduf, Ion Ionescu regreta că „tocmai la Bucureşti băieţii au jucat aiurea, parcă plictisiţi". „Poli" a părăsit imediat Capitala, avînd de susţinut, cu începere de joi, un turneu în Italia. ● Să nu uităm, o notă de 8, dintre cele mai mari, aripei Ion Nicolae, venit de curînd la Progresul de la Bistriţa. ! **(Ovidiu Ioaniţoaia).**

Celelalte rezultate

F.C. Olt — Sportul studenţesc 1—0 (0—0). A înscris fundaşul A. Mincu (min. 85), după ce gazdele rataseră un penalty prin Iovănescu ; **Sport Club Bacău — F.C. Baia Mare 2—0 (0—0),** prin golurile marcate de Moldovan (min. 53) şi Antohi (min. 63) ; **F.C.M. Braşov — Steaua 0—1 (0—0).** A marcat Stoica, din lovitură liberă (min. 55). Steliştii au jucat ultimele 30 de minute în 10 oameni, Agiu fiind eliminat din joc ; **Chimia Rm. Vîlcea — F.C.M. Galaţi 3—1 (2—0).** Au înscris Gîngu (min. 12 şi 34), Stanca (min. 50), respectiv Comşa (min. 75) ; **Jiul — „U" Cluj-Napoca 3—0 (0—0),** prin golurile marcate de Giuchici (min. 70 şi 75) şi Sălăjan (min. 89) ; **A.S.A. Tg. Mureş — Politehnica Iaşi 5—1 (2—0) :** Bolôni (min. 28 şi 81, ambele din 11 m), Hajnal (min. 45), Biro (min. 63) şi Both (min. 66), respectiv Romilă (min. 73) ; **Corvinul Hunedoara — Universitatea Craiova 4—3 (4—1).** Goluri realizate de Nicşa (min. 7 şi 28), Dumitrache (min. 22) şi Ghiţă (min. 31) pentru gazde, iar pentru craioveni de Donose (min. 14), Ţicleanu (min. 82) şi Cămătaru (min. 88).

Cronica şoselei

Întîi te salvează şi apoi te omoară

Avea doi feciori cu care se mîndrea pe drept cuvînt. Niciodată nu-i ieşiseră din voie. Cuminţi, harnici, dar mai ales perseverenţi în tot ce făceau, băieţii îşi atrăseseră simpatia prietenilor şi rudelor familiei Chivu din Brăila. Unul din copii era tehnician, iar al doilea, îşi făcea stagiul militar la Bucureşti. „Măi femeie, i-a spus Ion Chivu soţiei într-o dimineaţă, nu l-am văzut pe Radu de 3 luni. Îmi arde sufletul de dor. Zilele astea cred că aranjez o cursă spre Bucureşti. Pregăteşte-i un pachet cu dulciuri care-i plac atît de mult". Femeia a copt cu migală prăjiturile preferate de Radu şi aştepta cu nerăbdare ca soţul, şofer la „Salvare", să-i spună cînd să le împacheteze. „Mîine dimineaţă plec la Bucureşti, pregăteşte tot ce trebuie". A luat pachetul şi a intrat în schimbul de noapte. Nu prea a avut de lucru : un bătrîn care a căzut pe stradă, fracturîndu-şi piciorul, la şantierul Grupului 2 construcţii, un zidar a alunecat de pe schelă şi şi-a fracturat o mînă, cam acesta a fost bilanţul schimbului în care a lucrat Ion. „Ce bine se brodesc cîteodată lucrurile, mîine pot pleca odihnit în cursă, spre Bucureşti".

La ora 7 era gata de plecare spre Bucureşti.

Bolnavii aşteptau cuminţi în răcoarea dimineţii să fie îmbarcaţi în autosalvare : doi copii cu chipul palid, însoţiţi de părinţii lor, şi o femeie tînără, cu ambele picioare amputate în urma unui accident de muncă. „Ce groaznic, gîndea Ion, la 30 de ani şi cu un chip atît de plăcut, să nu ai picioare !" „Să trăieşti dom' şef şi vă mulţumesc pentru înţelegere", fură ultimele cuvinte adresate de Ion Chivu şefului de garaj, înainte de a pune în mişcare autosalvarea. „Vezi, ai grijă de cauciucul din faţă, că-i cam şubred", a fost replica celui care avea în răspundere cele 60 de autovehicule aparţinînd staţiei de salvare Brăila. Cei doi taţi şi-au luat pruncii în braţe, aşezîndu-se pe una din tărgi, iar pe cea de-a doua, soţul i-a încropit un fel de culcuş tinerei femei fără picioare. Apoi, acesta s-a aşezat pe scaunul din dreapta şoferului şi a început să-şi depene amintirile. La episodul cu accidentul femeii, pe cei doi i-a podidit plînsul. „Bine că a rămas măcar în viaţă. Cînd o văd, însă, mi se sfîrşeşte sufletul", spunea tînărul soţ. Treptat, atît convorbirea dintre şofer şi însoţitor, cît şi cele din interiorul maşinii au început să se stingă. Întîi au adormit copilaşii, apoi au început să picotească taţii lor. După ce a mai privit frumuseţea lanurilor de grîu, soţul femeii a început şi el să se lase prins de somn. „M-am trezit la spital, nu ştiu cum s-a întîmplat", a răspuns acesta, întrebării ofiţerului de miliţie, cînd medicii, după două zile de la accident, au apreciat că bolnavul, care suferise o fractură a coloanei în zona cervicală, poate vorbi. Mai tîrziu, lucrurile s-au clarificat. Şoferul a aţipit la volan şi a pierdut controlul maşinii care a intrat cu toată forţa într-un pom. În accident şi-au pierdut viaţa conducătorul auto şi femeia cu picioarele amputate, care urma să fie supusă unui control la Bucureşti. S-a crezut, mai întîi, că-i vorba de explozia pneului „beteag". Ce-i drept, acesta suferise o tăietură, şoferul îi aplicase un „manşon" de protecţie (ca acum 40 de ani, cînd maşinile de acest gen nu atingeau viteze mai mari de 50 de km pe oră), dar cauciucul nu explodase, ci pierduse aerul treptat, pe o distanţă de 100—200 de metri. Ion n-a apucat să-şi vadă feciorul, femeia a ajuns în mormînt, iar cei doi taţi cu copilaşii lor bolnavi au declarat că preferă să meargă cu trenul pentru controlul medical al pruncilor, atunci cînd vor ieşi din spital.

VICTOR BEDA ■

O NOUĂ CARTE DE RADU TUDORAN

La Editura Eminescu a apărut o nouă carte de Radu Tudoran : **Frumoasa adormită**, jurnal de călătorie în S.U.A. Cităm din volumul care anunță o lectură captivantă : „Dar mai există la New York o fată, o femeie tînără, cea mai frumoasă, am văzut-o la Rockefeller Center, pe terasa de jos unde se face patinoar toamna. O socotesc a fi cam a douăzecea generație de la pionieri încoace și, totuși, neavînd semne de oboseală, dimpotrivă, părînd nou-născută, o mîndrețe a firii, înaltă, elastică și armonioasă, cu strălucitoarea ei sănătate înscrisă pe față, cu picioarele zvelte, deși desenate atletic, lungi și mălestru făcute, bune și să danseze și să cutreiere preeriile. Eu, unul, nu cred ce se spune despre ea, că n-ar avea inimă, fiindcă a mînuit revolverul încă din scutece și n-a greșit ținta, iar pușca și lasoul le-a lepădat abia deunăzi. Trebuie și ea pusă la socoteală ! Poate din coapsa ei se va naște într-o zi un Făt Frumos ca în basme, înțelept, viteaz și puternic, care să rupă blestemul, să tragă clopotul de la Philadelphia și s-o trezească din vrajă pe Frumoasa Adormită care este America".

SIMBOL AL FERICIRII ȘI-AL FRUCTULUI ROTUND

Așa se intitulează expoziția de pictură deschisă marți dimineață în holul Bibliotecii pentru copii „Mihail Sadoveanu", din București. Artiștii, se înțelege că sînt tot copii, elevi ai Școlii generale din Bolintin Vale, județul Giurgiu. Ei nu expun prima dată în fața publicului și colegilor bucureșteni, ci revin cu noi și noi lucrări inspirate din lumea copilăriei, a basmelor și chiar din viața de toate zilele văzute cu ochiul lor. După cum ne mărturisea Octavia Berca, profesoara micuților artiști, simezele s-au dovedit neîncăpătoare, multe picturi rămînînd neexpuse. Cu premii în țară și vreo zece premii și distincții în străinătate ei, elevii, s-au obișnuit cu gloria. Supărarea micuților ar fi aceea că un distins critic, prezent la vernisaj, a declarat că domnia sa nu crede în arta copiilor, argumentînd că arta ar începe ceva mai tîrziu, de la conștientizare încolo. Așa o fi, numai că elevii (din lucrările cărora reproducem două în pag. 9 și 24) nu și-au propus să facă artă. Ei desenează și pictează ce le place fără a se gîndi vreo clipă să ia locul academicienilor penelului. Se bucură atunci cînd producțiile lor sînt apreciate și își văd de școală. În orele libere mai desenează, și bine fac. Îi felicităm pentru această expoziție reușită, pentru gîndurile lor curate.

ION PREDOȘANU ■

UN TRANSPLANT RENAL NEOBIȘNUIT ÎN PREMIERĂ LA TIMIȘOARA

La Spitalul județean din Timișoara, în noaptea de duminică spre luni (24—25 mai), a avut loc o operație care se înscrie, se pare, cu nr. 1 în chirurgia românească : pentru prima oară în țară s-a efectuat un transplant renal (mai exact, două succesive) cu **organe preluate de la cavadru**, de la un accidentat în moarte biologică.

După cum se știe, precedentele transplanturi efectuate la noi au folosit cîte un rinichi donat de o rudă de sînge apropiată, din considerente imunologice, în vederea minimizării pericolului de rejecție. Procedeul, destul de curent folosit și peste hotare, prezintă însă și unele inconveniente, deși, după cum se știe, donarea unui rinichi (la fel ca și îndepărtarea unuia din cei doi rinichi în urma unei boli) nu afectează, nici pe termen lung, sănătatea donatorului.

La Timișoara însă, cum spuneam, în noaptea de duminică spre luni o echipă de urologi, chirurgi, nefrologi, imunologi, anesteziști-reanimatori și medici de laborator — aceeași echipă care a efectuat un transplant de rinichi în urmă cu un an — a realizat două transplanturi succesive la doi bolnavi de **insuficiență renală cronică**. Rinichii au fost preluați de la un **accidentat în moarte biologică**, așa după cum s-a constatat cu respectarea scrupuloasă a dispozițiilor legale în vigoare.

Desigur, orice operație de o asemenea complexitate, ca dealtfel orice maladie gravă, comportă un anumit factor de risc calculat, un oarecare element de incertitudine. Miercuri la ora prînzului, cînd aceste rînduri merg la tipar, starea celor doi bolnavi era satisfăcătoare. Important este că și în țara noastră s-a făcut încă un pas înainte pe calea transplanturilor renale printr-o tehnică nouă, deschizătoare de îmbucurătoare perspective. Grație ei, fără complicata dializă care reclamă imobilizări periodice pe toată durata vieții și o aparatură pretențioasă, bolnavii cronici de rinichi își pot recîștiga sănătatea. Reportajul acestei operații, în numărul viitor.

LIONEL NIȚESCU ■

DUPĂ 25 DE ANI DE IMOBILITATE ZOE COMAN A ÎNCEPUT SĂ MEARGĂ

Un recent succes al doctoriței Rodica Popescu, medicul secției de recuperare a Spitalului orășenesc din Azuga. Imobilizată în pat de la vîrsta de 2 ani în urma unei forme grave de poliomielită, Zoe Coman din județul Dîmbovița își pierduse orice speranță că va putea sta vreodată la verticală și cu atît mai puțin de a putea merge. Doar mama sa, cu infinita și fireasca dragoste maternă, nu putea să renunțe, nu putea să-și găsească liniștea pînă nu încercă totul, bătînd mereu la porțile spitalelor țării. Copilul și apoi adolescenta și tînăra a suportat 11 intervenții chirurgicale, ortopedice, cei 27 de ani petrecîndu-și-i mai mult prin instituțiile de sănătate, decît acasă, fără să i se fi putut reda nu mersul, măcar o poziție fiziologică normală. Acum cîteva luni de zile, micul ghemotoc uman a ajuns la Azuga, în secția de recuperare a spitalului orășenesc. Singurul medic de-aici, deși specialist în recuperare, cu mulți ani de activitate la Vatra Dornei, dr. Rodica Popescu, nu și-a făcut vise, dar etica profesională a determinat-o să încerce. I-a dat, mai întîi, acestei fete speranțe, pentru a-i ridica moralul și a-i cîștiga încrederea. Au început împreună o mare bătălie împotriva infirmității care părea de neînvins. Zile întregi, ore întregi, minut cu minut, cu o devoțiune și o tenacitate rar întîlnite, acest medic și acest om îi ținea lecții de anatomie, apoi pe baza lor o învăța exerciții de gimnastică, îi educă mersul ca unui prunc, o supunea la un complex tratament de kinetoterapie și, iată, după trei luni învinge. Zoe Coman stă la verticală. Prima dată după 25 de ani se ține pe picioarele sale, se mișcă chiar, ajutîndu-se de cîrje. Și-a recăpătat mușchii picioarelor, atrofiați de boală și de imobilitate, dar mai presus de toate și-a recăpătat speranța. Tratamentul continuă.

CICI IORDACHE ■

Fotografie de A. MIHAILOPOL ■

Copilul împărat peste pămînt

La ce-ar mai fi nevoie roua
blînd să cadă peste lume,
aripa de pasăre măiastră
să i se-arate-arareori, minune

Și de ce-ar mai făuri
vocalele lumina în cuvînt,
dacă nu s-ar naște pururi
copilul împărat peste pămînt ? !

VICTOR NIȚĂ ■

MEHEDINȚIUL A INTRAT ÎN ISTORIA CĂRBUNELUI

Eveniment petrecut zilele acestea cînd, la Husnicioara, localitate din platoul Munților Mehedinți, a început „Acțiunea 7 000", iar primele tone de lignit au luat drumul termocentralelor din bazinul Olteniei. Aducerea la zi a lignitului din această zonă a țării, de la Husnicioara și mai ales de la Prunișor, este un examen tehnic dintre cele mai deosebite pe care l-a dat mineritul nostru cu atît de îndelungi tradiții. Stratul de cărbune se află — așa l-a împlîntat timpul geologic — sub nivelul hidrostatic, sub apele freatice. Să străpungi nisipuri și ape, să construiești galerii care să asigure securitatea oamenilor, să tai cărbunele cu utilaje mecanizate de mare capacitate și să-l aduci la suprafață fără pericole, iarăși printre nisipuri mișcătoare și ape, nu este simplu și nu sînt prea multe precedente în tehnica extractivă a cărbunelui din toată lumea. Minele-pilot, experiment și pionierat care au în același timp menirea să producă, să dea țării cărbune, și-au luat startul.

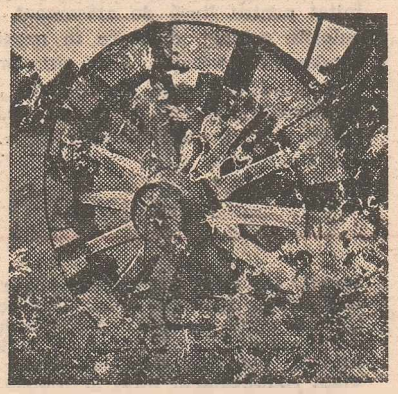

În premieră, primul disc al lui Victor Socaciu

O veste bună pentru iubitorii muzicii tinere : a apărut primul disc al binecunoscutului cîntăreț folk Victor Socaciu. Discul cuprinde piesele Sub scutul amurgului (versuri Lucian Blaga), Colina (versuri Constanța Buzea), Dincolo, Un punct de vedere, Pur și simplu, Către minus infinit, Charlie Chaplin, Felinarul, Roata (versuri Adrian Păunescu). Acest veritabil eveniment discografic îl vom comenta pe larg în numărul viitor.

■ **UN COLECTIV** format din **dr. Vasile Voinea, prof. ing. Vasile Cătuneanu, prof. dr. Ioan Bîrzu, dr. Eugen Teișanu, proiectant Maria Ioana Voinea și ing. Sorin Pătrașcu au pus la punct o instalație de radiofonie cu baleiaj, care rezolvă total problema iradierii radiologice.** Pentru diminuarea radierii inutile, instalația generează un fascicol filiform de raze röntgen care este baleiat sincron cu fascicolul de electroni al camerei de luat vederi și al monitorului TV. Fascicolul filiform iradiază exclusiv punctul de imagine util, trimis la monitor, în loc de a iradia continuu întreaga suprafață a fotocatodului. Limitarea iradierii la un singur punct reduce, **teoretic**, iradierea regiunii examinate de **500 000** de ori, iar **practic** se poate ajunge la reducerea iradierii **de zeci de mii de ori.** Prin înlăturarea radiațiilor secundare se realizează și o îmbunătățire a calității imaginii. Instalația a obținut, pînă în prezent, brevet de invenție în S.U.A. și este în curs de brevetare în Japonia, R.F.G., Anglia, Franța și Italia.

DOUĂ TALENTE LA TEATRUL DE STAT SIBIU

Luni și marți s-a aflat în Capitală Teatrul de stat Sibiu care a prezentat spectacole cu **Oedip salvat** de Radu Stanca, **Faust** de J. W. Goethe (în limba germană) și **Tigrul** de Murray Schisgal. Publicul bucureștean a avut prilejul să cunoască strădaniile unui colectiv artistic de prestigiu care și-a transformat turneul într-un act cultural de ținută. Printre cei care au contribuit la reușita reprezentațiilor s-au aflat și tinerii Dana Bolintineanu și Florin Anton care, în piesa **Tigrul**, au dovedit că sînt în posesia unor remarcabile resurse actoricești. Iată că oriunde există dragoste de muncă, dăruire talentul are toate șansele să se împlinească și să atragă atenția asupra lui.

TOLBE PENTRU POLOIȘTI

Pînă miercuri cînd a apărut ziarul **Sportul** cu nr. 9790 am crezut că într-o tolbă se pot purta săgeți, vinat, scrisori. Tot pînă miercuri am mai crezut că tolbele sînt în dotarea arcașilor, poștașilor, vînătorilor. Dar, din ziarul de specialitate mai sus-menționat aflăm cu bucurie că și poloiștii noștri au ajuns să fie prevăzuți cu tolbe. Altfel nu ne-am explica următorul îndemn tipărit pe prima pagină: „Mai multă experiență și omogenitate în tolba poloiștilor noștri!" Sperăm însă ca „experiența și omogenitatea" să nu atîrne prea greu și să-i incomodeze în mișcări. Și, mai ales, să nu le intre apă în tolbe.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Literatura ca reper

Cine nu-și mai amintește de vîrstele tîrzii ale bătrînului Moromete și, mai ales, de sfîrșitul lui, sfîrșit desigur mult asemănător și altor mari personaje, sfîrșit totuși unic, fiindcă încheia cariera celui mai de seamă purtător de cuvînt al unui mare scriitor contemporan ? Sfîrșitul lui Moromete — ultimii ani ai lui Ilie Moromete — poate figura într-o antologie care vorbește, poate mai elocvent decît altele, despre cîteva dintre problemele esențiale ale României de azi. Aș așeza în această antologie toate textele esențiale ale civilizației satului românesc : toate ciclurile epice, lirice care arată că noi, „adevărați autohtoni de o impresionantă vechime" (G. Călinescu, **Istoria...** p. 336) nu am trădat, niciodată, unul dintre bunurile noastre esențiale : spiritul critic. Adică dreptul de a reduce, prin ironie, zîmbet și, mai ales, umor, la dimensiunile ei reale lumea. De a refuza exaltarea sterilă și sterilizantă ca și coroanele superlativelor fără acoperire. De la **Morometii** lui Marin Preda la satul din **La Lilieci** a lui Marin Sorescu (ca să nu numim decît un singur itinerar), există o cale regală a Bătrînilor în literatură ; și un drum al surîsului, al ironiei și al umorului.

În memoriile sale, scrise sau dictate la o vîrstă foarte înaintată, C. G. Jung scria: „Cînd Lao-tze zice : «Toate ființele sînt clare, eu singur sînt tulburat» el exprimă ceea ce simt la vîrsta mea avansată. Lao-tze este exemplul unui om de o înțelepciune superioară care a văzut și a făcut experiența valorii și a nonvalorii. ...Arhetipul omului în vîrstă care a contemplat îndeajuns este etern adevărat. La toate nivelele inteligenței, acest tip apare și e identic cu sine însuși, fie că e vorba de un țăran bătrîn, fie că e vorba de un mare filozof ca Lao-tze". Cultura noastră nu a avut mulți cărturari foarte bătrîni care, la vîrste matusalemice, să poată rosti : „...vîrsta înaintată e o limitare, o restrîngere. Și totuși, există atîtea lucruri care mă umplu : plantele, animalele, ziua și noaptea, eternul din om". Acei bătrîni cărturari pe care i-am avut au trebuit, îndeobște, să recupereze istoria sau istoriile, să refacă ceea ce, cîteva secole, a fi trebuit făcut de tinerii cărturari. Privilegiați cititori ai scriselor lui Noica sau Șerban Cioculescu, ai lui Eugen Jebelea nu sau Geo Bogza, ai lui Edgar Papu sau..., nu putem să nu facem abstracție de faptul că necesitatea „operei clasice" de care vorbeau Călinescu și Vianu e încă vie...

Privilegiați cititori ai celor scrise de cîțiva mari Bătrîni, avem încă privilegiul fără seamăn de a fi însă martorii unor mari Perșonaje. Încă tineri, de multe ori, scriitorii au trebuit să le **trăiască**. Să existe prin ele și în numele lor, să le ia drept martori ai existenței noastre de atunci și de azi. Fiindcă nu am avut mulți Bătrîni (și din cîți am avut, cîți nu s-au risipit prin literaturi străine ?) și fiindcă nici astăzi nu avem prea mulți, să ascultăm Vocile literaturii ; să ne vedem pe noi înșine proiectați în operele lor. Ei și numai ei, ne pot apăra de inflația cuvintelor mari, de valurile de vorbe goale care, de atîtea ori, sufocă pagina scrisă.. ridiculizează însăși ideea de adevăr...

Recitind o seamă de cărți ale contemporanilor, observăm că valoarea lor e dincolo-de-literatură ; de valoarea estetică propriu-zisă ; că o seamă dintre cărți trăiesc prin tensiunea afirmației și a negației, prin întoarcerea către modelele elementare ale **zicerii**. Recuperînd **Bătrînii**, sau altfel : recompunînd arhetipurile „omului în vîrstă", ele capătă, în literatura actuală, o funcție exponențială.

Succesul fără precedent al ciclurilor epice, al poemelor epice, al literaturii-document, al teatrului-anchetă se sprijină, nu o dată, pe stilul de acces al literaturii la adevăr. Literatura nu creează numai personaje, ci înscrie aceste personaje în istoriile ei. Cum sînt istoriile literaturii ? Marele public crede că mai drepte decît altele. El ia literatura drept reper. În cultura noastră, în viața noastră spirituală literatura a fost și va rămîne, multă vreme, un reper esențial. Cred că ea va trebui să fie, și mai mult, un factor de echilibru și de iluminare a contururilor exacte ale realității : ale tulburătoarelor realități între care, totuși, se desfășoară viața noastră zilnică.

CORNEL UNGUREANU ■

Canopus

Eram singur și eram atacat
de fumuri eram atacat și de sufocare
a stelelor lucioasă ceață
nu-mi lua apărare.

Muream trîntit pe jos, de-aș fi murit
și aș fi fost învins de aș fi de învins,
dar nu există vreun cuțit
să taie fulgul care-a nins.

Mă-ndepărtasem chiar de mine însumi
cum se îndepărtează robul de palat
atîta doară, plînsu-mi
în verbe s-a schimbat.

Și-atunci, ce bateți voi în mine
nu sunt nici tobă și nici lacăt eu nu sunt.
Ah, steaua, tu, fie-ți rușine
că dai lumină precînd cînt.

NICHITA STANESCU ■

O intrebare pentru criticul și istoricul literar Alexandru Piru:

Ce se întîmplă cu **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent** de G. Călinescu ?

Reeditarea **Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent** de G. Călinescu se află într-o fază avansată. Lucrarea, în ediția a II-a revăzută de autor, se tipărește într-o formă asemănătoare cu prima ediție, pe două coloane și cu clișee. Va avea, credem, 1 100 de pagini, cu o sută de pagini mai mult decît ediția I, deoarece autorul a făcut adaosuri aproape pe fiecare pagină, adaosuri integrate în text la locul indicat. A sporit de asemenea și a înlocuit unele capitole, a introdus cîteva capitole noi, în mare parte publicate anterior în periodice de specialiate, lăsînd și un număr mai mic în manuscris. Sîntem în prezent cu tiparul la jumătatea textului. După cum se știe, lucrarea e patronată de Editura Minerva. Am întocmit, în calitate de editor al textului revăzut și adăugit de G. Călinescu, o prefață de circa 40 de pagini de mașină și o notă asupra ediției de circa 10 pagini dactilo cu arătarea tuturor materialelor folosite, respectînd riguros dispozițiile autorului. Nu ne-am îngăduit decît îndreptarea erorilor de tipar, actualizarea ortografiei și controlul citatelor. Reproducerea exactă a adaosurilor sau capitolelor noi va putea fi verificată de orice cititor. În prefață am discutat amplu toate problemele pe care le pune **Istoria literaturii române** de G. Călinescu astăzi, după patru decenii de la întîia publicare. Ideea de bază este aceea că respectiva **Istorie** rămîne o operă monumentală și fundamentală, cea mai strălucită valorificare critică a moștenirii noastre literare de la origini și pînă în anul 1940. Nici un istoric literar sau critic anterior nu a mai făcut pînă la această dată interpretări mai profunde și mai originale ale fenomenului literar românesc în aspectele sale esențiale, nici unul n-a scos la lumină atîția scriitori pe nedrept ignorați sau uitați. Cu o intuiție sclipitoare și cu o putere de muncă uriașă, G. Călinescu ne-a oferit într-un timp record imagini vii nu numai ale operelor reprezentative, dar ilustrînd în chip nebănuit și fără egal capacitatea de creație critică a poporului român. Evident, am ținut seama că anii în care a scris Călinescu și-au pus pe alocuri amprenta lor, că există în textul vechi unele poziții teoretice discutabile și unele afirmații insuficient motivate, o privire nu îndeajuns de critică față de curentul de idei dinainte de război, cîteva (puține !) alunecări care se abat de la publicistica sa din aceeași vreme, pronunțat democratică, antifascistă, așa cum va fi jurnalistica de după război, culminînd cu adeziunea deplină din 1962 la politica Partidului Comunist Român, de edificare a societății socialiste și a integrării valorilor tradiției în creația înnoitoare din zilele noastre.

AL. PIRU ■

Cuget, deci exist

Critica rațiunii pure (II)

Pornind de la situația în care se afla metafizica, Kant își asumă sarcina grea de „a schimba metoda de pînă acum a metafizicii și de a efectua astfel cu ea, după exemplul geometrilor și al fizicienilor, o revoluție totală" (p. 26). Critica rațiunii pure e „un tratat despre metodă, nu un sistem al științei însăși ; ea circumscrie totuși întregul ei contur, atît cu privire la limitele ei, cît și cu privire la întreaga ei articulație internă" (p.26).

Dezvoltînd modul de gîndire care a dus la revoluția în domeniul fizicii, Kant elaborează metoda care-i permite răsturnarea copernicană în gnoseologie. Punctul de vedere după care cunoașterea trebuie să urmeze obiectele în mod pasiv făcea zadarnice „toate încercările de a stabili ceva despre ele (obiecte — n.n.) apriori cu ajutorul conceptelor, prin intermediul cărora cunoașterea noastră ar putea fi lărgită" (p. 24). Să reținem ideea care-l anima pe Kant : să elaboreze o metodă care să permită lărgirea cunoașterii omenești, să înnoiască cunoașterea, s-o pună sub controlul rațiunii. Dar ipoteza primatului absolut al obiectului față de subiect nu putea da seamă de nou nici la nivelul propriilor sale legi. Ideea primatului absolut al obiectului s-a obținut prin reducția tacită a relației active subiect-obiect. Acest fapt îl știm abia astăzi.

Lărgirea rațională a cunoașterii nu poate fi realizată decît pornind de la o relație nouă subiect-obiect : relația în cadrul căreia avem subiectul epistemologic (= subiectul definit de epistemologia kantiană prin formele sensibilității și categoriile intelectului). Iată ce scrie Kant : „Să încercăm deci o dată, dacă n-am reușit mai bine în problemele metafizice, presupunînd că lucrurile trebuie să se orienteze după cunoașterea noastră, ceea ce concordă și mai bine cu posibilitatea dorită a unei cunoașteri a lor apriori, menită să stabilească ceva asupra lucrurilor înainte de a ne fi date. Aici se petrece același lucru ca și cu prima idee a lui Copernic, care, văzînd că explicarea mișcărilor cerești nu dădea rezultate dacă admitea că toată armata stelelor se învîrte în jurul spectatorului, încearcă să vadă dacă n-ar reuși mai bine lăsînd spectatorul să se învîrtă, iar stelele, dimpotrivă, să stea pe loc" (p. 24). Noua metodă se instituie printr-o regîndire a categoriei de **transcendental**. Kant numește transcendentală „orice cunoaștere care se ocupă în genere nu de obiecte, ci de modul nostru de cunoaștere a obiectelor, întrucît acesta este posibil apriori. Un sistem de astfel de concepte s-ar numi filosofie transcendentală" (p. 59). **Transcendentalul** kantian, prin urmare, reprezintă una din determinațiile subiectului epistemologic, determinație care evidențiază constructivitatea cunoașterii în raport cu obiectul, specificitatea ireductibilă a actului cognitiv. Consecvent exigențelor metodei critice, Kant cere manifestarea ei neîngrădită în toate domeniile cunoașterii. „Dacă guvernele găsesc cu cale să se ocupe de activitățile savanților — scrie el — atunci ar fi cu mult mai conform cu înțeleapta lor solicitudine pentru științe precum și pentru oameni să favorizeze libertatea unei astfel de critici, singura prin care investigațiile rațiunii pot dobîndi o bază solidă decît să sprijine ridicolul despotism al școlilor, care strigă în gura mare că e primejdie publică în clipa în care li se sfîșie pînza de păianjen, de care publicul nu a luat niciodată cunoștință și deci, de a cărei pierdere nici nu o va simți vreodată" (p. 33).

ION STROIE ■

Artă și autorlîc

Nu împărtășesc punctul de vedere al confratelui nostru Bonomul, cum că fiecare carte este un MIRACOL. Lăsînd deoparte faptul că, rostogolindu-și cumsecădenia printre consătenii și comesenii-autori, amicul se alege el însuși cu niște fărîmituri de pesmet, ascțiunea sa este lipsită de adevăr. Există, se știe, mai ales în condițiile democrației mecenatului, **artă**, dar și **autorlîc**. Și atunci cum să prețuiești la fel pe maestru și pe copist, pe artist și pe cîrpaci ? E adevărat, **intenția** este la fel de sublimă. Iat-o exprimată într-o ofertă poposită pe masa editorului : **„Un instinct m-a propulsat cu o putere extrem de elocventă și ademenitoare către aceste imagini, sugerîndu-mi ideea să prelucrez ilustrînd efervescent gînduri și domeniul iubirii, această candoare întruchipată, o energie naturală a spiritului, care prin reacții intime strecoară în adîncuri un acord perfect de visări și speranțe, stimulînd imaginația și înflăcărînd simțirea, față de care am avut totdeauna mai mult de spus, fiind foarte apropiate sentimentelor mele și felului meu de a gîndi, tot mai prezente în memoria mea, devenite surse de inspirație și generator de modalitate de a gîndi, spre a aduce ceva nou în peisajul literar idilic, o alcătuire armonioasă în viața care ne înconjoară, folosindu-le cititorilor dornici să se construiască multilateral cu o lectură de fulgerătoare în orele libere".** Grafoman, veți spune. Să trecem la un **autor**. Iată-i **intenția**, în același curier : **„Vă ofer o operă care va semnifica pentru timpul relațiilor socialiste ceea ce trilogia lui Eschil a însemnat pentru antichitate. Romanul are ca temă transformarea socialistă a agriculturii cu absolut toate consecințele ei. Consider publicarea acestei cărți o datorie atît pentru profunda ei sinceritate față de epoca actuală, cît și pentru valoarea ei strict literară".**

Este de tăgăduit incandescența intențiilor ? În al doilea rînd, produsul final este același și la scriitor și la Kitschman: **cartea**. (Poate chiar ceva mai groasă și mai velină în ultimul caz.) Geometria în spațiul vitrinier este egalitară dar gratulația în devălmășie, adulația indistinctă nu servește condiția scriitorului. S-ar putea să mă înșel dar nu cred că de declarații de iubire are nevoie scriitorul. Acestea pot rămîne metafizică sau, mai rău, fundăturile unui labirint demagogic. Iubirea și stima i-o dăruiesc, în timp, cititorii, opinia critică decantată, și ele nu pot fi dilatate sau diluate prin nici un aranjament de cabinet negru sau roz. Dar tot atît de puternic sînt încredințat că ceea ce nu pot oferi unui scriitor cititorii săi, trebuie să-i pună la îndemînă instituțiile de resort, edituri, sistemul editorial. De pildă, protecția spațiului scriitoricesc. Făcînd mai hotărît dezinsecția fluturașilor mimetici, smulgînd rădăcina (pivotantă) a veleitarismului. Tenacitățile artizanale, graforeice, colegial privite nu o dată, vor trebui — din stimă pentru scriitor — colegial plivite. (S-a cerut cîndva, se împlinese, cred, 5 ani, un aviz al breslei scriitoricești **înainte** de tipărirea manuscrisului. Nu cunosc, ce-i drept, un singur caz în care acesta să fi fost refuzat sau măcar nuanțat.) S-ar putea crede că e un aspect minor, dar mă gîndesc că printr-un spor de numai 10 la sută respect față de literatura autentică s-ar degaja în folosul ei într-un singur an circa 2 800 de coli editoriale, adică materia primă **acordată** pentru două edituri !

Ce datorează încă sistemul editorial condiției scriitorului ? Destule, se știe. Ceea ce se știe poate mai puțin este faptul că o mare, o foarte mare parte din aceste datorii s-ar putea onora fără nici o investiție materială. Mă gîndesc la civilitatea și promptitudinea actului editorial, la simplificarea metodologiilor, prin aplicarea **spiritului** legilor noastre referitoare la autoconducere și autogestiune, la sporirea **în cadrul indicatorilor** a ratei de favoare pentru cartea bună (includeri, planificare, încadrare, reeditări, tiraje, aspect grafic etc.). Mă gîndesc că dacă ai un izvor și niște saci cu ciment, poți să astupi acest izvor sau să-l transformi în fîntînă arteziană. Cu aceeași cantitate de sudoare. Depinde de clarviziunea proiectului. Se vorbește adesea de un „complot al contabililor". Nu cred într-o asemenea cabală. A infunda, într-o țară ca a noastră, izvoarele luminii, e cu neputință. Mă tem, în schimb de **spiritul contabil**, acela care vede doar coli editoriale și M.H.C.R., nu cărți, care vede drepturi de autor, dar nu pe autori, tiraje dar nu pe cititori, spirit care aplică legile împotriva legităților. Care numără cu aceeași conștiinciozitate și insensibilitate și ceea ce este viu și ceea ce este mort sau lăsat să moară. Care, în perioada cînd albinele trebuie hrănite le aruncă la gunoi ca pe trîntori și care, pentru o semnătură indescifrabilă în minus, lasă să piară o semnătură, altfel, poate fără moarte...

Știu, există și dificultăți. Am desființat cenzura, dar e sigur că nu cu aceeași ușurință vom lichida cenzura penuriei de hîrtie. Ei bine, să se aplice grafomanilor ! Tocmai pentru protecția Miracolului artei împotriva autorlîcului.

MIRCEA SANTIMBREANU ■

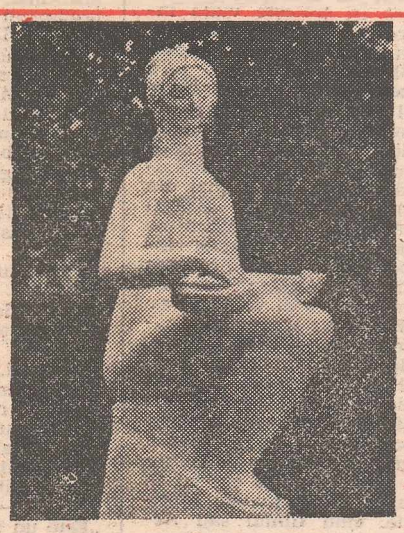

ADA MEDREA — Folk

Un spectacol epopee: „Niște țărani"

Imaginînd cinematografic, legînd pe flux continuu, fără sincope, fără fracturi de ritm, fără stingeri de lumini supărătoare și fără prăbușiri artificiale de cortină, dezintegrînd datele simple, alteori complicate dar într-o logică limpede scenele de viață care se succed într-o evoluție aproape fabuloasă, Cătălina Buzoianu a demonstrat că teatrul epopee e posibil chiar la dimensiunile unei scene mici, că între teatru și film e uneori doar o distanță de prejudecată și de convenție. Trecerile de la o scenă la alta, mai bine-zis de la o secvență la alta, se fac pe nesimțite, personajele intră și ies prin spațiul scenei fără ostentație, cu firescul elementar al vieții, recuzita și elementele fundamentale de decor sînt manevrate de actori ca și cum existența însăși, destinul lumii în care trăiesc personajele le-ar fi dictat acest lucru, senzația e că acțiunea spectacolului se desfășoară simultan cu viața memorată de autor, cu sufletul la gură. Regizoarea a folosit scena cu toate dimensiunile și accesoriile ei pînă la refuz, a condus actorii într-un impecabil regim de disciplină și stare de tensă, într-un spirit de echipă superb, prin labirintul unui text complex, în care se povestește mult, în care replica are savoare, prospețime și expresivitate extraordinară și în care se petrec extrem de multe evenimente personale și colective, cu trăiri adînci și aglomerate, într-o lume în care individul încearcă să se adapteze vremurilor strivit de șocul unui viitor imprevizibil. Eroii acestui spectacol al istoriei vin de demult și se duc mai departe prin timp, prin lume, păstrîndu-și ființa lăuntrică nealterată, prin toate anotimpurile evului mediu social și politic agresiv de după război.

Într-un asemenea spectacol epopee, dincolo de regizor, un rol important a jucat scenograful Mihai Mădescu, creatorul unui spațiu de manevră simplu, eficient, deschis tuturor schimbărilor posibile de decor, cu ascensor de grinzi pe verticală și cu mișcări de trupe și de recuzită aproape naturaliste pe orizontală, dar cu funcționalitate și simbolistică precisă, împrumutate parcă dintr-un muzeu al satului, mai bine zis din bătătura unei case de țară. Dorin Liviu Zaharia a înzestrat spectacolul cu o muzică venind din fondul de taină al sufletelor noastre, trecut prin sferele înalte unde ninge cu gurile albe, încercuite de lună, ale copiilor și femeilor care se duc prin anotimpuri ca prin vitralii de catedrală. În sfîrșit, Constantin Chelba a fost inspirat consultat pentru lumini în acest spectacol unde schimbările de situație, de timp și de loc s-au făcut prin reflexe crude, aproape glaciale, boreale, prin tonuri calde, ultrasensibile, prin zvîcniri nervoase, fără cromatisme gratuite și efecte în sine, ca pentru un platou de filmare.

Efortul de a da viață unui spectacol atît de strîns legat, echilibrat, jucat cu mare [illegible] lăuntrică, aproape înăbușit, plins în pumni, bocit, cu umor și deznădejde, cu scepticism și senina împăcare cu destinul, cu adîncă și îndurerată revoltă, cu implicații grotești și absurde care aparțin vieții de toate zilele, cu unele explozii paroxistice, cu dezlănțuiri de pasiuni care duc la incandescență, reprezintă totodată o epopee a muncii de laborator de creație actoricească. Distribuția este copleșitoare, de aceea ne permitem să o rezumăm, cu marele regret de a nu fi putut scrie și despre actorii care spun ici colo cîteva replici și par a fi rupți din galeria personajelor vieții noastre, urmare a unui studiu meticulos de tipologie umană venită cu imaginație și discreție de către regizoarea Cătălina Buzoianu. Mitică Popescu e, aici, în Năiță Lucian, interpretul condiției nemuritoare a țăranului român, a românului trecut prin nenumărate războaie cu agresorii dinăuntru și din afară, prin catastrofe și griji mărunte, de neclintit în propriile sale convingeri, acceptînd viitorul chiar dacă vine împotriva bunului său simț sau a convingerilor sale ca să supraviețuiască, pierzînd mereu, dar rămînînd mereu în picioare, de neclintit, trist și mucalit, sublim și trivial, cu umor dar și cu o înfricoșătoare amenințare pentru judecata care va să vină. Actorul joacă fără să se exclame pe sine, fără ostentație, cu firescul omului care își asumă istoria celor interpretate ca pe un destin personal. Îl secondează concentrat și îndîrjit, cu o sinceritate de șoc, cu încăpățînare și forță de convingere, Dinu Manolache, în rolul lui Pătru cel Scurt, care moare ca să treacă în ordinea cosmică a firii. Valeria Seciu și-a smuls rolul din mitologia satului dintotdeauna, l-a observat și l-a redat cu o teribilă putere de observație și de comunicare. Actrița poate juca orice rol, chiar și rolul aerului pe care-l respiră și în care arde. Vasile Nițulescu a creat un personaj care vine dintr-o halucinantă neînțelegere și disperare a evenimentelor. Carmen Galin a avut pe chip toată mirarea și deznădejdea femeii care nu știe de ce a venit pe lume, lunatecă și tembelă precum „cumințenia pămîntului", trezită brusc la realitate prin moartea bărbatului ei pe care-l jelește cum ar deplînge tragedia vremii în care am trăit cu toții pe pămînt. Foarte bun a fost Paoil Panduru în Ciclop, executantul furibund al tuturor ordinelor în numele legii dar și al bunului plac sau al sadismului puterii cu un singur ochi. Limpede și trist și sfîșietor în marea trecere a vieții a fost Ștefan Iordache în Dumitru Dumitru. Grotesc și colorat în rol, Florin Vasiliu. Senzațională Elena Pop într-o bătrînă care trece dinspre viață înspre moarte și invers ca și cum întoarce privirile dintr-o parte în alta. Pitoresc și expresiv Constantin Dinescu.

Spectacolului i se pot imputa următoarele: prelungirea unor secvențe cum e aceea a judecății cocoșului furat, grotescă și paradoxală, tratată într-o manieră expresionistă, completată cu mijloace neasimilate încă bine de pantomimă, plină de minuțioase cirlige, frumoasă în sine, precum și secvența dilatată din final cînd bocetul splendid interpretat de Carmen Galin devine nu numai obsedant dar și supărător prin repetare, trecînd dincolo de limita emoției estetice. Dar acestea sînt obiecții pasagere care se pot remedia chiar în timpul de respirație și de suspin al spectacolului.

Romanul **Niște țărani** de Dinu Săraru s-a întîlnit cu cea mai bună lectură și interpretare posibilă pe scenă. Păcat că sala Teatrului Mic este neîncăpătoare pentru toți spectatorii care merită să vadă acest spectacol și pentru extraordinara incandescență și transfigurare a ansamblului care compune și recompune mereu în trei ore de teatru adevărat o frescă a lumii în care am trăit pînă de curînd.

ADRIAN DOHOTARU ■

Desene pe asfalt

O carte despre Marin Preda

La trecerea unei singure primăveri de la apariția romanului **Cel mai iubit dintre pămînteni** librăriile primesc nu o nouă carte de Marin Preda ci o carte despre Marin Preda **(Timpul n-a mai avut răbdare)**, semn că memoria celui pierdut e reverberată în viața contemporanilor cu apăsată stăruință. Semn că știm să iubim, că avem gustul acelor valori fundamentale ce legitimează aspirația spre universalitate a culturii românești.

Dacă am înțeles bine ideea antologiei de texte ce-l omagiază pe Preda i-a aparținut eminentului tînăr om de cultură, criticul Eugen Simion. Ajutat de Magdalena Popescu, critic de autoritate și redactor al ultimelor cărți semnate de Preda, Eugen Simion n-a strîns între coperte doar pagini ce se trudesc să fie pioase, „amintiri" cu autenticitate improbabilă ci a reconstituit liniile de forță ale operei celui mai trudit dintre pălmașii prozei românești de azi prin excelente eseuri, prin ingenioase montaje de texte confesive extrase din volumele ori interviurile risipite în presă rămase de la Preda, la care a adaos fragmente ale unui patetic **film** în care, cu penumbre de pe acum solemn-fumegoase, figura marelui scriitor ni se impune cu tot ce a constituit misterul unei existențe practic fără mistere.

Marin Sorescu situează debutul lui Preda într-un timp istoric în care „filozofii Rădulescu-Motru, Petrovici, P. P. Panaitescu erau care bătrîni, care își ispășeau **sistemele** pe o mînă de paie, în satele comune ale ispășirii nației" și-l închipuie sănătos înfipt în călcîie „la marginea Bucureștiului (spre Mogoșoaia) și la marginea proletcultismului" rostindu-se aproape ca Lăpușneanul lui Negruzzi: „Ha, ha, ha! Îi belesc!" la vederea trepădușilor culturali veleitari ce mișunau în epocă.

Ion Caraion (cel ce mă sperie adesea prin neverosimila cantitate de imprecații cu care judecă promoțiile de poeți ce i-au urmat ori care s-au rostit atunci cînd glasul lui a fost în chip josnic redus la tăcere) acel Caraion din inima căruia credeam că amarul a alungat generozitatea față de contemporani, iată-l iscălind un splendid eseu („Gestul discernatoarelor reținerii") ce ne propune, pornind de la evocarea lui Preda, un adevărat eseu etic al creatorului de artă, culminînd cu aceste rînduri în care delimitarea dintre proză și poezie nu se mai poate face: „Coborîm pe pămînt numai stelele din a căror pulbere ne este pămîntul, iar forma lor o dă limbajul nostru fără de care n-ar avea formă, comunicarea ar înceta și drumului dintre lucruri și ființe i s-ar suspenda ființa."

Adrian Păunescu ne dezvăluie un episod de crucială însemnătate pentru destinul scrisului nostru în care Preda, aflat „la omul din a cărui conștiință și faptă s-au nutrit multe dintre atributele măreției românești" rostește patetic „cu buze golite de sînge: Dacă introduceți realismul socialist mă sinucid!" Răspunsul? Interlocutorul său a surîs cu o imensă înțelegere." Fie ca și pe mai departe să dăinuie căldura acestui surîs...

Lucian Raicu vădește virtuți de mare prozator refulat în cîteva „fragmente" din care ni se relevă obsesia capitală a lui Preda, **munca**, și din care romancierul ne apare ca un truditor fără egal, neîncovoiat de damnația scrisului și judecîndu-și semenii numai după cantitatea de sudoare cheltuită și numai după har.

Exemplar ne apare portretul pe care l-l face lui Preda, Eugen Simion într-o amplă compunere ce ne face să credem că ar constitui nucleul unei posibile exegeze închinate lui Preda, după cum impresionante par rîndurile lui Fănuș Neagu. El s-a aflat ani de zile cu Preda, într-un soi de „rică" țărănească, practic de nimic motivată, dar dincolo de aproape comicele episoade ale „înfruntărilor" lor relațiile le-au fost dominate de prețuire și respect confratern. (N-ar fi fost rău dacă editorii antologiei ar fi inclus în volum și alte file datorate unor scriitori cu care Preda „nu se avea bine". Simt că parcă s-a anticipat lista articlierilor cu mărturisiri sigure pro-Preda, evitîndu-se participarea... inoportunilor.)

Mi-aș mai îngădui să remarc scurtul eseu „Nietzsche văzut de Marin Preda" semnat de C. Noica și „Citind Preda" de Florin Mugur după cum — sub aspect pur documentar — cred că viitorii biografi ai autorului „Moromeților" nu se vor putea lipsi de contribuțiile unor Laurențiu Fulga, Dan Claudiu Tănăsescu ori Ion Băiesu. Nu lipsesc din păcate nici unele pagini care nu „slăvesc" ci produc doar acel „lustru" de sine, neînstare să poată primi omologarea istoriei literaturii.

Esențială este însă masivitatea întreprinderii editoriale cu care „Cartea românească" și-a omagiat cititorul, înnobilîndu-se cu o carte de referință de la care lesne se poate ajunge la fericita idee (formulată de către Ov. S. Crohmălniceanu) a tipăririi unor **Caiete Marin Preda** oferind larg spațiu de cercetare a operei marelui scriitor. Subscriu la gîndul proximității Caietelor cu atît mai mult cu cît — e vădit — posteritatea lui Preda nu mai reeditează tristul halou care a urmat dispariției unor Camil Petrescu, Sadoveanu ori chiar Arghezi de care ne-am adus aminte mai ales la împlerea unor cifre rotunde...

ALINA POPESCU clasa a V-a

Se cade să le mulțumim încă o dată atît lui Eugen Simion cît și Magdalenei Popescu fără de care poate bibliotecile noastre nu s-ar fi îmbogățit cu acest **Timpul n-a mai avut răbdare** inaugurînd firesc începutul unor ample cercetări de **predologie**.

Existînd în literatura română de azi, Marin Preda nu ne-a lăsat numai o mare operă ci și imaginea inconfundabilă a unui adevărat **erou al scrisului...**

GHEORGHE TOMOZEI ■

● CAP LIMPEDE

FILM

● La numai o lună și ceva de la lansare, filmul lui Daneliuc *Croaziera* își trăiește viața într-un desăvîrșit anonimat la cinematograful Buzești. Slaba reclamă de care beneficiază (boală veche și fără leac la noi, reclamele de film fiind un fel de anti-reclamă, o treabă funcționărească împlinită mai din milă, mai din silă) face ca la Buzești să numeri spectatorii pe degete spre tristețea responsabililor cu difuzarea filmelor. Desigur, un film trăiește prin valoarea sa, dar *Croaziera* nu se poate bucura de acest adevăr, deoarece proastele condiții tehnice de proiecție te lasă să înțelegi puțin din film și să bănuiești multe. Ne amintim că un lucru asemănător i s-a întîmplat cu ani în urmă și lui Lucian Pintilie, cînd filmul său *Reconstituirea* se poticnea din cauza inadecvatei proiecții la obscure cinematografe de cartier, în vreme ce pe malurile Senei ținea afișul timp de o lună la unul din importantele cinematografe ale Parisului. Cum ne-am plictisit să ne recunoască alții, mai întîi, valoarea, propunem ca filmului lui Mircea Daneliuc să i se ofere condiții normale de prezentare. Un semn de respect minim față de realizatori și spectatori ● Se înmulțesc văzînd cu ochii bișnițarii din fața cinematografelor. Băieții operează nestingheriți la concurență cu casele de bilete. Astfel, la cinematograful București, biletul vîndut la „negru" ajunsese la 30 de lei (e drept, două serii). Un fotoreporter al Întreprinderii cinematografice București, Adolf Popovici, împreună cu ajutorul de responsabil de la Luceafărul, Constantin Isac, a calculat că un bișnițar timid și nou în meserie poate cîștiga pe zi cam 700—800 de lei. C.I.: „Este un minim. La „bursă" ajunge la 50 de lei". Cam cine sînt? „Mereu aceiași. Îi puteți vedea în fiecare seară..." ● **Am văzut țigani fericiți**, filmul iugoslavului Alexandru Popovici, reluat la Doina, merge ca la premieră ● Pentru că tot vorbim de acest cinematograf să spunem că aici 1 Iunie a și sosit. De la casă și pînă la magazinul Trei ursuleți o armată de nepoți însoțiți de bunicii respectivi umplu trotuarul sperînd să mai prindă un bilet la Disney.

La Lumina, ușile sînt tot închise, nu muncește nimeni și nu se știe cînd va mai rula un film aici. Deocamdată, clădirea foarte urîtă strică aspectul bulevardului.

TEATRU

TEATRU. La **Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra"**, în a doua jumătate a lunii iunie va avea loc premiera cu piesa **Mormîntul călărețului** avar (studiul osteologic al unui schelet de cal dintr-un mormînt avar din Transilvania) a scriitorului Dumitru Radu Popescu. Regia Mircea Marin, scenografia Mihai Mădescu, muzica Dorin Liviu Zaharia. Din distribuție amintim actorii: „Mariana Mihuț, Ion Besoiu, Victor Rebengiuc, Irina Petrescu, Mircea Diaconu, Lucia Mara, Dan Damian, George Oancea, Mircea Bașta, Constantin Florescu, Gheorghe Oprina, Ștefan Velniciuc, Diana Lupescu, Mirela Gorea și alții ● **Teatrul muncitoresc Mărgurele**, patronat de teatrul Bulandra, a prezentat, în cadrul fazei municipale a Festivalului Național „Cîntarea României", spectacolul cu piesa **Simbătă la Veritas** de Mircea Radu Iacoban. Regia spectacolului aparține lui Petre Popescu, scenografia Doris Jurgea ● Se repetă **Cabala bigoților** de Mihail Bulgakov, în regia lui Alexandru Tocilescu. Decorul este realizat de Dan Jitianu, iar costumele aparțin Danielei Codarcea. Din distribuție fac parte Octavian Cotescu, Violeta Andrei, Florian Pittiș, Mariana Buruiană, Gelu Colceag, Mihai Mereuță, Aurel Cioranu, Ovidiu Schumacher și alții ● Aflăm că se află în pregătire pentru stagiunea estivală comedia **O zi de odihnă** a scriitorului sovietic Valentin Kataev. Regia Valeriu Moisescu. Scenografia — Dan Jitianu. În rolul principal — actorul Mihai Mereuță. Din distribuție mai semnalăm actorii: Tamara Buciuceanu, Virgil Ogășanu, Ica Matache, Mihaela Juvara, Valeria Ogășanu și alții ● În zilele de 2 și 3 iunie se reia spectacolul cu piesa **Furtuna**. Se anunță și o modificare: rolul lui Prospero încredințat la premieră actorului Victor Rebengiuc va fi interpretat acum de actorul Petre Gheorghiu. Regia și decorul aparțin lui Liviu Ciulei ● **Teatrul Național** din București, anunță apropierea spectacolului cu piesa **Tinerețea lui Moromete** de Marin Preda, prezentat în premieră absolută. În rolul lui Moromete este distribuit actorul Gheorghe Cozorici.

RADIO

Pentru a ne hotărî ce emisiuni să urmărim, consultăm programul **Radio-TV**. Răsfoindu-l, după o vreme, ne familiarizăm cu succedarea unor emisiuni ce se repetă cu exactitate de la o zi la alta. Una dintre ele este și **Sfatul medicului**. Dacă-i pierdem pe cel de pe programul I, de la ora 16,55, putem comuta postul pe programul 2, la ora 19,05 cînd vom asculta retransmis același sfat. Nimic rău în asta. Însă vineri, 22 mai, ora 16,55 am ascultat nu un sfat al medicului ci o lecție de cinci minute scrisă și citită corect de un medic primar neurolog... O lecție teoretică rece, fără o aplicație practică, medicală. Și cînd mă gîndesc că se referea la faptul că, pentru a avea o sănătate bună trebuie să ne îngrijim și de condiția

Un reporter din istoria gazetăriei românești, L. Kalustian, și un reporter de azi, Tudor Octavian, în căutarea adevărului unei familii

Un om și legenda lui: Ion D. Isac din Pojogeni

În Pojogeni se ajunge pe un drum cam greu, tras peste dealuri și vîlcele din șoseaua ce se apropie de Tîrgu Jiu. Imediat ce intri în sat, tot pe stînga, în mijlocul unei grădini largi, năpădită de ierburi grase și lenеșe, crescînd cam fără stăpîn, se vede un fel de conac povîrnit, cu ferestrele bătute-n șipci. Clădirea, mirosind a grajd și a vechime, are o intrare maiestuoasă și în toate o înălțare, o semeție care te umple de melancolie.

Aici, cu o jumătate de veac în urmă, a funcționat o școală de meserii pentru țăranii locului ori din împrejurimi. Școala trebuia să fie un model pentru cei ce se străduiau la luminarea satelor și chiar un model pentru stăpînire, întrucît Ion D. Isac, învățător, și cititor al ei, se bucura de-o notorietate de dascăl pandur și tribun cum puțini din rangul lui au izbutit s-o aibă. Averea învățătorului era casa lui, cei opt prunci și un petic de pămînt. După taică-său, Dumitru Isac, Ion urma să fie a doua generație de știutori de carte din spița Isac, a cărei origine e probabil în Transilvania. Omul cu carte a fost prin părțile acestea și om cu inițiativă. Un anume Ion Haiducescu — în amintirea căruia s-a făcut statuie — a înființat, la 1904, Banca populară sătească „Grîul" și a scos două gazete : „Uniunea săteanului" și „Parîngul". Ca să înțelegem ce trebuie să fi fost editarea, la Pojogeni, a unor publicații pentru interesele țăranului și avînd, prin urmare, caracter de clasă și un miez politic trebuie spus că foile de acest gen se numărau, în județ și în zonă, pe degetele unei mîini. „Comuna — spune o însemnare din 1920 — cu o populație de 1 500 de locuitori, este alcătuită din moșteni harnici și chibzuiți, cari prin muncă pricepută fac să rodească pămîntul ce au..." În anul 1916, din acești 1 500 de pojoceni, au luptat în crîncenele bătălii de pe Jii 255. Au murit mai bine de 100, iar cronica jertfei lor pentru întregirea patriei a scris-o sublocotenentul plutonului II din batalionul III, Ion D. Isac.

Am ținut în mînă jurnalul de campanie al subofițerului rezervist, început cu peniță și cerneală, continuat — în tranșee — cu creionul negru și dus, cît s-a putut, cu fel de fel de creioane, fără grija stilului și a considerațiilor de natură militară. E scris aici chipul în care i-au căzut vecinii și neamurile, prietenii și comandanții. Din cronică; s-a tipărit un singur volum, din trei proiectate, și el se cheamă „Zile de sbucium și glorie". „Povestea regimentelor 18 și 58 e povestea Armatei Române" se scrie în Cuvîntul înainte.

Ion D. Isac, născut în Pojogeni, la 1893, avea motive temeinice să fie ce a fost : autor de memorii, editor și scriitor, la rîndu-i, de gazete țărănești, pârlamentar, ca deputat de Gorj, al partidului țărănesc, din anul 1929. Vocația oratorică, despre care au referit oameni de prestigiu ai culturii și istoriografiei noastre, era puternică și venea pe un fond de revoltă socială și eroism autentic. Pentru noi, Ecaterina Teodoroiu și jertfa ei sînt gînd pios și legendă ; pentru Ion D. Isac, învățătorul care, între două lupte grele, își întocmea jurnalul, legendă era totul și, deopotrivă, viitor. Încheierea jurnalului e astfel : „...Cade, rănită de tun, Ecaterina Teodoroiu și e transportată pe targă la Filiași... Epopeia neamului românesc atinge adîncurile suferințelor."

Fiii lui Ion D. Isac povestesc că, în vremea copilăriei lor, Școala de meserii — pentru care învățătorul se împrumutase la stat și-și punea familia la strîmtoare — era una din cele mai impunătoare construcții rurale din cîte au fost. Își făcuse repede o faimă. Aici țăranii învățau și limbi străine (!), programul de emancipare a plugarului era punct din programul politic al învățătorului. El că a purtat toată viața haină țărănească. Și în sat și, și lîngă partizanii lui Nicolae Lupu, adică lîngă „lupiști". Între aceștia, se distingea, prin înfățișare și îmbrăcăminte, deputatul Isac ; înalt, voinic, spătos și purtînd costumul popular românesc al Gorjului — alb cu fireturi negre. Vorbea cu glas tare și spunea lucruri cu miez...".

Costumul, Ion D. Isac și-l croise luînd pildă de la haina de pandur a Domnului Tudor. Nu era o cochetărie de politician ci un mesaj și un legămînt de fidelitate la cauza țăranului.

În ziarul scos de el în 1933 — „Gazeta plugarilor", cu redacția și administrația în comună — citim aceste titluri : „De ce sîntem tari", „Cum mor țăranii", „Din cazierul unui cămătar. Cum a fost jefuit I.Gh. Bică din Jupînești...", „Tămăduitorii iubitori de arginți". „Pandurul", scos ceva mai tîrziu, se intitula „ziar de informații și luptă pentru adevăr și dreptate". Verbul lui Ion D. Isac era abrupt, plin de sarcasm, intervențiile lui mergeau la cauza lucrurilor, la ideile noi ale vremii. Slujindu-le, scriind din mijlocul alor săi, e mesianic : „Gazeta plugarilor va fi instrumentul de luptă al producătorilor împotriva paraziților. Albinele scot afară trîntorii din uleie, fi omoară, numai așa pot scăpa mierea să aibă ce mînca iarna. Țărani, muncitori, uniți-vă, fiți solidari, urmați exemplul albinelor, numai așa veți avea dreptul la o viață mai demnă".

Unire la greu, luminare și orientare politică, sacrificiu personal spre binele obștii — iată cîteva principii structurate în tinerețe, aplicate în Pojogeni și, cu experiența, de-acum notorie a unei oratorii ce l-ar fi răzbunat pe un Ilie Moromete, devenite platformă de deputăție. Prin preajma anilor cînd a fost ales deputat de Gorj, numele lui Ion. D. Isac era atît de popular încît în țărănime ridicarea omului în Cameră venea în mod firesc. Cum tot firesc trebuie să-i fi părut țăranului tonul discursurilor sale, ce împărțeau repede opiniile : „...este ceva putred în Danemarca. O atmosferă de imoralitate înconjoară pe conducătorii care sînt absenți de la vigilența intereselor superioare ale statului. Impozitele sînt grele, sînt puse pe nedrept, munca în organismul statului nostru este inechitabil plătită, banul public este sfeterisit, panamalele apar pe zi ce trece tot mai mari... Sus : bani din belșug și desfriu — jos : flămînzi, desculți și zdrențăroși. Primenirea trebuie să vină !". (Discurs la discuția generală a bugetului 1933)

Fusese închis în timpul alegerilor din 1933 pentru că manifestul său electoral cuprindea două puncte : „...cu caracter dăunător ordinei publice... prin punctul 8 atîță la luptă de clasă". Practic, a fost scos din închisoare pentru că fusese ales și nu exista un încotro.

Politica lui Ion D. Isac trebuie să fi uimit pe mulți. După evenimentele de la „Grivița, din '33, el, deputat guvernamental, imputa guvernului grozăviile petrecute în țară : „Nu putea să existe o dimineață roșie a acestui regim, dacă la căile ferate nu exista incuria, în urma căreia unii se îmbogățeau din jaful muncii altora... Căutați țapi ispășitori în lumea muncitorilor și a lucrătorilor hămesiți de foame ? Căutați țapi ispășitori în lumea celor nedreptățiți, desnădăjduiți și disperați de nelegiuirile pe care le văd și nedreptățile pe care le îndură ? Stîrniți cauzele adevărate ale răului. ...băgați cuțitul pînă la os și scoateți putregaiul de unde a luat ființă în organismul statului !". Trecînd anii, învățătorul din Pojogeni, care a continuat să dăscălească pînă ce-a ieșit la pensie, în 1957, își precizează simpatiile de stînga. În 1936, în plin proces de „butășire a elementului comunist la sate", țăranii și orășenii din Gorj „au susținut (n.n. pentru scrutinul parțial, din 18 II, 1936 din județele Mehedinți și Hunedoara) candidatul forțelor democratice, sprijinit de P.C.R. în persoana doctorului Lupu, deplasîndu-se în număr mare la Turnu-Severin, împreună cu vîlcenii, avîndu-i în frunte pe învățătorii Ion Isac și Mihai Roșianu".

Astfel a mers viața de tribun a lui Ion D. Isac, pînă în '46—'47, cînd, ca vicepreședinte al Camerei, își încununa voința de bine în alt cadru istoric și cu alt gînd.

O vorbă a unui înțelept m-a marcat și mi-a întărit credința că opera e întotdeauna mai importantă decît numele celui ce-o semnează : fiecare om e dator să crească un copil, să construiască o casă și să sădească un pom. Ion D. Isac a crescut opt copii, a clădit pentru ei o casă și pentru copiii altora o școală, cît despre pomi, a avut grijă unul din băieți, Ilariu Isac, să întemeieze livezi cu milioane de pomi fructiferi, în vremea cît a fost director la faimoasa „Academie a mărului", de la Voinești, și acum în munca de cercetare la Institutul de cercetări pomicole din Pitești. Bătrînul trăiește încă în Pompiliu, învățător la Pojogeni, în Ana și Angela, cea dintîi funcționar superior la Banca Națională, cealaltă învățătoare la Copăcioasa, în Grigore, doctor inginer în horticultură la Stațiunea Ștefănești, în Laurențiu, medic veterinar la Schitu Golești, în nepoți și fii de nepoți, în opera acestora, pentru care bunicul a fost și rămîne, la rîndu-i, om și legendă.

TUDOR OCTAVIAN ■

Tradiție și generații

Am mai scris aici, relativ recent, — și cititorii sper că-și vor reaminti — despre luminoasa și pilduitoarea figură a dascălului de țară și a luptătorului politic și social, Ion D. Isac din Pojogenii Gorjului. Și zilele acestea, dînd curs invitației tînărului și sensibilului meu confrate întru călimară, Tudor Octavian — om cu studii de arhitectură și filologie, dar care vrăjit, pesemne, mai mult de demonul slovei a renunțat la riglă și compas (și n-a greșit în opțiunea lui), ca să ne dea suculentele pagini de excelentă și modernă proză din cărțile care i-au fost tipărite — am pornit cu mașina într-o promenadă prin Argeș, Gorj și Vîlcea și așa am poposit la Pojogeni. Nu-l mai văzusem din 1929 ; și uitate și pierdute amintiri s-au reînsuflețit și s-au adunat. Venisem acolo, atunci, cu dr. Nicolae Lupu, cu fratele său Costache, cu Ioan M. Leon și Octav Livezeanu.

Satul nu mai e același din memorie : s-a lungit de-o parte și de alta a drumului și parcă s-a extins și-n adîncime, iar multe puncte de repere din retină nu mai sînt așa cum le știam și am găsit cu dificultăți unele din ele, amestecate printre alte gospodării înjghebate. Numai cele două biserici, amîndouă din secolul al nouăsprezecelea — una ridicată după revoluția lui Tudor în 1824, cealaltă construită între 1834 și 1838 — glăsuiesc despre vechile și dusele timpuri ca și pietrele și crucile din cimitir, unde hodinește Ion D. Isac, cu toți bunii și cei din stîrpea sa.

Casa lui Ion D. Isac e intactă și locuită de fiul său Pompiliu, profesor la Pojogeni, căsătorit, cu doi băieți medici — care și-au luat zborul — și ei cu familii întemeiate și copii. Și am realizat cît de bătrîn sînt și cît de mult am trăit — în 1929 eram cel mai tînăr, sfidător de tînăr — dintre cei pe care-i însoțisem la Pojogeni, cînd Pompiliu Isac, care a dus torța aprinsă a tradiției părintești mai departe, era de-o șchioapă și astăzi e bunic și că am supraviețuit la dezvoltarea și ivirea a trei generații, obîrșită din același falnic și nealterat arbore al ruralității românești, care în speță poartă numele Isac.

Dealtfel, într-o haltă pe care o făcusem mai înainte de a ajunge în Pojogeni, la Copăcioasa, găzduiți peste noapte, ca să intru parcă în atmosfera și în obiceiul familiei și să-mi deschidă apetitul nostalgiilor unde viețuiesc fiica lui Ion D. Isac, Angela și soțul ei Virgil Dobran, ambii învățători, din aceeași sușă a părintelui, care considera școala misiune și apostolat și nu profesie, și ei la rîndul lor cu copii, care le-au dăruit nepoți.

Angela Dobran avea în 1929 doi ani ; iar Virgil Dobran, înalt, trupeș, aducînd în înfățișare și în gesturile cumpănite cu Ion D. Isac, — confirmîndu-mi după mai mult de jumătate de veac o vorbă auzită în adolescență la un mocan din Soveja Vrancei mele : „Apăi ginerele e așchie sărită din pulpa socrului". Și aici, la Copăcioasa, Angela Dobran mi-a scos dintr-un dulap cu miresme de levănțică superbele straie țărănești, înflorate în negru pe abaua și pînza albă, pe care le purta Ion D. Isac cu mîndrie și pe care numai fetele știu să le păstreze, ca pe o moștenire sacră, cu o evlavie, cu o grijă și cu o gingășie care întotdeauna vor stîrni emoții ; și pentru o clipă am zărit parcă, prezentă în mijlocul nostru, într-un soi de bruscă evanescență și de aburi, umbra lui Ion D. Isac, cum îl cunoscusem și cum era și mi-am spus cu o totală mulțumire sufletească și mintală, că asta e, în fond, **tradiția** și mai mult decît atît : rodul creșterii și al educației, care a dus la o stare de **spirit** și, aș zice, la o stratificare biologică în descendenții lui.

M-am despărțit de Copăcioasa și de Pojogeni cu sentimentul net că am întîlnit aceiași oameni integri și dintr-o bucată cum se cuvenea să fie urmașii lui Ion D. Isac. Și făcînd cale întoarsă la Pitești, celălalt fiu al său, inginerul Ilariu Isac, mi-a pus sub ochi o fotografie de grup, cu rugămintea — dacă pot bineînțeles — să identific persoanele și din nou m-a vizitat un alt prilej de melancolii.

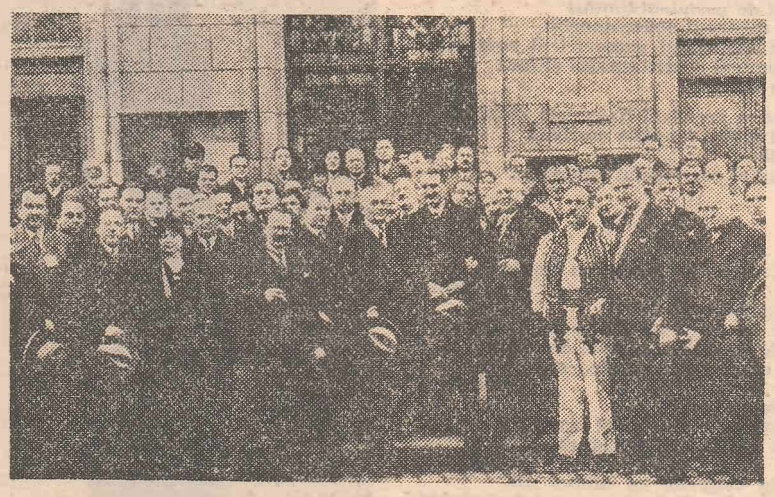

Era în primăvara anului 1932. Plecasem într-o delegație mai mare de la București la Sofia, să punem bazele unei asociații culturale româno-bulgare, care să conducă la o apropiere între cele două țări învecinate. Nu mai rețin din cine și din cîți membri se compunea delegația ; dar privind o fotografie din vremea aceea, în prim plan am recunoscut pe Emil Hațieganu, pe Vasile Serdici, pe Ion D. Isac, pe Ion Răducanu, profesorul și rectorul Academiei Comerciale, un ministru din guvernul de atunci al Bulgariei, care nu știu la ce departament era titular, apoi, lîngă el, pe dr. Nicolae Lupu, pe Ioan M. Leon, între ei, în spate, pe profesorul C.C. Giurescu, după el lîngă cel cu ochelarii fumurii, care era Octav Livezeanu, pe Traian Brudariu și în fața lor, chel și bătrîn, pe ziaristul A. Clarnet, după care vine Mihail Ralea avînd înaintea lui pe N. Șt. Graur și alături pe cel ce nu împlinise încă 24 de ani, care era subsemnatul. Și cum ai putea oare să-ți birui tristețea, cînd într-o scurtă evadare din București te-ai întîlnit cu atîtea reminiscențe și făcînd inventarul celor înșiruiți aici, constați că toți — dar absolut toți — au plecat demult să culeagă stele și că singurul care mai dăinuie e cel ce semnează,

L. KALUSTIAN ■

cu mîndrie și sfidare, în parlament. „În hemiciclul Camerii — istorisește în **Amintirile** sale Constantin C. Giurescu — ocupam locurile din stînga, dar nu jos, în incintă, ci pe trepte, lîngă locurile presei

ION HOREA

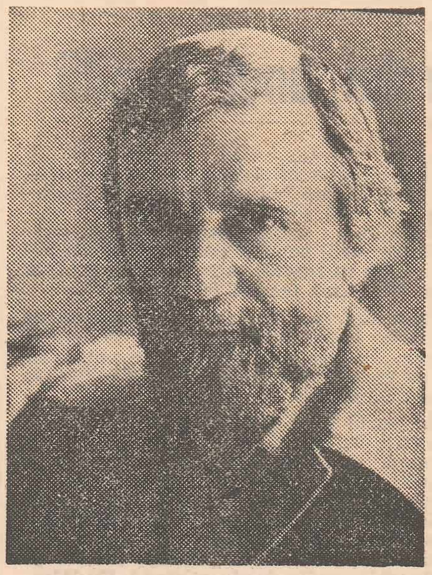

Închinare

Pe mulți, din urmă, timpuri lumina-i-or,
Scriptura lor ne va mai fi hotar.
Ci tu, părinte-al nostru, Petru Maior,
Vei păstori din sfîntul tău altar !

Un glas ce tot mai spune de-nceputuri
La ceas tîrziu se-ntoarce și-l ascult,
Și gîndul tău înalță drepte scuturi
Prin veacuri de durere și tumult.

Amurgul coborît peste pădure-ș
Oprește-n bronzul tău văpăi tîrzii.
Și țara duce-ncolo peste Mureș
O lege scrisă din părinți în fii.

În unduiri, pămînturi transilvane
De tot ce-a fost mai amintesc și-acum
Măririle se arătară vane,
Domniile se dovediră scrum.

Doar tu, cu toți acei fără de moarte
De la obîrșii, printre noi rămîi,
Luminător și dureros în soarte,
Dreptății noastre steag și căpătîi.

Și-n graiul tău, ca-n lungi foșniri de ramuri,
Ce dinspre Râm la vremea lui veni,
Binecuvînți vecinătăți și neamuri
În numele mai dreptei lor frății.

Pe umerii-nclinați va trece soare,
Pe fruntea ta vor cerne iar ninsori,
Și vei petrece păsări călătoare
Și stelele din seară pînă-n zori,

Și veacuri se vor duce mai departe
Și se vor stinge undeva-n pămînt...
Tu strîngi la piept, îngîndurat, o carte,
Părinte-al nostru, dascăl bun și sfînt.

Reghin, 11 mai 1969

de cînd...

De cînd nu mai spun despre voi,
nici eu nu mai știu cine sînt, —
plopii mei tomnatici și goi
frunză bătută de vînt
punte luată-n puhoi
cer în fîntînă răsfrînt
streșini sub care de mult mă-ncovoi
pluguri uitate-n pămînt
poarta ogrăzii deschisă-napoi
vatră cu focul tău sfînt
dealuri mînate de ploi
vale, amarul meu legămînt,
de cînd nu mai spun despre voi,
nici eu nu mai știu cine sînt.

dar lasă...

Brușul uscat,
sapa crăpîndu-l...
Tot mă mai bat,
vremea și gîndul.

Locul cenușii,
stupii-n roire...
Noi eram dușii,
prinși în iubire.

Lasă, dar lasă
cerul să-abată
umbra pe casă,
din altădată...

locul din care
nici o privire
nu duce-n zare
nemărginire...

Cade orbește
raza de soare,
iarba tot crește
nepăsătoare,

nu cheamă turmă,
nu latră cînii,
ploile scurmă
gura fîntînii,

cumpăna-n zborul
păsării-nclină,
sus, peste norul
stins în lumină...

credință

să fii un deal, o vale ori o apă,
să simți cum timpul biruie și sapă
în pieptul tău ca în pămînt, să fii tu
aratu, semănatu și-mblătitu,
să recunoști la semnul de-ncolțire
ființa ta firavă și subțire,
că totul înainte și-napoi-i
în așteptarea soarelui și-a ploii...
hotarul lumii trece în uitare
cînd nu ai rădăcini și nici hotare,
cînd nu ai casa, drumul, locul unde
să te întorci cînd totul ți se-ascunde.

descîntec

așa, pe urme, pe dealuri,
pe rîtul cu poleiri de podbealuri,
mai caută, mai suie
peste răzoare pînă pe gruie,
de la o vale la alta
peste pîrîul cu balta,
desculț prin cotoare
dincolo de Zăcătoare,
în șură, sub leasă,
pe coastă la via culeasă,
după șură, pînă
dinjos de fîntînă,
ascunde-te iute
după liționi și cucute
pînă nu vine valea puhoaie
de la ograda lui Partinoaie,
urnită din mîluri, oarbă, uitucă,
pe la fîntîna lui Burtucă,
să se întindă ca într-o doară
pînă la podul de lîngă moară,
cu pălanduri și fișloage
pe lîngă sălcii oloage, —
du-te cu cina
la păcurarul din Stăuina,
așa, pe urme fraților
pînă la coasta Fînaților,
sub Carul Mare
la desprimăvărare,
după răzoare
la boteiul cu fătătoare,
la pămîntul cu ciupareci
unde-i bătaia de berbeci,
supune-te legilor
în vremea Cișlegilor,
și ține-te rostului
în săptămînile Postului,
acolo, în genunchi și în coate,
să-ți aduci aminte de toate,
aici
lîngă Hici,
cu surzii
la Gura Turzii,
cu muții
în dricul căruții,
în tîrgul pustiei
dincolo de dealul Berghiei,
ca într-o făcătură
în pîrîul de la Curmătură...

Cîntec tîrziu

Dar nu-i o amăgire vană,
cînd, peste toate, mai îngîni :
mi-e dor de țara transilvană,
și de țăranii ei bătrîni !

Voi spune timpului să steie,
sălbatic o să-l mai implor,
acolo unde mai scînteie
un fir de foc pe vatra lor.

În cimitirul greu de prune
se mută satul, rînd pe rînd...
cînd clopotele prind să sune
și noaptea le aud chemînd !

Muntenii nu mai vin cu plute,
piuarii nu mai trec prin sate,
fîntînile s-au stins, umplute
cu sarea lacrimei vărsate.

Să fiarbă prunele-n corlană,
pe dealuri să mai latre cîni !
Mi-e dor de țara transilvană,
și de țăranii ei bătrîni !

TOMA GEORGE MAIORESCU

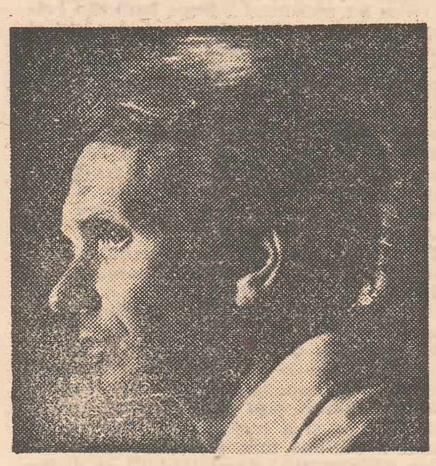

Să

captezi patru rîuri ale paradisului
cînd grădinile s-au înecat
în buruieni și-n amurgul zeilor învinși
să le culci la picioarele stabilopozilor
și să botezi spațiul acvatic mare
să depășești păcatul originar
preîntîmpinînd naufragiul în infinit
iată măsura de aur a poemului

Ce

foșnet metalic de aripi
îngerul îndoielii coboară din tîmpla ciclotronului
terenul de joacă al copilăriei
prima fantă de lumină
întrebările Sfinxului
răscrucea oedipiană
ca o undă de șoc străbate îngerul
labirintul purificator
nu ține seama de mascarada
păsărilor tunse de pene (aluzie la zbor)
protestul social-genetic al calului
caligula potcovind edicte
tăcerea miresei la catafalcul-baldachin
iubitului dus nu se știe unde
sau țărușul înfipt în țeasta
șarpelui cosmic

Cine

sînteți voi care incendiați
rezervoare de benzină și de viață primară
dinamitați gări și nostalgia desprinderii de țărm
specialiști în rentabilitatea candorii
voi ce idolatrizați jocul secund
scotchul gratificațiile și gratiile (pentru alții)
voi ce v-ați stîrpit numele să proclamați
măsură de aur a poamelor
berea Jax flautul sibariților
și imperiul deloc oniric al monedelor (sau monadelor) forte

O

venerabili condotieri și tineri imberbi
vieți programate în fitotron
făcători de pseudodivinități
unde e misterul dodecamorfic
umanul teologalul geometricul zodiacalul
astronomicul arhitecturalul și încă
unde e taina

Vor marca vreodată flașnetele atomice
hotarul dintre fantezia morbidă
demență
și sadismul comerțului strategic ?

Cînd

ultima secundă va bate cu ciocanul de lemn
pe masa tribunalului
și vase de alamă își vor aprinde uleiul
animale fabuloase cu ochi de iridiu
semn că-și au sorgintea-n angoasa meteorică
informe ca aerul
eliberate de sentimentul frustrării
se vor ridica din sticla colorată a suburbiilor
sau din colțurile cu umbră ale sanctuarelor
reformînd cilindrul trapezul piramida și sfera

Într-o neo geo metrie
a încrederii

Numai

bufonii regelui gol
aventurierii spiritului și bancherul orb
îmbrăcați în costume de gală cu fireturi
prevenind fenomenul de congelare
binecunoscuta alternativă a supraviețuirii
împing de zor printre brocarturi și fișicuri de cocoșei
baruri pe rotile metafizice
invitînd cu gesturi largi
amintind foșnetul metalic al zborului
prezenții
la cocteiluri Molotov

Nimeni

n-ar fi bănuit că tocmai în timpul banchetului
cînd îngerul îndoielii a revenit pe tîmpla
ciclotronului său
misionari încercănați de sindromul astenic
al așteptării
indiferenți la cotele apelor
(anunțate implacabil în fiecare zi
la orele 12 fix)
indiferenți la megalomania regală căutînd îndulcirea
prognozelor (meteorologice geologice
ecologice sociologice economice logice
etcaetera etcaetera etcaetera)
indiferenți la acțiunea de combatere a obezității
cauza tuturor maleficiențelor
și chiar la zimbrii plantați deasupra cornișei
(ca o permanență a rădăcinilor)
au năvălit pe poarta tunelului
cu murgi roibi mustangi bălani huțani
fugaci buiestri tarpani ducifali rotași trăpași
și nu cu cai de bătaie
cai verzi pe pereți sau și mai rău
cu omonime figuri de șah cîștigătoare la paștele cailor
(puțin joc ce dracu !)
ci cu pur-sîngi călăriți de misionari încercănați
înșeuați cu harnașamente de paradă
sau simplu cu pături chinezești
fără panglici împletite în coadă
și lipsiți de podoabă
vestind vestind
prin pîlniile de alamă ale gramofoanelor
„His Master's Voice"
în nechezatul colectiv al hergheliilor
și-n hîrîitul buhaielor electronice
exuberant și prolix :
eradicarea rasei cabaline

Cum ?

I'm sorry Rectific :
condamnînd eradicarea rasei cabaline
ceea ce-i să admitem cu totul altceva
sau în orice caz condamînd ceva
sau pe cineva pentru ceva
poate calul caligula
sau edictele lui
sau poate potcovirea cailor
sau potcovirea edictelor
(acțiune iminentă într-o eră a economiei
materiilor primare)
sau poate primatul rațiunii
sau chiar rațiunea primatelor
Cum ? Ce ?
pentru dumnezeu : mai clar !
nu se mai poate înțelege nimic din acest nechezat general
Și iar foșnetul metalic al aripilor
tăcerea miresei la catafale
mișcarea sinusoidală a șerpelui
cu capul înfipt în țăruș
Cum ? Ce ? Cine ?

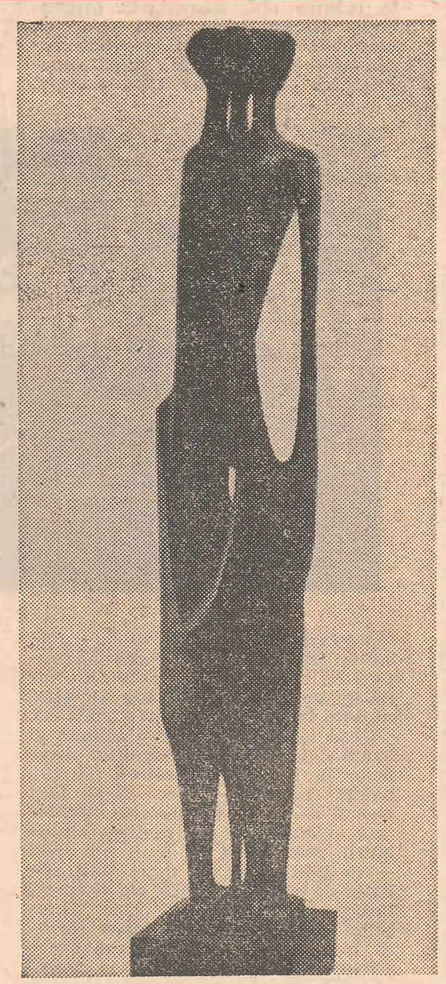

Curier literar

Gh. Tudor : stranii, dar total lipsite de stare poetică așa-zisele versuri ce alcătuiesc ampla însăilare științifico-fantastică intitulată Homo Cyberneticus Humanus. **V. D. Vasiliu :** cele trei rondeluri dovedesc că știți cum se scrie o astfel de poezie, dar, din păcate,dincolo de respectul față de forma fixă a rondelului, nici urmă de poezie. **V. V. — Moreni :** ne-au plăcut versuri ca „nu căuta / pe-aici nu mai sînt drumuri / ci cît cuprinzi cu sufletul / numai și numai tristețe" sau „visele și vîrsta mea de-acum / vor fi precum o barcă / fără cîrmaci / în derivă / pe-o mare de beznă // ci oare să-ndrăznesc să fiu Homer / cu o istorie a omenirii sub frunte ?" Așteptăm, deci, alte asemenea versuri. **George Terziu :** metaforele și felul în care construiți poezia ne arată că sînteți destul de aproape de acea știință a scrierii versului, dar marea primejdie care vă paște ar fi o anume naivitate în a problematiza. De exemplu, vorbind despre un țăran care „trage satul spre dimineață" vă întrebați cum de poate el sta „toată ziua în cîmp / intersectat de întrebările ploii și arșiței / Fără a cunoaște lacrima actorului". N-ar fi oare mai nimerit să vă frămîntați pe niște probleme mai serioase ? **Remus-Valeriu Giorgioni :** ciclul intitulat „Împotriva vînării ciutelor (și altor ființe lipsite de apărare)" vădește că sînteți o fire sensibilă, puțin cam bîntuită de nostalgii ușor desuete. S-ar putea ca o metaforă cum este „Melancolie cu pulberi de aur..." să vă propulseze înspre o adevărată poezie, dar, pînă atunci, va să mai treacă o bună bucată de timp.

Deocamdată nu pentru următorii : Vasile Stroe, Dan Blaier Moscu, Florea Cristinel Olimpiu, Ionuț Mogoșanu, Nicolae M. Filigeanu, Cătălin Nițică, Octavian Ionel Gătăiantu,Dorina Mutiu, Melania Bădic, Ieremia Cumpănă, Domnița Dragoș, Gabriela Carmen Obiliștеanu, Ion Belu, R. I. Dragu, Urania Goldan, Emilian-Pavel Jurma, Tudor Nicolae, Teodor Coman, Mihaela Speranța Postudor.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

VICTOR NIȚĂ ■

Poeţi ai lumii

Americanul e.e. cummings (1864—1963) este un poet tradiţionalist în ceea ce priveşte tematica poeziilor sale, un romantic modern am putea spune; dar nu numai atît. El este, înainte de toate, un inovator ale cărui poeme au o formă foarte originală (excentrică uneori), realizată cu ajutorul imaginilor proteice, al epitetelor abstracte sau al cuvintelor inventate. Poet, dramaturg, romancier şi pictor, influenţat de cubismul şi de futurismul european, cummings încearcă, prin poeziile sale, să intre în posesia misterului existenţei. Miracolele naturii şi ale dragostei sînt teme majore. Utilizînd o tehnică suprarealistă, cummings ne comunică tainele lumii intelectuale. Valoarea există, susţine el, prin raportarea ei la fericirea umană, fericire care înseamnă, în primul rînd, dragostea, „singura zeiţă". Importanţi sînt El şi Ea, opuşi „majorităţiilumii". Îşi descrie iubita în termeni romantici, în versuri care se succed asemeni frazelor muzicale, învingînd tristeţea şi chiar moartea. Dragostea este o angajare totală, un dialog permanent al mîinilor şi zîmbetelor, al ochilor şi al tăcerilor. Cuvintele construiesc imagini vizuale, care se repetă ca şi mişcările dansului pentru a crea ritmuri, sintaxa relevă lumea printr-o logică senzorială. Vă prezentăm aici un grupaj de poeme de dragoste care, după cum declară cummings, „concurează cu trandafirii şi cu locomotivele, cu elefanţii şi cu El Greco".

Prezentare şi traducere FLAVIA ANDREA

e.e. cummings

în
onoarea ta
frumoasa mea,
se mişcă sau
respiră totul
— doar tu aduci
(din întunericul
pămîntului)
o procesiune de
minuni
mai înaltă
ca teama

sau speranţele noastre :
luna se deschide
în faţa ta
sau îşi strînge
ruşinată aripile,
fiecare fărîmă

de stea (plutind
sau nu
înconjurată de
timp)
îşi dăruieşte
priceputa-i flacără

inima ta
dornică
de graiuri necunoscute
le ştie vorbi
pe toate perfect
(fulg
şi curcubeu minte
şi suflet
noiembrie şi
aprilie)

eşti mai tînără decît
orice început,
eşti cea în
jurul căreia
se rotesc rosturile
multor lumi.

★ ★ ★

orice om e o minune
o formulă
puţin tutun şi puţină bucurie
plus o macara de gesturi

orice zgîrie-nori
se înalţă din adîncimea dimineţii
dar în amurg
devine deodată fragil

un lucru
înalt
plutind în
lumina adîncă

orice femeie e netedă şi ridicolă
un zgomot politicos de cîmpii tăcute
un mugur neliniştit cu
o brutalitate de mătase
o înclinare devotată

★ ★ ★

În ciuda oricărei evidenţe
care respiră şi afirmă că ziua de apoi
(cu mîini albe şi lungi
care aranjează fiecare cută)
ne va goli sufletele

— înainte de a ieşi din cameră
mă întorc şi (oprindu-mă
în inima dimineţii) sărut
iubito perna pe care
capetele noastre au trăit, au fost.

★ ★ ★

Detalii

omul acesta este o, atît de
Chelnăr
femeia aceasta este
taci te rog
o ocheadă plină de sentiment
printr-o interminabilă piramidă
de şerveţele
(omul acesta este o, atît de obosit,
o uşă s-a deschis singură
femeia) au fost ei oare
vreodată îndrăgostiţi ?

acum
gura ei se deschide prea mult
şi consumă Homarul fără
picioare şi fără milă
(exit hors d'oeuvres)

★ ★ ★

să zicem că
Viaţa este un bătrîn purtînd o coroană
de flori.
tînăra moarte stă într-o cafenea
zîmbind, cu bani
în mîini

(îţi spun : „va cumpăra coroana ?
„moartea e tînără"
„viaţa poartă pantaloni de catifea,
are barbă"

tu taci — „Vezi
Viaţa ? e aici, acolo,
nimeni, acela,
acesta, bătrînul aproape
adormit, cu flori
pe cap, care spune ceva
nimănui despre
trandafiri şi albăstrele
dar
le va cumpăra Ea ?"

Ascultă : nu sînt scumpe)
cred că da, spuse iubita mea. Dar
cred că mai zăresc pe cineva
o doamnă, Doamna de Apoi
svelită ca florile
în faţa morţii.

★ ★ ★

Dacă nu poţi mînca
fumează dar nu avem
ce fuma : haide

să dormim iubito
dacă nu poţi fuma

cîntă dar nu avem
ce cînta : haide
să dormim iubito

dacă nu poţi cînta
mori dar nu putem

muri : haide

să dormim iubito
dacă nu poţi muri

visează dar nu putem
visa (haide iubito
să dormim)

★ ★ ★

vei (sărută-mă) pleca
adînc în tăcere în tăcerea
cea verde a pămîntului alb
(sărută-mă) vei pleca
către dimineaţa proaspătă
dimineaţă a pămîntului cald
vei pleca (sărută-mă)

spre lumina soarelui buna
lumină a zilei puternice

îndărăt spre amintirea ta
amintirea mea

sărută-mă (va pleca şi ea)

★ ★ ★

nimeni nu pierde mereu.
aveam un unchi numit
Sol, un ratat înnăscut ;
lumea spunea că ar fi trebuit
să devină clown asta pentru că
ştia să cînte McCann Era Scufundător

unchiul meu Sol a acceptat posibilitatea
sau luxul de a
deveni fermier ;
nu e nevoie cred să adaug că

ferma unchiului meu Sol a dat
faliment, găinile
au mîncat toate legumele de aceea
unchiul Sol a înfiinţat
o fermă de găini pînă
cînd sconcşii au mîncat găinile

atunci unchiul Sol a înfiinţat
o fermă de sconcşi
care însă au răcit
şi au murit apoi
unchiul Sol a imitat sconcşii
dar la modul subtil

şi s-a înecat în vană
cineva i-a dăruit un
gramofon cu ocazia
înmormîntării sale

au fost nişte funeralii splendide
cu băieţi înalţi, mănuşi negre şi flori
şi toţi plîngeau ca rîurile
cînd sicriul s-a împleticit
cineva a apăsat un buton
şi unchiul Sol
s-a dus în jos
şi a înfiinţat o fermă de viermi)

★ ★ ★

O pămîntule,
cît de des
te-au lovit
degetele
lacome ale
filozofilor plini de obsesii
de cîte ori degetul dur
al ştiinţei
ţi-a rănit
frumuseţea
de cîte ori te-au luat
religiile pe genunchi
şi te-au stors
forţîndu-te să creezi
zeii
(dar
credincios caleştii
morţii,
iubita ta
ritmică,
tu le răspunzi
cu o
primăvară)

★ ★ ★

îţi mulţumesc pentru ziua aceasta
uimitoare : spiritele sprintene ale
copacilor
şi visul adevărat şi albastru al cerului ; şi
pentru tot ceea ce e natural,
infinit şi afirmativ

(murisem dar azi m-am născut din nou
tu eşti aniversarea soarelui, aniversarea
vieţii, a dragostei şi a aripilor : veselia
inimitabilă a largului pămînt)

cum ar putea oare gustul, auzul, văzul,
respiraţia — înălţarea din neantul
nimicului — să devină umane,
atributele Tale ?

(urechile urechilor mele s-au trezit
ochii och'lor mei s-au deschis)

În cea mai amplă **Istorie a literaturii neogreceşti** apărută la noi pînă în clipa de faţă, cea alcătuită de **C. Th. Dimaras** (Editura pentru literatură universală, 1968) se apreciază că generaţia de scriitori afirmaţi în jurul anului 1880 ar reprezenta prima mare sinteză modernă a literaturii neogreceşti, literatură care în secolul nostru avea să fie de două ori înnobilată cu prestigiosul premiu Nobel acordat poeţilor Giorgios Seferis şi Odysseas Elytis. În acea generaţie a anului 1880 s-a impus cu precădere un poet de-o forţă copleşitoare, **Kostis Palamas**, un adevărat pisc de lumină sub a cărui binefăcătoare influenţă s-a aşezat poezia mai tuturor marilor scriitori greci ai secolului nostru. Dealtfel, după ce i se consacră lui Kostis Palamas un întreg capitol (un alt capitol i-a mai fost consacrat doar unui alt mare poet grec, **Dionyssos Solomos**, care a trăit în prima parte a secolului trecut), autorul **Istoriei** mai sus amintite îşi intitulează ultima parte a lucrării, a IX-a, astfel : **„În umbra grea a lui Palamas"**.

Din ampla creaţie a acestui mare poet, cel mai reprezentativ al literaturii neogreceşti, mult prea puţin tradus în limba română, vă propunem o tălmăcire a unui poem scris în ultima parte a vieţii sale.

V. N.

Kostis Palamas

Satyrul

Limpezi ni se-arată toate
dimprejuru-ne, şi clare,
munţi, coline şi lumine
fără stavili, orbitoare.
Large, porţile aşteaptă,
lumea-ntreagă e-n hodină,
ochi, scăldaţi-vă-n lumină,
şi-n cîntări, lăute, voi !

Arborii, aici, pe-alocuri,
pîlcuri, pete răsfirate,
lumii vii, aici, stăpînă,
numai marea nuditate.
Umbra-n sine-aici visează,
peste noaptea aburîndă,
pururi gata să se-aprindă,
soarele cu blond surîs.

Toate, dezgolindu-şi pieptul,
ard curate în văpaie,
stînca aprigă străluce,
trupul însuşi, vîlvătaie.
Atică sublimă, pururi,
dărui lumii-ntregi lumină,
nuditate, tu, divină,
aur şi argint, rubin !

Arde-aici o vrajă care
trupul ni-l divinizează,
par fecioarele — Artemise,
Hermeşi îmbrăcaţi de rază.
Clipe unde trec în fugă,
marea lumilor minune,
Afrodite, saltă-n lume
din străvechiul apei crug.

Zvîrle-ţi hainele şi-arată
lumii cît de limpede e
trupul, templu-n care, sfîntă,
inima e o idee !
Nălucind ispite-n mine,
voi, a cărnii chihlimbaruri,
din olimpice nectaruri
pure, daţi-mi ca să beau !

Voalul sfîşie-ţi, aruncă
haina, mantia, veştmîntul,
potriveşte-ţi cu natura
chipul tău, armonizîndu-l.
Mîinile, cruciş, pe pieptul
calm, aşterne-se încete ;
lunge, ale tale plete,
doară ele, pur veştmînt.

Smuls din piatră, trupul fie
netulburată statuie,
chip desăvîrşit de artă
strălucind ascuns în piatră ;
doar jucîndu-te, încearcă
trupul tău să poată-ajunge
fiară crudă-n salturi lunge,
fiară, păsări, şarpe, vînt,

doar jucîndu-te, încearcă
a-nţelege nuditatea,
taina de-a simţi şi taina
-ntregului, deplinătatea !

Voi, rotunde, curbe, fulgi de
linii drepte, zburătoare,
o, divin — cutremurare,
mare dans al lumii, viu !

Unduire, ochi şi frunte,
plete, mîini şi coapse line,
Eros, prin poiene-ascunse,
roze, fluturi, flori sublime,
glezne lunge, mîini suave,
aripi de hulubi, uşoare,
şipote de dezmierdare,
ochi adînci, primejdioşi !

În cuvintele din inimi
fără stavili, gura pare
faguri dulci de miere caldă,
roşii trandafiri în floare.
Crinii, sfeşnice-n aprilii
cu miresme strălucind.
sete mi-i, cumplit, cu jind,
elixirul lor să-l beau,

din potire smălţuite,
din gravatele potire,
lapte al copilăriei,
beau din tine, fericire !
Prinţ sortit să se închine
la genunghii tăi, altare,
cînd el însuşi, zeul mare
naşte-n sînu-ţi, sacru foc

Toate cîte ni se-arată
false şi-mpotrivă-ne
şi-n veştminte-ascunse, hide,
depărtate, pururi, fie-ne.
Pure, limpezi şi eterne,
sini, pămînt, văzduhuri, toate !
Adevărul-nuditate,
Frumuseţea-nuditate !

Dacă-n soarele Atenei,
ziua, cînd lumina-i clară,
dacă vi se-arată ceva,
arbore cu frunza rară,
fără dar de umbră deasă,
monstru hid şi despuiat,
piatră aspră, colţuroasă,
trup subţire şi uscat

şi-n poiene larg deschide
printre arborii în floare,
arătîndu-l viu doar ochii,
flăcări în orbite goale,
monstru hid, Satyr şi fiară,
monstru-a cărui voce cîntă
peste lumea-ntreagă, sfîntă,
nu cumva să fugi, sînt eu !

Sátyrul ce prinse-aice
rădăcini precum măslinii,
fluieru-mi, cînd cîntă lumii,
sparge nourii şi vîntul.
Cînt din fluier şi se leagă
fiare, oameni şi stihii,
cînt din fluier, dansuri vii
nasc în jurul meu, mereu.

În româneşte de
VICTOR NIŢĂ
şi SOTIRIS VLAHOS

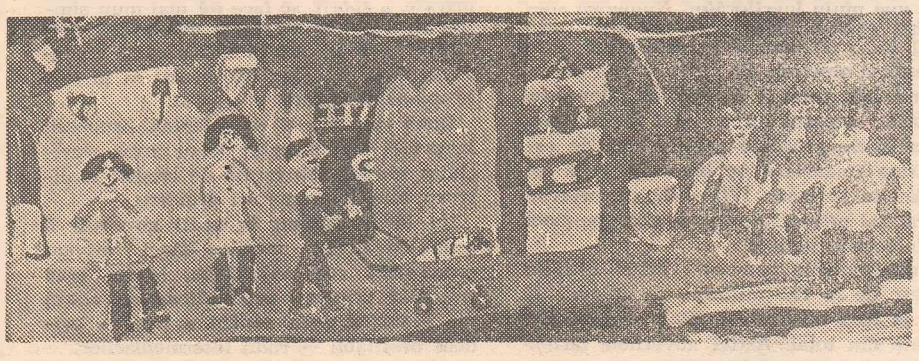

ADRIAN MITITELU, 6 ani

Lumea în care trăim

Nomazii secolului XX

Pot fi întîlniți pe peroanele gărilor. Cu bagaje puține dar cu speranțe multe. I-a alungat sărăcia și aleargă după himerele unei vieți îndestulate. Nu știu prea multe despre ceea ce urmează să li se întîmple. Au plecat din locurile natale, din mijlocul familiei mînați doar de speranță. O speranță oarbă, fără acoperire. Și după cîțiva ani se regăsesc pe aceleași peroane, tot cu bagaje puține. Dar fără speranțe. Speranțele și le-au irosit în anii consumați în pribegie, în încercările grele prin care au trecut, în ceasurile prelungite de muncă neagră și prost plătită, în clipele în care demnitatea le era ultragiată. Finalul celor mai mulți este același — reîntoarcerea acasă cu povara dezamăgirilor și cu o experiență greu de uitat. Iar alții le vor lua locul împinși de aceeași sărăcie, victime ale aceleiași credulități, mînați de aceeași speranță fără nici o acoperire.

Și ciclul va continua. Pentru că există prea multă sărăcie în lume și prea mulți oameni care vor să se elibereze din ghearele ei și pentru că drumurile în viață ale acestor oameni sînt blocate de condițiile în care trăiesc.

Statisticile emigranților sînt mereu incomplete. Este greu de contabilizat numărul celor plecați să-și caute norocul pe drumuri întortocheate, uneori fără acte și vize. Mulți emigranți trăiesc clandestin, muncind întîmplător și atunci fără posibilitatea de a exprima vreo pretenție. Primesc oricît pentru a putea supraviețui.

Sînt milioane. Unii vorbesc de peste 20 de milioane. Cifra ar putea fi chiar mult mai mare. Vin din nordul Africii, din sudul Europei și chiar din îndepărtata Asie. Îi atrag luminile metropolelor, mirajele înavuțirii, dar descoperă repede întunericul și mizeria traiului din periferiile sărăcăcioase. Mulți locuiesc în cele mai mizere și insalubre condiții. „Chiriile sînt cu o pătrime mai mari decît cele pentru autohtoni, scrie ziarul „Frankfurter Rundschau" din R.F.G. Mai mult de jumătate din emigranți locuiesc cîte 4—5 și chiar 8 persoane într-o cameră. 30 la sută din aceste locuințe nu au nici un fel de instalații sanitare".

În presa occidentală se poate citi că prezența acestor emigranți este considerată de anumiți industriași, oficialități și oameni politici drept un „act de caritate". Un „act de caritate" față de niște nefericiți ai soartei, nefericiți cărora li se oferă chipurile posibilitatea de a cîștiga și chiar de a se îmbogăți. Numai că pribegii aceștia se îmbogățesc doar cu... experiențe triste.

Este o pură ipocrizie să se vorbească de „caritate". Nu-i vorba de nici un fel de filantropie. Domnii capitaliști nu au obiceiul generozității. Emigranții sînt acceptați pentru că reprezintă o forță de muncă ieftină. O forță de muncă care execută cele mai grele și murdare munci. Iar munca ieftină înseamnă produse mai ieftine, mai competitive și, ca efect direct și imediat, profituri mai mari. Luminile marilor orașe din Europa occidentală își datorează strălucirea și muncii negre a emigranților. La Frankfurt pe Main muncitorii străini reprezintă 93 la sută din angajații serviciului orășenesc de salubritate.

Cînd criza a lovit lumea occidentală primii care au fost obligați să-și părăsească slujbele au fost muncitorii străini. S-a uitat recunoștința pe care o meritau pentru tot ceea ce au făcut. S-au uitat eforturile ce li s-au cerut și sacrificiile ce le-au fost impuse. S-a uitat totul și li s-a cerut să plece înapoi în sărăcia originară. Ziarele au scris despre ei. Unele comentarii au exprimat compătimire. Altele au exprimat falsa speranță că odată cu plecarea muncitorilor străini problemele șomajului vor deveni mai ușor de rezolvat. Ceea ce s-a dovedit inexact. Nu muncitorii străini au fost cei care au creat șomajul. După cum nu ei au creat nici criza. Criza reprezintă un fenomen propriu economiei capitaliste iar utilizarea sau neutilizarea forței de muncă străine nu este de natură să schimbe datele esențiale ale problemei.

În o serie de țări s-au luat măsuri pentru ca această „marfă" devenită mai puțin atrăgătoare să fie reexportată. Este drumul întoarcerii, drumul amar al acestor oameni care și-au irosit ani de viață într-o tristă și grea experiență. Este drumul planurilor de înavuțire nerealizate, drumul speranțelor sfărîmate, este drumul iluziilor spulberate.

Fenomenul nomazilor din secolul XX, acești nomazi ai civilizației vest-europene, cum i-au denumit unele gazete occidentale, pune în lumină mai multe aspecte. Unul este cel al realității capitaliste neîndurătoare. Chiar cei care au găsit locuri de muncă și au izbutit să le păstreze rămîn discriminați pe planul drepturilor, pe planul posibilităților. Pentru ei nu există decît periferia socială limitată strict, dincolo de care nu se pot mișca. Muncitorii străini rămîn niște indezirabili chiar și atunci cînd sînt indispensabili diferitelor sectoare economice. Iar copiii lor nu-și pot îngădui iluzia de a obține o existență mai bună. Ei sînt condamnați să poarte același stigmat.

Fenomenul are și o altă latură pe care nu o putem ignora: subdezvoltarea care-i împinge pe oameni pe calea pribegiei. Este o situație de care nu sînt străine metropolele care astăzi îi exploatează pe emigranți. Între subdezvoltare și pribegie există o legătură directă care nu poate fi trecută cu vederea. Abia atunci cînd subdezvoltarea va fi eradicată se va putea spera în înlăturarea fenomenului pribegiei.

Între speranță și dezamăgire există doar un singur traseu. Un traseu în sens unic pe care nefericiții pribegi sînt obligați să-l parcurgă. Iar imaginile de pe peroanele gărilor ale oamenilor care vin și pleacă, care sosesc cu iluzii și pleacă fără ele au valoarea unui avertisment. Un avertisment împotriva falselor speranțe...

AI. PINTEA ■

Lumea pe verticală

Edificii înalte au existat și mai înainte, dar adevărata explozie a zgîrie-norilor sau a blocurilor turn a avut loc în anii 20. Capodoperă a genului, intrat deja în legendă, este blocul Empire State Building din New York, construit în 1931.

Cu cei 381 metri înălțime, Empire State Building era atunci cea mai înaltă clădire din lume. Interesant este că, la început, promotorii construcției aveau ambiții mai modeste: un zgîrie-nori mai „mic", de vreo 30 de etaje. Dar John Jakob Rascob, vicepreședinte al firmei General Motors, care comandita operațiunea, s-a hotărît, în final, să se lanseze în cursa pentru cel mai înalt bloc, obiectivul fiind de a bate recordul deținut atunci de turnul Chrysler, care avea 77 de etaje. Chemîndu-l la el pe arhitectul William Lamb, l-a întrebat: Pînă unde poți să te urci? Răspunsul n-a fost dat pe loc, fiindcă arhitectul a trebuit să revadă totul, să-și refacă schemele și calculele. Proiectul avea să fie modificat de 16 ori, dar odată lucrul început, realizarea a fost extraordinar de rapidă: un an și 45 de zile. Și a mai ieșit clădirea și extraordinar de frumoasă, elegantă, bine proporționată, ceea ce i-a făcut pe specialiști s-o remarce de îndată și s-o treacă printre cele mai de seamă reușite ale artei arhitectonice moderne.

Cunoscut în toată lumea, Empire State Building și-a păstrat intactă faima, chiar și după ce n-a mai deținut recordul de înălțime (începînd din 1970 există două turnuri mai înalte: „World Trade Center" din Manhattan, înalt de 411 metri, și „Sears Tower" din Chicago — 442 metri). Potrivit unor date publicate de „Le Figaro", cincizeci și șase de milioane de vizitatori au urcat, folosind cele 63 de ascensoare ale blocului, la observatorul de la etajul 86, pentru a contempla extraordinara panoramă a New York-ului. Nici măcar accidentul sui generis care a avut loc în anii din urmă — într-o zi cețoasă un avion s-a ciocnit de faimosul zgîrie-nori, în dreptul etajului 74, provocînd moartea a 14 persoane — n-a slăbit atașamentul americanilor față de Empire State Building. Dotat, începînd din 1950, cu o antenă care-i mai adaugă 68 de metri, blocul, care aparține în prezent grupului Helmsley, arată înfloritor, se bucură, după cum afirmă cunoscătorii, de o „sănătate de fier". Întregul spațiu de lucru — 200 000 metri cubi de birouri — este ocupat, iar valoarea clădirii este apreciată la 500 milioane de dolari.

Dar oricît de bogată ar fi biografia lui Empire State Building și oricît de valoroasă construcția în sine, aceste elemente n-ar fi suficiente pentru a explica stăpînitoarea popularitate de care se bucură faimosul zgîrie-nori. În realitate, celebritatea clădirii acesteia vine din caracterul ei de simbol. Simbol al unei noi ere în urbanistică, al unei urbanistici a cărei esență este verticalitatea. Considerat în multe părți ale lumii, atunci cînd a apărut, ca o scrînteală americană, fără șanse de-a „prinde" dincoace de ocean, stilul turn s-a răspîndit pe întreg globul și pare să fie în momentul de față, cînd se pune problema economisirii fiecărui metru pătrat de pămînt, unica soluție rațională în construcții. Și oricît de puternică și stăruitoare ar fi nostalgia unor vremuri cînd crengile de zarzări și de liliac năvăleau singure în odaie la deschiderea ferestrelor, lumea va trebui să se împace pînă la urmă cu traiul pe verticală. Cu pierderile de rigoare în ceea ce privește legătura directă cu natura, cu lipsa posibilității de a aplica faimoasa metodă de reconfortare a lui Anteu, dar cu multe cîștiguri, dintre care unul privește și psihicul uman. Căci, fără îndoială, săgețile de piatră îndreptate către cer vor fasona după chipul și asemănarea lor și sufletul celor care locuiesc în ele. Lumea pe verticală va fi marcată de foamea de înălțimi, de dorul de înălțare, atribute caracteristice zborului.

ION D. GOIA ■

Cei care îmbogățesc sărăcia

Statistici, studii și calcule efectuate de organisme internaționale specializate, de Fondul Monetar Internațional, relevă că la sfîrșitul anului 1979 datoria totală a țărilor în curs de dezvoltare se cifra la suma de 391 miliarde de dolari.

Pentru o imagine mai clară asupra importanței acestei cifre și a gravității problemei pe care o ridică e suficient să amintim doar că la sfîrșitul anului 1971 datoria totală a acestor țări se situa la numai 86,6 miliarde de dolari. Deci, în mai puțin de un deceniu, datoria externă a țărilor din acest grup a sporit de patru ori. Trebuie spus că inflația și-a adus partea ei de contribuție la această vertiginoasă sporire, iar ritmul acesteia nu este mai puțin îngrijorător. Numerosi specialiști explică acest fenomen atît prin rolul jucat de băncile private cît și prin amestecul acestora din ce în ce mai intens în treburile interne ale țărilor interesate.

Astfel, experții au calculat că în timp ce creditele acordate acestor țări de organisme financiare publice abia dacă se dublau în perioada 1971—1979, exporturile de capital privat sporeau de aproape cinci ori în aceeași perioadă.

Împrumuturile bancare astfel dirijate sporesc de la 16,5 miliarde de dolari în 1971 la 148,6 miliarde în 1979, atingînd jumătate din total. Astfel guvernele țărilor bogate nu s-au străduit să-și respecte angajamentele pe care ele însele și le-au asumat și anume să sprijine țări în curs de dezvoltare prin intermediul organismelor financiare publice, lăsînd loc inițiativei băncilor private de a face în aceste țări enorme plasamente, evident, nu fără a găsi ocazii de a realiza profituri substanțiale.

Interesele sporite ale băncilor private în finanțarea lumii a treia nu puteau să nu se reperculeze asupra sporirii datoriilor acestora.

Rambursarea capitalului împrumutat și dobînzile aferente, care în 1971 se cifrau la 10,9 miliarde dolari la sfîrșitul anului 1979 însumau 72,3 miliarde dolari. Deci o sporire de peste 7 ori. Se constată, de asemenea, că în ultimii ani, pe măsură ce ponderea noilor creditori, adică a băncilor private, a sporit, se face tot mai mult simțită și creșterea anuală a dobînzilor. Astfel, de la 27 la sută în 1977 aceasta a sporit la 28 la sută în 1978 pentru ca în 1979 să atingă 37 la sută.

După cum era și de așteptat, bancherii încasează partea leului de pe urma serviciului prestat sub formă de credite și diverse alte împrumuturi bancare.

Un loc important în acest angrenaj îl ocupă în rîndul marilor bănci private occidentale cele americane, care s-au strecurat printre producătorii de petrol din lumea a treia pentru a juca — evident profitabil — rolul intermediarilor.

Desigur, bancherii nu împrumută oricui. Din acest gigantic festin țările cele mai sărace nu se aleg cu cine știe ce. Trei pătrimi din datoria totală privesc de fapt numai zece țări din grupul celor din lumea a treia.

Zece din cele mai mari bănci ale lumii — ele însele angajate pînă în gît în operațiuni de felul celor menționate — caută, pe cît posibil, să controleze mișcarea. Această specie de directoriu internațional — în interiorul căruia informația financiară circulă aproape perfect — a reușit, pînă acum, să se mentină.

Pînă una alta, datoria publică și cea particulară a unei bune părți din țările lumii a treia a sporit substanțial, în special după anul 1973, atingînd ritmuri anuale de creștere de peste 20 la sută.

S-a înrăutățit și eșalonarea scadentelor. Aproape jumătate din datoriile pe care țările în curs de dezvoltare le aveau la sfîrșitul anului 1977, provenite din surse particulare, trebuie să fie rambursate cel tîrziu în anul 1982.

Una din prognozele Băncii Mondiale arată că este posibil — poate pînă în 1985 — ca țările cu venituri mici pe cap de locuitor să ajungă în situația, paradoxală dealtfel, în care rambursarea datoriilor să se cifreze la asemenea sume încît să poată alimenta cea mai mare parte a resurselor ce vor finanța propriile lor împrumuturi. Dacă la aceasta se mai adaugă și faptul că factura alimentară costă acum țările sărace o treime din veniturile lor în devize...

Inflația și speculațiile monetare fac ca țările sărace să înregistreze an de an pierderi imense care împiedică serios procesul dezvoltării acestora.

C. BENGA ■

Mondo umano ?

Alte amănunte

În timp ce la spitalul „Gemelli" buletinele de sănătate au trecut (la ora cînd scriem aceste rînduri) de cifra 15, investigațiile asupra autorului atentatului Mehmet Ali Agca au continuat, dezvăluind alte amănunte. Și, astfel, cel despre care vorbeam data trecută sugerînd că nu era nici pe departe un **lup singuratic** așa cum se acreditase ideea la început, a apărut ca un om cu multiple legături — umblat, informat (cîteodată) și chiar cu pasiunea cititului. Dar să luăm faptele pe rînd.

Uimirea cea mai mare a provocat-o Mehmet Ali Agca anchetatorilor săi cînd, cu mîna lui, a scris o listă de peste 20 publicații (ziare și reviste) din mai multe state occidentale pe care ar fi dorit să le consulte, în celula sa. Anchetatorii au fost surprinși atît de aria geografică de pe care se solicitau publicațiile și care cuprinde țări în care se vorbesc limbi diferite — Spania, R.F.G., Italia, Franța, Anglia — dar și de corectitudinea perfectă cu care el a scris titlurile publicațiilor: fie că era vorba de „Stern", „Bilder Zeitung" (sau alte ziare vest-germane mai puțin cunoscute — „regionale" — aprecia France Presse), „El País" (Spania), „Le Figaro" (Franța), „Il Tempo" (Italia) sau „The Telegraph" (Anglia).

Apoi, în pofida faptului că, potrivit unor deputați vest-germani și a ambasadei turce de la Bonn, Mehmet Ali Agca ar fi vizitat R.F.G., ministrul de interne vest-german a dezmințit acest lucru însă, în schimb, a arătat că în ziua atentatului comis împotriva papei, Agca s-a întreținut, pe îndelete, la telefon cu un cetățean turc rezident la Sarsteat (mic oraș din estul R.F.G.).

Cît privește arma, o știre din 22 mai arată că pistolul de tipul „Browning" ar fi fost importat de la Zürich (Elveția) în Austria anul trecut și reexportat doar după cîteva zile în Țara lui Wilhelm Tell!

Pe de altă parte, în plină anchetă fluviu, cotidianul italian „La Republica" scria că atentatorul era nu numai membru al unei organizații de extremă dreaptă, ci aparține(a) și unei vaste rețele internaționale de traficanți de droguri explicînd, în acest fel, du-te vino-ul lui Agca prin mai toate țările occidentale. (Și, implicit, contactul său cu presa respectivă ?) Despre știrile privind antrenamentele sale, într-o tabără din a[illegible] te țări, și despre faptul că nu era un fanatic religios nu s-au dat alte amănunte. S-a mai aflat însă că pe lista lui figurau mai mulți oameni politici — președinți, premieri din Occident, dar și din lumea a treia. Cuimea ironiei, s-a deplasat și la Londra „pentru a-l ucide pe regele Angliei", dar, după propria-i mărturisire, a renunțat văzînd că era vorba de o regină. Dincolo de acest zîmbet — cam amar — lupul nu era deci deloc singuratic.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

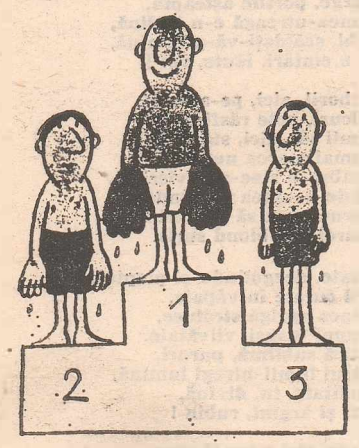

(După „NEUE BERLINER ILLUSTRIERTE" – R.D.G.)

Ochii și urechile lumii

BABEL

Poate că nu săvîrșim o inadvertență prea mare, amintind abia acum, în luna mai, că la 17 martie 1981 s-au împlinit 40 de ani de la moartea lui Isac Babel, unul dintre cei mai buni scriitori comuniști din ciți a cunoscut revoluția sovietică, talent literar de maximă strălucire intelectuală, morală și estetică, ucis în taină și samavolnicie. Întîrzierea noastră în a-l comemora la sfîrșitul primăverii și nu chiar la începutul ei, precum se cuvenea, este, sperăm, mai puțin gravă decît aceea cu care s-a aflat ziua morții lui. În plin secol XX, caracterizat prin voluptatea exactității în știri și necrologuri, nu s-a știut precis și nu s-a comunicat, multă vreme, cînd și cum a murit Babel. Nota biografică a volumului apărut la noi în „Biblioteca pentru toți" (1967) precizează că „acest an al morții avea să fie cunoscut mai tîrziu". Nu mai puțin concis, se știe — conform aceleiași note — „că în 1939, în urma unui denunț calomnios, Babel a fost arestat..." În 1957, cînd i s-a publicat la Moscova opera cu care orice revoluție s-ar putea mîndri, dacă inteligența i-ar fi întotdeauna pe măsura avîntului — s-a folosit expresia că Babel, împreună cu alți scriitori, „a fost zmuls fizicește literaturii". E una din cele mai puternice vorbe auzite de mine, de cînd trăiesc. În calmul ei informațional, în grija cu care încearcă să nu stîrnească mai mult decît acele dureri ce se admit cuvenite, în exactitatea cu care descrie o mișcare fizică pe cît de atroce pe atît de indefinibilă — la urma urmei, cum să omori un scriitor? — ea deține vigoarea plastică a unei viziuni care, incredibilă, devine deodată reală, dînd naștere acelui murmur popular în fața unei fantome, a unei învieri: parcă-l văd! Mă tem că cel care a găsit această formulă de caracterizare a unei crime a fost un om care știe ce înseamnă puterea cuvîntului. „Zmulgerea fizică" dă măsura exactă a puterii artistice din scrisul lui Babel.

Căci — dacă vezi și auzi această expresie în timp ce citești „Armata de cavalerie" cu sublimul ei uruit de căruțe pline cu eroi însetați de ideal și o vodcă, cu oameni, soldați, țărani și politruci mînați de un înger chagallian, dacă izbutești să plachezi această „zmulgere" pe toate ruperile sfîșietoare ale schițelor lui — atunci, într-adevăr, numai „zmuls" e cuvîntul care se potrivea dispariției lui. Literatura lui avea o rădăcină de arbore puternic implantat în revoluție, de neclintit din solul ei, din praful, dintre stănoagele și furierii cailor ei. Numai în „zmulgere", o minte rea putea concepe ca Babel să dispară din această Rusie a facerii. Și numai „fizicește" — niciodată „metafizicește", fiindcă metafizica (să ne permitem un mohorît surîs?) era, în toate scrierile torționarilor lui, „în opoziție cu dialectica"... Iar fizicul lui a însemnat, pentru mine, viziunea unor ochelari subțiri de sîrmă pe chipul lui de intelectual vrăjit de himera unei revoluții capabile să înalțe „o internațională a oamenilor buni". E o schiță de Babel, de nu o poezie a lui Florin Mugur care l-a cîntat ca nimeni altul, ceea ce îmi apare ori de cîte ori îmi imaginez „ridicarea" lui dintr-o casă, „în urma unui denunț calomnios": văd o rădăcină de plantă, zmulsă din pămînt, și din care cad, fărîmate, cioburile unor lentile de ochelari peste care se așază prăful unui escadron de cavalerie, trecînd cu furgoanele, baligile și clinchetul zăbăluțelor mușcate nervos de caii care simt, atîțați, la orizont, măcelul și o nădejde.

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

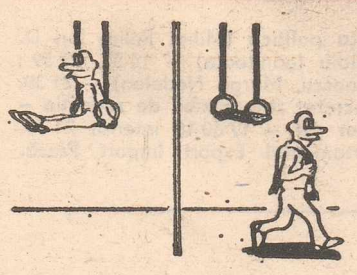

(După „PANORAMA" — Polonia)

Eu comunic, tu comunici, el comunică

Călărețul și calul

Pietoni prin Satul Global, nu vom sări, nici din proprie inițiativă nici la îndemnul cuiva, peste fenomenele pluviometrice prăbușite de timp sub constelația informației. Complexe, debordante uneori, acaparatoare oricum, inundațiile se tin lanț, revărsîndu-se dincolo de cotele frontierelor naționale, punînd stăpînire pe întinse suprafețele de teren, întronînd, acolo unde ajung, autoritatea vorbei de la distanță și căutînd a încolți iarba de împrumut.

Astăzi, despre publicitate.

Invazia lumii de către capitalul american, care s-a produs după al doilea război mondial, a fost însoțită de penetrația comunicațiilor și a culturii ca și de saturația presei. Afirmația aparține cunoscutei mele, Herbert I. Schiller, profesor la Universitatea California din San Diego. Relația, adaugă el, între economie și complexul culturalo-comunicațional este astăzi organică și indisolubilă. În 1940, totalul investițiilor particulare ale S.U.A. în străinătate — în uzine și instalații — era de 7 miliarde dolari. Cu cinci ani în urmă statisticile indicau suma de 137,2 miliarde dolari, subliniind o creștere de 10 la sută în fiecare an.

Să nu izolăm, așadar, această ofensivă a capitalului economic de mersul plantei agățătoare numită publicitate, de avansul mijloacelor de comunicare cu etichetă și simbure nord-american. Mijloacele mass-media au fost create și subordonate afacerilor, pentru a difuza mesajele propovăduind consumația, sistemele de informație devenind astfel sisteme de comercializare. Pe arterele deschise ale mecanismului comunicațional și-au făcut apariția micile dar percutantele ambarcațiuni avînd în cală mesajele despre produse scoase la vînzare. Cu ce rost, inutil să întrebăm. Trupele de avangardă, cavaleria ușoară a publicității avansează pentru a face loc tunurilor de mare calibru ale mărfurilor ce urmează a fi impuse pieților străine.

Dintr-o situație statistică aflăm că în perioada 1915—1924, agențiile de publicitate americane dețineau în străinătate 4 birouri proprii și alte patru cumulate. În urmă cu un deceniu numărul birourilor proprii ajunsese la 14 iar al celor cumulate la 260. În 1976, cele mai mari zece agenții de publicitate din S.U.A. declarau că cifrele de afaceri ce le dețin în străinătate reprezintă din totalul celor vehiculate următoarele proporții: J. Walter Thompson — 53,8%; Young and Rubicam International — 38%; McCann-Erikson — 67%; Leo Burnett — 31%; Ted Bates — 52,5%; Ogilvy and Mather International — 51,5%; BBDO International — 32,5%; d'Arcy Mac Manus and Masins — 46,6%; Compton Advertising — 67,9%; SSC and B — 69,5%. Cu douăzeci de ani mai devreme, doar la primele trei din această listă se înregistrau procente cît de cît de luat în seamă — peste 20%. Ar fi de adăugat, în schimb, că între 1965—1970 rata anuală de creștere a cifrelor de afaceri internaționale la primele zece agenții americane a fost de 12,6%, în timp ce cifrele de afaceri ale S.U.A. nu depășeau 1% anual. Călărețul a depășit, în alergare, calul.

Publicitatea internațională este aproape exclusiv americană, ni se atrage atenția și pentru ca afirmația să nu fie acuzată de gratuitate se precizează în continuare: din primele 25 de agenții din lume, ordonate în ordinea importanței, 22 își au proprietarii în S.U.A. ori implică, mai mult sau mai puțin, capital american. Am putea să ne oprim asupra faptului că în fiecare țară occidentală, cel puțin jumătate din primele zece agenții ca mărime a cifrelor de afaceri sînt nord-americane: în R.F.G. și Olanda — 6, în Belgia — 10, în Anglia — 8. Ce ni se pare însă mai tentant rămîne observarea situației statistice, deși nu asta spune totul, în acea parte de lume numită a țărilor în curs de dezvoltare. S-a făcut un studiu privind prezența filialelor străine de publicitate în 46 de țări subdezvoltate. În 29 dintre ele, majoritatea capitalului marilor agenții de publicitate este de proveniență externă și în alte patru, străinii posedă un interes substanțial. Din totalul de 135 agenții prinse în acest recensămînt, cam două treimi sînt majoritar comandate din afară. Nu este cine știe ce filozofie să apreciezi la justa lui valoare controlul din afară, număr deloc greu de reținut — cinci agenții americane controlează două treimi din societățile supuse analizei într-un număr respectabil de țări — 46.

Publicitatea și activitățile anexe ei își subsumează existența acelor legi care provoacă concentrarea producției și distribuția, în mîna cîtorva societăți transnaționale. Oxigenul acestora îl constituie accesul total la circuitele comunicaționale. Prin urmare, în polenele mari și numeroase după cum am văzut, unde își găsesc culcuș, se resimte presiunea avînd ca scop comercializarea mijloacelor de comunicare în masă, îndeosebi a radio-televiziunii. Se face caz de publicitate, prezentînd-o ca sursă de finantare a programelor și deci mijloc de reducere a taxelor pentru vizionare, chiar de „gratuitizare". În realitate, se apasă pe butonul cel mai ușor manevrabil deschizîndu-se trapa către transformarea canalelor de comunicație publică în canale comerciale particulare, ce transmit afișe publicitare într-o imensă, și altfel atrăgătoare, varietate de stiluri și forme.

NEAGU UDROIU ■

Saroyan nu va mai veni la întîlnire

Nu pot crede că Saroyan a murit. Cînd l-am cunoscut, cu nici un an în urmă, te umplea de optimism. Avea înfățișarea omului mereu tînăr. Privirea lui nu trăda nici resemnarea celui ce se mulțumește cu ce-a trăit, nici nostalgia lucrurilor ce n-or să se mai întoarcă. Dimpotrivă, era plin de curiozitate și de elanuri. Și, mai ales, de proiecte literare. Cînd nu mai ai de trăit încă 40 de ani, îmi spunea el cu amestecul acela de seriozitate și umor prin care te acapara imediat, e bine să scrii cît poți, cu deplină maturitate. O fi apucat să termine acea carte ciudată, în fond, din cîte am înțeles, plină de încredere în puterea artei de a influența în bine, pe care o intitulase parcă în glumă „Am văzut totul și nimic nu merge"? L-a răpus o boală nemiloasă, cea mai cumplită dintre bolile acestui secol.

Cel ce fusese în copilărie liftier, hamal și vînzător, s-a bucurat de tinăr, grație talentului său, de o aleasă faimă literară. I s-a spus scriitor al anilor '30, dar el rămîne al tuturor timpurilor. A scris mult — peste 400 de nuvele și eseuri, reunite în mai bine de 70 de volume. A fost, în același timp, un reputat autor dramatic. Piesa „Timpul vieții tale", una din cele mai reușite din creația sa dramatică, a fost scrisă în numai 6 zile. Fusese de două ori în țara noastră. Artiștii României, îmi mai spunea el, sînt forțele care fac cunoscută întregii lumi inventivitatea foarte specială a unui popor, natura sa, pe care toate celelalte popoare le recunosc datorită caracterului universal al artei.

Înfățișarea lui de lup de mare sau de șerif intrat în al optulea deceniu de viață ascundea, de fapt, o nesfîrșită blîndețe. O dulcețe pe care numai cel ce i-a citit cărțile o poate înțelege. Cărțile lui cu oameni buni, aflați într-o aspirație perpetuă spre libertate și spre înălțimi solare. Dar cele mai multe dintre povestirile lui deși încep sub semnul liniștii sau al umorului debordant, ne lasă, în cele din urmă, cu gustul amar al neîmplinirilor, al marilor drame neprevăzute sau neanunțate nicicum de atmosfera de tihnă de la început. O mamă care își serbează ziua primește veselă o telegramă, care nu era de la fiul său, așa cum se așteptase, dar care anunța moartea acestuia pe front. Alteori, raza de lumină apare, ca-n „Aventurile unui tînăr care va ajunge într-o zi al doilea Jack London", abia la sfîrșitul povestirii.

Ciți au reușit așa de bine ca el să pătrundă în universul fascinant al copilăriei? Nedreptățile făcute vîrstei de cristal și-au găsit în Saroyan unul din cei mai redutabili critici. A iubit în egală măsură copiii albi și copiii negri. Copiii au fost pentru el niște uimitoare făpturi pline de lumea viitoare. Copiii lui Saroyan sînt, cei mai mulți dintre ei, apăsați de greutăți, dar extraordinar de curioși, de vioi și sensibili în același timp. Fiecare copil poartă în el înțelepciunea celor mari și fiecare om mare nu este decît un copil plin de regrete. Plînsul unui copil e al întregii lumi care suferă. Saroyan însuși a fost un suflet de copil. În timp ce-i puneam întrebări în biroul directorului Editurii „Univers", profesorul Romul Munteanu, căruia îi datorez întîlnirea cu el, cineva i-a arătat mai mulți porumbei care ciuguleau fărîmituri de pîine pe fereastră. Saroyan s-a ridicat entuziasmat în picioare să privească „aceste păsări fermecătoare, care, aici la București, au intrat parcă definitiv în peisajul orașului". „Ieri, ne povestea el, mergeam și am dat peste ei, nu se sperie, nu fug, poți să le vorbești". Îi plăcea să se amuze tot timpul. M-a pus să-i scriu numele meu arătîndu-mi că are o singură literă în plus față de cel al fiului său Aram. După aceea a trecut din nou la lucrurile grave ale scrisului.

Cărțile lui Saroyan sînt tot atîtea documente ale unor vremuri și locuri. Literatura lui e plină de oameni despărțiți de patria lor, care nu știu limba locurilor în care au venit și care preferă să nu vorbească, pentru că orice vorbă e un adaos de mîhnire la ceea ce poartă ei în suflet. Sînt imigranții Americii, oameni negricioși cu mustăcioară, armeni și de alteații, cei pentru care jocul e un fel de încercare a puterilor la ananghie. Sînt „pribegi sărmani și arși de dor" (cum îi numește „unchiul Khosrove, om de o energie vulcanică și de o incurabilă tristețe"), expresie ce cuprinde în ea toată nefericirea lumii și a vieții, sînt oameni ce se înțeleg numai din priviri. Familia lui Saroyan, familia lui de armeni a venit ea însăși în America exact în anul în care s-a născut marele scriitor.

L-am întrebat ce pot face scriitorii pentru pacea lumii. Era indignat de cheltuielile excesive ce se fac pentru înarmare și de faptul că, din păcate, mai sînt oameni și chiar guverne care nu-și dau seama sau nu vor să înțeleagă că „vechile procedee sînt demodate, nu mai sînt valide".

Știam că Saroyan a refuzat public, în 1940, Premiul Pulitzer, pe motiv că negustorii n-au nici un drept să patroneze arta, știam că, în 1942, a început să facă un film după „Comedia umană", una din cele mai caracteristice și mai reușite lucrări ale sale, și că n-a mai reluat niciodată acest proiect. Știam destul despre el, dar cîte nu voiam să-l mai întreb. Ne-am înțeles să ne întîlnim din nou, peste cîțiva ani sau, poate, decenii. Dar Saroyan nu va mai veni la întîlnire.

DUMITRU AVRAM ■

Itinerar între două oceane

Pe Mont Blanc cu spatele...

De cîte ori am revenit la Geneva primul drum l-am făcut spre podul Mont Blanc, solid și amplu ca o autostradă, și de acolo — de pe balustrada lată de piatră — am privit lacul.

Ce cadou nemaipomenit o asemenea întindere de apă în jurul căreia s-a aciuat un oraș cu hangarele tot mai prolixe, dar mereu ambițios să se rotească în jurul unei axe definitive: Lemanul. În mijlocul lacului, stranie și provocatoare, izbucnește o arteziană, un fel de monument acvatic care lasă turiștii cu gurile căscate. Jetul ei înalt și furios se înfige în cer, ca o coloană de spumă albă, ca o cascadă răsturnată, prăvălită în sus pînă la altitudinea unui bloc cu zece etaje.

Azi undele Lemanului sînt limpezi: de pe podul Mont Blanc poți să zărești colțurile pietrelor adormite pe fund și stolurile neștilor alunecînd spre vîrfurile undițelor Genevezii pescuiesc, imperturbabili, de la înălțimea podului, dar asta nu de mult, numai în ultima vreme de cînd Lemanul a fost salvat. Ca și Tamisa care a murit și a reînviat, inima de apă a Genevei s-a oprit — ani de zile — zdrobită de poluare, dar a început să pulseze din nou după o asiduă ofensivă de epurare. Apele moleșite de păcură și malurile cleioase au dispărut, s-a născut un alt lac, proaspăt și prosper și parcă toată Geneva a cîștigat un pariu convenabil pentru toată lumea: localnici și vizitatori.

Soarta Genevei a depins și depinde de soarta celor trei Geneve.

Există o Genevă internațională, de o austeră somptuozitate, unde, printre pajiști și parcuri răcoroase, calme și grozav de tăcute, se ridică diversele sedii ale Națiunilor Unite. Pe alei fîșîie automobile diplomatice și un public specializat. Toate limbile și toate croielile topite într-o vestimentație strictă se reduc aici la numitorul comun al dialogului internațional.

Experții și diplomații scutesc această zonă de pitorescul suculent al unei compresii mondiale de tip turistic. Promenadele se efectuează lent, metodic, dialogurile se poartă șoptit și serios, toată lumea poartă sub braț serviete sau mape și vînzoleala aceasta se desfășoară septic și cu încetinitorul ca într-un laborator în care nu poți intra decît dacă ești grav și cordial.

Există, apoi, Geneva refugiilor de lux. Colinele ce se despletesc din lac sînt toropite de grădinile unor reședințe pe care, cel mai adesea, le pot zări doar proprietarii. Coligny, așa se numește acest cartier, se vinde și se cumpără cu centimetrul pătrat. Fiecare bulgăre de pămînt costă cît un ogor în altă parte.

Miliardari din toată lumea s-au unit în pofta de a avea și la Geneva un teren stabil și costisitor sub picioare cu prilejul unor vacanțe de refacere într-o climă temperată și într-un oraș politicos, pedant, odihnitor și internațional. Rolls-Royce-urile alunecă prin arterele particulare ale cartierului traversînd un univers ciudat, un cartier claustrat în propriile sale exigențe și dacă reușești să ajungi aici, pășind cuminte pe lîngă zidurile trufașe ale reședințelor, simți nevoia, la fiecare respirație, să-ți innumeri banii. Și aerul costă parcă îngrozitor, totul e fantastic de scump, și nu ar fi de mirare ca fiecare frunză și fiecare floare să fie inventariată și prețuită odată cu obiectele din interiorul „locuințelor".

Cea de-a treia Genevă este normal umanizată, aparține turiștilor medii veniți pentru a trage cu ochiul la turiștii de lux imens, dar și pentru a spune, la o adică, „m-am întors de la Geneva, doamne ce spleen delicios și ce costisitor..."

Spre deosebire de alte plăci turnante ale turismului internațional, Geneva nu are repere profund memorabile. Ceea ce se degustă este atmosfera, bogăția imponderabilă, stilul vag desuet și misterul care plutește pe străzile care duc spre Geneva Națiunilor Unite și aceea a bucăților de paradis de o opulentă melancolie unde își suportă repriza geneveză personaje celebre din față, din profil și, uneori, chiar mai mult.

Poate din cauza asta mi-a plăcut, mereu, să mă duc pe pod și să mă uit la pescarii blajini, îmbrăcați în blugi și flanele, care ronțăind economic cartofi prăjiți stau cu spatele la leneșa goană a Rolls-urilor și privesc, ah, scutiți de teroarea rece a devalorizării monedelor forte, spre vîrful ieftin și sigur al undițelor...

RADU BUDEANU ■

MIERCURI, LA BUCUREȘTI, ROMÂNIA – NORVEGIA

ÎNCĂ UN PAS SPRE EL MUNDIALUL '82

Valentin Stănescu: „La Budapesta am pierdut o ocazie unică, dar acum trebuie să ne luăm gîndul de la ea!"

— Stimate Valentin Stănescu, iată-ne la jumătatea disputei pentru calificarea la turneul final al Campionatului mondial '82, luînd în consideraţie numărul de jocuri. Am susţinut pînă acum patru partide, între care trei în deplasare, mai avem tot patru, trei „acasă", numai una singură „afară". Echipa naţională a adunat 4 puncte. E mult, e puţin — ce părere aveţi?

— Trebuie să recunosc că la un moment dat aş fi fost mulţumit cu ceea ce am reuşit, adică 3 puncte din 4 la echipa Angliei, plus egalul din Norvegia. N-am crezut că echipa Ungariei va cîştiga la Oslo, acolo unde noi am avut un meci foarte greu, fiindcă norvegienii au jucat mult mai bine decît în partida amintită. Astăzi este însă evident că lupta pentru calificare e încă deschisă, iar noi trebuie să ne facem mai întîi de toate punctele de „acasă" şi, de va fi nevoie, să „ciupim" cel puţin un punct şi în Elveţia.

— Ce-ar fi să calculăm clasamentul „adevărului" în grupa noastră? Uite, după meciurile de pînă acum, conduce Ungaria, care are +3, urmată de echipa noastră cu +2. Anglia şi Norvegia au —1, iar Elveţia —3. Şansele noastre rămîn intacte, ce credeţi?

— Cei care au văzut cele trei meciuri ale echipei Ungariei de pînă acum spun că jucătorii maghiari au avut şansă de fiecare dată, că puteau pierde atît în Elveţia cît şi în Norvegia, iar în meciul cu noi a fost evident că am meritat cel puţin un rezultat egal. În fapt, noi am pierdut la Budapesta o ocazie aproape unică în istoria meciurilor dintre România şi Ungaria de a-i învinge pe adversarii noştri, pe care i-am dominat copios pe Nepstadion, mai bine de 60 de minute. E adevărat că echipa noastră a jucat bine, dar fără gol şi fără punct cîştigat totul a fost degeaba. Ungurii au jucat în schimb slab, au recunoscut-o chiar ei în ziare, dar au luat 5 puncte din 6 posibile în trei meciuri! Îi văd greu cîştigînd la englezi, dar în fine, asta e altă poveste. Acum, noi trebuie să ne luăm gîndul de la ce a fost, inclusiv meciul de la Budapesta, şi să privim foarte atenţi înainte, la meciurile care urmează. Primul dintre ele e cel cu Norvegia, iar eu am spus întotdeauna că meciul cel mai greu e cel care urmează! Sînt convins că partida cu norvegienii nu va fi deloc uşoară şi că trebuie să ne străduim din toate puterile pentru a evita orice surpriză.

— Veţi face ceva schimbări în componenţa echipei sau în jocul său tactic?

— Nu, ar fi o mare greşeală dacă ne-am apuca acum să dăm peste cap ce am făcut, cît am făcut la nivelul echipei reprezentative. Va juca fără îndoială Marcel Răducanu, dar asta nu schimbă nimic! O problemă într-adevăr există, dar ea e cu totul alta.

— Ce problemă?!

— Cea a schimbului de jucători. Avem la lot o mulţime de jucători în jurul vîrstei de 30 de ani şi chiar peste ea. Mîine, poimîine fac 31 şi 32. Te întreb dacă echipa de tineret prezintă în momentul de faţă garanţia schimbului de mîine?! Acest „mîine" poate fi la toamnă sau peste un an, la campionatul mondial, sau peste doi. Uite, spre exemplu, eu aş avea nevoie de un alt jucător care să evolueze în faţa fundaşilor centrali, pe postul lui Beldeanu. Cine să fie, spune-mi numele lui! Şi mai spune-mi cîţi jucători tineri sînt în fotbalul nostru pe postul de „libero"? Să fiu bine înţeles, nu vreau să mă refer la nimeni în mod special, dar problema aceasta este reală şi trebuie să ne gîndim la ea cît mai curînd.

— Să ne gîndim, tovarăşe Stănescu, cine ne împiedică?

— Uşor de zis. Vezi, eu am moştenit echipa asta după meciul cu Iugoslavia, la Bucureşti. Ea a dat un randament destul de bun, e adevărat, totuşi am marcat prea puţine goluri. După mine, deficienţele jocului pleacă tot de la mijlocaşi — eu cel puţin aşa am văzut în meciul de la Budapesta. Dar spune-mi, cu cine altcineva să joc?!

— Tovarăşe Stănescu, cîştigăm sau nu meciul cu Norvegia?

— Bate-te peste gură. Eu zic că le cîştigăm pe toate cele de „acasă". Pentru restul calculelor, e încă devreme. Vom trăi şi vom vedea...

DUMITRU GRAUR

Victor Stănculescu: „Nu, meciul nu va fi o simplă formalitate"

— Tovarăşe Stănculescu, în calitate de antrenor secund al echipei noastre naţionale, aţi avut prilejul să urmăriţi de mai multe ori reprezentativa Norvegiei. Aţi văzut-o contra Elveţiei, meci cîştigat de oaspeţii noştri în deplasare, aţi văzut-o, recent, la Oslo, cînd a pierdut în faţa Ungariei, fireşte, aţi fost martorul primei confruntări România — Norvegia, 1—1 în 1980. Putem conta, miercuri, pe o victorie?

— Vom cîştiga, asta e sigur. Dar meciul nu va fi, cred, o simplă formalitate.

— Ne pot pune norvegienii probleme deosebite?

— Fireşte, de ce nu?! Cu atît mai mult cu cît pot afirma, după partida Elveţia — Norvegia, că elevii lui Tor Roste Fossen joacă mai bine în deplasare, pe contraatac. E dealtfel stilul care le convine şi pe care au încercat să-l impună şi la Oslo, cu Ungaria. Au început cu aşezarea 4—4—2, clar defensivă, aşteptîndu-i pe unguri să iasă la joc, cum se spune. Numai că ungurii n-au căzut în capcană, poate pentru că şi ei s-au temut, miza fiind mare. În repriza a doua, cînd gazdele s-au hotărît să forţeze, oaspeţii au speculat orice greşeală, mijlocaşii lor avansînd pe margini, „uitaţi" de norvegieni. Ungurii au jucat, tactic, mai inspirat.

— Cu ungurii, norvegienii au jucat mai bine decît cu noi, la 1—1?

— Nu. Au gafat mai mult şi mai grav. În plus, au arătat unele naivităţi de neconceput faţă de valoarea cîtorva din fotbaliştii lor. Aas, de pildă, a fost luat de Nottingham, Thoresen evoluează în Olanda, la Twente. Mie însă cel mai mult mi-a plăcut Okland, un vîrf de atac puternic, capabil oricînd să tragă violent de la 30 şi chiar de la 40 de metri. Dealtfel, şi el joacă în străinătate, la Leverkusen, în Bundesliga. O impresie deosebită mi-a lăsat şi Kordadhl, fundaş central de marcaj, perechea lui Aas. N-a apărut contra noastră, la Oslo, fiind accidentat, dar acum, cu ungurii, s-a remarcat.

— Ne puteţi da un pronostic?

— Batem, am mai spus-o. S-ar putea însă să nu fie chiar aşa de uşor cum cred unii. Avînd de jucat ultima şansă, Norvegia îşi va vinde scump pielea. Va trebui să luăm toate măsurile de precauţie.

— La ce vă gîndiţi?

Einar Jan Aas e cel mai cunoscut dintre fotbaliştii pe care antrenorul Fossen îi va alinia la Bucureşti. El s-a născut la 12 octombrie 1955 şi a început să joace la Moss, unde s-a făcut repede remarcat. Transferul la Bayern München l-a lansat în arena internaţională, iar cel recent, la Nottingham Forest, l-a consacrat. „Libero" posedă calităţi fizice excepţionale şi o tehnică de invidiat

— Nu vom avea voie să riscăm prea mult. Nu vom face, desigur, un joc de aşteptare, dar nici nu-i vom lăsa pe apărători să se aventureze, norvegienii fiind periculoşi pe contraatac. Ştefănescu va trebuie să stea la loc.

— În privinţa calificării?

— Şansele noastre rămîn, în caz de victorie, intacte. Personal, cred în ele, toţi băieţii cred. Cine se va califica? Greu de spus. E de aşteptat ca Anglia să răbufnească, valoarea rămînînd, nu-i aşa, valoare. Campionatul s-a încheiat în Anglia şi Greenwood îşi va duce jucătorii, dacă am înţeles bine, în Elveţia, la refacere. Cu Keegan şi Mariner, situaţia va fi alta, de acord? Noi am scăpat de englezi, le-am luat 3 puncte din 4, asta cred că ne avantajează. Să batem Norvegia şi vom mai vedea.

OVIDIU IOANIŢOAIA

Crişan, o aripă pe care o dorim, miercuri, şi mai impetuoasă ca de obicei, mai incisivă, mai inspirată.

Tricolorii sînt optimişti

La ora la care apar aceste rînduri, lotul nostru s-a reunit la Snagov, făcînd ultimele pregătiri pentru miercuri. Atmosfera e bună, băieţii sînt optimişti. Toată lumea crede în victorie, iar cei 2 jucători din imagine, Ştefănescu şi Iordache, fotografiaţi înaintea meciului cu Anglia, 2—1 la Bucureşti, nu fac excepţie de la regulă. Văd un 2—0 pentru noi, a zis Iordache, iar Ştefănescu a fost de acord.

Să le urăm fotbaliştilor noştri mult succes!

Fotbalul norvegian în cîteva cuvinte

Federaţia norvegiană Norges Fotballforbund s-a întemeiat în 1902 ● Pînă în 1938, singura competiţie naţională a fost Cupa Norvegiei. Deşi a pierdut, chiar în 1902, finala cu Grane Arendal, echipa Odd Skien deţine recordul de trofee, 11 ● Prima întîlnire internaţională interţări, 3—11 cu Suedia în 1907 ● Cea dintîi ediţie de campionat a revenit, în 1938, lui Fredrikstad. Cea mai cunoscută formaţie norvegiană rămîne însă Viking Stavanger, de 5 ori campioană în ultimii 10 ani ● Divizia A are, în Norvegia, 12 echipe ● 3 fotbalişti activează peste hotare. Aas la Nottingham Forest, Thoresen la Twente Enschede şi Okland la Bayer Leverkusen. Primii 2 sînt profesionişti, celălalt semi ● Tehnicienii Joe Hooley şi Billy Elliott, ambii englezi, antrenează în prima ligă norvegiană. Hooley pe Lillestrom, Elliott pe Brann ● Iată palmaresul naţionalei Norvegiei în raport cu celelalte echipe ale grupei a IV-a preliminare a C.M.:

Anglia	5 jucate	0 cîştigate	0 egale	5 pierdute	2—24
Elveţia	9 jucate	5 cîştigate	1 egale	3 pierdute	13—10
România	3 jucate	0 cîştigate	1 egale	2 pierdute	1—4
Ungaria	9 jucate	3 cîştigate	0 egale	6 pierdute	10—27

După cum se poate vedea, nici o victorie în faţa României şi a Angliei! Palmaresul e, lesne de dedus, de partea tricolorilor.

Flacăra. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, căsuţa poştală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secţia **Viaţa politică** (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărăşanu) – 26 00, 25 66; Secţia **Economie, Ştiinţă, Sport** (Lionel Niţescu, Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Ovidiu Ioaniţoaia) – 14 57, 25 59; Secţia **Cultură-Învăţămînt** (George Arion) – 25 60; Secţia **Scrisori, Probleme social cetăţeneşti** (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) – 21 30, 25 58; **Administraţie** – 21 24; **Fotoreportaj** – 25 42; **Secretariat de redacţie** (Dan Birlădeanu, Ion Predoşanu) – 21 23, 25 63, 20 72; **Secretar responsabil de redacţie** – Nicolae CRISTACHE – 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; **Redactor şef adjunct** – Nicolae ARSENIE – 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; **Redactor şef** – 17 60 10 interior 21 76. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex: 11126, Bucureşti, strada 13 Decembrie

Redactor-şef: ADRIAN PĂUNESCU